

Kohila valla üldplaneeringule ja keskkonnamõju strateegilise hindamisele laekunud ettepanekud ja kooskõlastused

Sisukord

Ministeeriumid	2
Haridus- ja Teadusministeerium.....	2
Kaitseministeerium.....	2
Keskkonnaministeerium	5
Kultuuriministeerium	15
Maaeluministeerium	16
Majandus- ja kommunikatsiooni-ministeerium	24
Rahandusministeerium	30
Ametid	41
Keskkonnaamet	41
Maa-amet	61
Muinsuskaitseamet.....	110
Politsei – ja Piirivalveamet.....	116
Põllumajandus- ja Toiduamet	116
Päästeamet	117
Terviseamet	117
Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Amet	124
Transpordiamet	125
Kohalikud omavalitsused	133
Kose Vallavalitsus	133
Rapla Vallavalitsus	133
Saku Vallavalitsus	133
Saue Vallavalitsus	135
Isikud ja asutused	135
Elering AS	135
Rail Baltic OÜ	135
Kohila Maja OÜ	140
RMK	140

Kohila valla üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine

Alvar Tähe	154
Heiki Hepner	157
Kohila Mõisakool (Katrin Raie)	160
Kertu Kruus.....	160
Kristiina Vanem	161
Kuldar Heinmäe	161
Raivo Naris.....	161
Posti tänava garaažide omanikud (Vilge Heinmäe).....	162
Pihali ja Hageri küla elanikud (Õnnela Saar)	162

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
Ministeeriumid				
K O O S K Ö L A S T A M I N E	Haridus- ja Teadusministeerium	Põhilahendus – 21.10.2021 nr 7-1/78	Kooskõlastab (vaikiv kooskõlastus)	
	Kaitseministeerium	Põhilahendus - 18.11.2021 nr 12-1/21/1228	Kooskõlastab tingimustega: Seletuskirja peatüki 2.5.15. „Riigikaitse maa-ala“ järgi on riigikaitse maa-ala ainult riigikaitse ehitiste maa-ala. Juhime tähelepanu, et ehitusseadustiku § 115 lõike 1 järgi on riigikaitse ehitised ainult Kaitseministeeriumi valitsemisala ehitised. Samas on maakasutuse joonisel riigikaitse maa-ala tähistatud mõned sellised maa-ala, millele ei asu ning millele ei ole kavandatud Kaitseministeeriumi valitsemisala ehitisi (näiteks Kohila alev). Seetõttu soovime sõnastada riigikaitse maa-ala mõiste nii, et see kataks kõiki maakatastriseaduse § 181 lõikes 7 nimetatud funktsioone.	Arvestame ettepanekuga. Lähtuvalt ettepanekutest on korrigeeritud planeeringu seletuskirja ptk 2.5.15.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Seletuskirja peatüki 2.5.15. „Riigikaitse maa-ala“ alapealkirja „Tingimused riigikaitse maa-alal“ järgi tuleks eeldada, et üldplaneeringus soovitakse sätestada tingimusi riigikaitse maa-ala kasutamiseks. Praegu on selles tekstiosas märgitud kolm tingimust, mis kõik käsitlevad tegevusi riigikaitse ehitise piiranguvööndis, mitte riigikaitse maa-alal. Juhime tähelepanu, et Kohila vallas ei asu ühtegi riigikaitse ehitist (EHS § 115 lõike 1 tähenduses) ega nende piiranguvööndit ning üldplaneeringuga neid ka ei planeerita. Seetõttu soovitame niisugused eksitavad tingimused üldplaneeringu seletuskirjast välja jätta või muuta eelnimetatud alapealkirja sõnastust ning lisada tingimustele selgitus, et üldplaneeringu koostamise ajal riigikaitse ehitisi ja nende piiranguvööndeid Kohila vallas ei asu ning üldplaneeringuga neid sinna ka ei planeerita.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Lähtuvalt ettepanekust on korrigeeritud planeeringu seletuskirja ptk 2.5.15.</p>

		<p>Eelnõu avalik väljapanek, 05.05.2021, nr 12-1/21/1228</p>	<p>Üldplaneeringu lisa „Keskkonnamüra hinnang“ peatükis 3.4 „Riigikaitse ehitised“ ja KSH aruande peatükis 7.14.2.2 „Müra mõju“ on ühe müraallikana nimetatud Kaitseliidu lasketiiru Pahkla külas. Samas on KSH aruande peatükis 7.21 „Hinnang riigikaitse ehitistega arvestamisele“ märgitud: „Vallas ei asu ühtegi olemasolevat ning kavandatavat lasketiiru, taktikaala ning kaitsevööndiga ehitist. Kohila vallas asub Pahkla harjutusväljak, mis kuulub Kaitseliidu Rapla malevale.“. Üldplaneeringu lisa 2 „Ülevaade Kohila vallast“ peatükis 23 „Riigikaitse ehitised“ on märgitud, et vallas ei asu ühtegi olemasolevat ega kavandatavat lasketiiru. Harjutusväljakut nimetatud ei ole. Üldplaneeringu seletuskirjas (edaspidi seletuskiri) ei ole märgitud ühtegi riigikaitse ehitist, sealhulgas lasketiiru ega harjutusväljakut. Kaitseliit on Kaitseministeeriumile selgitanud, et Pahkla külas asub Kaitseliidule kuuluv kinnisasi Väljaõppeala (katastritunnus 31701:003:0360, sihtotstarve riigikaitsemaa), mida Kaitseliit kasutab aeg-ajalt taktikalise väljaõppe korraldamiseks, kuid mida ei ole õige käsitleda riigikaitse ehitisena, sealhulgas lasketiiru või harjutusväljana.</p> <p>Kaitseministeerium kinnitab, et Kohila valla territooriumil ei asu praegu ühtegi riigikaitse ehitist ega riigikaitse ehitise piiranguvööndit. Kaitseministeerium ei ole kavandanud ega soovi ka praegu üldplaneeringu menetluses uute riigikaitse ehitiste planeerimist Kohila valda. Palume eksitav teave lasketiiru ja harjutusväljaku kui olemasolevate riigikaitse ehitiste kohta üldplaneeringu dokumentidest eemaldada.</p> <p>Eelnevaga seondub ka seletuskirja peatükis 2.5.15 „Riigikaitse maa-ala“ ja KSH aruande peatükis 9.17 „Meetmed riigikaitse ehitistega arvestamiseks“ märgitu. Nendes peatükkides on sätestatud tingimused tegevuseks riigikaitse ehitise piiranguvööndis. Nõuded on küll õiged, kuid Kaitseministeeriumi hinnangul võivad need olla Kohila valla kontekstis eksitavad. Arvestades, et vallas ei ole riigikaitse ehitisi ega nende piiranguvööndeid ning neid praegu sinna ka ei planeerita, palume kaaluda, kas tingimusi on vaja üldplaneeringu tekstis sätestada. Kui peate seda siiski vajalikuks, siis palume lisada seletuskirja selgitus, et Kohila vallas ei asu ning üldplaneeringuga ei planeerita sinna riigikaitse ehitisi ega nende piiranguvööndeid.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Lähtuvalt ettepanekutest on korrigeeritud üldplaneeringu müra alusuuringut, üldplaneeringu lisa 2, KSH aruannet ning planeeringu seletuskirja.</p> <p>Märgime, et riigikaitse objektide piiranguvööndites sätestatud tingimused olid seletuskirjas kajastatud nendega arvestamise võimalikkusega, kui riigikaitse objektide kavandamine piirkonnas vajalikuks osutub.</p>
--	--	--	---	--

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Seletuskirja peatükis 4.2.7.1 „Tuuleenergia“ palume elektriütlukute püstitamise Kaitseministeeriumiga kooskõlastamise nõuet täiendada soovitusel alustada koostööd Kaitseministeeriumiga võimalikult varases elektriütluku planeerimise või projekteerimise etapis, et välja selgitada täpsemad riigikaitse tingimused elektriütluku püstitamiseks.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 4.2.7.1 on täiendatud.
			Seletuskirja peatükis 4.2.7.2 „Päikeseenergia“ palume päikeseelektrijaamade detailplaneeringute, projekteerimistingimuste ja ehitusprojektide Kaitseministeeriumiga kooskõlastamise nõue asendada nõudega, et päikeseelektrijaam peab vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele. Nimetatud nõuetele ja standarditele mittevastav päikeseelektrijaam võib vähendada riigikaitse ehitiste tööõimet.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 4.2.7.2 on täiendatud.
K O O S K Õ L A S T A M I N E	Keskkonnaministeerium	Põhilahendus - 26.04.2022 nr 7-15/21/1592-17	Kooskõlastab ettepanekuga: Märkisime 02.12.2021 kirjas nr 7-15/21/1592-13, et KSH aruande eelnõu peatükis 7.6.1. Põhjavee kaitstus on kirjas Põhjavee toitainetega saastumise peamine põhjus on /.../, asulate ja elamute reoveekäitluse puudumine, reovee juhtimine otse pinnasesse või pinnavette. Tõenäoliselt ei ole mõtte selles, et reoveekäitlus puudub, vaid selles, et olemasolev reoveekäitlus ei vasta nõuetele. Lisaks, pinnasesse ja pinnavette juhitakse heitvett mitte reovett. Järelikult saastumise põhjuseks on mittereoveekäitluse heitvee keskkonda juhtimine. Palume sõnastust vastavalt täpsustada. Üldplaneeringu materjalide hulgas olevas tabelis, kus on esitatud vastused laekunud ettepanekutele on märgitud: Juhime tähelepanu, et tegemist on Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavast 2015-2021 pärineva info ja sõnastusega. Väide on meie hinnangul korrektne, kuna põhjavee saastumise põhjuseks on kahtlemata ka reovee juhtimine otse pinnasesse. Et keegi kusagil ei järgi õigusaktide nõudeid (juhib suublasse reovett), ei ole ÜP KSH teema, vaid tuleb lahendada juhtumipõhiselt. Vajadus KSH aruande muutmiseks puudub. KSH aruande eelnõu peatükis 7.6.1. Põhjavee kaitstus on eeltoodud lause esitatud muutmata kujul. Juhtisime eelmise kirjaga tähelepanu sellele, et pinnasesse ja pinnavette	Arvestame ettepanekuga osaliselt. KSH aruandesse on lisatud põhjavee saastumise põhjusena elamute mittereoveekäitluse reovee käitlus ja mittereoveekäitluse heitvee juhtimine pinnasesse ja pinnavette. Nagu oma vastuses teie 02.12.2021 kirjale nr 7-15/21/1592-13 ka välja tõime, siis info, et põhjavee toitainetega saastumise üheks põhjuseks on reovee juhtimine otse pinnasesse või pinnavette, pärineb veemajanduskavast (Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2015-2021, käesolevalt kehtiv). Väljavõte veemajanduskavast: <i>Põhjavee toitainetega saastumise ohu peamiseks põhjuseks on enamasti vajalike sõnnikuhoidlate puudumine, sõnnikulaotamise halb või väär korraldus ja laotusseadmete tehniline puudulikkus, asulate ja elamute reovee käitluse puudumine, reovee juhtimine otse pinnasesse või pinnavette.</i> KSH aruande koostamisel on

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			juhitakse heitvett, mistõttu saastumise põhjuseks saab olla mitterõuetekohase heitvee keskkonda juhtimine. Seega tuleks lause parandada järgmiselt: Põhjavee toitainetega saastumise peamine põhjus on /.../, asulate ja elamute mitterõuetekohane reovee käitlus ning mitterõuetekohase heitvee juhtimine pinnasesse või pinnavette.	koormusallikate osas tuginetud veemajanduskavale, mida KSH ekspert peab siinkohal kõige asjakohasemaks andmeallikaks. KSH eksperdil puudub õigus muuta veemajanduskavas olevat mõtet.
		Põhilahendus - 02.12.2021 nr 7-15/21/1592-13 -	Kooskõlastab tingimustega. KSH aruande eelnõu peatükis 7.6.1. Põhjavee kaitstus on kirjas Põhjavee toitainetega saastumise peamine põhjus on /.../, asulate ja elamute reoveekäitluse puudumine, reovee juhtimine otse pinnasesse või pinnavette. Tõenäoliselt ei ole mõtte selles, et reoveekäitlus puudub, vaid selles, et olemasolev reoveekäitlus ei vasta nõuetele. Lisaks, pinnasesse ja pinnavette juhitakse heitvett mitte reovett. Järelikult saastumise põhjuseks on mitterõuetekohase heitvee keskkonda juhtimine. Palume sõnastust vastavalt täpsustada.	Juhime tähelepanu, et tegemist on Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavast 2015-2021 pärineva info ja sõnastusega. Väide on meie hinnangul korrektne, kuna põhjavee saastumise põhjuseks on kahtlemata ka reovee juhtimine otse pinnasesse. Et keegi kusagil ei järgi õigusaktide nõudeid (juhivad suublasse reovett), ei ole ÜP KSH teema, vaid tuleb lahendada juhtumipõhiselt. Vajadus KSH aruande muutmiseks puudub.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Teeme ettepaneku üldplaneeringusse lisada, et uute arenduspiirkondade ja tootmisettevõtete planeerimisel on vaja arvestada keskkonnaministri kehtestatud põhjaveevarudega. KSH aruande eelnõu peatüki 7.6.2. Põhjavee kasutamine tabelisse 10 lisada põhjaveevarude kasutusaeg. Korrigeerida teksti, et Aespa põhjaveevaru 500 m ³ /ööpäevas on kehtestatud keskkonnaministri käskkirjaga 02.11.2020.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 2 on täiendatud uute arendusalade tingimusega. KSH aruannet on täiendatud.
			KSH aruande eelnõu peatükis 7.14.2.1. Saasteainete heited ja lõhnaained on kirjutatud, et Sutlema külas asuva Kiirkanduri (lubjakivi kaevandamine) loast küll nähtub, et purustamistel võib ette tulla piirnõrmi ületamist peentolmu osas, kuid lähimate elamualade juures jääb see siiski normi piiresse. Mida on mõeldud peentolmu all, palume täpsustada vastavalt õigusaktidele.	KSH aruannet on korrigeeritud.
			Teeme ettepaneku KSH aruande eelnõu peatükis 7.14.2.1. Saasteainete heited ja lõhnaained termini tahked osakesed asemel kasutada korrektset terminit osakesed.	KSH aruannet on korrigeeritud.
			KSH aruande eelnõu peatükis 7.18. Keskkonnaohtlike objektide ja ohtlike ettevõtete arvestamine (lk 96) on kasutatud terminit mürkkemikaal. Palume täpsustada, kas siiski on mõeldud tegelikult terminit ohtlik kemikaal.	KSH aruannet on korrigeeritud.
			Teeme ettepaneku KSH aruande eelnõu peatükis 9.12.2. Välisõhu kvaliteet tekst nõuetekohase välisõhu koostise tagamine asendada tekstiga nõuetekohase välisõhu kvaliteedi tagamine.	KSH aruannet on korrigeeritud.
			KSH aruande eelnõu peatükis 9.13.3. Sademevee ärajuhtimine on viidatud Eesti Standardile EVS 848:2013 „Väliskanalisatsioonivõrk“, mis on kehtetu. Alates 01.06.2021 kehtib standard EVS 848:2021 „Väliskanalisatsioonivõrk“. Palume tekst viia kooskõlla kehtiva standardiga. Lisaks võiks sademevee peatükk käsitleda HELCOM soovitusel nr 23/5 toodud põhimõtteid sademevee planeerimiseks ja meetmete prioritseerimiseks.	Ajakohastame KSH aruannet standardi osas. Helcom 23-5 soovitusel ei ole Kohila valla osas asjakohased, sest seal toodud põhimõtetele vastavaid linnalisi piirkondi Kohila vallas ei ole.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
		Eelnõu avalik väljapanek, 12.05.2021 nr 7-15/21/1592-3	Palume selgitada, mis kaalutlustel on määratud ligikaudu poolele Kohila alevi asuvale Tööstuse tn 31 (katastritunnus 31701:001:1106), Hageri alevikus asuvale Meierei tee 6 (katastritunnus 31701:001:1108) ja Vana-Aespa küla asuvale Kartulimaa (katastritunnus 31701:001:1129) kinnisasjadele loodusliku haljasmaa ja parkmetsa maa-ala maakasutuse juhtotstarve.	Selgitame, et loodusliku haljasmaa ja parkmetsa maa-ala juhtotstarbe määramine antud aladel lähtub ühelt poolt vajadusest tagada puhvervööndi säilitamine tootmisalade ning müra jm mõjutuste tundlike alade – elamualad, ühiskondlike hoonete alad jmt – vahel ning osaliselt ka mitmekesisema, atraktiivsema elukeskkonna loomine asulates koos kõrghaljastuse säilitamise vajadusega.
			Üldplaneeringu kaardiandmetega on võimalik tutvuda ka veebipõhise geoinfosüsteemi ArcGIS rakenduse abil. Masti külas asuvale Pähkli põllu (katastritunnus 31701:001:1549) kinnisasjale jääb rakenduse väärtuste kihi väärtusliku põllumajandusmaa alamkihi kohaselt väärtuslik põllumajandusmaa, mis on kantud ka joonisele 2. Väärtused ja piirangud pruuni tingmärgiga. Palume aga selgitada, mida tähistab väärtuste kihil asuv roheline tingmärk.	Roheline tingmärk rakenduses oli maakonnaplaneeringust tulenev väärtusliku põllumajandusmaa infokiht. Selgitame, et üldplaneeringuga on väärtusliku põllumajandusmaa ulatust, võrreldes maakonnaplaneeringuga, vähendatud.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2.2. Hajaasustusala on toodud tingimus, et minimaalseks ehitusõigust taotlevaks maaüksuseks on hajaasustuses üldjuhul 1 ha ja antud selgitus, et olemasolevatele katastriüksustele piiranguid ei seata. Olemasolevate elamute vahele uue elamu kavandamine väiksemale katastriüksusele on lubatud, kui seda soodustab väljakujunenud hoonestuslaad. Eesmärk on vältida uute kompaktse hoonestusega alade tekkimist hajaasustusse. Samas ei selgu, kas olemasolevatele katastriüksustele kehtib järgmine peatükis toodud tingimus, et hoonetevaheline kaugus hajaasustuses peab olema minimaalselt 100 m. Kui hoonetevahelise kauguse miinimumnõue ei ole täidetav, peab ehitusõigust taotlev katastriüksus olema suurem kui 1 ha. Kui olemasolevad katastriüksused ei pea olema 1 ha suurused, aga hoonete vahel peab olema 100 m, siis alla 1 ha suurustel katastriüksustel ei pruugi selle tingimuse täitmine olla võimalik ning samas peab tingimuse kohaselt katastriüksus olema ikkagi suurem kui 1 ha, kui hoonetevahelise kauguse miinimumnõue ei ole täidetav. Samuti ei selgu, milliste hoonete vaheline kaugus peab olema 100 m, kas erinevate katastriüksustel paiknevate hoonete vahel või ka ühel katastriüksusel olevate hoonete puhul. Teeme ettepaneku tingimusi täpsustada.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirjas täiendatakse hajaasustuse ehitustingimusi selliselt, et olemasolevate hoonete vahele on väljakujunenud külakeskuses võimalik kavandada uut hoonet ka juhul, kui ei ole täidetud tingimused katastriüksuse miinimumsuurus 1 ha ja/või õueala kaugus 100 meetrit.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Teeme ettepaneku üldplaneeringu seletuskirja peatükis 6. <i>Üldplaneeringu elluviimine</i> käsitleda ka kehtestatud detailplaneeringute kehtivust, kui need on vastuolus üldplaneeringuga määratud tingimustega, nt hajaasustusala ehitustingimused.</p>	<p>Selgitame, et planeerimisseadusest tulenevalt kehtib detailplaneering kuni selle kehtetuks tunnistamiseni. Kui üldplaneeringu kehtestamise järgselt detailplaneeringut kehtetuks ei tunnistata, on see endiselt elluviidav.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja on vajalike selgitustega täiendatud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2.5.4. Segafunktsiooniga maa-ala tingimustes on kirjas, et segafunktsiooniga alale ei või kavandada tootmis- ja laohooneid, hoidlaid, põllumajanduse-, metsa-, jahi- ja kalamajandushooneid, sest neid tegevusi ei ole häiriva mõju tõttu võimalik teiste otstarvetega kombineerida. Pole arusaadav mida mõeldakse metsamajandushoonete all. Mõiste on sisustamata ja vajab defineerimist. Seega teeme ettepaneku teha selgeks mõiste sisu ja see välja tuua. Metsamajandushoone mõistet on kasutatud ka peatükis 2.5.5. Tootmise maa-ala.</p>	<p>Metsamajandushoone all on ennekõike silmas peetud näiteks metsmaterjali ladustamiseks mõeldud hooneid, kuid ka puitmaterjali esmaseks ümbertöötlemiseks kavandatud hooneid.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja on vajalike selgitustega täiendatud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2.5.8. Loodusliku haljasmaa ja parkmetsa maa-ala on kasutatud mõistet looduslikud ja poollooduslikud haljastatud alad. Looduslike ja poollooduslike alade all mõeldakse loodusteaduslikus mõttes looduslikult kujunenud elustikuga alasid, haljastatud aladena aga alasid, kus taimkate on inimese rajatud ja liigivalik inimese tehtud. Soovitame kasutada sõnastust looduslikud, poollooduslikud ja haljastatud alad või Lisas 6. Rohevõrgustiku analüüs kasutatud sõnastusele sarnaselt looduslikud ja poollooduslikud haljasalad.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja on vajalike selgitustega täiendatud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Leiame, et avamist ja selgitamist vajab üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2.5.8. toodud tingimus, et alade kasutamine puhkeotstarbelisel eesmärgil ei tohi kahjustada looduskaitselisi väärtusi ning alade põllu- ja metsamajanduslikku kasutamist. Selliselt sõnastatult on mõned funktsioonid (majanduslik kasutus) eelistatud teistele (kasutamine puhkamiseks), kuid ei ole selge, mis on selle põhjus või mida on mõeldud.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu tingimuse on ümber sõnastatud selliselt, et puhkeotstarbeline kasutus ei tohi kahjustada ala looduskaitselisi väärtusi, kuid majandustegevus aladel pole lubatud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2.5.8. toodud tingimuse, et raiete kavandamisel peab säilima ala puhkeotstarbeline kasutus soovitame ümber sõnastada. Kas mõeldud on, et raiete kavandamisel peab säilitama puhkeotstarbelised alad või raiete kavandamisel peab arvestama alade puhkeotstarbelise funktsiooni jaoks vajalike tingimuste säilitamisega.</p>	<p>Selgitame, et tingimuse all on silmas peetud, et mistahes raietegevus peab olema kavandatud selliselt, et alade puhkeotstarbeliseks kasutuseks vajalikud funktsioonid peavad säilima. See tähendab näiteks, et kui ala läbivad terviserajad, ei tohi raieid kavandada selliselt, et need lõikaksid terviserajad läbi ning nende edasine kasutus muutuks võimatuks.</p>
			<p>Teeme ettepaneku üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.2.1. Kaitstavad loodusobjektid täpsustada lause Kaitstavate loodusobjektide kasutamise tingimuste kohta, mis tulenevad looduskaitseadusest, kaitse-eeskirjadest ja kaitsekorralduskavadest.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja on korrigeeritud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik seatakse üldtingimused rohevõrgustiku alale, kus on toodud, et rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad, kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis. Palume täpsustada millega on antud juhul tegemist – kas põllumassiive ja -tükke omavahel eraldava puittaimestikuga kaetud ribadega või on tegemist metsamaaga metsaseaduse tähenduses ning mida tähendab selles kontekstis nende alade säilitamine. Oluline on silmas pidada, et juhul, kui planeeritakse seada omandile kasutustingimusi, siis peavad need olema selgelt välja toodud ja üheselt arusaadavad. Seetõttu leiame, et selles punktis tuleb sõnastust täpsustada.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga ning üldplaneeringu seletuskirja on täiendatud, et põllumassiivide vaheliste metsaga kaetud alade puhul on silmas peetud metsamaad metsaseaduse tähenduses.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.2.3. seatakse rohevõrgustiku alal üldtingimuseks, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on keelatud, kuid tugiala tingimustes on välja toodud, et maavarade kaevandamisel tuleb tugiala ulatuse säilimine tagada rekultiveerimise või asendusala leidmise kaudu. Leiame, et tingimused on üksteisega vastuolus ja palume maavara kaevandamise punkti täpsustada.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga ning seletuskirja on täiendatud, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku aladel on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.2.3. tuuakse rohevõrgustiku üldise kasutuspõhimõttena välja, et võib arendada tavapäraselt, rohevõrgustikuga arvestavat majandustegevust. Leiame, et seda põhimõtet peab täpsustama, sest tavapärane majandustegevus ei pruugi igal pool olla rohevõrguga arvestav. Samuti peab põhimõtet selgelt toetama tavapäraste majandustegevuste mõjude hindamine KSH aruande eelnõu peatükis 7.5. Mõju rohevõrgustikule, kuivõrd rohevõrgustiku üks ülesandeid on vastavalt PlanS-ile asustuse ja majandustegevuse mõjude tasakaalustamine. Selleks on Keskkonnaministeeriumi hinnangul vajalik KSH aruande eelnõu peatükis 7.5. anda hinnang Eestis tüüpiliste majandustegevuste, nagu põllu- ja metsamajandus, võimalikele mõjudele (või nende puudumisele) rohevõrgustiku toimimise seisukohast olulistel kohtades. Palume neid mõjusid KSH aruande eelnõus käsitleda. Palume mõjude hindamise tulemustest lähtuvalt vajadusel täiendada üldplaneeringu kasutustingimusi.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringus esitatud tingimuse eesmärk ongi sätestada, et igasugune majandustegevus, mis ei ole rohevõrgustikus keelatud, peab olema sellega arvestav. Teie väljatoodud seisukoht, et tavapärane majandustegevus ei ole alati rohevõrgustikuga arvestav, ei saa üldplaneeringu kohaselt realiseeruda.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatüki 3.2.3. kohaselt rohevõrgustik koosneb tugialadest, rohekoridoridest ja astmelaudadest. Üldplaneeringu joonisel 2. Väärtused ja piirangud on tähistatud tingmärk Rohevõrgustiku ettepanek ja joonisele on kantud tähised T, K ja A. Teeme ettepaneku joonisele lisada tähistel selgitus.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu kaarti on täiendatud.</p>

Kohila valla üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omaavalitsuse seisukoht
			<p>Veebipõhise geoinfosüsteemi ArcGIS rakenduses on erinevad rohevõrgustiku alad esitatud kõik ühel kihil, aga tärkandmetes on märgitud, millise elemendiga on tegemist. Peame oluliseks, et juba üldplaneeringu koostamise ajal digitaalsete jooniste vormistamisel on lähtunud riigihalduse ministri 17.10.2019 määrusest nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded“, aga teeme ettepaneku lisada ka tärkandmetesse tähisti T, K ja A selgitus.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu kaarti on täiendatud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.2.7.1. Ehituskeeluvöönd on esitatud tingimuste all kirjas, et üldplaneeringuga on lubatud ehituskeeluvööndisse määratud maakasutust teenindavad tehnovõrgud ja -rajatised (sh sild, avalikult kasutatav tee, raudtee, pinnavee veehaarde ehitised). Täiendavat detailplaneeringut nende objektide kavandamiseks koostama ei pea, kuid projekteerimistingimuste puhul tuleb rakendada avatud menetlust avalikkuse kaasamiseks. Juhime tähelepanu, et antud käsitlus kehtib ainult üldplaneeringu kaartidel kujutatud objektidele, mitte hiljem lisanduvate rajatiste ehitusele.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu jooniseid on täiendatud objektidega, millele looduskaitseaduse erisus rakenduma peab. Siia kuuluvad muuhulgas kergliikluseks kavandatud sillad Kohila alevis.</p>
			<p>Palume KSH aruande eelnõus välja tuua, kas Kohila valla rohevõrgustik moodustab terviku naabervaldade omaga, kas esineb katkestusi, katmata alasid või mittetoimivaid kohti, pakkuda lahendused.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. KSH aruannet on täiendatud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Olulist infot rohevõrgustiku kohta pakub üldplaneeringu Lisa 6. Rohevõrgustiku analüüs, mis väärrib esiletõstmist. Lisa peatükid 3.5. ja 5.5. toovad välja rohekoridoride konfliktkohad, kus transporditaristu mõjusid looduskeskkonnale võib olla vajalik leevendada, seda kas ökoduktide vm meetmete abil. Rohevõrgustiku kasutustingimuste puhul on oluline hinnata ja jälgida, et need toetaksid ökoduktide toimivust. Palume KSH aruande eelnõus ja üldplaneeringus rohevõrgustiku puhul käsitleda ka ökoduktide vm leevendusmeetmete toimivuse tagamiseks vajalikke looduslikke tingimusi ja kasutustingimusi.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringu seletuskirjas on rohevõrgustiku kasutustingimuste seadmisel lähtunud muuhulgas ka rohevõrgustiku analüüsis määratletud konfliktide leevendamise vajadusest. Muuhulgas on sätestatud näiteks tingimus, et <i>Rohevõrgustiku toimimise tagamiseks tuleb maanteed lõikudel, kus need ristuvad rohevõrgustiku elementidega, jätta kas tarastamata või tagada loomade liikumine ökoduktide/loomapääsude abil.</i></p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.3. Mõra ja õhusaaste ja KSH aruande eelnõus lk 76 ja 113 on viited standardile EVS 842:2003. Kuna töös on selle standardi uustöötlus, on soovitatav viidata vaid standardi numbrile ilma aastaarvuta.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Eesti standardi- ja akrediteerimiskeskuse koduleheküljelt ei nähtu, ei standard oleks muutmisel ning kuna välispiirete heliisolatsiooninõuete käsitus käib selle standardi alusel, siis korrektsem on kasutada täpset viidet.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.3. puuduvad soovitud õhusaaste vähendamiseks, kuigi peatüki alapealkiri eeldab neid.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja on täiendatud KSH aruandes toodud põhimõtete, et iga uue tootmise või olemasoleva arendamise kavandamisel, kui tegevusega kaasneb saasteainete välisõhku paiskamine ja/või lõhnaaine teke ja levik, tuleb enne tegevuse lubamise üle otsustamist juhtumipõhiselt anda hinnang mõju olulisusele, vajadusel viia läbi keskkonnamõju hindamine. Hindamisel tuleb arvesse võtta teisi piirkonnas olemasolevaid ning teadaolevaid kavandatavaid tegevusi ja võimalikke koosmõju nendega.
			Eesti Geoloogiateenistus teostas 2020. aastal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimisel uurimistöo Harjumaa ehitusmaavarade levikust, kaevandamisest ja kasutamisest. Ülevaade keskkonnanõuetest ja alternatiivsetest ehitusmaterjalidest tehti koostöös Keskkonnaministeeriumiga. Uuringutöö aruandes ja graafilistel kaartidel on põhjalikumalt käsitletud lubjakivi, liiva- ja kruusavaru ning nende maavarade perspektiivalasid ja levialasid, sh Kohila vallas paiknevate kohta. Kuigi tavapäraselt ei ole maavarade perspektiivalad ja levialasid üldplaneeringutes määratletud konkreetse otstarbega maalaadena, mis oleks rakendatav maakasutuspiiranguga, palume perspektiivalasid käsitleda informatiivselt KSH aruandes, üldplaneeringu seletuskirjas ja võimalusel joonistel. Uurimistöo ja graafilised kaardid on leitavad veebilehel https://fond.eqt.ee/fond/eqf/9334 .	Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringu seletuskirja ja jooniste eesmärk on ennekõike kuvada kavandatavaid ja perspektiivseid tegevusi, mitte informatiivset taustainfot, mille osas omavalitsus üldplaneeringuga täiendavaid tegevusi ette ei näe. Maapõueseaduse kohaselt on asjakohased arvele võetud ja keskkonnaregistrisse kantud maardlad ja neis olevad maavarad ning nendega on üldplaneeringu koostamisel ka arvestatud.
K O O S K Ö L A	Kultuuriministeerium	Põhilahendus – 21.10.2021 nr 7- 1/78	Kooskõlastab (vaikiv kooskõlastus)	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
STAMINE				
		Eelnõu avalik väljapanek, 04.05.2021 nr 3-12/863-2	<p>Sotsiaalse taristu hulka kuuluvad (lisaks puhke--, virgestus ja rohealadele) muu hulgas ametiasutused, haridus--, tervishoiu ja sotsiaalhoolekande asutused, sakraal ja tavandihooned ning kultuuri ja spordiasutused. Puhke ja virgestusalasid on küll mainitud, kuid muu sotsiaalne taristu fookuses ei ole. Täpsemalt selgitab neid küsimusi Rahandusministeeriumi 2018. aastal avaldatud juhendi „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ p 4.3 („Sotsiaalne taristu“).</p> <p>Teeme ettepaneku käsitleda üldplaneeringu lähtealustes valla elanike vajadusi arvestava sotsiaalse taristu tagamist.</p>	Selgitame, et üldplaneeringu koostamise käigus on lähtuvalt uute arendusalade kavandamisest hinnatud ka vastavat maa-ala vajadust täiendavate sotsiaalse taristu objektide kavandamiseks ning selle tarbeks reserveeritud ühiskondliku hoone maa-alasid. Sotsiaalset taristut, sh erinevaid teenuseid, on võimalik arendada ka äri maa-alal.
			Teeme ettepaneku täiendada üldplaneeringu seletuskirjas nii ligipäätavuse kui ka kuritegevuse ennetamise aspekte ruumilise elukeskkonna kujundamisel.	Selgitame, et nii ligipäätavuse (kergliikluse võimalused, erinevate ühiskonnaliikmete vajadused ligipäätavuse osas) kui ka kuriteo ennetamise (nt valgustus) ettepanekud on üldplaneeringu seletuskirjas esitatud.
KOOSKÕLASTAMINE	Maaeluministerium	Põhilahendus - 28.12.2021 nr 4.1-5/735-7 -	<p>Kooskõlastab tingimusega:</p> <p>Kooskõlastab tingimusega – Maaeluministerium on jätkuvalt arvamusel, et arusaadavuse ja üheselt mõistetavuse tagamise eesmärgil tuleks üldplaneeringu seletuskirja lisada klausel, et väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva õigusakti kehtestamisel tuleb järgida sellega sätestatavaid tingimusi ja nõudeid. Maaeluministerium on nimetatud tingimusega arvestamise korral nõus Kohila valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kooskõlastama.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja eelnõu jaotises 3.2.6 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ on märgitud, et Kohila vallas on käsitletud väärtuslike põllumajandusmaadena põllumajandusmaa massiive, mille miinimumsuurus on üks hektar, mille kaalutud keskmine reaaloniteet on 44 või enam hindepunkti ning mis ei asu alevis, alevikus või</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.6 on lisatud selgitus: „Üldplaneeringuga paralleelselt on koostamisel väärtuslike põllumajandusmaade kaitset korraldav eelnõu, mis lisaks üldplaneeringuga kehtestatud tingimustele hakkab reguleerima väärtuslike põllumajandusmaade kasutust ja kaitset“.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja ptk 5.1 on täpsustatud, et väärtuslike</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>üldplaneeringuga määratud tiheasustusalal. Samas on aga seletuskirja eelnõu jaotises 5.1 „Maakonnaplaneeringu täpsustamine“ kinnitatud, et väärtuslike põllumajandusmaade puhul on lähtutud Maaeluministeeriumi soovitusel keskmise boniteedi osas, kuid massiivi suuruse osas on lähtutud kohaliku omavalitsuse seisukohast. Osundame, et eelnimetatud jaotistes toodud väited ei ole omavahel kooskõlas. Eeltoodust saab järeldada, et üldplaneeringus väärtuslike põllumajandusmaade kaalutud keskmise boniteedilävendi osas ei ole lähtutud Maaeluministeeriumi soovitustest.</p>	<p>põllumajandusmaade puhul on lähtutud Rapla maakonnaplaneeringu soovitusel keskmise boniteedi ja massiivi minimaalsuuruse osas.</p> <p>Selgitame, et üldplaneeringu eesmärk on lähtuda maakonnaplaneeringust ja täpsustada maakonnaplaneeringuga seatud tingimusi lähtuvalt kohalikest vajadusest. Väärtuslike põllumajandusmaade eelnõu ei ole täna kehtiv dokument. Näeme vajalikuna, et eelnõu koostamisel võetakse arvesse üldplaneeringutega seatud tingimusi väärtuslikele põllumajandusmaadele. Üldplaneeringusse eelnõu järgimise tingimuse lisamine ei ole vajalik, kuna kehtivatest õigusaktidest tuleb kohalikul omavalitsusel igaljuhul lähtuda.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
		Eelnõu avalik väljapanek, 12.05.2021 nr 4.1-5/735-1	<p>Seletuskirja jaotises 3.2.5 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ on märgitud, et Kohila vallas käsitletakse väärtuslike põllumajandusmaadena põllumajandusmaa massiive, mille miinimumsuurus on üks hektar, mille kaalutud keskmine reaalbonteet on 44 hindepunkti või enam ning mis ei asu alevi, alevikus või üldplaneeringuga määratud tiheasustusalal. Väärtuslikud põllumajandusmaad on välja arvatud ka üldplaneeringuga reserveeritud elamu-, äri-, tootmis- ning segafunktsiooniga aladelt ning üldplaneeringuga reserveeritud maantee ja raudtee trassikoridorist.</p> <p>Samas jaotises on toodud ka väärtuslikku põllumajandusmaad kaitsvad tingimused, mis on meie arvates üldises kooskõlas seaduse eelnõu eesmärgiga ning tõhusad.</p>	<p>Üldplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku käigus on Maaeluministeerium, Maa-amet ning Riigimetsa Majandamise Keskus esitanud vastuolulise sisuga seisukohti väärtuslike põllumajandusmaade osas. Palume Maaeluministeeriumil kui valdkonda kureerival ministeeriumil teha teiste riigiasutustega koostööd ning kujundada selge seisukoht väärtuslike põllumajandusmaade käsitlemise osas. See on vajalik nii Kohila valla kui ka teiste omavalitsuste üldplaneeringute koostamisel.</p> <p>Kuni väärtuslike põllumajandusmaade käsitus ei ole vormistatud õigusaktina, lähtume Kohila valla üldplaneeringu koostamisel Rapla maakonnaplaneeringust kui üldplaneeringu koostamise aluseks olevast õigusaktist, mille kasutustingimusi on täpsustatud üldplaneeringuga.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Mööname, et kuigi üldplaneeringus kavandatud väärtusliku põllumajandusmaa mõiste on kooskõlas Rapla maakonnaplaneeringu 2030+ jaotises 4.2.4 „Väärtuslik põllumajandusmaa“ toodud määratlusega, siis ei vasta see aga seaduse eelnõus toodud väärtusliku põllumajandusmaa definitsioonile. Seaduse eelnõu §-s 35⁵ sätestatu kohaselt määrab kohaliku omavalitsuse üksus üldplaneeringuga väärtuslikuks põllumajandusmaaks põllumajandusmaa massiivi, mille suurus on vähemalt kaks hektarit ning mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne Eesti põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga või sellest suurem. Kui aga põllumajandusmaa massiiv asub maakonnas, mille põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet on Eesti põllumajandusmaa keskmisest boniteedist väiksem, tuleb väärtuslikuks põllumajandusmaaks määrata massiiv, mille suurus on vähemalt kaks hektarit ning mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne selle maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga või sellest suurem. Esialgsete analüüside kohaselt on Eesti põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet 41 hindepunkti ning Raplamaa põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet 40 hindepunkti. See tähendab, et seaduse eelnõu kohaselt tuleks Kohila vallas määrata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks vähemalt kahe hektari suurused massiivid boniteediga alates 40 hindepunktist</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Selgitame, et üldplaneeringu koostamisel oleme boniteedi määramisel lähtunud kehtivast maakonnaplaneeringust, mis on üldplaneeringu jaoks siduv õigusakt. Täiendavalt märgime, et eelnõule antud tagasiside kohaselt, ei ole paljud huvigrupid, sh mitmed omavalitsused, nõustunud eelnõu sõnastusega, kuna see ei anna omavalitsusele vajalikku kaalutusruumi, mida üldplaneeringu menetlus endas omab.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Maaeluministerium analüüsis Kohila valla üldplaneeringu eelnõu kaardil 2 „Väärtused ja piirangud“ kavandatud väärtuslike põllumajandusmaade ruumiandmeid ja võrdles saadud tulemeid Põllumajandusuuringute Keskuse poolt välja töötatud ja 2017. aastal täpsustatud põllumajandusmaa massiive kajastava kaardikihi andmetega. Analüüsi tulemusena selgus, et Põllumajandusuuringute Keskuse poolt välja töötatud kaardikihi andmetel peaks olema Kohila vallas väärtuslikke põllumajandusmaid u 4280 hektarit, kuid üldplaneeringuga on kavandatud nendest määrata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks veidi üle 2100 hektari, mis moodustab vaid umbes 50% eeldatavatest väärtuslikest põllumajandusmaadest. Lisame, et üldplaneeringuga ei ole kavandatud määrata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks u 60 hektari ulatuses kahe hektari suuruseid ja suuremaid massiive, mille boniteet on 44 hindepunkti ja rohkem.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringu koostamisel oleme lähtunud kehtivast Rapla maakonnaplaneeringust ning täiendanud väärtuslikke põllumajandusmaid lähtuvalt kohalikest oludest, sh üldplaneeringuga kavandatavast maakasutusest, taristuobjektidest jmt.</p>
			<p>Maaeluministerium ei ole sellise väärtuslike põllumajandusmaade määramise põhimõttega nõus, sest selle tulemusena jäävad väga suures ulatuses väärtusliku mullastikuga põllumajandusmaad kaitseta. Tulenevalt eeltoodust palume väärtuslike põllumajandusmaade määramisel järgida seaduse eelnõus sätestatud eelkirjeldatud põhimõtteid või teisel juhul anda 40-43 hindepunktiga põllumajandusmaa massiivide väärtuslikuks põllumajandusmaaks määramata jätmise kohta võimalikult üksikasjalikud põhjendused ja kaalutlused.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata, kuna üldplaneeringu koostamise aluseks on kehtiv Rapla maakonnaplaneering, millega on üldplaneeringu koostamisel arvestatud muuhulgas väärtuslike põllumajandusmaade käsitlemise puhul.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Seletuskirja jaotises 2.2 „Hajaasustusala“ on märgitud, et hajaasustusala on ala, mis jääb väljapoole üldplaneeringuga määratud tiheasustusalasid; hajaasustusalal on maalise iseloomuga asustus, metsa- ja põllualad, mis vahelduvad hajusalt paiknevate hoonetega. Lisaks on nimetatud jaotises toodud põhimõtte, et hajaasustusalal ei ole üldjuhul elamumaa maakasutuse juhtotstarbeid määratud, va tihedamates külakeskustes või teistes, omavalitsuse poolt elamuarenduseks sobivaks määratud kohtades.</p> <p>Jaotises 2.2 ning jaotises 2.5 „Maakasutus“ toodud juhtotstarvetest järeldeb, et väärtuslik põllumajandusmaa kuulub hajaasustustusega maa-alade hulka ning sellele ei määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagavat maakasutuse juhtotstarvet.</p> <p>Väärtuslike põllumajandusmaade kaitsel on maakasutusküsimuste hilisemal käsitlemisel oluline mõju. Sellest tulenevalt on Maaeluministerium seisukohal, et üldplaneeringuga tuleks määrata väärtusliku põllumajandusmaa kohta põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutust tagav maakasutuse juhtotstarve. See annaks eelkõige kohaliku omavalitsuse üksusele, aga ka riigile kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad ajatu kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel oleks kas väga keeruline või välistatud.</p> <p>Seaduse eelnõu menetluse tulemused ei ole teada, kuid selleks, et vältida üldplaneeringu elluviimisel võimalikke vastuolusid seadusest tulenevate normidega, teeme ettepaneku lisada seletuskirja jaotisesse 3.2.5 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ üheselt mõistetavuse tagamise eesmärgil klausel, et väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva õigusakti kehtestamisel tuleb järgida sellega sätestatavaid tingimusi ja nõudeid.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringut tuleb lugeda erinevate tingimuste koosmõjus. Kui elamumaa juhtotstarvet ei ole hajaasustuses määratud, tuleb selle võimalikkuse väljaselgitamiseks vaadata üldplaneeringu erinevaid tingimusi kogumis, mh väärtuslikule põllumajandusmaale seatud tingimusi. Muu maakasutuse osas tuleb eelistada tegevusi, mis ei põhjusta väärtuslike põllumajandusmaade olulist vähenemist, massiivide killustamist ega kahjusta nende sihtotstarbelist kasutamist tulevikus.</p> <p>Pärast üldplaneeringu kehtestamist vastuvõetavate õigusaktide või nende muudatustega arvestamist reguleerib planeerimisseadus.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Lisaks väärtusliku põllumajandusmaaga seotud temaatikale soovime juhtida tähelepanu seletuskirja jaotises 4.2.3 „Sademeveekanaliseerimine“ ja KSH aruande eelnõu jaotistes 7.15.3 ja 9.12.3 „Sademevee ärajuhtimine“ käsitletud sademevee juhtimisega seotud küsimuste käsitlemisele. Selgitame, et maaparandusseaduse § 53 kohaselt võib tulle kõne alla ka väljaspool maaparandussüsteemi koondatud vee ehk lisavee juhtimine maaparandussüsteemi. Peame vajalikuks osundada, et sellisel juhul aga tuleb arvestada maaparandussüsteemi hoiutööde mahu ning sellega seotud hoiukulude suurenemisega.</p> <p>Maaparandusseaduse § 53 lõikes 9 on sätestatud, et kui selle maaparandussüsteemi, millesse lisavett juhitakse, ühishoiuks on moodustatud maaparandusühistu, osaleb maaparandussüsteemi lisavett juhtiv isik maaparandushoiukulude katmisel Põllumajandusameti määratud ulatuses. Samas muul juhul ehk olukorras, kus maaparandusühistut ei ole moodustatud, peab lisavett juhtiv isik arvestama kohustusega korraldada maaparandushoiutööde eest tasumise muudel asjaõigusseadusest tulenevatel alustel. See tähendab, et igal juhul peaks isik, kes ehitustegevuse käigus või ehitamise tulemusena hakkab juhtima sadevett maaparandussüsteemi, teadma, et tal lasub kohustus tasuda lisavee juhtimisega kaasnevad maaparandushoiu kulud. Eelnevat silmas pidades ning juhuks, kui lisavee maaparandussüsteemi juhtimise vajadus peaks tekkima, soovime kõnealustes jaotistes käsitleda ka lisavee maaparandussüsteemi juhtimisega seotud nõudeid ning sellega kaasnevaid maaparandushoiu kulude tasumise kohustusi.</p>	Ettepanekuga ei arvestata. Tegemist on seadusest tuleneva nõudega, mille kopeerimine üldplaneeringus ei ole otstarbekas.

<p>Maaeluministeriumi täiendav seisukoht 11.06.2021 nr 4.1-5/735-3 Kohila Vallavalitsuse vastuskirjale 03.06.2021 nr 7-1/41</p>	<p>11.06.2021 nr 4.1-5/735-3</p>	<p>Maaeluministerium on seisukohal, et põllumajandusmaade võsastumist tuleks vältida ja hoida need avatuna, sest põllumajandusmaastik pakub metsarikastele piirkondadele teistsugust liigirikkust ja seda tuleb soodustada. See on ka üks Euroopa ühise põllumajanduspoliitika uue perioodi eesmärkidest ning põllumajandusmaade metsastamine kindlasti seda eesmärki ei toeta. Mosaiikne maastik, kus avatud alad vahelduvad metsaaladega, on elurikkuse säilitamiseks oluline meetod. Põllumajandusmaade metsastamisel kaovad avatud maastiku liigid, kes pakuvad põllumeestele vajalikke ökosüsteemi teenuseid (tolmeldamine, kahuritõrje jne). Kuna Eestis on metsamaad võrreldes põllumajandusmaaga märgatavalt rohkem, siis on oluline tagada elupaigad ja levikukoridorid just avatud maastikualade liikidele. Olukorra nõ tagasipööramine ehk metsa muutmine põllumajandusmaaks on suure ressursikuluga, sest kasutatakse fossiilseid kütuseid, ja olulise keskkonnamõjuga tegevus. Hooldatud rohumaadel seotakse ja talletatakse mulda orgaanilist süsinikku, mis samuti toetab kliimaeesmärkide saavutamist, kuid on lisaks oluline ka avamaastike liigirikkuse jaoks. Mullal on oluline võime siduda atmosfäärist CO₂ ning see aitab pidurdada kliimamuutuste mõju. Mullas on orgaaniline süsinikuvaru kolm korda suurem kui atmosfääris ja viis korda suurem kui taimestik. Maaeluministerium ei pea õigeks vastandada süsiniku sidumise võime poolest metsamaad ja põllumajandusmaad ehk metsamuldi ja põllumuldi. Märgime, Eesti on kujundanud oma seisukohad Euroopa roheline kokkuleppe kohta, mis on kinnitatud Vabariigi Valitsuse tasandil. Selle kohaselt tuleb kliimaeesmärkide seadmisel arvesse võtta ajalooliselt kujunenud maakasutust. Lisaks sellele on Eestis elurikkuse strateegia kohta kujundatud seisukoht, et metsastamise korral tuleb lähtuda Eesti spetsiifikast (metsarikkad riigid nagu Eesti ei pea suurendama oma metsamaa pindala, vaid keskenduma peab metsamaa pindala säilitamisele) ning tegevustest, mis sisuliselt aitavad suurendada metsade ökoloogilist ja bioloogilist mitmekesisust. Ka põllumajandusmaal on selle õige majandamise korral suur süsiniku sidumise potentsiaal. Selgitame, et Eesti (põllu)muldade riiklikus seires (ja selle 2021. a aruandes) võrreldi põllumulla ja tema nõ loodusliku analoogi mullaparametrite erinevusi ning huumushorisondi tusedust. Võrdlus näitab, et ühe seireala metsaanaloogi A horisondi keskmine tusedus huumuskaevetes on veidi madalam kui</p>	<p>Tutvume esitatud materjalide ja seisukohtadega ning arvestame nendega vajadusel.</p>
--	----------------------------------	---	---

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>põllumajandusmaal, kuid statistilises mõõtmes ei ole see erinevus oluline. Teise ala põllumullal on seevastu huumushorisoni tusedus oluliselt suurem (8 cm) kui vastaval metsaanaloogil ning see erinevus on ka statistiliselt oluline. Sellest järeldub, et agrotehnoloogia kasutamine on oluliselt suurendanud põllumaa huumushorisoni tusedust. Paari kuu eest avaldati ajakirjas The Guardian lühiülevaade¹ uuringust, kus analüüsiti rohkem kui sadat üle maailma tehtud katset, kus mullad, taimed ja puud puutusid kokku kõrgema CO₂ tasemega kui tänases atmosfääris. Katsete puhul eeldati, et biomass ja mulla süsinik suurenevad ¹ https://www.theguardian.com/environment/2021/mar/24/soil-ability-to-absorb-carbon-emissions-may-be-overestimated-study3 (3) tandemina, kuna rohkem taimset biomassi langeb maapinnale ja muutub orgaaniliseks aineks. Teadlased aga selgitasid katsetega välja, et taimede ja puude suurenenud kasv nõuab mullast just rohkem toitaineid ning see nõuab taimedelt sümbiootilise mikroobse aktiivsuse suurendamist juurtes, mille tulemusena omakorda eraldub CO₂, mis muidu oleks võinud jääda mulda lukustatuks, atmosfääri. Stanfordi Ülikooli kliimateadlase Cesar Terrer'i, kelle peamine uurimisvaldkond on süsinikuvoog ja kes ka eelnevalt viidatud uuringut juhtis, sõnul on puude istutamise kui kliimakriisi vastu võitlemise viisi üle palju arutletud. "Mida ma selles arutelus väga muretsesin, on see, et inimesed soovitasid istutada puid looduslikele rohumaadele, savannile ja tundrale," ütles ta ning lisas "Ma arvan, et see oleks kohutav viga, sest nagu näitavad meie tulemused, on rohumaadel mulla süsiniku ladustamise suurendamiseks väga suur potentsiaal." Maaeluministerium loodab, et Kohila valla üldplaneeringu koostajatel on nendest selgitustest abi vajalike otsustuste tegemiseks.</p>	
KOOSKÕLALA	Majandus- ja kommunikatsiooni- ministerium	Põhilahendus – 18.04.2022 nr 1.10-17/2022/2025-2	Kooskõlastab (korduv kooskõlastus)	
		Põhilahendus –	Ei kooskõlastanud: Rohevõrgustik:	Selgitame, et Kohila valla üldplaneering ei näe ette uusi kaevandusalasid rohevõrgustiku elementides. Antud tingimus maavarade kaevandamise

N r	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
S T A M I N E		23.12.2021 nr 1.10-17/21 – 0054/6199-2-	<p>Kohila valla ÜP eelnõu seletuskirjas on märgitud, et rohevõrgustik koosneb tugialadest, rohekoridoridest ja astmelaudadest. Sama dokumendi osas „Üldtingimused rohevõrgustiku alal“ öeldakse, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud. Osas „Tingimused rohevõrgustiku tugialal“ sedastatakse, et maavarade kaevandamisel tuleb tugiala ulatuse säilimine tagada kaevandatud ala korrastamise või asendusala leidmise kaudu.</p> <p>Siin on vastuolu, kuna esialgu öeldakse, et kaevandamine on kõikides elementides keelatud, samas märgitakse, et kaevandamisel tuleb tugiala ulatuse säilimine tagada kaevandatud ala korrastamise või asendusala leidmise kaudu. Astmelaudade tingimusi pole eraldi välja toodud. Seega ei ole üheselt mõistetav kaevandamise võimalikkus rohevõrgustiku aladel.</p>	<p>osas kehtib juba olemasolevate kaevanduslubade korral.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 tingimuse sõnastust on täiendatud järgmiselt: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandusluba kuni selle kehtivuse lõpuni“.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Maavarad: Osas „Tingimused maavaradega arvestamiseks“ on kirjas, et maavarade kaevandamise planeerimisel tuleb arvestada minimaalselt mõju maastiku ilmele, mullastikule ning puhkeotstarbelisele, metsanduslikule ja põllumajanduslikule kasutusele. Rohevõrgustiku alal tuleb tagada võrgustiku toimimine. Siit järeldub, et rohevõrgustiku alal on kaevandamine lubatud, kui on tagatud võrgustiku toimimine.</p>	<p>Selgitame, et sarnaselt eelmise punktiga kehtib antud tingimus juba kehtivatele kaevanduslubadele. Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud, et tuleks selgemini välja, mis on kohaliku omavalitsuse huvi oma territooriumil kaevandustegevuse suunamisel ja millistest tingimustest tuleb lähtuda juhul, kui riik (Maa-amet) ei arvesta kohaliku omavalitsuse sooviga ning taotleb Maapõuseadusest tuleneva õigusega kaevandusluba väljaspool üldplaneeringuga määratud mäetööstusmaad. Sealhulgas on toodud tingimused juhuks, kui riik taotleb kaevandusluba rohevõrgustiku elementides. Üldplaneeringu eesmärk on kajastada kohaliku omavalitsuse maakasutuse arengu nägemust ja selle järgi kohalik omavalitsus ei toeta kaevandustegevust rohevõrgustiku elementides.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Mõju rohevõrgustikule: KSH aruande eelnõus pn märgitud, et ÜP ei kavanda uusi mäetööstuse maa-alasid ning korrigeeritud ÜP lahenduse kohaselt on maavarade kaevandamine rohevõrgustiku aladel keelatud. Antud tingimus on positiivse mõjuga rohevõrgustiku sidususe aspektist, kuna kaevandamisega kaasneb loodusmaastiku kadu ning häiringud, mis võivad ohtu seada rohevõrgustiku toimimisele. ÜP käigus täpsustati rohelise võrgustiku kasutustingimusi, võttes aluseks Rapla maakonnaplaneeringu 2030 esitatud tingimused. ÜP-ga kehtestatakse tingimused rohevõrgustiku aladel, millest tuleb juhinduda edasiste arenduste ja tegevuse kavandamisel. Tingimused on piisavad rohevõrgustiku alade säilimise võrgustiku toimimise tagamiseks ning täiendavaid meetmeid ei ole tarvis rakendada.</p>	<p>Üldplaneering väljendab kohaliku omavalitsuse huve. Üldplaneeringus on toodud, et kohaliku omavalitsuse nägemuses on kaevandustegevuseks sobilik maa-ala Sutlema karjäär. Üldplaneering ei saa piirata Maapõueseadusest tulenevalt riiklikku huvi kaevandustegevuse vastu.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud, et tuleks selgemini välja, mis on kohaliku omavalitsuse huvi oma territooriumil kaevandustegevuse suunamisel ja millistest tingimustest tuleb lähtuda juhul, kui riik (Maa-amet) ei arvesta kohaliku omavalitsuse sooviga ning taotleb Maapõueseadusest tuleneva õigusega kaevandusluba väljaspool üldplaneeringuga määratud mäetööstusmaad. Üldplaneering ei saa keelata Maapõueseadusest tulenevat õigust taotleda kaevandustegevust ka aladel, mida üldplaneering ei toeta.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Meetmed maardlate ja maavaade kaitseks</p> <p>Siin on öeldud, et maardla kasutuselevõtul kaevandamise eesmärgil tuleb vältida võimalusel ala, mis asub väärtuslikul maastikul, rohevõrgustikus ja väärtuslikul põllumajandusmaal. Juhul, kui mõnel nimetatud alal on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt analüüsida kaevandamise mõju maastikukomponentidele. Rohevõrgustiku alal tuleb tagada võrgustiku toimimine.</p> <p>KSH aruande eelnõus on samuti vastuolu. Alguses öeldakse, et ÜP lahenduse kohaselt on maavarade kaevandamine rohevõrgustiku aladel keelatud. Samas maardlate ja maavarade kaitse meetmete juures on välja toodud, et võimalusel tuleb vältida kaevandamist rohevõrgustikus, v.a. juhul, kui see on majanduslikult otstarbekas. Sellisel juhul tuleb tagada rohevõrgustiku toimimine.</p> <p>Lisaks on KSH aruande eelnõus mainitud, et rohelse võrgustiku kasutustingimuste täpsutamiseks võeti aluseks Rapla maakonnaplaneeringu 2030 esitatud tingimused. Riigihalduse ministri 13.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/80 kehtestati Rapla maakonnaplaneering 2030. Rahandusministeerium on 30.08.2021 kirjas nr 15-4/5501-3 märkinud, et enne Rapla maakonna maavarade teemaplaneeringu valmimist saab Kohila valla üldplaneeringu koostamisel riigi huvide osas tugineda Rapla maakonnaplaneeringus 2030 toodud põhimõtetele, suunistele ja tingimustele. Seega tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada mh Rapla maakonnaplaneeringu tingimustega.</p>	<p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud, et tuleks selgemini välja, mis on kohaliku omavalitsuse huvi oma territooriumil kaevandustegevuse suunamisel ja millistest tingimustest tuleb lähtuda juhul, kui riik (Maa-amet) ei arvesta kohaliku omavalitsuse sooviga ning taotleb Maapõuseadusest tuleneva õigusega kaevandusluba väljaspool üldplaneeringuga määratud mäetööstusmaad.</p> <p>Sealhulgas on toodud tingimused juhuks, kui riik taotleb kaevandusluba rohevõrgustiku elementides. Üldplaneeringu eesmärk on kajastada kohaliku omavalitsuse maakasutuse arengu nägemust sh täpsustada maakonnaplaneeringu tingimusi ja selle järgi kohalik omavalitsus ei toeta kaevandustegevust rohevõrgustiku elementides. Üldplaneering ei saa keelata Maapõuseadusest tulenevat õigust taotleda kaevandustegevust ka aladel, mida üldplaneering ei toeta.</p>

Rapla maakonnaplaneering 2030:

Maakonna ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused punkt 10: „Maavaradega varustatuse tagamist käsitletakse avaliku huvina, kuid kaevandustegevuse eelduseks saab pidada pärmate teadaolevate tehniliste ja muude võimaluste kasutamist, vähendamaks kasnevat häiringut nii looduskeskkonnale kui elanikele. Kaevandusjärgselt tuleb kasutatud alad korrastada, kas loodusliku keskkonna taastumiseks, majandustegevuseks või rekreatsiooniks sobilike aladena“.

Rohelise võrgustiku üldised kasutustingmused punkt 10: „Maavarade kasutamisel rohevõrgustiku alal on eesmärk negatiivse keskkonnamõju minimeerimine ning looduslike protsesside ja maastikuilme taastamine pärast majandustegevuse lõppemist. Käesoleva planeeringuga maardlate kasutuselevõtu prioriteete ei määrata, järjeda tuleb alltoodud põhimõtteid, sealjuures tuleb arvestada, et maapõueseaduse kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering Maa-ametiga“.

Nii KSH aruande eelnõus kui ka Kohila valla ÜP eelnõus tuleks lähtuda Rapla maakonnaplaneeringu 2030 tingimustest, et ÜP tingimused oleksid üheselt mõistetavad. Lähtuvalt Rapla maakonnaplaneeringu 2030 tingimustest ei saa KSH aruandes ja Kohila valla üldplaneeringu eelnõudes olla kirjas, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku aladel on keelatud. Teeme ettepaneku kasutada rohelise võrgustiku kasutustingimuste määramisel järgnevat sõnastust: „Maardlad, mis jäävad rohelise võrgustiku aladele ja kus maavara veel ei kaevandata, toimivad kuni maavara kaevandamiseni rohelise võrgustiku osana. Enne kaevandama asumist tuleb kavandada rohelise võrgustiku asenduskoridor või- ala, et rohelise võrgustiku sidusus säiliks. Kaevandamise lõppedes tuleb kaevandatud ala korrastada ja taastada rohelise võrgustiku osana“.

MKM on eelnevalt Kohila vallale 27.08.2021 kirjaga nr 1.10-17/21-0054/4583-2 saatnud arvamuse Kohila valla üldplaneeringu kohta seoses riigi huviga Pihali II uuringuruumis leiduva maavaraga. Hetkel koostamisel oleva Kohila valla uue üldplaneeringu kohaselt jääb Pihali II

Kohaliku omavalitsuse huvist lähtuvalt ei ole rohelise võrgustiku alal kaevandustegevus lubatud, kuna see vähendab rohevõrgustiku toimivust. Üldplaneeringu eesmärk on täpsustada maakonnaplaneeringu tingimusi tulenevalt kohaliku omavalitsuse vajadustest.

KSH aruande osas selgitame, et sellest ei tulene keeldu kaevandamise keelamiseks rohevõrgustikus. KSH aruande eelnõus viidatakse siinkohal ÜP lahendusele ja ÜP-ga seatavatele tingimustele.

Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud tingimusega, millega tuleb arvestada juhul, kui riik taotleb Maapõusest tuleneva õigusega kaevandusluba sh rohevõrgustiku elementides. Selgitame veelkord, et üldplaneering väljendab kohaliku omavalitsuse huve ja kooskõla erinevate maakasutuste vahel. Üldplaneering ei saa keelata Maapõueseadusest tulenevat õigust taotleda kaevandustegevust ka aladel, mida üldplaneering ei toeta.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>uuringuruum 2/3 ulatuses alale, mis on määratud planeeringus ohevõrgustiku astemlauana (tugialade ja rohekoridoride paremaks ühenduseks loodud vahepealsd üleminekualad. Need on vähem massiivsed, kuid aitavad tagada sidusust läbi nn hüppelaua efekti). Samas on Kohila valla uue üldplaneeringu seletuskirja eelnõus öeldud, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on keelatud. MKM jõudis eespool nimetatud kirjas seisukohale, et riigil on huvi uuringute jätkamiseks Pihali II uuringuruumis, et saada täiendavat geoloogilist informatsiooni ning võimalusel võtta aktiivne tarbevaru arvele ja moodustada kõrgemargilise ehituslubjakivi maardla.</p>	
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ARVAMUSE ANDMINE</p>	<p>Rahandusministeerium</p>	<p>Põhilahendus 17.05.2022 nr 15-3/4335-1</p>	<p>Üldised tähelepanekud</p> <p>1.1. Tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 55 lõikest 1 peab haldusakt olema selge ja üheselt mõistetav. Et vältida edaspidi ebaselgust planeeringumaterjalide käsitlemisel, peab üldplaneeringu seletuskirja tekst olema selge, konkreetne ja täpne. Samuti palume vältida liiga pikki ja keerulisi lauseid.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p> <p>Planeeringu seletuskirja lausestust on korrigeeritud.</p>
			<p>1.2. PlanS § 3 lõige 1 kohaselt on planeering konkreetse maa-ala kohta koostatav terviklik ruumilahendus, millega määratakse seaduses sätestatud juhtudel maakasutus- ja ehitustingimused. Palume üldplaneeringus kasutada väljendi „määratlemine“ asemel „määramine“.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja on korrigeeritud.</p>
			<p>1.3. Peatükk 2 „Maakasutus- ja ehitustingimused“ on toodud: Maakasutus- ja ehitustingimuste määratlemisel on üldplaneeringu koostamisel arvestatud ennekõike varem koostatud üldplaneeringut ja Vilivere arenguala osaüldplaneeringut (vastu võetud 17. detsember 2013 nr 51) ning nende rakendamisel ilmnunud probleeme. Kuna Vilivere arenguala osaüldplaneeringut pole kehtestatud, siis ei ole asjakohane viidata planeeringu rakendamisel ilmnunud probleemidele, arvestada saab planeeringu koostamisel välja töötatud põhimõtteid.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Peame oluliseks viidata Vilivere arenguala lahenduse kujunemisele, kuna üldplaneeringu käigus ei ole osaüldplaneeringu põhilahendust muduetud.</p>
			<p>1.4. Joonis 1. Maakasutus. Palume põhjendada kehtestatud detailplaneeringutega määratud elamumaadele koostatava üldplaneeringuga segafunktsiooniga ala juhtotstarbe</p>	<p>Ei ole põhjendatud teha erisusi maakasutuse käsitlemisel ja valikuliselt asukohapõhiselt tuua välja põhjendusi. Üldplaneering on pikaajaline vaade</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			määramise vajadust. Lisada põhjendused ka üldplaneeringu seletuskirja.	valla arengusse. Kehtivaid deailplaneeringuid saab realiseerida. Juhul kui detailplaneering kehtetuks tunnistatakse näeb üldplaneering sobivamana ala arendamist segafunktsionaalselt Ptk 2.5.4 selgitab segafunktsiooni määramise põhimõtteid ja tingimusi.
			1.5. Palume valla veebilehel olev üldplaneeringu kaart nimetada jooniseks (PlanS § 3 lg 2).	Arvestame ettepanekuga.
			1.6. Peatükis 5 „Lisateemad“ on käsitletud planeerimiseadusest tulevaid teemasid, mistõttu soovime peatüki pealkirja täpsustada.	Ettepanekuga ei arvestata. Selgitame, et ptk. 5 koondab planeeringu lahenduse neid teemasid, mida ei ole võimalik eraldi alateemadesse jaotada ja nimi „Lisateemad on üldine nimetus neile. Planeerimiseadusest tulenevad kõik seletuskirja teemad, seetõttu ei ole põhjendatud ptk. 5 puhul eraldi rõhutada, et antud teemad tulenevad planeerimiseadusest. Arvestades seletuskirja ülesehitust ei korrigeerita ptk. 5 pealkirja.
			2. Vastavus maakonnaplaneeringule 2.1. Peatükis 3.2.5 „Väärtuslikud maastikud“ ei selgu üheselt, kas maakonnaplaneeringuga määratletud Keila jõe väärtusliku maastiku osas teeb üldplaneering ettepaneku muutmiseks või täpsustamiseks. Peatükist 5.1 „Seosed Rapla maakonnaplaneeringuga“ nähtub, et Keila jõe väärtusliku maastiku osas täpsustatakse maakonnaplaneeringut. Palume asjakohaseid selgitusi ja põhjendusi nimetatud ala väärtusliku maastiku nimekirjast väljajätmise kohta.	Selgitame, et seletuskirja ptk 2.5.2 on põhjendatud, miks üldplaneering teeb ettepaneku Kohila alev välja arvata väärtusliku maastiku koosseisust. Üldplaneeringu seletuskirja on korrigeeritud ja väljendatud selgemini, et üldplaneering täpsustab maakonnaplaneeringuga määratud Keila jõe väärtusliku maastiku piire.
			2.2. Peatükis 5.1 „Seosed Rapla maakonnaplaneeringuga“ on jäetud käsitlemata väärtuslike maastike täpsustamise/muutmise teema, mistõttu on vaja peatükki täiendada.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 5.1 on täiendatud.
			2.3. Seosed Rapla maakonnaplaneeringuga palume tuua välja ka vastavate teemade peatükkide koosseisus	Ettepanekuga ei arvestata.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				<p>Selleks on eraldi ptk 5.1.</p> <p>Eraldi on maakonnaplaneeringu seosed välja toodud objektide puhul, kus ptk-s kui üldplaneering</p>
			<p>2.4.Palume ühtlustada maakonnaplaneeringust tulenevate teemade käsitus üldplaneeringus, täpsustada peatükis „Rohevõrgustik“ alapunktis „Üldtingimused rohevõrgustiku alal“ toodud kasutustingimused lähtuvalt Rapla maakonnaplaneeringust. Juhime tähelepanu, et üldplaneeringus on käsitlemata maakonnaplaneeringus toodud puhkealade ja uute maaparanduslike rajatiste kavandamiseks seatud tingimused</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Üldplaneeringu ülesanne ei ole maakonnaplaneeringu refereerimine. Üldplaneering lähtub MP üldistest põhimõtetest, aga sõnastab need ümber üldplaneeringu täpsusastmes.</p>
			<p>2.5.Rapla maakonnaplaneeringus on määratud linnalise asustuse alad ning toodud ruumilise arengu põhimõtted ja tingimused üldplaneeringute koostamiseks linnalise asustuse aladel, sh linnalise asustuse ala piiride täpsustamine. Nende üldiste põhimõtetega on üldplaneeringu koostamisel arvestatud. Palume üldplaneeringus välja tuua ka linnalise asustuse ala piiride käsitus.</p>	<p>Selgitame, et seletuskirja ptk 5. on käsitletud linnalise asustuse alade seost üldplaneeringu lahendusega. Ptk on täiendatud antud teema osas.</p>
		<p>Põhilahendusele arvamuse andmine - 15.12.2021 nr 14-11/7409-3</p>	<p>Üldine mõisteid sisaldav peatükk. Palume lisada Kohila valla üldplaneeringu seletuskirja sõnalühendeid ja mõisteid selgitav peatükk.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Ptk 7 on lisatud mõisted.</p>

Kohila valla üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Maakonnaplaneering on ÜP koostamise alus (vt PlanS § 55 lg 2). Vajalik on tuua välja maakonnaplaneeringu ja ÜP omavahelised seosed, sh seosed keskuste võrgustikuga, millest omakorda tulenevad teenuste tagamise põhimõtted ja teenuste kättesaadavus. Rapla maakonnaplaneering 2030+ (edaspidi ka MP) peatükk 7 on sätestatud: Rapla maakonnaplaneeringu elluviimine kohalikul tasandil toimub valdavalt läbi kohalike omavalitsuste üld- ja teemaplaneeringute. Maakonnaplaneeringu kui ÜP otsese aluse nimetamine on oluline detailplaneeringute koostajatele ja projekteerijatele, kes edaspidi samuti tuginevad oma töös üldplaneeringule.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirja korrigeerimise käigus on soovitat vaadata üle MP ja ÜP seosed. Juhime tähelepanu, et MP mõistete peatükis (peatükk 8) on defineeritud maakasutuse või arendamise tingimus – maakasutuse juhis, mida maakonnaplaneering käsitleb kohustuslikuna; maakasutuse või arendamise põhimõte - maakasutuse juhis või suunis, mille järgimist maakonnaplaneering eeldab, kuid mille rakendamisel võib lähtuda kohalikust olukorrast ning selle põhjal tehtud kaalutlustest; maakasutuse või arendamise soovitus – maakasutuse juhis või suunis, mille järgimine on vabatahtlik. Lisaks annab MP suunised detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramiseks üldplaneeringutes.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja on lisatud ptk 1.2 <i>Asustus ja keskused</i> ning ptk 5.1 <i>Seosed maakonnaplaneeringuga</i>, kus on toodud maakonnaplaneeringu ja üldplaneeringu omavahelised seosed.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Üldplaneeringu maakonnaplaneeringule vastavuse hindamiseks on vajalik, et üldplaneeringu seletuskirjast selgub üheselt mõistetavalt: 1) kuidas ÜP on lahendanud MP-ga seatud kohustuslikud tingimused, 2) kas ja millise tulemusega on ÜP lahenduse väljatöötamisel kohapõhiselt kaalutletud MP-ga seatud arendamise põhimõtteid? Vt MP seatud tingimused: lk 22, 24, 28, 38, 41, 42, 43, 46, 51, 53, 56, 59, 60, 63, 66, 68; Vt MP seatud põhimõtted: lk 15, 17, 22, 23, 36, 44, 48, 58.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt. Seletuskirja on lisatud ptk 1.2 <i>Asustus ja keskused</i> ning ptk 5.1 <i>Seosed maakonnaplaneeringuga</i>, kus on toodud maakonnaplaneeringu ja üldplaneeringu omavahelised seosed erinevate teemade lõikes.</p> <p>Maakonnaplaneeringuga kavandatud põhimõtted ja nende täpsustused on käsitletud valdkondliku teema peatükkides.</p>
			<p>Üldplaneeringuga tehtav MP täpsustamine ja ettepanek MP muutmiseks tulevad planeeringus kõige paremini välja kui need on koos põhjendustega antud eraldi peatükis. Hinnangu, kas tegu on MP täpsustamise või muutmisega annab RaM REHO Rapla talitus igakordselt olukorda kaaludes. Seetõttu soovitame vastava vajaduse ilmnedes aegsasti teha koostööd Rapla talitusega.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja on lisatud ptk 5.1 <i>Seosed maakonnaplaneeringuga</i>, kus on toodud maakonnaplaneeringu ja üldplaneeringu omavahelised seosed. Eraldi peatüki loomine maakonnaplaneeringu muutmiseks ei ole vajalik, kuna üldplaneering ei tee ettepanekut maakonnaplaneeringu muutmiseks.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Ptk 1 „Visioon ja ruumilise arengu eesmärgid“. „Kohila valla visioon ja ruumilise arengu eesmärgid põhinevad maakonnaplaneeringutel, maakonna arengustrateegial, valla arengukaval ning üldplaneeringu koostamise käigus selgunud ruumilistel vajadustel“. Siinkohal tuleks nimetada, et asustuse suunamise alused ja suunised valla jaoks tulevad maakonnaplaneeringust. Vt Rapla maakonnaplaneering 2030+ (ptk 3.1, sh joonised 1 ja 2. Samuti ptk 3.1.2.) Ptk 1.2.2. „Aespa aleviku arengusuund“ ja „Vilivere küla arengusuund“ (lk 10) „Aespa alevik on suhteliselt keerulise struktuuriga tihedalt hoonestatud endiste suvilakooperatiivide kogum, mis on järk-järgult muutumas aastaringse elamise paigaks.“ Arvestades asustustihedust ja püsielanike arvu, mis on suveperioodidel ligi kahekordne (ca 4500 inimest), puudub Aespa alevikus piisav maa-ala kvaliteetse üldkasutatava ruumi ja teenuskeskkonna arendamiseks. Teeme ettepaneku kaaluda segahoonestusala kavandamist Kiisa-Kohila teest (11245) lääne pool eraomandis olevale Raasimetsa kinnistule.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Elamumaa sihtotstarve, mis on valdav Aespa alevikus, võimaldab ka elukeskkonda toetavaid kõrvalotstarbeid – teenuseid ja väikeärisid.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Ptk 2.5.1 „Elamumaa maa-ala“ on kõrvalotstarbena toodud hoolekandeesutuse-, ühiselamu-, majutus-, toitlustus-, büroo-, kaubandus-, teenindus-, meelelahutus-, 3 haridus-, tervishoiu-, avalikud-, muuseumi-, raamatukogu-, haridus-, teadus-, haigla, ravi-, spordi-, kultus-, tavandihooned ning garaažid kui need sobituvad linnaehituslikult (arhitektuuriselt ja ruumiliselt) ning funktsionaalselt piirkonda. Soovitame veelkord kaaluda ja mitte kavandada ulatuslike ja suuremahuliste mitmefunktsionaalsete asutuste ja ettevõtete rajamist elamumaa maa-alale, sest see toob kaasa liiklus- ja parkimisprobleemid, müra ja saaste. Meie hinnangul on sobimatud tavandi ja kultushooned, samuti suurte spordi-, tervishoiu-, (haigla), teadus jmt hoonete kavandamine – need sobivad pigem ühiskondlike hoonete maa-alale. Väikesemahuliseks äritegevuseks mõeldud hoonete (näit. väikekauplus, kingsepatöökoda jmt) samuti väikelasteaedade, üldkasutatavate rohealade ja mänguplatside loomine on elukeskkonda kõigiti rikastav.</p> <p>Samasisuline loetelu kõrvalotstarvetest on ka ptk. 2.5.2. „Korterelamute maa-ala“ – oleme jätkuvalt seisukohal, et kõik loetletud kõrvalotstarbed ei sobi elamupiirkonda. „Korterelamute kavandamisel peab hoone juurde kuuluvale katastriüksusele mahtuma hoonet teenindav jäätmemajandus, parkimine, mänguväljak, haljasala jms vajalikud objektid ja rajatised“. Soovitame kaaluda haljasalale ettenähtud 10% piisavust ala planeeritava korterelamu krundi suuruselt.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk 2.5.1 ja 2.5.2 on korrigeeritud ja eemaldatud lubatud kõrvalfunktsioonide nimekirjast haigla ja tavandihooned. Spordi- ja tervishoiu hooned on sobilikud elamumaa kõrvalotstarbena, kuna tegemist on elukeskkonda toetavate teenustega ning antud funktsioonide puhul ei saa eeldada, et sellega kaasnevad ebamõistlikud liiklusmahud. Antud funktsioonide kavandamisel tuleb igaljuhul igakordselt kaaluda nende sobivust valitud asukohta ja sellega kaasnevaid võimalikke mõjusid, sh piirkonna liikluskoormusele.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Ptk 2.5.4 „Segafunktsiooniga maa-ala“ on arendamistingimustes toodud, et segafunktsiooniga maa-ala kavandamisel tuleb tagada kvaliteetne avalik ruum. Palume täpsustada mida tähendab ja millest koosneb kvaliteetne avalik ruum. Siinkohal soovitame integreerida üldplaneeringusse kvaliteetse ruumi aluspõhimõtete hea tava, mille üheks osaks on ligipääsetavus laiemas ruumilises mõttes ja kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine. Nimetatud aluspõhimõtetesse on integreeritud ka planeerimisseaduse 2. peatükis toodud planeerimise põhimõtted. Tegu on olulise teemaga, mis vajab terviklikke lahendusi ja eeldab poliitikakujundajate, esindusorganisatsioonide, erasektori esindajate jt osaliste teadlikkust.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 2.5.4 on lisatud kvaliteetse avaliku ruumi põhimõtted.
			Ptk 2.5.12 „Kalmistu maa-ala“ on märgitud, et kalmistu ümber tuleb säilitada või kavandada haljastusega puhervöönd. Soovitame siinkohal tuua (vastavalt kalmistuseadusele) puhvertsooni ulatuse – minimaalselt 50 m.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 2.5.12 on täiendatud.
			Ptk 3.2.4 „KAH alad“ ja joonisel 2. „Väärtused ja piirangud“ kajastuvad KAH alad tuleks samas peatükis nimeliselt loetleda.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.4 on täiendatud KAH alade nimekirjaga.
			Teeme ettepaneku käsitleda avalikult kasutatavaid juurdepääsu võimalusi väärtuslikele aladele.	Ettepanekuga ei arvestata. Ei ole põhjendatud käsitleda üldplaneeringuga avalikult kasutatavaid juurdepääsuvõimalusi vaid valitud maakasutustele.
			Palume lisada seletuskirja selgitus, mida tähendavad joonisel „Väärtused ja piirangud“ näidatud ja tabelina kajastatud roheline võrgustiku haljasalad.	Seletuskirjas ptk 3.2.3 on selgitatud, mida endast kujutavad ja mis eesmärgil on määratud rohevõrgustiku looduslikud haljasalad tiheasustusaladel.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omaavalitsuse seisukoht
			Ptk 3.2.8. „Rand ja kallas“. Juhime tähelepanu, et Kohila vallas puuduvad rannaga veekogud.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.8 pealkirja on korrigeeritud.
			Kõikidel joonistel („Maakasutus“, „Väärtused ja piirangud“ ning „Tehniline taristu“) palume Rail Baltic raudtee esitada koos reserveeritud trassikoridoriga (350 m lai). Rapla maakonnaplaneeringut 2030 + viiakse ellu läbi üldplaneeringu. Siin on oluline, et MP-ga kavandatu ÜP-s kohapõhiselt kajastatakse.	Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringu eesmärk on maakonnaplaneeringuahendust täpsustada, mida antud juhul läbi projektilahenduse on tehtud. Maakonnaplaneeringu trassikoridori kajastamine joonisel on ebaproportsionaalne teiste teemavaldkondade suhtes, mida samuti on üldplaneeringuga täpsustatud, aga mille osas ei kajastata joonistel võrdluseks maakonnaplaneeringu täpsusastet.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Joonisel „Maakasutus“:</p> <p>Sutlema tiheasustuspiirkonnas kattuvad rohekoridor ja elamumaa. Tiheasustatud elamumaa arendamistingimused on erinevad rohelises võrgustikus kehtivatest ehitamis- ja arendamistingimustest. Edaspidise ebaselguse vältimiseks palume korrigeerida kaardil olevat elamuala või roheala piirjoont (vastavalt meie eelnevale märkusele olete korrigeerinud alad vaid joonisel „Väärtused ja piirangud“).</p> 	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Elamumaa juhtotstarve võimaldab säilitada elamumaal rohealasad, mis toetavad rohevõrgustiku toimimist. Elamualal tuleb arvestada nõudega, et säilitada tuleb haljaskoridor, mis toetab rohevõrgustiku toimimist.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Soovitame lisada joonistele nimetused Pahkla külas paiknevatele spordi- ja puhkeehitiste maa-alale ja riigikaitsele maa-alale.	Ettepanekuga ei arvestata. Ei ole põhjendatud lisada nimed kavandatud maakasutustele valikuliselt.
			Teeme ettepaneku näidata joonisel Kohila valla poolt kohaliku kaitse alla määratavad Kapa männiku Kohila alevis ja Masti külas istutatud „Eesti Vabariik 100 tammiku“.	Arvestame ettepanekuga. Objektid on kantud joonisele <i>Väärtused ja piirangud</i> .
	Sotsiaalministeerium	Põhilahendus- kooskõlastamiseks esitatud 6.12.2021	Kooskõlastab (vaikiv kooskõlastus)	
Ametid				
K O O S K Õ L A S T A M I N E	Keskkonnaamet	Põhilahendus - 30.08.2022 nr 6-5/22/5157-9	Kooskõlastab tingimustega (korduv kooskõlastus) Keskkonnaamet on seisukohal, et Kohila Vallavalitsuse selgitused seoses Rabivere loodusala on vastuvõetavad ja KSH aruannet on vastavalt märkutele täiendatud. Rabivere loodusala plaanitakse tegevust millega kaasneb elupaigatüübi siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) kadu kuni 0,003 ha suurusel alal. Alal on kaardistatud seda elupaigatüüpi 275 ha, seega on kaitse-eesmärgiks seatud 173 ha pindala säilimine tagatud. Hinnatud on ka ehitustegevuse mõju. Tulenevalt Natura hindamisest on täiendatud ka KSH peatükki 7.1.1 „Mõju kaitsealadele“. Keskkonnaametil puuduvad täiendavad märkused mõju hindamise osas.	Teadmiseks võetud.
			ÜP seletuskirja punktis 3.2.8.1 on esitatud ettepanekud EKV vähendamiseks (edaspidi EKV ettepanek) ning sõnastatud järgmiselt: „...teeb üldplaneering ettepaneku Keila jõe ehituskeeluvööndi vähendamiseks:“. Juhime tähelepanu, et EKV ettepanek vahemikus Tööstuse tänava sillast kuni Vabaduse tänava sillani asub osaliselt Kohila paisjärve kalda EKV-s, Kohila tee 18 kinnistu asub Maidla jõe kalda EKV-s ja Kõnnu järve äärde planeeritud vaatetorni ja laudtee asuvad Kõnnu järve kalda EKV-s. Seega ei paikne osa alasil, kus	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 3.2.8.1 on korrigeeritud.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			soovitakse EKV-d vähendada, Keila jõe EKV-s. Palume täpsustada sõnastust.	
			ÜP seletuskirja punktis 3.2.8.1 on EKV ettepaneku sõnastus järgmine: „Kohila alevis, 0 meetrini Tööstuse tänava sillast kuni Vabaduse tänava sillani...”. Kalda EKV vähendamine, vahemikus Tööstuse tänava sillast kuni Vabaduse tänava sillani, on kaardil kujutatud (lähtudes alates Tööstust tänava sillast) vahemikus Kohila paisjärve lõunakaldal ligikaudu 160 m ja põhjakaldal ligikaudu 50 m kaugusel Tööstuse tänava sillast kuni Vabaduse tänava sillast kagus asuva katastriüksuse 11220 Kernu-Kohila tee L2 (katastritunnus 31801:014:0030) kagupiirini. ÜP kaardil kuvatu põhjal järeldub, et ettepaneku ala ei kulge täpselt sillast sillani. Palume täpsustada EKV vähendamise ettepaneku vahemikku.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu joonis on viidud kooskõlla seletuskirjaga.
			EKV ettepanek, mis hõlmab ala Tööstuse tänava sillast kuni Vabaduse tänava sillani, on ÜP kaardil kujutatud 10 meetrit veepiirist, kuigi ÜP seletuskirja punktis 3.2.8.1 on kirjas vähendamine 0 meetrini. Seega ei ühti esitatud EKV ettepanek kaardil kujutatuga, palume viia kooskõlla.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu joonis on viidud kooskõlla seletuskirjaga.
			Timbulimbu maaüksusel kulgeb EKV ettepanek osaliselt jõega paralleelselt asuva teeni (kaasa arvatud) ning valdavas ulatuses kulgeb see ligikaudu 25 m kaugusel veepiirist. Joonise kohaselt hõlmab EKV ettepanek osaliselt ka Vetuka tee (katastritunnus 31701:001:0509) ja Keila jõgi L1 (katastritunnus 31701:001:0566) kinnistuid, mida ÜP seletuskirjas ei mainita. Juhime tähelepanu, et Vetuka tee 19 (katastritunnus 31801:002:0035) kinnistule kalda EKV ei ulatu, seega puudub seal vajadus ja võimalus EKV vähendamiseks. Palume täpsustada kinnistute loetelu.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 3.2.8.1 on korrigeeritud.
			ÜP kaardirakendus ei kajasta Kõnnu järve kalda EKV vähendamist planeeritava vaatetorni ja laudtee asukohas (järve põhjakallas). Esitatud on käesoleval hetkel kehtiv EKV ulatus (25 meetrit). Palume korrigeerida.	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja ptk 3.2.8.1 ja joonist on korrigeeritud.
		Põhilahendus - 14.07.2022 nr 6-5/22/5157-5	Kooskõlastab tingimustega (korduv kooskõlastus) Keskkonnaamet on seisukohal, et 11.04.2022 kirjas esitatud märkustega on arvestatud vähesel määral, kuigi seadsime tingimuse, et tuleb arvestada eelmainitud kirjas välja toodud tingimustega. Keskkonnaamet peab vajalikus esitada	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			järgnevad märkused ja tähelepanekud, millega tuleb ÜP menetluses arvestada.	
			<p>Ehituskeeluvöönd</p> <p>1.1. ÜP seletuskirja ptk-s 3.2.8.1 tehakse ettepanek ehituskeeluvööndi vähendamiseks Timbulimbu ja Vetuka tee 20 maaüksusel ja Vetuka tee ja 19a maaüksusel. Maaüksust 19a ei ole olemas tõenäoliselt on mõeldud maaüksust Vetuka tee 19a. Samuti tehakse ettepanek ehituskeeluvööndi vähendamiseks Viljandi maantee 9 maaüksusel. Planeeringu joonise kohaselt soovitakse Viljandi maantee 9 maaüksusel vähendada ehituskeeluvööndit katastriüksuse piirini. <u>Palume seletuskirjas täpsustada maaüksuste nimed, lisada planeeritava vaatetorni ja laudtee asukoha maaüksuse nimetus ning maaüksuste juurde asustusüksuse nime. Samuti palume täpsustada seletuskirjas Viljandi maantee 9 ehituskeeluvööndi vähendamise ulatus.</u></p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.8.1 on korrigeeritud.</p>
			<p>2. Natura eelhindamine ja asjakohane hindamine</p> <p>2.1. KSH ptk-s 6.2. „Mõju eelhindamine Natura 2000 võrgustiku aladele“ on käsitletud võimalikku mõju Rabivere loodusalale. Ptk-s esinevad seisukohad, „Kokkuvõttes ebasoodsad mõjud Rabivere loodusala terviklikkusele seoses ÜP-ga puuduvad.“ ja „Kuna vaatetorni rajamisega avalduvad negatiivsed mõjud loodusala kaitse eesmärgiks olevale elupaigatüübile siirdesoo- ja rabametsad (*91D0), siis ei ole ebasoodsate mõjude välistamine Natura eelhindamise faasis võimalik.“, <u>mis on omavahel vastuolus.</u></p>	<p>Milles seisneb vastuolu, jääb arusaamatuks. Natura eelhindamise eesmärk on hinnata, kas kavandataval tegevusel võib olla mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele. Vastavalt on see toodud ka Natura hindamise juhendis <i>Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis</i>. Sellest on Natura eelhindamise läbiviimisel ka juhindatud. Kui tegevuse puhul ei saa välistada ebasoodsat mõju ala kaitse-eesmärkidele (antud juhul elupaigatüübile siirdesoo- ja rabametsad), siis ei tähenda see automaatselt, et ohus on ka ala terviklikkus. Natura hindamise juhendi kohaselt mõeldakse ala terviklikkuse all eelkõige ala ökoloogiliste funktsioonide toimimist viisil, mis tagab pikas perspektiivis elupaigatüüpide</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				normaalse suktsessiooni, vastupidamise välistele mõjudele ja jätkuva uuenemise. Rabivere loodusalaale vaatetorni ja laudtee rajamisel kaasneb küll elupaigatüübi siirdesoo- ja rabametsad kadu, kuid ala terviklikkust see ei ohusta. Meie hinnangul on peatükis toodud info korrektne ning vastuolu ei esine.
			2.2. KSH ptk-s 6.3. „Natura eelhindamise tulemused ja järeldus“ on esitatud järgmine: „Natura eelhindamise käigus tuvastati, et Kurtna-Vilivere loodusala, Linnuraba loodusala, Lümandu loodusala, Mahtra loodusala, Rahaangu loodusala ja Tammiku loodusala puhul ei kavandata ÜP-ga alale või selle vahetusse naabrusse maakasutust, infrastruktuuriobjekte või muid rajatise või tegevusi, mis võiksid ala terviklikkust negatiivselt mõjutada või avaldada selle kaitse-eesmärgiks olevate elupaikade või liikide seisundile ebasoodsaid mõjusid.“ <u>Ptk-s 6.2. neid Natura alasid ei käsitleta. Keskkonnaametile jääb selgusetuks, kuidas sellisele tulemuseni jõuti.</u>	Eelhindamine kõikide Kohila valla territooriumil asuvate Natura alade lõikes on olemas meie 16.03.2022 kirjaga nr 7-1/20 esitatud materjalides (KSH aruande eelnõu versioon nr 2, 09.03.2022). Oma 14.06.2022 kirjaga nr 7-1/57 esitasime täiendavale kooskõlastamisele vaid väljavõtte Rabivere loodusala kohta, kuna siinkohal täiendati nii Natura eelhindamist kui ka viidi läbi asjakohane hindamine. See, et tegemist on väljavõttega vaid Rabivere loodusala kohta, on toodud ka kaaskirjas. Kuna Keskkonnaametil teiste Natura alade kohta märkusi ei olnud ning siinkohal muudatusi ei tehtud, siis ei pidanud me vajalikuks saata KSH aruande eelnõu ptk 6.2 täiendavale kooskõlastamisele täismahus.
			2.3. KSH ptk-s 6.3. on seatud tingimus, et väiketuulikutest koosneva tuulepargi rajamise soovi korral Natura alale lähemale kui 100 m, tuleb pargi projekteerimise või DP koostamise raames läbi viia Natura hindamine. <u>Jääb selgusetuks millel see nõue põhineb.</u>	Selgitame, et nõue tuleb ÜP seletuskirjast ning põhineb Keskkonnaameti juhendil <i>Maismaa tuuleparkide mõjust elustikule ja Keskkonnaameti soovitusel nende planeerimise kohta kohaliku omavalitsuse üldplaneeringutes (seisuga 28.06.2021)</i> . Juhendiga on seatud Natura 2000 loodualadele

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				<p>puhver 100 m ala piirist. Juhendi kohaselt ei saa sellest lähemale tuulepargi kavandamisel välistada negatiivseid mõjusid Natura loodusaladele. Juhul, kui puhvrise on siiski soov tuuleparki kaaluda, siis on seda võimalik teha vaid läbi Natura asjakohase hindamise. Täiendasime eeltooduga ka KSH aruande eelnõu ptk-i 6.2, et nõude vajadus selgem oleks.</p>
			<p>2.4.Eelhinnangu järelalusena on esitatud, et Rabivere loodusala puhul ei saa seoses vaatetorni rajamisega välistada negatiivseid mõjusid ala kaitse-eesmärgiks olevale elupaigatüübile siirdesoo- ja rabametsad (*91D0). Seega ei ole ebasoodsate mõjude välistamine Rabivere loodusala Natura eelhindamise faasis võimalik. Selgitamaks, kas vaatetorni on ÜP-ga kavandatavasse asukohta võimalik rajada, tuleb läbi viia Natura asjakohane hindamine. Ptk-s 7.4. „Natura asjakohase hindamise tulemused ja järelalus“ kirjutatakse, et seoses kavandatava tegevusega Rabivere loodusala kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpide seisundile ebasoodsaid mõjusid ei avaldu. Seega on ÜP-ga vaatetorni ja laudtee kavandamine ÜP-ga planeeritavasse asukohta Rabivere loodusalale lubatud. Leevendusmeetmete rakendamine ei ole vajalik. <u>Keskkonnaamet on seisukohal, et eelhinnangu kokkuvõttes esitatu on omavahel vastuolus.</u></p>	<p>Selgitame, et Natura eelhindamine ja asjakohane hindamine on oma eesmärgi, põhimõtete ja põhjalikkuse poolest erinevad ning ei pea jõudma samadele järeldustele. Natura eelhindamise eesmärk on hinnata, kas kavandatav tegevus võib avaldada Natura alale ja selle kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju. Eelhindamisega piirdudes peavad olema välistatud igasugused negatiivsed mõjud ning lubatud ei ole leevendusmeetmete andmine. Natura asjakohane hindamine viiakse läbi juhul, kui eelhindamise käigus ei saa järeldada, et ebasoodsad mõjud on välistatud. Vastavalt on see kirjas ka Natura hindamise juhendis <i>Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis</i>. Natura asjakohase hindamise raames hinnatakse juba täpsemalt tegevuse mõju Natura alale. Selle tulemusena võib ka selguda, et kavandataval tegevusel ebasoodsat mõju siiski ei esine. Seega saavad eelhindamise ja asjakohase hindamise järeldused olla erinevad. Meie hinnangul on KSH</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				aruandes toodud info korrektne ja vastuolu ei esine.
			<p>2.5.KSH ptk-s 7.3. kirjutatakse: „Kavandatava tegevuse summaarsed mõjud elupaigatüübile on kokkuvõttes neutraalsed. Elupaigatüübi kadu seoses vaadetorni ja võimaliku vaateplatvormi rajamisega toimub väga väikesel alal (kuni 0,003 ha) võrreldes elupaigatüübi levikuga looduslal (Natura standardandmevormi kohaselt 173 ha). Kaduva elupaigatüübi ala on tühiselt väikene arvestades nii elupaigatüübi ala lokaalselt Kõnnu järve piirkonnas kui ka looduslal tervikuna. Elupaiga kao kompenseerib tallamise vähenemine seoses laudtee rajamisega“.</p> <p><u>Rabivere maastikukaitseala osas on eesmärgiks seatud 173 ha siirdesoo- ja rabametsade elupaigatüübi säilitamine. Ptk 7.3 kirjutatu kohaselt kavandatud tegevus vähendab esmatähtsa elupaigatüübi pindala, mida loetakse Natura ala terviklikkusele negatiivset mõju avaldavaks projektiks. Elupaigatüübi pindala kadu ei saa hinnata tühiseks kogu loodusala elupaigatüübi leviku suhtes, vaid lähtuma peab, et eesmärgiks seatud pindala ei tohi vähendada.</u></p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>KSH aruande eelnõu ptk-is 7.3 toodud asjakohast hindamist on korrigeeritud lähtuvalt ala kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübi (siirdesoo- ja rabametsad) säilitamist vajavast pindalast (173 ha). EELIS Natura elupaikade kaardikihi järgi on Rabivere looduslal 275 ha siirdesoo- ja rabametsi. Vaadetorni rajamisega väheneb elupaiga pindala kuni ca 0,003 ha, mis ei sea kaitse-eesmärgiks seatud pindala säilimist ohtu. Siirdesoo- ja rabametsade säilimine 173 ha ulatuses on tagatud.</p>
			<p><u>2.6.Keskkonnaamet on seisukohal, et kavandatava tegevuse mõjuala ei piirdu vaid rajatava vaadetorni, platvormi ja laudtee aluse alaga ja nende lähiümbrusega. Mõjuala ulatus on seotud lisaks ehitusalusele pinnale ka ehitustegevusega. Mõju ehitustegevusele, sh näiteks ehitusmaterjalide transpordile, hinnatud ei ole. Seega on mõju hindamine puudulik.</u></p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Natura asjakohast hindamist on täiendatud vastavalt märkusele.</p>
			<p>2.7.Lähtudes eelnevast palume Natura hindamist täiendada ja juhendada juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Natura asjakohast hindamist on täiendatud. Hindamisel on juhendatud Natura hindamise juhendist <i>Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis.</i></p>
			<p>Maapõu</p>	<p>Selgitame, et vastavalt MaaPS § 81 lõikele 5 küsib Keskkonnaamet</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p><u>3.1. Märgime, et Keskkonnaameti 11.04.2022 kirjas punktis 5 märgituga ei ole arvestatud ÜP seletuskirja ptk-s 3.2.7.: „Kui kohalik omavalitsus soovib korrastamisprojekti kooskõlastada, siis tuleks seda mainida korrastamistingimuste andmise faasis.“</u></p>	<p>korrastamistingimuste kohta kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust. Kooskõlastamist kohaliku omavalitsusega ei toimu, kuna kohalik omavalitsus ei ole seadusejärgne kooskõlastaja. Küll aga on seletuskirja ptk 3.2.7 on lisatud eraldi tingimus, et kohaliku omavalitsusega tuleb teha koostööd korrastamisprojekti koostamise käigus ja esitada see seisukoha küsimiseks kohalikule omavalitsusele.</p>
		<p>Põhilahendus - 11.04.2022 nr 6-5/22/5157-2</p>	<p>Kooskõlastab tingimustega (korduv kooskõlastus):</p> <p>ÜP eelnõu punktis 3.2.8.1. (lk 53) tehakse ettepanek Keila jõe ehituskeeluvööndi vähendamiseks Timbulimbu, Vetuka tee 20 (kuni maaüksusel paikneva teeni) ja Vetuka tee 19a maaüksusel Vilivere külas spordi- ja puhkerajatise maa-ala kasutuselevõtuks. 1.1 Eelnev ÜP ja KSH aruande eelnõu versioon, mis Keskkonnaametile kooskõlastamiseks saadeti², ei kajastanud Vetuka tee 20 maaüksusel ehituskeeluvööndi vähendamist, kuigi joonistel oli see vastavalt märgitud. Nüüdseks on seletuskiri ja joonised Vetuka tee 20 maaüksuse puhul kooskõlla viidud. 1.2 ÜP seletuskirja ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekute nimekirja samasse lõiku on nüüdseks lisatud juurde ka Vetuka tee 19a kinnistu (katastritunnus 31701:001:0997), kuid planeeringu seletuskirjas ega joonistel ei ole arusaadav, millises ulatuses ehituskeeluvööndi vähendamist planeeritakse. Maaüksuste Vetuka tee 20 ja Vetuka tee 19a vahel paikneb maaüksus Vetuka tee (katastritunnus 31701:001:0509). Planeeringu joonistel 1 ja 2 on ehituskeeluvööndi ulatus kujutatud väiksemana, kui praegu kehtiv kaitsevöönd. Vetuka tee osas ehituskeeluvööndi vähendamist ei planeerita. Eelnevast lähtuvalt ei ole ÜP seletuskiri ja põhijoonis üheselt mõistetavad ning on omavahel vastuolus. Palume planeeringu seletuskirja ja jooniseid täpsustada.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.8.1. on täiendatud ja lisatud Vetuka tee 19 kinnistu osas ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek. Seletuskirja on lisatud Vetuka tee 19a ja 19 kinnistute osas ehituskeeluvööndi vähendamise ulatus.</p>
			<p>ÜP eelnõu samas punktis (punkt 3.2.8.1.) tehakse ettepanek Keila jõe ehituskeeluvööndi vähendamiseks Kõnnujärve äärde</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>vaatetorni rajamiseks (kaks asukohta alternatiivi). Planeeringu joonisel 2 on kujutatud 2 vaatetorni asukohta. ÜP seletuskirjas ja joonistel ei ole selgitatud kui suures ulatuses soovitakse selle tarbeks ehituskeeluvööndit vähendada. Planeeritava vaatetorni asukohad paiknevad inventeeritud kaitstava elupaigatüübi rabad (*7110) alal. KSH aruande punktis 6.2.5 tabelis 7 (lk 31-32) on elupaigatüübile rabad (*7110) võimaliku mõju hinnangus märgitud, et elupaiga alal ja naabruses puuduvad igasugused planeeringuga kavandatavad tegevused ning muudatused maakasutuses. Ebasoodsad mõjud elupaiga seisundile puuduvad. KSH aruande punktis 7.1.1 (lk 37) on Rabivere maastikukaitseala kohta märgitud, et kaitsealal ning selle naabruses ei kavandata maakasutuse muudatusi, rajatise ja tegevusi. Vaatetorni ehitamise mõju Rabivere loodusalale ja Rabivere maastikukaitseala hinnatud ei ole. Palume planeeringu seletuskirjas ja joonistel täpsustada Kõnnujärve kalda ehituskeeluvööndi vähendamise asukohta ning KSH aruandesse lisada hinnang vaatetorni ehitamise võimalikele mõjudele Rabivere loodusalale ja Rabivere maastikukaitseala. Looduskaitseaduse (LKS) § 14 lg 2 kohaselt ei kooskõlasta kaitstava loodusobjekti valitseja sama paragrahvi lg-s 1 nimetatud tegevust ja muud tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit. Vaatetorni ehitamise mõju Rabivere loodusalale ja Rabivere maastikukaitseala hinnatud ei ole. Seega ei ole välistatud võimalik mõju Rabivere looduskaitseala kaitse-eesmärkide saavutamisele. Arvestades eelnevat seab Keskkonnaamet Kohila valla ÜP ja KSH aruande kooskõlastuse tingimuseks, et eelmainitu osas dokumentatsiooni täiendatakse. Palume hinnata vaatetorni ehitamise mõju Rabivere loodusalale ja Rabivere maastikukaitseala. LKS § 40 lg 4 p 1 kohaselt esitab, ehituskeeluvööndi vähendamiseks, kohalik omavalitsus Keskkonnaametile taotluse ja PlanS-i kohaselt vastuvõetud ÜP. PlanS § 3 lg 2 kohaselt koosneb planeering planeerimise tulemusena valminud seletuskirjast ja joonistest, mis täiendavad üksteist ja moodustavad ühtse terviku. Keskkonnaamet on seisukohal, et planeeringu seletuskirja ja jooniseid tuleb täpsustada seoses</p>	<p>Üldplaneeringu seletuskirja ptk 3.2.8.1 on täpsustatud Kõnnujärve äärde vaatetorni ja laudtee rajamiseks ehituskeeluvööndi ettepaneku osas. Üldplaneeringu lahenduses on kajastatud kahe alternatiivse asukohta asemel üks vaatetorni võimalik asukoht, mille osas viidi KSH raames läbi Natura asjakohane hindamine. KSH aruannet on täiendatud vaatetorni rajamisega Rabivere loodusalale ja Rabivere maastikukaitsealale avalduda võivate mõjude osas. Rabivere loodusala osas on läbi viidud Natura asjakohane hindamine.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			ehituskeeluvööndi vähendamisega maaüksustel Vetuka tee 19a ja Vetuka tee ning Kõnnujärve kaldal.	
			ÜP eelnõu punkti 2.5.16. (lk 39) on vastavalt Keskkonnaameti märkustele täiendatud järgmist lauset: „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ja üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandusloaga aladel kuni loa kehtivuse lõpuni“. Lisaks soovitame ÜP eelnõus läbivalt asendada sõna „kaevandusluba“ väljendiga „maavara kaevandamise keskkonnaluba“ või „kaevandamisluba“.	Arvestame ettepanekuga. Planeeringu seletuskirja on korrigeeritud.
			ÜP eelnõu punktis 3.2.3. (lk 46) on olemasolevat lauset täiendatud järgmiselt: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandusluba kuni selle kehtivuse lõpuni“. Samas annab ÜP eelnõu punkti 3.2.7. (lk 52) lause „Juhul kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb enne tegevuse alustamist analüüsida kaasnevaid mõjusid ning kaaluda vajadust läbi viia keskkonnamõju hindamine“ võimaluse kaaluda ka uute karjääride rajamiseks rohevõrgustiku alale. Selline sõnastus võib tulevikus tekitada segadust ja valesti mõistmist. Keskkonnaamet soovib täiendada järgnevalt: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides ilma keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnangu või keskkonnamõju hindamiseta keelatud...“. Palume korrigeerida sama lauset ka KSH aruande punktis 7.5. (lk 45).	Arvestame ettepanekuga osaliselt. Planeeringu seletuskirja ptk 3.2.3 ja 3.2.7 tingimusi on koostöös Maaametiga korrigeeritud nii, et tingimusi ei väljenda lauskeeldu vaid kohaliku omavalitsuse eelistust ning toob välja igakordse kaalutusotsuse vajalikkuse oluliste mõjude välja selgitamisel, sh keskkonnamõjude hindamise läbiviimise vajaduse. <ul style="list-style-type: none"> • Ptk 3.2.3: „Maavarade kaevandamist üldplaneering rohevõrgustiku elementides ei toeta, välja arvatud Sutlema I, II, III lubjakivikarjääri aladel ja aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandamisluba kuni taotletud maavara ammendumiseni; • Ptk 3.2.7: „Maardla kasutuselevõtul ei toeta üldplaneering alasi, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel,

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				<p>väärtuslikel maastikel või rohevõrgustikus. Juhul kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaevandamise võimalikkus välja selgitada läbi kaalutletud otsuse ja analüüsida kaasnevaid mõjusid ning vajadust koostada detailplaneering ja läbi viia keskkonnamõju hindamine. Ala väärtused tuleb säilitada maksimaalselt".</p> <p>KSH aruannet on täiendatud ja lisatud, et mõju rohevõrgustikule tuleb hinnata KMH eelhinnangu andmise või KMH läbiviimise raames.</p>
			<p>ÜP eelnõu punktis 3.2.7. (lk 52) lauset on täiendatud vastavalt Keskkonnaameti märkustele järgmiselt: „Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga ja esitada seisukoha andmiseks kohalikele omavalitsusele ja projekt ette nähtud aja jooksul ka ellu viia;”. Samas ei ole lisatud täiendavat selgitust seoses korrastamisprojektide kooskõlastamisega. Kui kohalik omavalitsus soovib korrastamisprojekti kooskõlastada, siis tuleks seda mainida korrastamistingimuste andmise faasis.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täpsustatud.</p>
			<p>ÜP eelnõu punktis 3.2.7. (lk 51) on kirjutatud „Üldplaneeringu järgi toetab Kohila vald uute kaevandusalade loomist Sutlema lubjakivikarjääri alale”. KSH aruande punktis 7.5. on kirjutatud „ÜP ei kavanda uusi mäetööstuse maa-alasid, va olemasolevate Sutlema I, Sutlema II ja III lubjakivikarjääri aladele”. Maakasutuse joonisel on näidatud mäetööstuse maa-alana juba kolme olemasoleva Sutlema lubjakivikarjääri piirid. Juhime tähelepanu, et Sutlema lubjakivikarjääri alale ei saa enam uusi karjääre luua. Palume korrigeerida ebakõlad ÜP ja KSH aruande eelnõus. Sama punkti (3.2.7.) all on kirjutatud „Juhul kui riik ei arvesta kohaliku omavalituse ruumilise arengu (või maakasutuse arengu) nägemusega ja taotleb kaevandusluba Maapõuseadusest tuleneva õigusega väljaspool üldplaneeringuga kavandatudmäetööstusmaa</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on korrigeeritud. Seletuskiri ja KSH aruanne on viidud omavahel vastavusse.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			ala...". Juhime tähelepanu, et lubade taotlejaks ei ole riik, vaid maavara kaevandamisest huvitatud ettevõtte (arendaja).	
		Põhilahendus - 22.11.2021 nr 6-5/21/6959-5 -	<p>Tingimuslik kooskõlastus</p> <p>Maapõu:</p> <p>ÜP seletuskirja eelnõu punktis 2.5.16 (lk 37) on endiselt lause: „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel;“. Keskkonnaamet ei saa jätkuvalt selle väitega nõustuda. Mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega alade tähistust on kasutatud maakasutuse kaardil ja seal on selle tähistusega määratletud vaid Sutlema I, Sutlema II ja III lubjakivikarjääri piirkond, kuid need ei ole ainukesed karjäärid Kohila vallas. Kas nendes karjäärides, mida maakasutuse kaardil märgitud pole, ei tohi kaevandamislubade olemasolust hoolimata kaevandada? Kui sellist tähistust (mäetööstuse maa-ala) soovitakse edaspidigi maakasutuse kaardil kasutada, peavad minimaalselt olema märgitud kõik olemasolevad karjäärid. Sama kehtib ka turbatootmisalade kohta, mida samuti ei ole kaardil 2 (4) märgitud. Palume ÜP seletuskirja eelnõu täiendada ning viia maakasutuse kaart ja ÜP seletuskirja vastavusse tegeliku olukorraga.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk 2.5.16 tingimust on täiendatud järgmiselt: „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ja üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandusloaga aladel kuni selle kehtivuse lõpuni“</p> <p>Üldplaneeringu joonisel <i>Väärtused ja piirangud</i> on kajastatud kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldised.</p> <p>Maakasutuse joonise eesmärk on kajastada kohaliku omavalitsuse strateegilisi maakasutuse arengu eesmärke sh kohaliku omavalitsuse seisukohal sobilikke alasid kaevandamiseks.</p>
			<p>ÜP seletuskirja eelnõu punktis 3.2.3 (lk 45) on endiselt lause: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud.“ See väide on vastuolus olemasoleva situatsiooniga. Nimelt, Rabivere turbatootmisala ja Sutlema lubjakivikarjäärid paiknevad rohevõrgustiku tugi-alal. Keskkonnaamet on varasemalt tähelepanu pööranud, et rohevõrgustiku alale on antud ka Urge kruusakarjääri kaevandamisloa (sh kohaliku omavalitsuse (KOV) menetlusse kaasates), kus kaevandamist ei ole veel alustatud. Kas eelmainitud väite alusel ei tohiks siis ÜP jõustumisel seal kaevandada, vaatamata sellele, et kaevandamise luba on olemas? Keskkonnaamet ei saa nõustuda sellise sõnastusega, kuna see on selgelt vastuolus olemasoleva olukorraga, kus rohevõrgustiku aladel on väljastatud kehtivad</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 tingimuse sõnastust on täiendatud järgmiselt: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandusloa kuni selle kehtivuse lõpuni“.</p> <p>Selgitame, et üldplaneeringu eesmärk on kujundada kohaliku omavalitsuse nägemus maakasutuse arengust.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			kaevandamislood. Palume ÜP seletuskirja eelnõu sõnastus viia vastavusse reaalse olukorraga.	Üldplaneering ei mõjuta kehtivaid kaevanduslube ega oma ka seadusandlikku alust neid kehtetuks tunnistada, mistõttu neid ka Maakasutuse joonisel ja seletuskirjas põhjalikult ei käsitleta.
			ÜP seletuskirja eelnõu punktis 3.2.7 (lk 50) on kirjutatud: „Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnaametiga...”. Keskkonnaamet selgitas, et vastavalt maapõuseaduse (MaaPS) § 81 lg-le 5 küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta KOV-i üksuse arvamust ja korrastamisprojekti kooskõlastamine KOV-ga ei ole MaaPS-is ette nähtud. Juhul, kui Kohila vald soovib ka korrastamisprojekti kooskõlastada, siis tuleb selleks soovi avaldada korrastamistingimuste osas arvamuse avaldamise staadiumis	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.7 on täpsustatud järgmiselt: „Korrastamisprojekti koostamise käigus tuleb arvamuse saamiseks teha koostööd kohaliku omavalitsusega. Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga ja esitada seisukoha andmiseks kohalikule omavalitsusele”.
			Looduskaitse: ÜP seletuskirja eelnõu peatükis 6 (lk 70) on kirjutatud: „Ökoduktide ja rohesilla piiranguvööndite ruumiandmestik tuleb edastada Keskkonnaametile ja ökodukti omanikule. Raie kavandamisel saadab Keskkonnaamet metsateatise kooskõlastamiseks ökodukti omanikule. Maavara geoloogilise uuringuloa ja kaevandamisloa menetluses saadab Keskkonnaamet loa kooskõlastamiseks ökodukti omanikule.”. Keskkonnaamet ei nõustu käsitlesega, mille kohaselt Keskkonnaamet saadab metsateatise, geoloogilise uuringuloa ja kaevandamisloa kooskõlastamiseks ökodukti omanikule. Ökodukti omanikul (kes on ka hetkel teadmata) puudub õigusaktidest tulenev pädevus nimetud lubade kooskõlastamiseks või kooskõlastamata jätmiseks. Ka Keskkonnaamet juhindub lubade andmisel, tegevuste kooskõlastamisel ja/või tingimuste seadmisel ainult kehtivatest õigusaktidest. Ökoduktide ja rohesildade piiranguvööndites kirjeldatud piirangud on kahtlemata vajalikud (suur)ulukite läbipääsude toimimise tagamiseks ning roheline võrgustikuga seotud ökoduktide asukohad ja üldtingimused peavad olema määratud üldplaneeringuga. Keskkonnaameti hinnangul tuleb täpsemad kooskõlastamise	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 6 on korrigeeritud ja kooskõlastamise kohustus ökodukti omanikuga on asendatud teavitamise kohustusega. Lisatud on ruumiandmestiku edastamise vajadus Maa-ametile. Piiranguvööndites rakenduvate kitsenduste jaoks tuleb välja töötada seadusandlik alus ja seal lubatud tegevuste osas saab kooskõlastaja olla riigiasutus.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			ja/või tegevusest keeldumise alused ning pädevad asutused määrata riiklikult õigusaktiga. Õkodukside ja rohesilla piiranguvööndite ruumiandmestik tuleb lisaks edastada Maa-ametile, kus need kantakse kitsenduste kaardile. Ka kitsenduste kaardile avalik-õiguslikke kitsendusi põhjustavad nähtused peavad lähtuma kehtivatest seadustest.	
			ÜP seletuskirja eelnõu seletuskirja punkti 3.2.8.1 (lk 52) kohaselt on ehituskeeluvööndi ulatus määratud üldplaneeringu joonisel. Kalda ehituskeeluvööndi ulatus tuleneb looduskaitseadusest (LKS), seda ei saa määrata ÜP-ga. Planeeringu joonis saab kajastada ehituskeeluvööndi hetkeseisu. LKS § 40 lg 2 kohaselt võib KOV ÜP-ga ranna ja kalda ehituskeeluvööndit suurendada ning LKS § 40 lg 3 kohaselt võib ranna ja kalda ehituskeeluvööndi vähendamine toimuda Keskkonnaameti nõusolekul. Joonistel kujutatu ei arvesta võimalikke muutusi õigusaktides ega muutuvaid teadmisi loodusobjektide asukohas. Planeeringuga ei suurendata ehituskeeluvööndi ulatust, mida saaks käsitleda ehituskeeluvööndi määramisena. Keskkonnaamet seab tingimuse, et ÜP seletuskirja eelnõust eemaldatakse tingimus, et ehituskeeluvööndi ulatus on määratud ÜP joonisel.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.8.1 on korrigeeritud järgmiselt: „Ehituskeeluvööndi ulatus ja vähendamise ettepanekud on kajastatud üldplaneeringu joonistel“
			ÜP seletuskirja eelnõu seletuskirja punkti 3.2.8.1 (lk 52) kohaselt tehakse ettepanek Keila jõe ehituskeeluvööndi vähendamiseks Timbulimbu kinnistul (katastritunnus 31701:001:0861) kuni kinnistul paikneva teeni. ÜP seletuskirja eelnõu joonisel 1 (maakasutus) ja joonisel 2 (väärtused ja piirangud) ulatub Vetuka tee 20 kinnistu (katastritunnus 31701:001:0397) tingmäärgiga „Ehituskeeluvööndi ettepanek“ märgitud ehituskeeluvöönd samuti Timbulimbu maaüksust läbiva teeni. Vetuka tee 20 katastriüksuse osas ehituskeeluvööndi vähendamist ei planeerita. Sellest lähtuvalt ei ole planeering üheselt mõistetav ning ÜP seletuskirja eelnõu ja põhijoonis on omavahel vastuolus. LKS § 40 lg 3 kohaselt võib ranna ja kalda ehituskeeluvööndi vähendamine toimuda 3 (4) Keskkonnaameti nõusolekul Keskkonnaamet seab tingimuse, et ÜP seletuskirja eelnõus ja joonistel viidaks ehituskeeluvööndit käsitlev osa kooskõlla.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.8.1 on korrigeeritud ja lisatud ehituskeeluvööndi ettepanek Vetuka tee 20 kinnistu osas.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>KSH aruande eelnõu punktis 7.1.1 (lk 37) on kirjutatud: „Kohila valla kaguosale kavandatakse Seli-Angerja maastikukaitseala...”. Juhime tähelepanu, et Seli-Angerja maastikukaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 25.06.2020 määrusega nr 50 „Seli-Angerja maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri”. Palume andmed kaasajastada.</p>	<p>KSH aruannet on korrigeeritud.</p>
			<p>KSH aruande eelnõu punktis 9.13.6 on kirjutatud: „Ulatusliku päikesepargi rajamine ei ole üldjuhul lubatud väärtuslikul maastikul, rohevõrgustikul, väärtuslikul põllumajandusmaal, kaitsealal.“. ÜP seletuskirja eelnõu punktis 4.2.7.2 (lk 65) on kirjutatud: „Metsa raadamine päikeseparkide rajamiseks on keelatud“. Vajalik oleks anda mõistele „ulatuslik“ täpsem vaste näiteks võimsuse või pindala kaudu, et oleks selgelt arusaadav, milliste dimensioonidega päikeseparki metsamaale ja teistele väärtuslikele aladele rajada ei tohi.</p>	<p>KSH aruannet on korrigeeritud.</p> <p>KSH aruandes on selgitatud, et suur päikesepark on omaette maakasutust vajav park.</p>
			<p>KSH aruande eelnõu peatükkides 6.2.1 ja 6.3 on kirjutatud: „Kurtna-Vilivere loodusalale on ette nähtud perspektiivne matkarada. Kohaliku omavalitsuse sooviks on rajada looduslik matkarada, kus raiet teha ei ole plaanis. Kuna teadaolevalt matkaraja rajamine ei nõua raiet ega raadamist, siis ebasoodsad mõjud loodusalale ja selle kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele puuduvad.“. Jääb selgusetuks, milliseid tegevusi täpsemalt loodusliku matkaraja rajamise all mõeldakse. Kas matkarada rajatakse või kulgeb matkarada näiteks looduslikul pinnasel olemasoleval rajal? Lisaks raie ja raadamise vajaduse puudumisele, millistele asjaoludele tuginetakse, kui väidetakse, et ebasoodsad mõjud puuduvad elupaigatüübile 9010* ja 9060? Kas mainitud elupaigatüüpe ei mõjuta näiteks tallamise mõju suuremine? Palume matkaraja rajamise osas välja tuua täpsemad selgitused ja põhjendused, milliseid tegevusi matkaraja rajamiseks kavandatakse ning sh analüüsida ebasoodsate mõjude võimalikkust Natura 2000 elupaigatüüpidele. Mis põhjusel on Kurtna-Vilivere loodusalaga piirnev ala 31701:001:0983 põhjaosa määratud tiheasustusala osaks, kui samal ajal on see ka looduslik haljasmaa?</p>	<p>KSH aruannet on täiendatud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ÜP seletuskirja eelnõu joonisel 2 (väärtused ja piirangud) märgitud planeeritavad väärtuslikud põllumajandusmaad kattuvad osadel juhtudel ka kaitstavate poollooduslike kooslustega. Kui poollooduslikel kooslustel asuvatel rohumaadel ei saa rakendada tavapäraseid põllumajandustöid (nt põllukultuuride kasvatamine), siis kas taolisel piiritlemisel esineb vajadus (nt Vilivere hoiuala)?</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Korrigeerime väärtusliku põllumajandusmaa piire.</p>
			<p>ÜP lisas 5 („Ülevaade Kohila vallast“) punktis 10 vajavad ajakohastamist elupaigatüüpide eestikeelsed nimetused. Näiteks punktis 10.3 on kirjutatud: „Loodusdirektiiviga kaitstavad elupaigatüübid Kohila valla territooriumil: turlokid (peamiselt põhjaveetoitelised muutuva veetasemega ajutised veekogud Iirimaal) (3180*) ja paepaljandid (8240*)“. Sellised elupaigatüüpide nimetused pole kasutusel ja on segadust tekitavad. Elupaigatüübi 3180* nimetus on „karstijärved ja –järvikud“ ning elupaigatüübi 8240* nimetus on „plaatlood“. Palume enne planeeringu kinnitamist üle vaadata EELIS andmestik ja ajakohastada kaitstavate liikide leiukohtade andmed ning elupaigatüüpide nimetused.</p>	<p>Korrigeerime dokumenti vastavalt märkusele.</p>
			<p>KSH aruande eelnõu punktis 7.7 (lk 50) on kirjutatud, et vallast alguse saav Kasari jõgi on karpkalalaste elupaigana kaitstav veekogu. Juhime tähelepanu, et keskkonnaministri 09.10.2002 määrus nr 58 „Lõheliste ja karpkalalaste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekiri ning nende veekogude vee kvaliteedi- ja seireandmed ning lõheliste ja karpkalalaste riikliku keskkonnaseire jaamad“ on kehtetuks tunnistatud alates 01.10.2019. Antud temaatikat reguleerib LKS § 51 lg-st 2 tulenev keskkonnaministri 15.06.2004 määrus nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“. Palume seda teavet KSH aruande eelnõus ajakohastada</p>	<p>Korrigeerime KSH aruannet.</p>
			<p>KSH aruande eelnõu punktis 9.7 on kirjutatud: „Kalade rändetingimuste tagamiseks tuleb teha koostööd riigiasutuste ja kohaliku omavalitsusega kohapõhiste lahenduste leidmiseks. Vooluveekogu tõkestusrajatise likvideerimine või kalade rändetingimuste parandamine muul viisil (kalapääsud) tuleb lahendada juhtumipõhiselt, lähtudes vastavatest uuringutest, tehnilistest alternatiividest ning mõju igakülgsest, tasakaalustatud ja objektiivsest hindamisest (sh</p>	<p>Tuletame meelde, et ÜP KSH viiakse läbi ÜP lahendusele ning see lähtub ÜP sisust ja täpsusastmest. Tegemist on olemasolevate paisudega, mille osas ÜP mingisuguseid muudatusi ei kavanda. Ka KSH aruande ptk-is 7.7. on välja toodud, et ÜP-ga ei kavandata objekte</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>sotsiaalmajanduslik ja kultuuriline mõju).". Käsitleda tuleks Kohila vallas olevaid paise (Kohila, 4 (4) Lohu, Kohila-Sillaotsa) ja Keskkonnaagentuuri poolt tellitud uurimistöö „Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks“ (töö nr 0712; Tartu 2013). Välja tuleb tuua inventeerimisel tuvastatud paisud ja hinnangud kalapääsu tagamise kohta ja võimalikud lahendused. Kohila valla ÜP KSH peaks andma olemasolevate uuringute ja seireandmete põhjal soovitusel kalade rändetingimuste parandamise osas.</p>	<p>ega tegevusi, mis võiksid kalade rändetingimusi muuta. KSH aruandes on teemale tähelepanu juhitud ja antud suunised edaspidiseks, kuid teema käsitlemine ulatuses, nagu KeA seda soovib, ei ole ÜP lahendust silmas pidades asjakohane. Juhime tähelepanu ka sellele, et PlanS kohaselt ei ole kalade rändetingimuste parandamine ka ÜP ülesanne. Kui KeA soovib saada soovitusi kalade rändetingimuste parandamise osas, siis on see juhtumipõhine teema, mis tuleb lahendada ÜP-st ja selle KSH-st eraldiseisvalt. Vajadus KSH aruande muutmiseks puudub.</p>
			<p>ÜP seletuskirja eelnõu lisades olevatelt kaartidel ei ole märgitud reoveepuhasteid ja nende kujasid (kokku 12 reoveepuhastit, millele on väljastatud keskkonnaload) ega ühisveevärgi puurkaevusid ja nende sanitaarkaitsealasid. PlanS § 75 lg 1 p 3 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesandeid tehnoorkude ja - rajatiste üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine ning PlanS § 75 lg 1 p 30 kohaselt on sanitaarkaitsealadega veehaarete asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Arvestades eelnevat palume üldplaneeringule kanda reoveepuhastid koos kujadega ning veehaarded koos sanitaarkaitsealadega, kuna nendega kaasnevad kitsendused võivad mõjutavad tuleviku uusarendusi.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Taristu joonisele on kantud ÜVK järgsed puurkaevud ja reoveepuhastid.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
		Eelnõu avalik väljapanek, 12.05.2021 nr 6-5/21/6959-2	Ptk-s 3.2.2 (vääriselupaigad) on öeldud, et keskkonnaministri käskkirja alusel on kõik riigimetsas asuvad vääriselupaigad kaitstud. Eraomanikule kuuluvas metsas on vääriselupaiga kaitmine vabatahtlik. 2017. aastal uuendas Keskkonnaministeerium vääriselupaiku puudutavaid põhimõtteid. Oluline vääriselupaiku puudutav muudatus on nende kohustusliku kaitse laienemine kõigile avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele (metsaseadus § 23 lg 3). See tähendab, et lisaks riigimetsadele on ka kohalike omavalitsuste metsades vääriselupaikade kaitse edaspidi kohustuslik. Palume täpsustada, kas Kohila vallas on kohalikul omavalitsusel selliseid metsa vääriselupaiku.	Üldplaneeringu joonistele on kantud kõik EELIS andmebaasis kajastatud vääriselupaigad.
			Ptk-s 3.2.7.1. (ehituskeeluvöönd) on öeldud, et ehituskeeluvööndi ulatus määratud üldplaneeringu joonisel. Kohila valla üldplaneeringu joonisel nr 3 „Väärtused ja piirangud“ on kujutatud ehituskeeluvööndi ettepanek. Seega ei ole planeeringu seletuskiri ja joonis üheselt mõistatavad. Joonisel 3 on tuvastatavad vooluveekogude ja järvede ehituskeeluvööndite orienteeruv asukoht, kuid puuduvad allikaid ümbritsevad ehituskeeluvööndid.	Selgitame, et ehituskeeluvööndi ettepanek on võrdsustatud ehituskeeluvööndi ulatusega, mis Kohila valla üldplaneeringuga soovitakse kehtestada.
			Ptk 3.2.7.1. - Üldplaneeringu mastaapi ja looduslike tingimuste muutmist (näiteks metsamaa erisus) arvestades ei ole võimalik ehituskeeluvööndi ulatust planeeringujoonistel graafiliselt täpselt kujutada, kuid seda on võimalik teha seletuskirjas. Planeeringus tuleb käsitleda kalda ehituskeeluvööndi ulatust ja lähtejoone määramist. Veekogude ehituskeeluvööndite ulatuse kirjeldamisel on vajalik käsitleda metsamaa erisust looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 38 lg 2 ja erisust tiheasustusalal LKS § 38 lg 1 p 3. Samuti ka asjakohaseid erandeid, mis tulenevad LKS § 38 lg 4 ja 5. Praegu on seletuskirjas viidatud ainult LKS § 38 lg 5 sätestatud eranditele, mis on seotud üldplaneeringuga kavandatud tegevustega. Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 75 lg 1 p 9 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusalaadega siseveekogul. Planeeringust ei selgu, kas planeeringualal esineb suurte üleujutustega alasid.	Selgitame, et ehituskeeluvööndi laiendamine on seadusest tulenev erisus, mille kopeerimine seletuskirjas ei ole otstarbekas, kuna seadus võib ajas muutuda. Tiheasustusalal kehtib samuti seadusest tulenev erisus – ehituskeeluvööndi ulatus on 50 meetrit, kui üldplaneeringus ei ole kavandatud teisiti. Suure üleujutusohuga alasid Kohila vallas tuvastatud ei ole, mistõttu ei ole neid käsitletud ka üldplaneeringu seletuskirjas.
			Ptk 3.2.7.1.- Planeeringuga soovitakse vähendada Keila jõe kalda ehituskeeluvööndit Kohila alevis Tööstuse tänava sillast	Seletuskirjas on välja toodud, et ehituskeeluvööndi ulatus on määratud

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>kuni Vabaduse tänava sillani jõe-promenaadi ning terviseraja ja sellega seotud ehitiste rajamiseks ning Vilivere külas Timbulimbu maaüksusel spordi- ja puhkerajatise maa-ala kasutuselevõtuks. Planeeringust ei selgu, kui suures ulatuses soovitakse ehituskeeluvööndit vähendada. Palume planeeringusse lisada joonis ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekuga ja täpsustada kavandatavate ehitiste iseloomu.</p>	<p>üldplaneeringu joonisel. Eesmärk on tagada, et Kohila alevis oleks võimalik kavandada rannapromenaad. Ehitise täpne iseloom ei ole täna teada, kuna tegemist on üldplaneeringu täpsusastmega, kus on teema kuvatud strateegilise vajadusena, mitte projekti tasemel kavandatava tegevusena.</p>
			<p>Ptk 3.2.7.1. - Kuna uue üldplaneeringu koostamisel kaotab senine sama territooriumi hõlmav üldplaneering kehtivuse, siis ei kehti ka sellele antud nõusolekud (kaasa arvatud ehituskeeluvööndi vähendamised). Kohalikud omavalitsused võivad viia uue üldplaneeringu koostamise raames läbi varasemate üldplaneeringutega antud ehituskeeluvööndi vähendamise kaardistamise, millega kehtestuksid varasemate ehituskeeluvööndi vähendamiste nõusolekud ja need kanduksid uude planeeringusse. Märgime, et Keskkonnaamet on 02.07.2019 kirjaga nr 7-9/19/2409-6 andnud nõusoleku ehituskeeluvööndi vähendamiseks Kullametsa kinnistul.</p>	<p>Kohila Vallavolikogu 26. november 2019. a otsusega nr 48 kehtestati Kullametsa kinnistu detailplaneering. Planeering näeb ette Keila jõe ehituskeeluvööndi vähendamist ja Kullametsa krundile ehitusõiguse andmist ühepereelamu ja kuni kahe abihoone ehitamiseks üldplaneeringuga ette nähtud elamuehituse reservmaale. Rohkem ei ole Kohila vallas kehtivaid detailplaneeringuid, mis taotleavad ehituskeeluvööndi vähendamist.</p>
			<p>Ptk-s 3.2.3. on üldise tingimusena öeldud, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on keelatud. Samas on KSH aruande ptk-s 9.7 antud järgmine selgitus: „Maardla kasutuselevõtul kaevandamise eesmärgil tuleb vältida võimalusel ala, mis asub väärtuslikul maastikul, rohevõrgustikus ja väärtuslikul põllumajandusmaal. Juhul, kui mõnel nimetatud alal on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt analüüsida kaevandamise mõju maastikukomponentidele. Rohevõrgustiku alal tuleb tagada võrgustiku toimimine“. Peame vajalikuks selgitada ja täpsustada ÜP seletuskirja kõnealust lõiku. Kas maavara kaevandamine rohevõrgustiku alal on keelatud või teatud tingimustel võimalik?</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja sõnastust on korrigeeritud, et maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on keelatud.</p>
			<p>Ptk-s 3.2.3. ja 3.2.6. palume „rekultiveerimine“ termini asemel kasutada läbivalt maapõueseaduse järgset mõistet „kaevandatud maa korrastamine“ või „korrastamine“, sh rekultiveerimisprojekt on korrastamisprojekt.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja on täiendatud.</p>
			<p>Ptk-s 3.2.6. on öeldud: „Uusi kaevandusi ei rajata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse</p>	<p>Seletuskirja on täiendatud sõnastusega, et vahetus läheduse</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			turismipiirkonna vahetusse lähedusse". Kaevandusi maapõueseaduse mõistes Kohila vallas ei ole. Mõiste tuleks läbivalt parandada karjääriks. Palume täpsustada väljendit „vahetu lähedus“ ning sisustada see mõõdetavana.	täpne kauguse kriteerium määratakse igakordselt eraldi asukoha põhiselt, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti.
			Ptk-s 3.2.6. on öeldud, et karjäärade rekultiveerimisel uute tehisveekogude tekkimisel määrata veekogud avalikult kasutatavaks, et kohalikel elanikel oleks takistusteta võimalik neid puhkeotstarbel kasutada. Palume täiendada lauset ja lisada „võimalusel“. Eramaa omanik ei pruugi karjääri avalikku kasutust soovida, st ala avalikuks kasutamiseks tuleb saavutada kokkulepe eramaa omanikuga.	Seletuskirja on täiendatud.
			Ptk-s 3.2.6. öeldakse, et karjääri amendumisel tuleb koostada rekultiveerimisprojekt ning see kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnaametiga. Vastavalt maapõueseaduse § 81 lõikele 5 küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust. Korrastamisprojekti kooskõlastamine omavalitsusega ei ole paraku maapõueseadusega ette nähtud.	Ettepanekuga ei arvestata. Kooskõlastamine kohaliku omavalitsusega ei ole vastuolus maapõueseadusega, kuid on vajalik kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu kvaliteetsemaks kujundamiseks.
			Ptk-s 2.5.16. on öeldud: „Mäetööstuse maa-ala on maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatav ala, kuhu on lubatud rajada maavara kaevandamiseks ja selle teenindamiseks vajalikke hooneid ja rajatisi. Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel“. Mäetööstuse maa-ala on maakasutuse kaardil tähistatud lillaga. Sellist tähistust on kasutatud vaid Sutlema I, Sutlema II ja III lubjakivikarjäärade piirkonnas, kuid need ei ole ainukesed karjäärid Kohila vallas. Kui mäetööstuse maa-ala juhtkasutust soovitakse maakasutuse kaardil kasutada, peab kaardile kandma minimaalselt kõik olemasolevad karjäärid ning ka turbatootmisalad. Soovitame viia mäetööstuse maa-ala definitsioon üldplaneeringus kooskõlla maakastriseadusega. Maakastriseaduse järgi on mäetööstusmaa maavara, välja arvatud turba kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatav maa, sealhulgas: 1) mäeeraldis ja seda teenindav maa; 2) mäeeraldise ja seda teenindava maa piiridesse jäävate ehitiste, sealhulgas	Selgitame, et üldplaneeringu joonisel on kuvatud üksnes sellised karjäärid, milles kaevandamist omavalitsus üldplaneeringu kohaselt aktsepteerib. Ülejäänud aladel omavalitsus maavarade kaevandamist pigem näha ei soovi.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			tootmishoonete, teede ja raudteede maa. Turbatööstusmaa on turba kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatav maa, sealhulgas: 1) mäeeraldis ja seda teenindav maa koos kuivendussüsteemidega; 2) tuleohutusnõuetest tulenevate tulekaitseribade ja tuulekaitsevööndite maa; 3) mäeeraldis ja seda teenindava maa piiridesse jäävate ehitiste, sealhulgas teede ja raudteede maa.	
			Ptk-s 3.2.7.3. (Avalikud juurdepääsud) on seatud tingimus, et kallasrajad, ranna- ja kaldaaladele ja puhkealadeni viivad teed tuleb hoida rannikualal liikujale avatuna (mitte sulgeda piirete või keelavate viitadega). Kohila vallas rannik puudub. Palume seletuskirja korrigeerida.	Arvestame ettepanekuga.
			Ptk-s 4.1.2. on öeldud: „Rohevõrgustiku toimimise tagamiseks tuleb jätta raudteed tarastamata lõikudel, kus need ristuvad rohevõrgustiku elementidega või kui tarastamine on möödapääsmatu siis tagada rohevõrgustiku sidusus ökoduktide/loomapääsude abil. Rail Balticu raudtee trassil lähtutakse rohevõrgustiku elementidega ristumisel raudtee projektlahendusest“. Rapla maakonnaplaneering Rail Balticu trassi koridoriasukoha määramiseks on reserveerinud Rail Balticu trassikoridori ala, sh on Kohila vallas kavandatud vähemalt 4 suurimetajate läbipääsu ala. RB ökoduktide asukohad tuleks kanda ka üldplaneeringu väärtuste ja piirangute kaardile. Oluline on üldplaneeringuga tagada planeeritud ökoduktide toimimine (sidusus roheline võrgustikuga ja loomade läbipääsu toetav maakasutus ökoduktide mõjualas).	Arvestame ettepanekuga.
			Ptk-s 7.14.2. (välisõhu kvaliteet) märgitakse: „Edasiste tegevuste kavandamisel tuleb lähtuda eelkõige inimese tervise ja heaolu kaitse põhimõttest. Üldpõhimõttena tuleb silmas pidada, et olemasolevate tundlikumate alade ja objektide lähedusse lubatakse vaid selliseid tegevusi, millega kaasnevad häiringud inimese tervisele ja heaolule on väheolulised.“ Turbamaardlate ja paekivikarjääride tegevuse tõttu esineb mõjusid (peamiselt müra- ja nn tolmuhäiringuid), mille ohjamine võib problemaatiliseks osutuda. Üldplaneering võiks sätestada turbamaardla ja paekivikarjääri vähima kauguse elamuteni ja muude tundlike objektideni.	Seletuskirja on täiendatud sõnastusega, et vahetus läheduse täpne kauguse kriteerium määratakse igakordselt eraldi asukoha põhiselt, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti. Täpset kaugust ei ole võimalik kohapõhisust analüüsivalt määrata.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			KSH aruande ptk 7.17 viimases lõigus on viide peatükile 0, kuid sellise numbriga peatükki aruande ei ole.	Arvestame ettepanekuga ning KSH aruannet on korrigeeritud.
	Maa-amet	Põhilahendus - 03.06.2022 nr 6-3/21/16689-9	<p>Ei kooskõlastanud (korduv kooskõlastus):</p> <p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on selgitatud (tsiteerin): „Maavara kaevandamine ja töötlemine on Kohila vallas üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladele. Üldplaneeringu järgi toetab Kohila vald uute kaevandamissalade loomist Sutlema I, II, III lubjakivikarjääri aladele. Teistel mäetööstusmaa juhtotstarbega aladel toetab üldplaneering kaevandamistegevust üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandamisloaga taotletud varude ammendumiseni. Mujal üldplaneering lähtuvalt valla maakasutuse arengu suundadest uute kaevandamissalade avamist ei toeta. Üldplaneeringu joonisel Maakasutus on määratud mäetööstusmaa juhtotstarbega maaalad.“</p> <p>Märkisime oma 07.04.2022 kirjas nr 6-3/21/16689-6, et eesti keele seletava sõnaraamatu [EKSS] "Eesti keele seletav sõnaraamat" 2009 (eki.ee) kohaselt tähendab „toetama“ muuhulgas „kellegi või millegi poolt olema“. Vastupidine seisukoht tähendab seega „kellegi või millegi vastu olema“. Selgitame, et üldplaneeringus sätestatud tingimus, mille kohaselt kaevandamist toetatakse vaid Sutlema lubjakivimaardla alal ning aladel, kuhu on hetkel väljastatud kaevandamisluba, kuni maavaravaru ammendumiseni, halvendab märkimisväärselt juurdepääsu maavaravarule võrreldes olemasoleva olukorraga ning on seetõttu vastuolus MaaPS § 14.</p> <p>Olete oma seisukohtade tabelis selgitanud, et kohalik omavalitsus ei nõustu seisukohaga, et läbi üldplaneeringu kohaliku omavalitsuse huvide väljendamine on vastuolus maapõueseadusega. Märgite täiendavalt, et üldplaneeringu ülesanne ei ole kehtivate seaduste refereerimine, vaid seaduse poolt ette antud raamistikus täpsustavate maakasutus- ja kaitsetingimuste määramine (PlanS § 55) mis arvestavad sealjuures kohalikke olusid ja vajadusi, sh mõjusid rohevõrgustikule, väärtuslikele maastikele, väärtuslikele põllumajandusmaadele, puhke- ja virgestusaladele jne. Maa-</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud järgmiselt:</p> <p>„Maavara kaevandamine ja töötlemine toimub Kohila vallas üldplaneeringu joonisel <i>Maakasutus</i> määratud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ning aladel, kuhu tulevikus antakse õigusakti kohane kaevandamisluba“.</p> <p>Üldplaneeringus on toodud kriteeriumid, mida omavalitsus peab oluliseks kaevandusloa taotluse osas seisukoha andmisel.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>amet nõustub, et üldplaneeringu ülesanne on seaduste poolt ette antud raamistikus täpsustavate maakasutus- ja kaitsetingimuste määramine.</p> <p>Selgitame, et üldplaneeringut koostades on vajalik püsida ka MaaPS poolt ette antud raamistikus. Vastavalt MaaPS § 14 lõikele 1 tuleb haldusorganil tagada maavara kaevandamisväärsena säilimine ning juurdepääs maavaravarule (kaevandamise võimalikkus). Olukorras, kus kohalik omavalitsus tahab pikemas perspektiivis keelata maavarade kaevandamise praktiliselt peaaegu kogu valla territooriumil, ei ole võimalik rääkida maavaravarule juurdepääsu tagamisest. Selgitame jätkuvalt, et Maa-amet ei nõustu üldplaneeringus selliste kaevandamisele seatavate piirangutega, mis ei tulene seadustest. Selgitame, et PlanS § 75 lõike 1 punkti 15 kohaselt lahendatakse üldplaneeringuga maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine. Seega kirjeldab üldplaneering, millised kitsendused tekivad maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest, kuid PlanS kohaselt pole ülesannet ega õigust üldplaneeringus määratleda, millised piirangud seab maardlate aladele üldplaneering. Selgitame, et kaevandamisloa taotluse menetlus on avalik protsess ning vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 saadab kaevandamisloa andja kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele. MaaPS § 55 lõike 11 kohaselt keeldutakse kaevandamisloa andmisest muuhulgas juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega. Sama menetlusloogikat rakendatakse ka geoloogilise uuringu loa menetluse korral. Kohaliku omavalitsuse üksusel on võimalik loa taotlemise korral langetada igakordselt sisustatud ja põhjendatud kaalutusotsus, mistõttu puudub vajadus üldplaneeringus sätestada kindlas kõneviisis uute karjäärade avamist välistavaid tingimusi. Kohalik omavalitsus peaks igakordselt andma sisustatud tagasiside konkreetse planeeritava mäeeraldise kohta, mitte kehtestama üldplaneeringuga üldiseid piiranguid ja keelde. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55</p>	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>sätetatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Muuhulgas keeldutakse kaevandamise keskkonnaloa andmisest ka siis, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“.</p> <p>Juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, näeb MaaPS sellistel juhtudel ette võimaluse pöörduda Vabariigi Valitsuse poole, kes annab loa andmiseks nõusoleku ainult juhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. Loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub. Ilmselt eelnimetatud võimalusele olete viidanud ka seletuskirjas ning seisukohtade tabelis. Märkime, et tegemist on väga erakordse meetmega, mis tekitab täiendavat ning ebamõistlikku halduskoormust, mistõttu selline lahendus, kus iga uue kaevandamisloa andmiseks tuleb pöörduda Vabariigi Valitsuse poole, ei ole eesmärgipärane.</p> <p>Jätkuvalt selgitame, et arvel olevates maardlates on arvel erineva kasutusala maavara, mida ei ole üldjuhul võimalik või mõistlik omavahel asendada, seejuures Sutlema maardlas, mida kohalik omavalitsus näeb pikemas perspektiivis ainsa võimaliku kaevandamiskohana, ei ole võimalik kaevandada kõikide kasutusalaadega maavarasid. Sutlema lubjakivimaardlas on arvel ehituslubjakivi ning täitekruus, ent nii era- kui avaliku sektori majandustegevuse jaoks on samaväärselt olulised ka näiteks ehituskruus ning ehitus- ja täiteliiv. Olukorras, kus kohalik omavalitsus toetab pikemas perspektiivis kaevandamist vaid Sutlema maardlas, halveneb varustuskindlus teatud kasutusalaade lõikes iga aastaga ning näiteks liiva kaevandamine Kohila valla territooriumil on üldplaneeringu praeguse sõnastuse järgi tulevikus keelatud.</p>	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Selgitame maavara kasutusalaadega seoses, et kvaliteetsemat ja kallimat materjali ei saa asendada madalama kvaliteediga materjaliga, kuna siis ehitus ei vasta projektile. Madalama kvaliteediga maavara ei ole majanduslikult ega maavara säästva kasutamise põhimõtteid arvestades mõistlik asendada ülearu kõrge kvaliteediga materjaliga. Seega on ette näha, et karjääre on vajalik avada ka teistes piirkondades valla territooriumil. Ehitusmaavaradest valmistatavate toodete hinnas on olulisel kohal transpordikulu, samuti on kaevandatud materjali transport pikkade vahemaade korral keskkonda saastav, suureneb liiklustihedus ja tõuseb mürafoon, kõigele lisaks kulutavad rasked veokid maanteid, mida on seejärel vaja remontida. Vähesse pakkumise tingimustes on tõenäoline ka hinnatõus, mis toob kaasa väheneva võimaluse remontida teid või teede hoolduseks kuluva summa suurenemise.</p> <p>Märgime täiendavalt, et kohtuasja nr 3-4-1-9-09 lahendamisel on Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium 30.09.2009 kohtuotsuses selgitanud, et maavarade uurimise ja kaevandamise üle lõplike otsuste tegemine ei ole kohaliku elu küsimus. Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 5 kohaselt on Eesti loodusvarad ja loodusressursid rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult. Ka maavarad on kahtlemata mõistetavad loodusvarade ja loodusressurssidena PS § 5 tähenduses ning on sellistena osa rahvuslikust rikkusest. Maavarade säästliku kasutamise kavandamine ei saa põhiseaduse kohaselt toimuda üksnes ühe omavalitsusüksuse piires, vaid see peab lähtuma riiklikest huvidest ja vajadusest tagada maavarade säästlik kasutamine kogu riigis. Üksikul omavalitsusüksusel ei ole täielikku ülevaadet maavarade levikust kogu riigis ja seetõttu nende uurimise ja kaevandamise üksikasjadest, mis võimaldaksid tal langetada kaevandamisega nõustumise kohta üleriigiliselt adekvaatse lõppotsuse. Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et maavarade kasutamise üle otsustamine on põhiseadusega haaratud riigielu küsimuste hulka. Kui mingi küsimus on põhiseadusest tulenevalt riigielu küsimus, siis ei ole kolleegiumil alust hinnata, kas see võiks oma sisu poolest olla kohaliku elu küsimus. Selgitame eeltoodust lähtuvalt, et sätestades üldplaneeringus kaevandamisele kindlas kõneviisis sõnastatud piiranguid või keelde, läheb omavalitsuse tegevus vastuollu</p>	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>eeltoodud Riigikohtu lahendiga, kuna soovitakse võimaliku kaevandamise osas langetada lõplikku otsust ja võtta otsustaja rolli, sekkudes küsimusse, mille üle lõplike otsuste tegemine ei ole kohaliku omavalitsuse ülesanne. Maa-amet leiab, et konkreetnes taotluse asukohas olevaid asjaolusid mitteametavate keeldude ja käskude asemel on kohane üldplaneeringus esitada soovitused ning seisukohad, mida kohalik omavalitsus kaalub ja arvestab kaevandamisloa taotlusele arvamust andes.</p> <p>Vastuolu eemaldamiseks MaaPS-ga palume sõnastada üldplaneeringu seletuskiri selliselt, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene. Maa-amet nõustub üldplaneeringu seletuskirjas näiteks järgneva: „Maavara kaevandamine ja töötlemine toimub Kohila vallas üldplaneeringu joonisel Maakasutus määratud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ning aladel, kuhu tulevikus antakse õigusakti kohane kaevandamisluba. Kohalik omavalitsus kaalub loa menetluses omapoolse arvamuse andmisel planeeritava karjääri kaugust asustatud aladest, kattumist väärtuslike maastikuobjektidega ning kaevandamisega seotud transpordi mõjusid (loetelu kaalutavate asjaoludega võib täiendada). Seni kuni lubadega kaevandamiseks antud maavaravaru saab pidada piisavaks (maavaravaru jätkub eeldatavalt vähemalt 10 aastaks ehk varustuskindlus on tagatud), eelistab vald olemasolevate karjäärade lõpuni ammendamist ja korrastamist uute karjäärade avamisele. Varustuskindluse arvestamise vajadust kaalub ja hinnangu varustuskindlusele annab loa andja“.</p> <p>Maavarade kaevandamine ja töötlemine toimub Kohila vallas üldplaneeringuga määratud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ning aladel, kuhu tulevikus antakse õigusakti kohane kaevandamisluba. Üldplaneeringu järgi toetab Kohila vald uute kaevandamissalade loomist Sutlema I, II, III lubjakivikarjääri aladele. Teistel mäetööstusmaa juhtotstarbega aladel toetab üldplaneering kaevandamistegevust üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandamislubadega kaevandamiseks eraldatud varude ammendumiseni. Muudel juhtudel eelistab kohalik omavalitsus olemasolevat või planeeringuga planeeritavat maakasutust ning väärtuste säilimist kaevandamistegevusele.</p>	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Üldplaneeringu joonisel Maakasutus on määratud Mäetööstusmaa juhtotstarbega alad.</p> <p>Uute alade mäetööstusmaana kasutusele võtmine toimub seadustes sätestatud tingimustel. Kohalik omavalitsus võtab kaevandamisloale omapoolse arvamuse andmisel arvesse planeeritava karjääri kaugust asustatud aladest, kattumist väärtuslike maastikuobjektidega ning kaevandamisega seotud transpordi mõjusid (kaalutavate asjaolude loetelu saab ja võib täiendada). Seni kuni lubadega kaevandamiseks antud maavaravaru saab pidada piisavaks (maavaravaru jätkub eeldatavalt vähemalt 10 aastaks ehk varustuskindlus on tagatud), eelistab vald olemasolevate karjäärade lõpuni ammendamist ja korrastamist uute karjäärade avamisele. Varustuskindluse arvestamise vajadust kaalub ja hinnangu varustuskindlusele annab loa andja“.</p>	
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on märgitud (tsiteerin): „Korrastamisprojekti koostamise käigus tuleb teha koostööd kohaliku omavalitsusega ja lisada tingimusena kooskõlastusvajadus kohaliku omavalitsusega. Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga ja esitada seisukoha andmiseks kohalikule omavalitsusele ja projekt ette nähtud aja jooksul ka ellu viia“. Märgime, et vastavalt MaaPS § 81 lõikele 5 küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust. Nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet. Korrastamisprojekti kooskõlastamist kohaliku omavalitsusega ei toimu. Palume eemaldada seletuskirjast tingimus, mille kohaselt tuleb korrastamisprojekt kooskõlastada kohaliku omavalitsusega. Selgitame, et kohalik omavalitsus saab anda arvamuse kaevandatud ala korrastamise suuna suhtes kaevandamisloa andmisele arvamuse esitamise osana.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.7 on korrigeeritud.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on selgitatud (tsiteerin): „Olemasolevate karjäärade kasutamine jätkub kavandatud ulatuses nende ammendumiseni. Kaevandamistegevuse lõpetamise järel tuleb alad korrastada ja kujundada rohealadeks“ ning „kaevandamisloaga hõlmatud rohevõrgustiku aladel tuleb kaevandamistegevuse lõpetamise järel alad korrastada ja kujundada rohealadeks.“ Selgitame, et alati ei ole võimalik või mõistlik ala kaevandamisjärgselt</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.3 on täiendatud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>korrastada rohealaks. Väga sageli on karjääri korrastamise suunaks veekogu. Näiteks kattub rohevõrgustikuga Urge kruusakarjäär (loa nr KL-508354), mis kaevandamisloa kohaselt on plaanis osaliselt korrastada veekoguks. Palume täpsustada seletuskirja selliselt, et kaevandamisloaga hõlmatud rohevõrgustiku aladel tuleb kaevandamistegevuse lõpetamise järel alad korrastada ja kujundada rohevõrgustikku sobivalt.</p>	
			<p>Veebikaardi ja üldplaneeringu jooniste Maakasutus ning Väärtused ja piirangud kohaselt kattuvad maardlad rohevõrgustikuga. Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku alal kehtivate üldtingimuste all märgitud (tsiteerin): „Rohevõrgustikul paikneva maakasutuse otstarvet ja üldplaneeringu kohast juhtotstarvet ei muudeta. Juhul kui on vajadus otstarvet muuta, peab kavandatav tegevus sobituma rohevõrgustikku ning selle toimimist mitte kahjustama, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud kaevandamisloa kuni taotletud maavara ammendumiseni“. Samas peatükis on selgitatud (tsiteerin): „Maavarade kaevandamist üldplaneering rohevõrgustiku elementides ei toeta, välja arvatud Sutlema I, II, III lubjakivikarjääri aladel ja aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandamisloa kuni taotletud maavara ammendumiseni.“ Maavaravarule juurdepääsus osas olemasolevat olukorda halvendavad tingimused on toodud samas peatükis ka rohevõrgustiku tugialade kohta, kus on märgitud (tsiteerin): „Metsamaa kõlviku muutmine on keelatud“ ning „rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad (metsamaad metsaseaduse tähenduses), kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis.“</p> <p>Selgitame, et maavarade kaevandamine peab vajaduse korral olema võimalik ka mujal rohevõrgustikus, kui vaid Sutlema maardla alal ning aladel, kuhu hetkel on väljastatud kaevandamisloa. Maavarade kaevandamise lausaline keeld rohevõrgustiku alal ei tulene mitte ühestki seadusest. Palume jätkuvalt üldplaneeringu seletuskirjas maardlate aladele mitte kehtestada piiranguid, mis ei tulene seadustest. Palume seletuskirja täpsustada selliselt, et maakasutuse otstarbe</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Jääme endiselt seisukohale, et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla soovituslik dokument, vaid see väljendab selgelt kohaliku omavalitsuse huve.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 on täpsustatud, et lisaks aladele, kuhu on juba väljastatud kaevandamisloa kuni taotletud maavara ammendumiseni, arvestab üldplaneering ka tulevikus antavate õigusakti kohaste kaevandamislubadega;</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>muutmine ning taimestiku eemaldamine on lubatud aladel, kuhu on antud või tulevikus antakse luba maavara kaevandamiseks. Käesoleval hetkel viitab üldplaneeringu sõnastus maakasutuse muutmise keelule, mis keelab maavara kaevandamiseks vajaliku mäetööstusmaa sihtotstarbe määramist ning kõlviku muutmist. Maa-amet ei nõustu rohevõrgustiku alal maavara kaevandamise ja taimestiku eemaldamise keelamisega, kuna selle tagajärjel ei ole võimalik maavara kaevandada ehk see halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS § 14. Palume eelpool kirjeldatud nõuded vormistada üldplaneeringu seletuskirjas maardlate alal soovitusena. Olete oma seisukohtade tabelis selgitanud, et kehtestatud üldplaneering on õigusakt, mille koostamise kohustuse on kohalikule omavalitsusele seadnud riik, et oleks kaitstud kohalikud huvid. Täiendavalt olete märkinud, et PlanS § 55 lg 2 ütleb selgelt, et üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete otsustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse ruumilistest vajadustest ja planeeringu eesmärgist – kohaliku omavalitsuse kohustus läbi üldplaneeringu on tagada erinevate maakasutuste ja väärtuste omavaheline tasakaal. Selgitame, et uute karjäärade avamise keelamine rohevõrgustikuga kattuv alal ei ole tasakaalu leidmine. Rohevõrgustikku ning juurdepääsu maavaradele tuleb käsitleda võrdselt olulistena. Maavara on võimalik kaevandada ka nii, et rohevõrgustiku toimimine on tagatud. Keskkonnaamet kaalub loa andmise protsessi käigus mõju erinevatele keskkonnamelementidele, sh rohevõrgustikule. Keskkonnaametil on piisav pädevus, et hinnata mõju ulatust, seejuures võidakse vajadusel algatada KMH, kui see on vajalik. Selgitame, et luba maavara kaevandamiseks antakse MaaPS alusel ning teatud tingimustel on ette nähtud keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) läbiviimine keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 järgi. KeHJS sätestab KMH tegemise kohustusena, kui kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga, sh pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal, turba kaevandamine suuremal kui 150 hektari suurusel alal või allmaakaevandamine. Muudel juhtudel (nt kaevandamisel alla 25 ha suurusel alal) tehakse KMH vajalikkuse kohta kaalutletud otsus. KeHJS § 9 ja § 11 järgi KMH vajalikkuse või</p>	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>mittevajalikkuse üle karjääri avamisel otsustab loa andja. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetluse kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Kohalikul omavalitsusel on võimalik teha loa andjale ettepanek KMH algatamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks põhjusel, et ala asub rohevõrgustikul. Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on märgitud (tsiteerin): „Maardla kasutuselevõtul ei toeta üldplaneering alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel või rohevõrgustikus. Juhul kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaevandamise võimalikkus välja selgitada läbi kaalutletud otsuse ning analüüsida kaasnevaid olulisi mõjusid ning kaaluda vajadust koostada detailplaneering ja läbi viia keskkonnamõju hindamine. Ala väärtused tuleb säilitada maksimaalselt.“ Eelnevast lähtuvalt võib eeldada, et maavarade kaevandamine väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel või rohevõrgustikus ei ole üldplaneeringu kohaselt keelatud tegevus, vaid tegevus, mida tuleks vältida, kui see on võimalik. Palume eemaldada vastuolud seletuskirja erinevate osade vahel ning sõnastada ka ülejäänud seletuskiri selliselt, et rohevõrgustikuga kattuv alal ei ole maavarade kaevandamine keelatud kas otseselt või kaudsete piirangute tõttu (nt metsamaa kõlviku muutmise keeld).</p>	
			<p>Palusime oma 07.04.2022 kirjas nr 6-3/21/16689-6 seletuskirja peatükki 3.2.7. Maavarad täpsustada selliselt, et vajadusel tuleb rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate oluliste negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Omavalitsuse seisukohtade tabelis olete märkinud, et ettepanekuga arvestatakse. Märgime, et olete seletuskirja täpsustanud selliselt, et rakendada tuleb asjakohaseid meetmeid kaasnevate oluliste negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks, ent hetkel on see seletuskirja kohaselt jätkuvalt kohustuslik igakordselt. Selgitame, et maavarade kaevandamisega ei pruugi kaasneda igakordselt olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid, mistõttu</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Üldplaneering ütleb selgelt, et igakordselt tuleb välja selgitada võimalikud olulised keskkonnamõjud ja nende ulatus ning nende ilmnemisel rakendada leevendavaid meetmeid. Igakordne mõjude välja selgitamine on vajalik, kuna erinevate tegevustega kaasnevad mõjud, nende ulatus ja olulisus võivad olla erinevad. Üldplaneeringus olev tingimus, oluliste</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>tuleb ka leevendavaid meetmeid rakendada vaid nende ilmnmisel. Palume jätkuvalt täpsustada eeltoodud lauset selliselt, et vajadusel tuleb rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate oluliste negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Kaalutlemata, igakordselt nõutavad leevendusmeetmed ei ole eesmärgipärased ning takistavad juurdepääsu maavaravarule ning on vastuolus MaaPS § 14.</p>	<p>negatiivsete mõjude leevendamiseks tuleb rakendada asjakohaseid meetmeid, on korrektne. Olulised negatiivsed mõjud ei ole lubatud, neid tuleb leevendada alati ja see ei saa olla kaalumise koht.</p>
			<p>Veebikaardi ja joonise <i>Väärtused ja piirangud</i> kohaselt kattuvad väärtuslikud maastikud maardlatega. Seletuskirja peatükis 3.2.5. Väärtuslikud maastikud on väärtuslike maastike säilitamiseks ja väärtuste suurendamiseks seatud üldtingimuste hulgas märgitud (tsiteerin): „Maakondliku ja kohaliku tähtsusega väärtuslikul maastikul tuleb tagada ajalooline asustusstruktuur ja maastikumuster ehk traditsiooniline külamaastik. Väärtusliku maastiku säilimise tagab selle sihipärane hooldamine“ ning „Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikumponentidele ja kavandada negatiivseid mõjusid leevendavad meetmed. Väärtusliku maastiku väärtuste säilimise vajadusega arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel“. Palume üldplaneeringus mitte seada kaevandamisele tingimusi, mis ei tulene seadustest. Eelnimetatud tingimused piiravad olulisel määral juurdepääsu maavaravarule. Selgitame, et kaevandamisloa väljastamisel mäeeraldise teenindusmaa ulatuses antud piirkonna reljeef ja maastikumuster muutub. Maa-amet nõustub seletuskirja täpsustamisega selliselt, et maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Seletuskirjas olevad fraasid „tuleb tagada“ ja „vältida“ on vastuolus järgneva lausega ja viitavad keelule, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS § 14.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Jääme endiselt seisukohale, et et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla soovituslik dokument, vaid see väljendab selgelt kohaliku omavalitsuse huve.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on maavaradega arvestamise tingimuste seas toodud (tsiteerin): „Eelistada tuleb maavara kaevandamist eemal asustatud aladest. Tiheasustatud aladel ja nende lähiümbruses peab säilima</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>kvaliteetne elukeskkond." Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on täiendavalt selgitatud (tsiteerin): „Uusi karjääre ei rajata ja olemasolevad karjääre ei laiendata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna vahetus lähedusse. Täpne kaugus määratakse igakordselt eraldi asukoha põhiselt, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti". Selgitame, et asustatud aladest eemal on võimalik kaevandada maavara vaid juhul, kui see seal asub. Maa-amet palus oma 07.04.2022 kirjas nr 6-3/21/16689-6 arvestada vajaliku kauguse määramisel ka maavaradega ning maavarade säästva kasutamise põhimõtetega. Palusime täpsustada, et võimalusel uusi karjääre ei rajata ja olemasolevaid ei laiendata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna vahetus lähedusse. Oma seisukohtade tabelis olete märkinud, et Maaameti seisukohaga ei arvestata, kuna kasutatud on sõna „eelistama". Märgime, et eelistamist on kasutatud esimesena tsiteeritud lõigus. Palume täpsustada ka teisena tsiteeritud lõiku, et selgelt väljenduks erinevate keskkonnaelementide võrdne kaalumise ning, et maavaravarule juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halveneks. Palume seletuskirja täiendada selliselt, et võimalusel vältida uute karjäärade rajamist ja olemasolevate karjäärade laiendamist elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna vahetus läheduses. Maa-amet nõustub alternatiivselt seletuskirja täiendamisega ka selliselt, et sobiv kaugus määratakse arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust, kohalike elanike seisukohti ja maavara säästva kasutamise põhimõtteid. Maa-amet nõustub, et kvaliteetse elukeskkonna tagamiseks seatav vahemaa karjääri ning elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti või potentsiaalse turismipiirkonna vahel selgub igakordse kaalutusotsuse tulemusena, ent vajalik on arvestada ka maavaradega.</p>	<p>Jääme endiselt seisukohale, et et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla soovituslik dokument, vaid see väljendab selgelt kohaliku omavalitsuse huve.</p> <p>Sõna <i>eelistamine</i> ütleb selgelt, et kaevandamisloa taotluse menetluses tuleb kaalutusotsuse tegemisel esmajärjekorras vältida alasid, mis paiknevad asustatud alade vahetusläheduses. Kohaliku omavalitsuse jaoks on tingimuste seadmisel oluline tuua välja prioriteedid, kus omavalitsuse territooriumil toetatakse kaevandamist ja kus mitte. <i>Võimalusel vältida</i> ei ole kohaliku omavalitsuse hinnangul piisavalt tugev argument, millele kaevandamisloa taotluse menetluses oma huvide väljendamisel tugineda.</p>
		<p>Põhilahendus - 07.04.2022 nr 6-3/21/16689-6</p>	<p>Ei kooskõlastanud (korduv kooskõlastus): Veebikaardil ning joonisel Maakasutus on mäetööstuse maa-ala juhtotstarve määratud ainult Sutlema lubjakivimaardla (registrikaart 0832) alal asuvate mäeeraldiste teenindusmaade ulatuses (välja arvatud Sutlema II</p>	<p>Arvestame ettepanekutega osaliselt.</p> <p>Kehtiva loaga mäeeraldistele ja nende teenindusmaade aladele määratakse planeeringus mäetööstuse maa-ala</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>lubjakivikarjääri mäeeraldise teenindusmaa). Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on selgitatud, et üldplaneeringu järgi toetab Kohila vald uute kaevandusalade loomist Sutlema lubjakivikarjääri alale. Mujal üldplaneering lähtuvalt valla maakasutuse arengu suundadest uute kaevandusalade avamist ei toeta. Seletuskirja peatükis 2.5.16. Mäetööstuse maa-ala on selgitatud (tsiteerin): „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ja üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandusloaga aladel kuni loa kehtivuse lõpuni“. Tegelikult kajastava ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, palume kõigile kehtiva loaga mäeeraldise teenindusmaade aladele määrata planeeringus mäetööstuse maa-ala juhtotstarve. Olukorras, kus üldplaneeringu alal on kehtiv kaevandamisloa, kuid mäetööstusmaa juhtotstarvet ei ole mäeeraldise teenindusmaa alal joonistel kujutatud, ei ole planeering kooskõlas PlanS § 75 lõike 1 punktiga 15, mis sätestab, et üldplaneeringu ülesanne on maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine. Lisaks selgitame, et vajadusel võidakse olemasolevaid kaevandamislubasid pikendada, näiteks kui maavaravaru ei jõuta kaevandamisloa kehtivuse lõppemise ajaks ammendada. Seetõttu on viide, et kaevandamine on võimalik kaevandamisloa kehtivuse lõpuni, maavarale juurdepääsu piirav ning on vastuolus MaaPS § 14. Täiendavalt märgime, et maavaravaru kaevandamisväärsus ning juurdepääs maavaravarule tuleb tagada kõikides keskkonnaregistris arvele võetud maardlates. Eesti keele seletava sõnaraamatu [EKSS] "Eesti keele seletav sõnaraamat" 2009 (eki.ee) kohaselt tähendab „toetama“ muuhulgas „kellegi või millegi poolt olema“. Vastupidine seisukoht tähendab seega „kellegi või millegi vastu olema“. Eelnevast tulenevalt on peatükis 3.2.7. Maavarad toodud tingimus, mille kohaselt lähtuvalt valla maakasutuse arengusuundadest uute kaevandusalade avamist mujal üldplaneering ei toeta, kaevandamise võimalikkust oluliselt piirav. Tegemist on seadusest mittetuleneva tingimusega, mis halvendab maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus MaaPS § 14. Palume sõnastada seletuskiri selliselt, et</p>	<p>juhtotstarve. Mäetööstusmaa juhtotstarve on määratud planeeringu joonisel <i>Maakasutus</i>. Seletuskirja ptk 3.2.7 on korrigeeritud ja täpsustatud, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mäetööstusmaa juhtotstarve määratakse ka üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevanduslubadega mäeeraldistele ja nende teenindusmaale kuni loaga taotletud varu ammendumiseni; - üldplaneering toetab üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandamisloaga taotletud varude ammendamist sh selleks vajadusel lubade pikendamist. - aladele, millele on pärast üldplaneeringu kehtestamist õigusaktiga väljastatud luba maavara kaevandamiseks, määratakse mäetööstusmaa sihtotstarve. <p>Kohalik omavalitsus ei nõustu seisukohaga, et läbi üldplaneeringu kohaliku omavalitsuse huvide väljendamine on vastuolus Maapõueseadusega. Üldplaneering on kohalikke huve väljendav dokument, mis lähtub esmajärjekorras kohaliku elukeskkonna vajadustest. Üldplaneeringu eesmärk on tagada lisaks riiklikele huvidele ka tasakaalustatud areng kohalikul tasandil. Üldplaneeringu ülesanne ei ole kehtivate seaduste refereerimine, vaid seaduse poolt ette antud raamistikus</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene. Maaamet nõustub üldplaneeringu seletuskirjas näiteks järgneva: „Kohila vald eelistab uute kaevandusalade loomist Sutlema lubjakivimaardla alale. Muudes valla piirkondades tuleb uute kaevandusalade loomist võimalusel vältida“. Selgitame täiendavalt, et maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 saadab kaevandamisloa andja kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele. MaaPS § 55 lõike 11 kohaselt keeldutakse kaevandamisloa andmisest muuhulgas juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega. Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on täiendavalt märgitud (tsiteerin): „Juhul kui riik ei arvesta kohaliku omavalituse ruumilise arengu (või maakasutuse arengu) nägemusega ja taotleb kaevandusluba Maapõuseadusest tuleneva õigusega väljaspool üldplaneeringuga kavandatud mäetööstusmaa ala, tuleb kaevandustegevuse taotlemisel ja kavandamisel arvestada üldplaneeringus toodud tingimustega.“ Selgitame, et ilmselt viitate olukorrale, mille kohaselt, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, näeb MaaPS sellistel juhtudel ette võimaluse pöörduda Vabariigi Valitsuse poole, kes annab loa andmiseks nõusoleku ainult juhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi.</p> <p>Kaevandamisloa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub. Märgime, et tegemist on väga erakordse meetmega ning selline lahendus ei ole eesmärgipärane.</p> <p>Täiendavalt selgitame, et arvel olevates maardlates on arvel erineva kasutusala maavara, mida ei ole üldjuhul võimalik või mõistlik omavahel asendada. Kvaliteetsemat ja kallimat materjali ei saa asendada madalama kvaliteediga materjaliga, kuna siis ehitus ei vasta projektile. Madalama kvaliteediga maavara ei ole majanduslikult ega maavara säästva kasutamise põhimõtteid arvestades mõistlik asendada ülearu kõrge kvaliteediga materjaliga. Sutlema lubjakivimaardlas on arvel ehituslubjakivi ning täitekruus, ent nii era kui avaliku</p>	<p>täpsustavate maakasutus- ja kaitsetingimuste määramine (PlanS § 55) mis arvestavad sealjuures kohalikke olusid ja vajadusi, sh mõjusid rohevõrgustikule, väärtuslikele maastikele, väärtuslikele põllumajandusmaadele, puhke- ja virgestusaladele jne.</p> <p>Jääme seisukohale, et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla vaid soovituslik dokument, vaid see väljendab selgelt kohaliku omavalitsuse huve.</p> <p>Kohaliku omavalitsuse poolt seatud tingimused arvestavad kohalike väärtustega ja võimalike maakasutuslike konfliktidega. Juhul kui kaevandusloa taotlemisel puudub oluline riigi huvi, siis seda enam on oluline, et kohalik omavalitsus väljendab selgelt, millistel aladel kaevandustegevus omab olulist mõju kohaliku keskkonnale. Üldplaneeringu ülesanne on tagada, et kaevandamistegevuse alustamisel oleksid arvesse võetud kohalikud vajadused ja prioriteedid.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>sektori majandustegevuse jaoks on samaväärselt olulised ka näiteks ehituskruus ning ehitus- ja täiteliiv. Seega on ette näha, et karjääre on vajalik avada mitmes kohas valla territooriumil. Ehitusmaavaradest valmistatavate toodete hinnas on olulisel kohal transpordikulu, samuti on kaevandatud materjali transport pikkade vahemaade korral keskkonda saastav, suureneb liiklustihedus ja tõuseb mürafoon, kõigele lisaks kulutavad rasked veokid maanteid, mida on seejärel vaja remontida. Vähesse pakkumise tingimustes on tõesõnaline ka hinnatõus, mis toob kaasa väheneva võimaluse remontida teid või teede hoolduseks kuluva summa suurenemise. Tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene ja majandustegevuse ressursiga kaetus ei katkeks, palume üldplaneeringu seletuskirjas mitte kirjeldada uute karjääride avamise ja maardlate kasutuselevõtu lausalist keeldu. Kohaliku omavalitsuse seisukoht uue karjääri lubamise või mitte lubamise kohta peab olema langetatud igakordse põhjendatud kaalutusotsuse tulemusena. Palume seletuskiri ümber sõnastada arvestades vajadusega tagada maavarale juurdepääs.</p>	
			<p>Veebikaardi ja üldplaneeringu joonise „Väärtused ja piirangud“ kohaselt kattuvad maardlatega rohevõrgustik ning väärtuslikud maastikud. Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on selgitatud (tsiteerin): „Maardla kasutuselevõtul tuleb üldplaneeringu järgi vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel või rohevõrgustikus. Juhul kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb enne tegevuse alustamist analüüsida kaasnevaid mõjusid ning kaaluda vajadust läbi viia keskkonnamõjude hindamine. Ala väärtused tuleb säilitada maksimaalselt“. Palume täpsustada seletuskirja selliselt, et maardla kasutuselevõtul tuleb üldplaneeringu järgi võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel või rohevõrgustikus. Hetkel on seletuskirja laused vastuolulised, kuna esimese viidatud lausega seatakse kindlas kõneviisis piirang, mis välistab kaevandamise, ent teises lauses kirjeldatakse erisusi, mille kohaselt on kaevandamine siiski võimalik. Samalaadseid olukordi, kus seletuskirja erinevad osad ei ole omavahel kooskõlas, esineb seletuskirjas läbivalt. Palume olukorras, kui</p>	<p>Arvestame ettepanekutega osaliselt.</p> <p>Jääme seisukohale, et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla soovituslik dokument, vaid see väljendab selgelt kohaliku omavalitsuse huve.</p> <p>Üldplaneeringu ptk 3.2.7 tingimust on täpsustatud järgmiselt, võttes arvesse 06.05.2022 veebikeskkonna toimunud kohtumise arutelu tulemusi Maa-ametiga: „Maardla kasutuselevõtul ei toeta üldplaneering alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel või rohevõrgustikus. Juhul kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaevandamisvõimalikkus välja selgitada läbi kaalutatud otsuse ning analüüsida kaasnevaid oluliseid</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>seletuskirjas on esitatud kindlas kõneviisis reeglid ja piiranguid, kuid tegelikult on lubatud ka erisused, need ümber sõnastada soovitusteks, et tingimused oleks üheselt mõistetavad. Samale probleemile on rohevõrgustiku osas tähelepanu juhtinud ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oma 23.12.2021 kirjas nr 1.10-17/21-0054/6199-2. Oma vastuskirjas olete vastanud, et kohaliku omavalitsuse huvist lähtuvalt ei ole rohelse võrgustiku alal kaevandustegevus lubatud, kuna see vähendab rohevõrgustiku toimivust. Täiendavalt olete oma kirjas selgitanud (tsiteerin): „Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud tingimusega, millega tuleb arvestada juhul, kui riik taotleb Maapõueseadusest tuleneva õigusega kaevandusluba sh rohevõrgustiku elementides. Selgitame veelkord, et üldplaneering väljendab kohaliku omavalitsuse huve ja kooskõla erinevate maakasutuste vahel. Üldplaneering ei saa keelata Maapõueseadusest tulenevat õigust taotleda 4 kaevandustegevust ka aladel, mida üldplaneering ei toeta. Selgitame, et üldplaneering kajastab kohaliku omavalitsuse nägemust ja soovi maakasutuse arengust. Kohalik omavalitsus ei toeta uute kaevandusalade loomist Kohila valla territooriumil, välja arvatud Sutlema karjäär, kuhu üldplaneeringuga kavandatud mäetööstusmaa sihtotstarve. Kehtivaid kaevanduslube üldplaneering ei reguleeri.“</p> <p>Selgitame jätkuvalt, et Maa-amet ei nõustu üldplaneeringus selliste kaevandamisele seatavate piirangutega, mis ei tulene seadustest. Seadusest mittetulenevad piirangud on vajalik sõnastada soovitustena, et tagada maavaravarule juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimine. Märgime täiendavalt, et kohtuasja nr 3-4-1-9-09 lahendamisel on Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium 30.09.2009 kohtuotsuses selgitanud, et maavarade uurimise ja kaevandamise üle lõplike otsuste tegemine ei ole kohaliku elu küsimus. Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 5 kohaselt on Eesti loodusvarad ja loodusressursid rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult. Ka maavarad on kahtlemata mõistetavad loodusvarade ja loodusressurssidena PS § 5 tähenduses ning on sellistena osa rahvuslikust rikkusest. Maavarade säästliku kasutamise kavandamine ei saa</p>	<p>mõjusid ning kaaluda vajadust läbi viia keskkonnamõju hindamine. Ala väärtused tuleb säilitada maksimaalselt;</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>põhiseaduse kohaselt toimuda üksnes ühe omavalitsusüksuse piires, vaid see peab lähtuma riiklikest huvidest ja vajadusest tagada maavarade säästlik kasutamine kogu riigis. Üksikul omavalitsusüksusel ei ole täielikku ülevaadet maavarade levikust kogu riigis ja seetõttu nende uurimise ja kaevandamise üksikasjadest, mis võimaldaksid tal langetada kaevandamisega nõustumise kohta üleriigiliselt adekvaatse lõppotsuse. Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et maavarade kasutamise üle otsustamine on põhiseadusega haaratud riigielu küsimuste hulka. Kui mingi küsimus on põhiseadusest tulenevalt riigielu küsimus, siis ei ole kolleegiumil alust hinnata, kas see võiks oma sisu poolest olla kohaliku elu küsimus. Tagamaks, et maavarale juurdepääsu olemasolev olukord ei halvene, palume kindlas kõneviisis kaevandamisele märgitud piirangud ümber sõnastada soovitusteks.</p>	
			<p>Veebikaardi ja üldplaneeringu jooniste <i>Maakasutus</i> ning <i>Väärtused ja piirangud</i> kohaselt kattuvad maardlad rohevõrgustikuga. Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku alal kehtivate üldtingimuste all märgitud (tsiteerin): „Rohevõrgustikul paikneva maakasutuse otstarvet ja üldplaneeringu kohast juhtotstarvet ei muudeta. Juhul kui on vajadus otstarvet muuta, peab kavandatav tegevus sobituma rohevõrgustikku ning selle toimimist mitte kahjustama” ning „metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole lubatud, va kui metsa raadamine on vajalik rohevõrgustiku kaitse-eesmärkide elluviimiseks või olemasolevate tehnovõrkude ja taristuobjektide hooldamiseks. Muul eesmärgil raadamise vajaduse kaalumisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohevõrgustiku sidususe säilimine.” Samas peatükis on selgitatud (tsiteerin): „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandusluba kuni selle kehtivuse lõpuni.” Samalaadsed tingimused on toodud samas peatükis ka rohevõrgustiku tugi-alade kohta, kus on märgitud (tsiteerin): „Metsamaa kõlviku muutmine on keelatud”, „olemasolevate karjäärade kasutamine jätkub kavandatud ulatuses nende ammendumiseni. Kaevandamistegevuse lõpetamise järel tuleb</p>	<p>Arvestame ettepanekutega osaliselt.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirjas (ptk 3.2.7) on täpsustatud, et kaevandamistegevuse võimalikkus tuleb välja selgitada läbi kaalutletud otsuse ning kaaluda vajadust läbi viia keskkonnamõju hindamine. Üldplaneering ei nõua igakordselt keskkonnamõju hindamise algatamist, vaid palub seda kaaluda igakordselt.</p> <p>Raadamise osas eksperthinnangu nõue kaevandamistegevusele ei kohaldu, kuna tingimus toob kaevandamise erisusena välja.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 tingimusi on korrigeeritud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Metsamaa raadamine rohelise võrgustiku aladel ei ole lubatud (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>alad korrastada ja kujundada rohealadeks" ning „rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad (metsamaad metsaseaduse tähenduses), kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis." Palume seletuskirjas maardlate aladele mitte kehtestada piiranguid, mis ei tulene seadustest. Palume seletuskirja täpsustada selliselt, et maakasutuse otstarbe muutmise ning metsamaa raadamine on lubatud aladel, kuhu on antud või tulevikus antakse luba maavara kaevandamiseks. Maavarade kaevandamise võimalikkus on vajalik tagada ka aladel, kuhu hetkeseisuga ei ole antud kaevandamisloa. Käesoleval hetkel viitab üldplaneeringu sõnastus maakasutuse muutmise keelule, mis keelab maavara kaevandamiseks vajaliku mäetööstusmaa sihtotstarbe määramist, raadamist ning kõlviku muutmist. Maa-amet ei nõustu rohevõrgustiku alal maavara kaevandamise ja taimestiku eemaldamise keelamisega, kuna see halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS § 14. Palume eelpool kirjeldatud nõuded vormistada üldplaneeringu seletuskirjas maardlate alal soovitusena. Samuti juhime tähelepanu, et karjääride sagedane korrastamissuund on veekogu, mistõttu ei pruugi olla võimalik kaevandatud ala taimestatud alaks ehk rohealaks korrastamine. Selgitame, et luba maavara kaevandamiseks antakse MaaPS alusel ning teatud tingimustel on ette nähtud keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) läbiviimine keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 järgi, sealjuures maavara kaevandamise loa taotlemine ning menetlemine ei nõua keskkonnamõju strateegilist hindamist. KeHJS sätestab KMH tegemise kohustusena, kui kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga, sh pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal, turba kaevandamine suuremal kui 150 hektari suurusel alal või allmaakaevandamine. Muudel juhtudel (nt kaevandamisel alla 25 ha suurusel alal) tehakse KMH vajalikkuse kohta kaalutletud otsus. KeHJS § 9 ja § 11 järgi KMH vajalikkuse või mittevajalikkuse üle karjääri avamisel otsustab loa andja. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetlusse kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Loa andja saadab</p>	<p>maavara kaevandamise lubadega määratud aladel". Muul eesmärgil raadamise vajaduse kaalumisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohevõrgustiku sidususe säilimine;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maavarade kaevandamist üldplaneering rohevõrgustiku elementides ei toeta, välja arvatud Sutlema lubjakivikarjääri aladel ja aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandamisloa kuni taotletud maavara ammendumiseni; - Kaevandamisloaga hõlmatud rohevõrgustiku aladel tuleb kaevandamistegevuse lõpetamise järel alad korrastada ja kujundada rohealadeks; <p>Üldplaneeringu eesmärk ei ole seaduse refereerimine, vaid seaduse poolt etteantud raamistikus täpsustavate tingimuste seadmine, mis arvestab kohalike huvide ja vajadustega. Kehtestatud üldplaneering on õigusakt, mille koostamise kohustus on kohalikule omavalitsusele seadnud riik, et oleks kaitstud kohalikud huvid. PlanS § 55 lg 2 ütleb selgelt, et üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete otsustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse ruumlistest vajadustest ja planeeringu eesmärgist- Kohaliku omavalitsuse kohustus läbi üldplaneeringu on</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikele omavalitsusele. Kohalikul omavalitsusel on võimalik teha loa andjale ettepanek KMH algatamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks põhjusel, et ala asub rohevõrgustikul. Palume seletuskirjas mitte kirjeldada maavara kaevandamisele eelneva raadamise kohta eksperthinnangu igakordset nõudmist ilma kaalutusotsuseta, kuna see oleks dubleeriv KMH või KMH eelhindamise läbiviimisele, mida teeb kaevandamisloa taotluse menetleja taotluse menetlemise raames.</p>	<p>tagada erinevate maakasutuste ja väärtuste omavaheline tasakaal.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on esitatud tingimused toimimiseks rohevõrgustiku tugialal. Ühe tingimuse kohaselt ei tohi looduslike ja/või pool-looduslike alade osatähtsus langeda alla 90%. Selgusetuks jääb, millest eeltoodud osakaalu arvutatakse. Palume täpsustada.</p>	<p>Selgitame, et antud tingimus tuleneb <i>Rohevõrgustiku planeerimisjuhendist</i>. Kuna tingimuse rakendamine jääb ebamääraseks ka juhendis, siis eemaldame tingimuse üldplaneeringust.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on selgitatud, et maardla kasutuselevõtul või maardlas uue karjääri rajamisel tuleb enne maavara kaevandamise lubamist selgitada välja keskkonnamõju võimalik ulatus (vastavalt vajadusele keskkonnamõju hindamise läbiviimine, müra, tolmu ja vibratsiooni mõõtmine või modelleerimine, hüdrogeoloogilised uuringud jne) ning rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Maa-amet nõustub, et enne kaevandamistegevusega alustamist on vajalik välja selgitada võimaliku keskkonnamõju ulatus ning vajadusel viia läbi keskkonnamõjude hindamine, teostada täiendavaid uuringuid või viia läbi modelleerimisi. Palume täpsustada eeltoodud lauset selliselt, et vajadusel tuleb rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate oluliste negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Selgitame, et hetkel seletuskirjas esitatud sõnastuse kohaselt on asjakohaste leevendusmeetmete rakendamine kohustuslik igakordselt, kuna maavarade kaevandamisega kaasneb alati teatud keskkonnamõju, mida enamasti käsitletakse negatiivse mõjuna. Maavarade kaevandamisega seotud keskkonnamõju ei saa siiski igal juhtumil käsitleda olulise negatiivse keskkonnamõjuna, mis vajab leevendamist või vältimist.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirjas ptk 3.2.7 sõnastust on korrigeeritud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Eelnevast lähtuvalt peab asjakohaste meetmete rakendamine toimuma kaalutusotsuse alusel ning vastavalt vajadusele. Kaalutlemata, igakordselt nõutavad, leevendusmeetmed ei ole eesmärgipärased ning takistavad juurdepääsu maavaravarule ning on vastuolus MaaPS § 14.</p>	
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on selgitatud, et tähelepanu tuleb pöörata kaevandamisega seotud transpordi ning masinate ja seadmete tööga kaasnevatele keskkonnahäiringutele (õhusaaste, müra) ning tagada, et tegevusega ei põhjustataks negatiivseid häiringuid tundlikele aladele (näiteks eelistada mustkatte rajamist kruusakattele). Palume täpsustada eeltoodud lauset selliselt, et tegevusega ei tohi põhjustada olulisi negatiivseid häiringuid tundlikele aladele. Selgitasime oma 16.11.2021 kirjas nr 6-3/21/16689-3 ning selgitame jätkuvalt, et Keskkonnaamet ei käsitle kaevandamislubade andmise ja muutmise menetluses väljaspool mäeeraldist ja mäeeraldise teenindusmaad asuvate teede kandevõimet, liikluskoormust, avalikel teedel transpordiga kaasnevaid keskkonnahäiringuid. Transpordiga kaasneva avalike teede kandevõime tõstmise ning keskkonnahäiringute vähendamise meetmeid ei lisata maavara kaevandamise keskkonnakaitseloa kõrvaltingimustesse. Keskkonnakaitseloa kõrvaltingimustes käsitletakse vaid mäeeraldise teenindusmaa piires toimuvat. Teede valdajad (riik, kohalik omavalitsus) peavad arvestama teede remondil karjääridest materjali veol kaasneva liikluskoormusega ning vajadusel sõlmima kaevandajaga eraldi kokkulepped teede kasutamise kohta. Seejuures tuleb kõiki raskevedudega seotud liiklejaid käsitleda võrdselt.</p>	<p>Avestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täpsustatud.</p> <p>Kaevandamistegevuse mõju kohalikele teede kandevõimele on oluline mõju, millega kohalik omavalitsus peab kaevandusloa osas seisukoha andmisel arvestama.</p>
			<p>Veebikaardil ning joonisel <i>Maakasutus</i> on Alesti kruusamaardlale (registrikaart nr 0026), millel asuvad kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldised Alesti liivakarjäär (loa nr Rapm067; loa omaja OÜ Speedline Baltic; luba kehtib kuni 04.11.2024) ja Alesti II kruusakarjäär (loa nr Rapm-068; loa omaja OÜ Speedline Baltic; luba kehtib kuni 04.11.2024), määratud puhke- ja virgestuse maa-ala juhtotstarve. Seletuskirja peatükis 2.5.9. Puhke- ja virgestuse maa-ala on selgitatud, et puhke- ja virgestuse maa-ala juhtotstarbega alal on lubatud piirkonda sobivad puhkamise otstarvet teenindavad avalikud puhke- ja kultuurirajatised, sh tervise- ja matkarajad,</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 2.5.9 on täiendatud, et Alesti liivakarjääri ja Alesti II kruusakarjääri alal on kaevandamistegevus lubatud kuni maavara ammendumiseni ja seejärel on alale ette nähtud puhke- ja virgestuse maa-ala juhtotstarve.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>külaplatsid, mänguväljak, discgolfija suusarada jms ja neid teenindavad väikesemahulised hooned või piirkonda teenindavad tehnoehitised (nt vaakumpumpla vms). Täiendavalt on selgitatud, et Alesti liivakarjääri ja Alesti II kruusakarjääri alal on lubatud kaevandustegevus kuni loa kehtivuse lõpuni ja seejärel on alale ette nähtud puhke- ja virgestuse maa-ala juhtotstarve. Selgitame, et eelkõige Alesti liivakarjääris on arvel arvestatav kogus maavara ning lähiaastatel ei ole näha maavara ammendumist. Sellest tulenevalt võidakse kaevandamisluba pikendada, et väljata alles olev maavaravaru. Olukorrale juhitakse tähelepanu ka KSH aruande peatükis 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele, kus märgitakse, et kui maavara ei ole lubade kehtivuse lõppemise ajaks ammendunud, siis maardla alale muude tegevuste kavandamine on võimalik kas pärast maavaravaru ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastus või luba. Selgitame, et kehtiva maavara kaevandamise loaga aladel toimub maavara kaevandamine ning tööde ohutuse, maavara kaevandamisväärsuse säilimise ja maavarale juurdepääsu tagamiseks samaaegselt teisi tegevusi, rajatisi ning hooned kaevandamisega samale alale ei ole võimalik lubada. Puhke- ja virgestuse maaala ning sellega seotud hooned ja rajatisi saab kehtiva maavara kaevandamise keskkonnakaitseloaga aladele kavandada alles pärast maavara ammendumist. Kui maavara ei ole veel ammendunud, korrastamisega veel alustatud ei ole ning toimub aktiivne maavara väljamine, siis nimetatud rajatiste ja hoonete ehitamine mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele takistab maavara kaevandamist ning on vastuolus MaaPS § 14. Palume üldplaneeringut täpsustada selliselt, et puhke- ja virgestuse maa-ala määramine maardlate aladele on võimalik vaid peale maavara ammendumist. Kuna lähiaastatel Alesti liivakarjääri ammendumist ei toimu ja puhkeala rajamine on võimalik alles kaugemas tulevikus, siis üldplaneeringu eeldataval kehtimisajal üldplaneeringus tegelikkust kajastava ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, palume anda planeeringus olemasolevate mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele mäetööstusmaa juhtotstarve. Maaamet nõustub ka alternatiivse variandiga, kui Alesti maardla mäeeraldiste 7 teenindusmaade aladele antakse mitu</p>	<p>Üldplaneeringu vastusvõtmise hetkel kehtiva loaga mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele on määratud planeeringus mäetööstuse maa-ala juhtotstarve.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>alternatiivset juhtotstarvet ning seletuskirjas tuuakse vastavad selgitused. Alternatiivse variandi rakendamisel palume kajastada üldplaneeringus Alesti liivakarjääri ning Alesti II kruusakarjääri ala kahe erineva viirutusega: kehtiv mäetööstusmaa ja perspektiivne puhke- ja virgestuse maa-ala. Maa-ametil ei ole vastuväiteid, et Alesti liivakarjääri ning Alesti II kruusakarjääri ammendumise järgselt võetakse ala kasutusele puhke- ja virgestusalana, kuid kehtiva kaevandamisloa tõttu tuleb kajastada mäetööstusmaa juhtotstarve kaardil.</p>	
			<p>Veebikaardi ja üldplaneeringu joonise <i>Väärtused ja piirangud</i> kohaselt kattuvad maardlatega väärtuslikud maastikud. Seletuskirja peatükis 2.3. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud on väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid detailplaneeringu koostamise kohustusega juhuna toodud (tsiteerin): „Väärtuslikel maastikel (vt jaotis 3.2.4) võimalike konfliktalade (uute hoonestusalade, maakasutuse muutmise kavade, tuulegeneraatorite, mobiilsidemastide, vesiehitiste ja teiste maastikul domineerima jäävate objektide jne) arendamise suunamiseks“. Märgime, et eeltoodud kriteeriumid võivad kohalduda ka maavara kaevandamisele, mille tarvis muudetakse maakasutus mäetööstusmaaks ning rajatakse kaevandamisega seotud taristu. Selgitame, et maardlate aladel antakse kaevandamisloa õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel ning maavara kaevandamine kui tegevus ei nõua ühegi õigusakti järgi detailplaneeringu koostamist. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetlusele kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Igakordne detailplaneeringu koostamise kohustus oleks kaevandamisloa taotluse avalikku menetlust dubleeriv avalik menetlus. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Kohalik omavalitsus saab hinnata kaevandamisloa taotlusega tutvumisel detailplaneeringu algatamise otstarbekust ja teha vajadusel põhjendatud kaalutusotsuse detailplaneeringu algatamiseks. Detailplaneeringu koostamise igakordne kaalutlemata nõudmine üldplaneeringus oleva tingimuse tõttu</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Planeeringu seletuskirja on korrigeeritud ja asendatud detailplaneeringu kohustus väärtuslikel maastikel igakordse kaalutusotsusega (ptk. 3.2.7).</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus MaaPS § 14. Palume seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei kohaldu maavara kaevandamise korral. Maa-amet nõustub ka sellega, et üldplaneeringu seletuskirjas täpsustatakse, et mäetööstusmaade määramisel, uute kaevandamiskohtade avamisel ja olemasolevate karjääride laiendamisel tuleb kohaliku omavalitsuse põhjendatud kaalutusotsuse korral koostada detailplaneering.</p>	
			<p>Veebikaardi ja joonise <i>Väärtused ja piirangud</i> kohaselt kattuvad väärtuslikud maastikud maardlatega. Seletuskirja peatükis 3.2.5. Väärtuslikud maastikud on väärtuslike maastike säilitamiseks ja väärtuste suurendamiseks seatud üldtingimuste hulgas märgitud (tsiteerin): „Maakondliku ja kohaliku tähtsusega väärtuslikul maastikul tuleb tagada ajalooline asustusstruktuur ja maastikumuster ehk traditsiooniline külamaastik. Väärtusliku maastiku säilimise tagab selle sihipärane hooldamine“ ning „Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikumponentidele ja kavandada negatiivseid mõjusid leevendavad meetmed. Väärtusliku maastiku väärtuste säilimise vajadusega arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel“. Palume üldplaneeringus mitte seada kaevandamisele tingimusi, mis ei tulene seadustest. Eelnimetatud tingimused piiravad olulisel määral juurdepääsu maavaravarule. Selgitame, et kaevandamisloa väljastamisel mäeeraldise teenindusmaa ulatuses antud piirkonna reljeef ja maastikumuster muutub. Maa-amet nõustub seletuskirja täpsustamisega selliselt, et maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Seletuskirjas olev sõnastus viitab keelule, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS § 14.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse osaliselt.</p> <p>Jääme seisukohale, et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla vaid soovituslik dokument, vaid see peab väljendama selgelt kohaliku omavalitsuse huve. Üldplaneering kui seadusandlik dokument kohaliku aengu suunamiseks peab selgelt väljendama, mida kohalik omavalitsus toetab ja mida mitte.</p> <p>Riik on pannud kohalikule omavalitsusele kohustuse tagada läbi üldplaneeringu kohalikke huvisid tasakaalustav areng. Üldplaneering arvestab, et maavarade kaevandamine on olulise riikliku tähtsusega ning väljendab seda ka planeeringus, arvestades võimalusega et riiklik majanduslik huvi võib üle kaaluda kohaliku huvi. Selleks et riikliku ja kohaliku huvi vahel säilib tasakaal on üldplaneeringuga seatud tingimused, mida kaevandandamistegevuse kavandamisel kaalutusotsuste tegemisel arvestada tuleb. Kaevandamistegevus ei saa olla teiste maakasutuste osas ülene. Seetõttu peab kohalik omavalitsus oluliseks, et üldplaneering väljendab selgelt,</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				<p>millistel aladel kaevandamine on tasakaalus kohaliku arenguga ja milliseid alasid eelistada vaid juhul, kui riiklik huvi selle üle kaalub ja oluline negatiivne mõju kohalikule elukeskkonnale ja väärtustele tähtsust ei oma.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on maavaradega arvestamise tingimuste seas toodud (tsiteerin): „Eelistada tuleb maavara kaevandamist eemal asustatud aladest. Tiheasustatud aladel ja nende lähiümbruses peab säilima kvaliteetne elukeskkond.“ Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on täiendavalt selgitatud (tsiteerin): „Uusi karjääre ei rajata ja olemasolevad karjääre ei laiendata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna vahetus lähedusse. Täpne kaugus määratakse igakordselt eraldi asukoha põhiselt, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti“. Selgitame, et asustatud aladest eemal on võimalik kaevandada maavara vaid juhul, kui see seal asub. Maa-amet nõustub, et uute ja laiendatavate karjääride kaugus elamu-, puhke- ja ühiskondlikust objektist ning potentsiaalsest turismipiirkonnast määratakse asukoha põhiselt, ent palume seejuures arvestada ka maavaradega ning maavarade säästva kasutamise põhimõtetega. Seletuskirja sõnastus viitab üldisele maavara kaevandamise keelule määratlemata alal ning maavaradega mitteametustamisele, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on seega vastuolus MaaPS § 14. Maa-amet nõustub seletuskirja täiendamise selliselt, et võimalusel vältida maavarade kaevandamist asustatud alade vahetus läheduses. Kvaliteetse elukeskkonna tagamiseks seatav vahemaa karjääri ning tiheasustusala vahel peab selguma igakordse kaalutusotsuse tulemusena, kuna see sõltub väga palju looduslikest oludest, kaevandatavast maavarast ning valitud kaevandamistehnoloogiast.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Jääme seisukohale, et üldplaneering ei saa tingimuste osas olla vaid soovituslik dokument, vaid see väljendab selgelt kohaliku omavalitsuse huve.</p> <p>Sõna <i>eelistamine</i> ütleb selgelt, et kaevandamisloa taotluse menetluses tuleb kaalutusotsuse tegemisel esmajärjekorras vältida alasid, mis paiknevad asustatud alade vahetusläheduses. Kohaliku omavalitsuse jaoks on tingimuste seadmisel oluline tuua välja prioriteedid, kus omavalitsuse territooriumil toetatakse kaevandamist ja kus mitte. <i>Võimalusel vältida</i> ei ole kohaliku omavalitsuse hinnangul piisavalt tugev argument, millele kaevandamisloa taotluse menetluses oma huvide väljendamisel tugineda.</p>
		<p>Põhilahendus - 16.11.2021 nr 6-3/21/16689-3 -</p>	<p>Ei kooskõlastanud: Veebikaardil ning joonisel Maakasutus ei ole kõikide kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldiste ja nende teenindusmaade</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ulatuses märgitud mäetööstusmaad. Lisaks ei arvesta märgitud mäetööstusmaad kehtivate mäeeraldiste ja nende teenindusmaade piiridega. Seletuskirja peatükis 2.5.16. Mäetööstuse maa-ala on mäetööstuse maa-ala kehtivate tingimuste all märgitud (tsiteerin): „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel“. KSH aruande peatükis Kokkuvõtte on KSH tulemuste ja järelduste loetelus maardlate osas märgitud (tsiteerin): „ÜP kohaselt on maavara kaevandamine ja töötlemine võimalik üksnes ÜP-ga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel. Arvestada tuleb, et kaevandamine tuleb tagada ka teistel kaevandamisloaga hõlmatud mäeeraldistel kaevandamisloa kehtivuse lõpuni.“ Sarnase mõtte leiab ka KSH aruande peatükist 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele. Palume sarnaselt KSH aruandes märgitule seletuskirjas täpsustada, et maavara kaevandamine on võimalik kõikjal, kuhu on väljastatud maavara kaevandamiseks keskkonnaluba. Praegune seletuskirjas olev sõnastus on piirava tähendusega ja halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume veebikaardil ning joonisel Maakasutus märkida kõigile kehtiva loaga mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele mäetööstusmaa juhtotstarve (vajadusel lisada turbatööstusmaa juhtotstarve). Olukorras, kus üldplaneeringu alal on kehtiv kaevandamisluba, kuid mäetööstusmaa juhtotstarve puudub või ei ole joonistel kujutatud, ei ole planeering kooskõlas PlanS § 75 lõike 1 punktiga 15. Üldplaneeringu eeldataval kehtimisajal üldplaneeringus tegelikkust kajastava ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, palume kõigile kehtiva loaga mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele anda planeeringus mäetööstusmaa juhtotstarve.</p>	<p>Seletuskirja ptk 2.5.16 tingimust on täiendatud järgmiselt: „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa-ala juhtotstarbega aladel ja üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks väljastatud kaevandusloaga aladel kuni loa kehtivuse lõpuni.“</p> <p>Üldplaneeringu joonisel <i>Väärtused ja piirangud</i> on kajastatud kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldised.</p> <p>Maakasutuse joonise eesmärk on kajastada kohaliku omavalitsuse strateegilisi maakasutuse arengu eesmärke sh kohaliku omavalitsuse seisukohal sobilikke alasid kaevandamiseks.</p>
			<p>Veebikaardil ning joonisel Maakasutus on Alesti liivakarjääri (loa nr Rapm-067; loa omaja OÜ Speedline Baltic; luba kehtib kuni 04.11.2024) ja Alesti II kruusakarjääri (loa nr Rapm068; loa omaja OÜ Speedline Baltic; luba kehtib kuni 04.11.2024) mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele määratud puhke- ja virgestuse maa-ala. Seletuskirja peatükis 2.5.9. Puhke- ja</p>	<p>Arvestame osaliselt ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 2.5.9 on lisatud tingimus järgmiselt: „ Alesti liivakarjääri ja Alesti II kruusakarjääri alal on lubatud kaevandamine kuni loa</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>virgestuse maa-ala on kirjeldatud (tsiteerin): „Alal on lubatud piirkonda sobivad puhkamise otstarvet teenindavad avalikud puhke- ja kultuurirajatised, sh tervise- ja matkarajad, külaplatsid, mänguväljak, discgolfi- ja suusarada jms ja neid teenindavad väikesemahulised hooned või piirkonda teenindavad tehnoehitised (nt vaakumpumpla vms)”. Selgitame, et kehtiva maavara kaevandamise loaga aladel toimub maavara kaevandamine. Tööde ohutuse, maavara kaevandamisväärsuse säilimise ja maavarale juurdepääsu tagamiseks samaaegselt teisi tegevusi, rajatisi, hooned kaevandamisega samale alale ei ole võimalik lubada. Puhke- ja virgestuse maa-ala ning sellega seotud hooned ja rajatisi saab kehtiva maavara kaevandamise keskkonnaloaga aladele kavandada alles pärast maavara ammendumist. Kui maavara ei ole veel ammendumine, korrastamisega veel alustatud ei ole ning toimub veel aktiivne maavara väljamine, siis nimetatud rajatiste 3 ja hoonete ehitamine mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele takistab maavara kaevandamist. Palume eemaldada veebikaardilt ja joonistelt kehtiva maavara kaevandamise loaga aladelt puhke- ja virgestuse maa-ala või alternatiivselt palume üldplaneeringusse lisada, et puhke- ja virgestuse maa-ala määramine maardlate aladele on võimalik vaid peale maavara ammendumist. Käesolev planeeringulahendus on vastuolus MaaPS §-ga 14. Sobiv on ka variant, kui Alesti karjääride alale antakse mitu alternatiivset juhtotstarvet ning seletuskirjas tuuakse vastavad selgitused. Nimelt teeme ettepaneku kavandada kuni Alesti karjääride ammendumiseni maa-ala juhtotstarbeks mäetööstusmaa ning tulevikus perspektiivne puhke- ja virgestuse maa-ala. Kuna Alesti liivakarjääri loal on kaevandatud maa kasutamise otstarve virgestusmaa ja Alesti II kruusakarjääri loal on kaevandatud maa kasutamise otstarve ehitus- ja virgestusmaa, ei ole Maa-ametil vastuväiteid, et Alesti karjääride ammendumise järgselt võetakse ala kasutusele puhke- ja virgestuse maa-alana, kuid kehtiva kaevandamisloa tõttu tuleb kajastada mäetööstusmaa juhtotstarve kaardil kogu teenindusmaa ulatuses. Alternatiivse variandi rakendamisel palume kajastada üldplaneeringus Alesti karjääride ala kahe erineva viirutusega: kehtiv</p>	<p>kehtivuse lõppemiseni ja seejärel on ala kasutus ette nähtud puhke- ja virgestuse maa-ala puhkeotstarve”.</p> <p>Selgitame, et üldplaneeringu eesmärk on kujundada kohaliku omavalitsuse nägemus maakasutuse pikaajalises arengust. Üldplaneering ei mõjuta kehtivaid kaevanduslube ega oma ka seadusandlikku alust neid kehtetuks tunnistada, mistõttu neid ka Maakasutuse joonisel ja seletuskirjas põhjalikult ei käsitleta.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			mäetööstusmaa ja perspektiivne puhke- ja virgestuse maa-ala ning lisada seletuskirja vastav selgitus	
			<p>Veebikaardi ja joonise Väärtused ja piirangud järgi asuvad maardlad planeeritavatel väärtuslikel maastikel. Seletuskirja peatükis 2.3. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud on väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid detailplaneeringu koostamise kohustusega juhuna toodud (tsiteerin): „Väärtuslikel maastikel (vt jaotis 3.2.4) võimalike konfliktalade (uute hoonestusalade, maakasutuse muutmise kavade, tuulegeneraatorite, mobiilsidemastide, vesiehitiste ja teiste maastikul domineerima jäävate objektide jne) arendamise suunamiseks“. Selgitame, et katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenev mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve. Detailplaneeringu koostamist ei nõua sellises olukorras ükski õigusakt. Detailplaneeringu koostamise nõudmine üldplaneeringus oleva tingimuse tõttu halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist palume üldplaneeringu seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei laiene aladele, kuhu on antud maavara kaevandamiseks luba. Maaamet nõustub ka sellega, et üldplaneeringu seletuskirjas täpsustatakse, et mäetööstusmaade määramisel, uute kaevandamiskohtade avamisel ja olemasolevate karjääride laiendamisel väärtuslikele maastikele tuleb kohaliku omavalitsuse põhjendatud kaalutusotsuse korral koostada detailplaneering.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringu eesmärk on kujundada kohaliku omavalitsuse nägemus maakasutuse pikaajalises arengust. Üldplaneering ei mõjuta kehtivaid kaevanduslube ega oma ka seadusandlikku alust neid kehtetuks tunnistada, mistõttu neid ka Maakasutuse joonisel ja seletuskirjas põhjalikult ei käsitleta.</p> <p>Kaevandusloaga mäeeraldistele üldplaneeringuga detailplaneeringu kohustust ei ole määratud.</p>
			<p>Veebikaardi ja joonise Väärtused ja piirangud järgi jäävad maardlate alale „Pärandkultuuri objekt - Punkt“ ja „Pärandkultuuriobjekt - Ala“. Seletuskirja peatükis 3.1. Kultuuriväärtused on kultuuri- ja ehituspärandile kehtivate üldtingimustena kirjeldatud (tsiteerin): „Ajalooliselt kujunenud asustusalasid tuleb säilitada koos nende juurde kuuluvate elementide ja ümbritsevate aladega“ ning „Uut hoonestust ja maakasutust tuleb sobitada vanaga olemasolevaid väärtusi rikkumata – seda säilitades ja väärtustades. Väärtuslikul alal või objekti läheduses uut hoonestust kavandades lähtuda väljakujunenud katastriüksuse suuruselt, hoonestuse ja</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.1 on täpsustatud põlispuude säilitamise ulatus: „Säilitada pärandkultuuri objekti alal põlispuud“. Eemaldatud on käsitlus ümbritseval alal ja sellega viide, justnagu kehtib piirang kogu valla territooriumil sh maardlatel.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>kujunduse elementidest ning hoonestuse struktuurist". Seletuskirja peatükis 3.1.6. Pärandkultuuri objektid on pärandkultuuri objektidele seatud tingimuste seas toodud (tsiteerin): „Pärandkultuuri objekti ümbritseval alal säilitada põlispuud". Selgitame, et muinsuskaitseadus ei sätesta pärandkultuuriobjektidele ega nende lähedastele aladele piiranguid. Kui pärandkultuuriobjekti ümbritsevale alale jääva põlispuu puhul on tegu looduskaitseaduse mõistes kaitstava looduse üksikobjektiga, on puu 4 kaitstud. Kaevandamisloa taotluse menetluse käigus kaalub loa andja kaevandamisega kaasnevat mõjusid, vajadusel algatab keskkonnamõju hindamise ja sätestab loas täiendavate tingimustena leevendavad meetmed. Palume seletuskirjas täpsustada, kui kaugemale säilitamist nõudvad alad ulatuvad, kuna seletuskirjas olev sõnastus viitab nõuetele, mis kehtivad justkui kogu valla territooriumil, kus asuvad ka maardlad. Lisaks märgime, et maavara kaevandamiseks on tarvis maakasutus muuta mäetööstusmaaks, maavara kattev taimestik ja pinnasekihid eemaldada koos kõigi sellele jäävate elementidega, seega halvendab seletuskirja sõnastus maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja üldplaneering on vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume seletuskirja täpsustada selliselt, et maardla alal asuva pärandkultuuri objekti ümbritseval alal tuleb võimalusel säilitada põlispuud või märkida, et maardlatega kattuvatel aladel, kuhu on antud maavara kaevandamise keskkonnaluba, on maakasutuse ja keskkonna/maastiku muutmine, sh taimestiku eemaldamine lubatud.</p>	<p>Üldplaneering eeldab, et aladele, kuhu on antud kaevandusluba, määratakse mäetööstusmaa sihtotstarve ja kaevandustegevuseks eemaldatakse pinnas. Seletuskirjas ptk 3.2.7 on tingimused, millega tuleb arvestada kaevandustegevuse taotlemisel, sh mõjudega maastikule ja selle väärtustele.</p>
			<p>Veebikaardil ja joonistel Maakasutus ning Väärtused ja piirangud järgi jäävad maardlad planeeritava rohevõrgustikule. Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku alal kehtivate üldtingimuste all märgitud (tsiteerin): „Rohevõrgustikul paikneva maakasutuse otstarvet ja üldplaneeringu kohast juhtotstarvet ei muudeta. Juhul kui on vajadus otstarvet muuta, peab kavandatav tegevus sobituma rohevõrgustikku ning selle toimimist mitte kahjustama". Samas peatükis on rohevõrgustiku tugialal kehtiva tingimusena märgitud (tsiteerin): „Metsamaa sihtotstarbe muutmine on keelatud". Palume seletuskirjas selgelt väljendada, et maakasutuse otstarbe muutmine on lubatud aladel, kuhu on antud maavara kaevandamise</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 tingimust on täiendatud järgmiselt: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu võtmise hetkeks kaevandusluba kuni selle kehtivuse lõpuni".</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>keskkonnaluba. Käesoleval hetkel viitab üldplaneeringu sõnastus maakasutuse muutmise keelule, mis keelab ka maavara kaevandamiseks vajaliku mäetööstusmaa sihtotstarbe määramist, seega halvendab planeering maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS §-ga 14. Selgitame, et maavara kaevandamise luba antakse MaaPS alusel ning teatud tingimustel on ette nähtud keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) läbiviimine keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 järgi, sealjuures maavara kaevandamise loa taotlemine ning menetlemine ei nõua keskkonnamõju strateegilist hindamist. KeHJS sätestab KMH tegemise kohustusena, kui kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga, sh pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal, turba kaevandamine suuremal kui 150 hektari suurusel alal või allmaakaevandamine. Muudel juhtudel (nt kaevandamisel alla 25 ha suurusel alal) tehakse KMH vajalikkuse kohta kaalutletud otsus. KeHJS § 9 ja § 11 järgi KMH vajalikkuse või mittevajalikkuse üle karjääri avamisel otsustab loa andja. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetluse kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Kohalikul omavalitsusel on võimalik teha ettepanek KMH algatamiseks põhjusel, et ala asub rohevõrgustikul. Palume eelpool kirjeldatud nõuded vormistada üldplaneeringu seletuskirjas maardlate alal soovitusena. Maa-amet nõustub selgituse lisamisega, et rohevõrgustik ei ole takistuseks kaevandamislubade väljastamisel.</p>	
			<p>Veebikaardil ja joonistel Maakasutus ning Väärtused ja piirangud järgi jäävad maardlad planeeritavale rohevõrgustikule. Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku alal kehtivate üldtingimuste all märgitud (tsiteerin): „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole lubatud. Raadamise vajaduse kaalumisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohevõrgustiku sidususe säilimine”</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse osaliselt. Seletuskirja ptk 3.2.3 tingimust on täiendatud järgmiselt: „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud, välja arvatud aladel, kuhu on väljastatud üldplaneeringu vastu</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ning „Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad (metsamaad metsaseaduse tähenduses), kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises 5 taustas ning elulaadis“ ja „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on kõikides rohevõrgustiku elementides keelatud“. Selgitame, et kaevandamise alustamiseks on vaja mets raadata ning sellistel puhkudel igakordselt ilma vajaduse kaalumisetähtsusega eksperdi kaasamine või eksperthinnangu koostamine takistab juurdepääsu maavarale. Kaevandamisloa andmine ja muutmine on avalik menetlus, mille ajal loa andja kaalub vajadust keskkonnamõju hindamiseks ja vajadusel algatatakse taotluse menetluse ajal KMH. Maa-amet ei nõustu rohevõrgustiku alal maavara kaevandamise ja taimestiku eemaldamise keelamisega ega igakordse eksperthinnangu koostamise nõudega, kuna see halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume eelpool kirjeldatud nõuded vormistada üldplaneeringu seletuskirjas maardlate alal soovitusena.</p>	<p>võtmise hetkeks kaevandusloa kuni selle kehtivuse lõpuni“.</p> <p>Selgitame, et üldplaneering kajastab kohaliku omavalitsuse nägemust ja soovi maakasutuse arengust. Kohalik omavalitsus ei toeta uute kaevandusalade loomist Kohila valla territooriumil, välja arvatud Sutlema karjäär, kuhu üldplaneeringuga kavandatud mäetööstusmaa sihtotstarve. Kehtivaid kaevandusloa üldplaneering ei reguleeri.</p>
			<p>Veebikaardil ja joonistel Maakasutus ning Väärtused ja piirangud järgi jäävad maardlad planeeritava rohevõrgustikule. Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku tugialal kehtiva tingimusena märgitud (tsiteerin): „Olemasolevate karjääride kasutamine jätkub kavandatud ulatuses nende ammendumiseni. Kaevandamistegevuse lõpetamise järel tuleb alad korrastada ja kujundada rohealadeks“. Seletuskirja sõnastuses viidatakse, et karjääri ulatust ei ole võimalik muuta, kuid see läheb vastuollu MaaPS-ga. MaaPS § 16 lõike 4 kohaselt tuleb maavara kaevandada ning muul alusel looduslikust seisundist eemaldada ja kasutada majanduslikult võimalikult otstarbekalt ja säästlikult. MaaPS § 14 lõike 1 punkti 3 kohaselt tuleb haldusorganil maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tagada maavara majanduslikult otstarbekas ja säästlik kasutamine. Selgitame, et mäeeraldise laiendamise on vajalik näiteks sellise maavara kaevandamiseks, mille hilisem iseseisev kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud. Kaevandamisloa omajal on õigus taotleda laiendamist mäeeraldisega piirnevale või lahusolevale mäeeraldisele, kui olemasoleva loaga antud kaevandatavat</p>	<p>Selgitame, et üldplaneering ei reguleeri kehtivat seadust ja Maapõueseadusega lubatud laiendamise on võimalik etteantud seaduse normide piires.</p> <p>Üldplaneeringuga seatud tingimused reguleerivad uusi taotletavaid kaevandusloa. Tingimused, millega tuleb arvestada kaevandusloa taotlemisel on toodud seletuskirja ptk 3.2.7.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>maavarara jätkub kuni viieks aastaks. Lisaks märgime, et kaevandatud alade korrastamine toimub vastavalt korrastamistingimustele koostatud korrastamisprojektile, korrastamise suund määratakse keskkonnaloas. Võimalikud on ka muud kaevandatud maa edasise kasutamise otstarbed peale rohealade. Kohalik omavalitsus saab anda arvamuse kaevandatud ala korrastamise suuna suhtes kaevandamisloa andmisele arvamuse esitamise osana. Ka korrastamistingimuste kohta küsib loa andja kohaliku omavalitsuse arvamust. Palume seletuskirja vastavalt eelpool toodud selgitustele täpsustada selliselt, et juurdepääs maavarale ei halvene.</p>	
			<p>Veebikaardi ja joonise Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad planeeritavale väärtuslikule maastikule. Seletuskirja peatükis 3.2.5. Väärtuslikud maastikud on väärtuslike maastike säilitamiseks ja väärtuste suurendamiseks seatud üldtingimuste all märgitud (tsiteerin): „Maakondliku ja kohaliku tähtsusega väärtuslikul maastikul tuleb tagada ajalooline asustusstruktuur ja maastikumuster ehk traditsiooniline külamaastik. Väärtusliku maastiku säilimise tagab selle sihipärane hooldamine;” ning „Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele ja kavandada negatiivseid mõjusid leevendavad meetmed. Väärtusliku maastiku väärtuste säilimise vajadusega arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel”. Selgitame, et kaevandamisloa väljastamisel mäeeraldise teenindusmaa ulatuses antud piirkonna reljeef ja maastikumuster muutub. Tagamaks juurdepääsu maavarale palume seletuskirja lisada, et mäeeraldise teenindusmaa ulatuses on reljeefi ja maastikumustri muutmine lubatud. Palume seletuskirja sõnastust täpsustada, et maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Seletuskirjas olev sõnastus viitab keelule, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on 6 vastuolus MaaPS §-ga 14.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.5 tingimus ei viita keelule, vaid kohustab arvestama võimalike mõjudega ja neid hinnates pakuma välja võimalikke leevendusmeetmeid.</p> <p>Kaevandustegevuse puhul on arusaadav, et teenindusmaa ulatuses maastiku reljeef muutub.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Veebikaardi ja joonise Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad planeeritavale väärtuslikule põllumajandusmaale. Seletuskirja peatükis 3.2.6. Väärtuslikud põllumajandusmaad on väärtuslikule põllumajandusmaale seatud tingimusena toodud (tsiteerin): „Väärtuslikku põllumajandusmaad tuleb kasutada üldjuhul põllumajanduslikuks tegevuseks. Muu maakasutuse osas tuleb eelistada tegevusi, mis ei põhjusta väärtuslike põllumajandusmaade olulist vähenemist, massiivide killustamist ega kahjusta nende sihtotstarbelist kasutamist tulevikus;” ning „Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale;” ja „Põldude läheduses olev looduslik taimkate, samuti üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad tuleb säilitada. Sellised loodusliku taimestikuga kaetud alad võimaldavad suurendada põllumajanduspiirkondade bioloogilist mitmekesisust. Nende alade metsastamine vms maastiku avatust kaotav tegevus peab olema põhjendatud ja läbi kaalutud”. KSH aruande peatükis 7.9. Mõju väärtuslikule põllumajandusmaale on taimestiku säilitamine kirjeldatud soovitusena, mitte kohustusena. Tagamaks maavarale juurdepääsu palume sarnaselt KSH aruandes kirjeldatule ka seletuskirjas väljendada keelud ja kohustused soovitusena, mis puudutavad maardlatega kattuvaid alasid. Palume seletuskirja sõnastust täpsustada, et maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel ja võimalusel tuleb säilitada põldude läheduses olev looduslik taimkate, samuti üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad. Seletuskirjas olev sõnastus viitab keelule, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS §-ga 14.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Selgitame, et seletuskirja ptk 3.2.6 tingimus ei viita keelule, vaid kohustab arvestama võimalike mõjudega ja neid hinnates pakkuma välja võimalikke leevendusmeetmeid.</p>
			<p>Veebikaardi ja joonise Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad planeeritavale väärtuslikule põllumajandusmaale. Seletuskirja peatükis 3.2.6. Väärtuslikud põllumajandusmaad on väärtuslikule põllumajandusmaale seatud tingimusena toodud (tsiteerin): „Väärtuslikule põllumajandusmaale on lubatud ehitada maatulundusmaa sihtotstarbeliseks</p>	<p>Selgitame, et maardla alale püsiva ehitise kavandamisel tuleb lähtuda Maapõueseadusest tulenevatest sätetest. Üldplaneeringuga seatud tingimused väärtuslike põllumajandusmaadele on</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>kasutamiseks või põllumajandusloomade pidamiseks hoone või rajatis;". Selgitame, et maavarale juurdepääsuks on vajalik maavara katvate pinnasekihtide eemaldamine, mille järel on võimalik maavara maapõuest väljata. Samaaegselt ei ole võimalik ehitada hooneid ja rajatise ning tagada maavarale juurdepääs. Hoonete alt ja hooneid ümbritsevalt alalt maavara kaevandamine võimalik ei ole. Maardla alale ehitatud ehitise kasutab maapõue tuge, mida võimaldab maapõue osa, mis on maavarana arvel maardlas. Maavara ja seda katva pinnase maapõuest väljamise korral kaoks ehitisel ehituslik maapõuetugi. Seega piirkonnas, kuhu on ehitise ehitatud, ei ole võimalik maavara kaevandada ehk olemasoleva olukorraga võrreldes maavarale juurdepääs halveneb. Ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga hoonete ja rajatiste rajamine maardlatega kattuvatele aladele on võimalik vaid peale maavara ammendumist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba. Palume seletuskirja sõnastust täpsustada, et maardla alal väärtuslikule põllumajandusmaale hoone või rajatise ehitamine on võimalik vaid peale maavara ammendumist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba, vastasel juhul halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS §-ga 14.</p>	<p>rakendatavad kooskõlas kehtivate õigusaktidega.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on kirjeldatud (tsiteerin): „Üldplaneeringu väärtuste ja piirangute joonisel on esitatud maardlate ja mäeeraldiste paiknemine, kus on võimalik geoloogiliste uuringute läbiviimine arvestades üldplaneeringus toodud tingimusi.“ Selgitame, et geoloogiliste uuringute läbiviimine on võimalik ka väljaspool üldplaneeringu väärtuste ja piirangute kaardil märgitud maardlate ja mäeeraldiste alal. MaaPS sätestab, et geoloogiline uuring on lubatud geoloogilise uuringu loa alusel, välja arvatud kaevandamisloa alusel mäeeraldise piires tehtav geoloogiline uuring ja selline 7 geoloogiline uuring, kus välitöid ei ole kavandatud või need piirduvad looduslike või tehispaljandite kirjeldamisega ning kivimi uurimiseks paljandist või puursüdamikust võetud kivimi tükide või maapinnalt kivististe kogumisega. Tagamaks juurdepääsu maavarale ja hoidumaks vastuolust MaaPS-ga palume seletuskirjas mitte</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.7 on korrigeeritud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			piirata geoloogiliste uuringute tegemist maardlate ja mäeeraldiste aladega.	
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on maavaradega arvestamise tingimuste seas toodud (tsiteerin): „Eelistada tuleb maavara kaevandamist eemal asustatud aladest. Tiheasustatud aladel ja nende lähiümbruses peab säilima kvaliteetne elukeskkond;” (sarnase mõtte leiab ka KSH aruande eelnõu peatükist 9.8. Meetmed maardlate ja maavarade kaitseks) ning „Turba kaevandamiseks tuleb eelistada juba kuivendamise rikutud alasid“. KSH aruande eelnõu peatükis 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele on kirjeldatud (tsiteerin): „Turba kaevandamiseks on lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal“. Palume ka seletuskirjas kirjeldada, et turba kaevandamiseks on lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal. Asustatud aladest eemal on võimalik kaevandada vaid juhul, kui maavara seal asub. Lisaks on ebaselge, kui kaugel on „eemal“. Tagamaks juurdepääsu maavarale palume üldplaneeringu seletuskirja lähtuvalt eeltoodud selgitustest täpsustada. Maa-amet nõustub täiendusega, et võimalusel välditakse maavara kaevandamist asustatud alade vahetus läheduses.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täiendatud antud tingimusega.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on maavaradega arvestamise tingimuste seas toodud (tsiteerin): „Kasutusele võetud maardlates tuleb varud maksimaalselt ammendada ning alad majandustegevuse lõppemisel korrastada, et võimaldada maade edasist kasutamist. Karjääri ammendumisel tuleb koostada korrastamisprojekt, mille korrastamistingimuste kohta küsib loa andja kohaliku omavalitsuse arvamust. Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnaametiga ning projekt ette nähtud aja jooksul ka ellu viia. Kaevandatud maa korrastamisel tuleb tagada, et maa sobiks ümbritsevasse maastikku ega kujutaks oma iseärasuste tõttu ohtu seal liikuvatele inimestele või loomadele. Kaevandatud alade korrastamise suund määratakse keskkonnaloas“. KSH aruande</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 on täpsustatud järgmiselt: „Korrastamisprojekti koostamise käigus tuleb arvamuse saamiseks teha koostööd kohaliku omavalitsusega. Korrastamisprojekt tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga ja esitada seisukoha andmiseks kohalikule omavalitsusele“.</p> <p>KSH aruannet korrigeeritud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>eelnõu peatükis 9.8. Meetmed maardlate ja maavarade kaitseks on kirjeldatud (tsiteerin): „Karjääri korrastamiseks tuleb koostada korrastamisprojekt, see kooskõlastada Keskkonnametiga ja kohaliku omavalitsuse nõudmisel kohaliku omavalitsusega ning projekt ette nähtud aja jooksul ellu viia. Kaevandatud ala korrastamise suund määratakse keskkonnaloas“. Palume seletuskirjas ja KSH aruandes täpsustada, et kohalik omavalitsus saab anda arvamuse kaevandatud ala korrastamise suuna suhtes kaevandamisloa andmisele arvamuse esitamise osana. Korrastamine toimub vastavalt korrastamistingimustele koostatud korrastamisprojektile, ka korrastamistingimuste kohta küsib loa andja kohaliku omavalitsuse arvamust. Nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet. Korrastamisprojekti kooskõlastamist kohaliku omavalitsusega ei toimu.</p>	
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.7. Maavarad on maavaradega arvestamise tingimuste seas toodud (tsiteerin): „Uusi karjääre ei rajata ja olemasolevad karjääre ei laiendata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna vahetus lähedusse. Täpne kaugus määratakse igakordselt eraldi asukoha põhiselt, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti“. Palume seletuskirjas täpsustada, et karjääride avamise ja laiendamise suhtes arvamuse andmine tehakse kaalutletult arvestades seejuures ka maavaradega. Seletuskirja sõnastus viitab üldisele maavara kaevandamise keelule määratlemata alal ning maavaradega mittearvestamisele, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja 8 on seega vastuolus MaaPS §-ga 14.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.7 tingimuse eesmärk on selgelt väljendada kohaliku omavalitsuse soovi antud asukohtadesse karjääre mitte kavandada. Karjääride avamise vajadus arvestab iseenesest juba maavaraga, kuid kohaliku omavalitsuse ülesanne on oma territooriumil seada kohalikke olusid arvestavad maakasutuse tingimused maavarade kaevandamise võimalikkusele.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku alal kehtivate üldtingimuste all toodud (tsiteerin): „Suurulukite läbipääsude toimimiseks on vajalik määrata ökoduktidele ja rohesillale piiranguvöönd 500 meetrit ökodukti/silla keskpunktist. Piiranguvööndid kattuvad rohelise võrgustikuga, kus asustus puudub. Piiranguvööndites ei ole lubatud jahipidamine, lageraie ja metsa raadamine, maavarade kaevandamine ning teede, hoonete, aedade, piirete jms objektide rajamine, st tuleb säilitada puistu jätkuv sidusus</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirjas ptk 3.2.3 on ökodukti piiranguvööndi osas määratud tingimus, mille järgi maavarade kaevandamine ökodukti piiranguvööndis on keelatud. Kaevandustegevusega kaasneb oluline</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ökodukti/silla rajatise ja ümbritsevate kasvava metsaga alade vahel. Olemasolevad ehitised, sh piirdeaiaid, ei tohi takistada loomade liikumist ökoduktile". Viitena on märgitud, et piiranguvööndi määramisel lähtuti J. Remmi koostatud eksperthinnangust rohetaristu planeerimisel ning aruandest „Maantee E263 Kose-Vööbu Teelõigu tehnilise projekti koostamine" Keskkonnaalane konsultatsioon Kose-Ardu lõigul (km 40,0-49,0) loomastikku arvestavate leevendavate meetmete kavandamise osas". Lisaks lähtuti piiranguvööndi ulatuse määramisel järjepidevuse printsiibist, kuna sama lähenemine on leidnud käsitlust ka Kõue valla (kehtestatud august 2013) ja Kose valla üldplaneeringus (kehtestatud juuni 2021). Seletuskirja peatükis 6. Üldplaneeringu elluviimine on kirjeldatud (tsiteerin): „Maavara geoloogilise uuringuloa ja kaevandamisloa menetluses saadab Keskkonnaamet loa kooskõlastamiseks ökodukti omanikule." KSH aruande eelnõu peatükis 7.15.2. Raudteed on kirjeldatud, et RB põhiprojekti KMH käigus on peetud vajalikuks määrata ökoduktide ja rohesilla ümber leevendusmeetmena 500 m kaitsevöönd, et tagada nimetatud objektide funktsioneerimise tõhusus. Selgitame, et Maa-ametile on 09.08.2021 kirjaga nr 16-6/19-3201-050 edastatud kooskõlastamiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Ülemiste-Kangru" ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu, kus on ökoduktide osas kirjeldatud samasid piiranguid, kuid lisatud (tsiteerin): „Neil piirangutel puudub hetkel igasugune seadusandlik alus. Tegu on seega pelgalt soovitusetega. Perspektiivis peaks Keskkonnaamet otsustama, millised tegevused on lubatud ja millised mitte". Palume ökoduktide jt suurulukite läbipääsude asukohtade ja kaitsevööndite määramisel arvestada ka maavara kaitse põhimõtetega ja käsitleda käesolevas punktis nimetatud piiranguid soovitusetena. Maavara geoloogilise uuringuloa ja kaevandamisloa menetluses on otsustajaks Keskkonnaamet, kes vastavalt vajadusele küsib arvamusi, kuid kohustust ökodukti omanikuga kooskõlastamiseks ei ole. Palume seletuskirja ja KSH aruande eelnõud täpsustada</p>	<p>hääring ja karjäärialal toimub oluline maastiku muutus, mis võib takistada loomade liikumist. Kaevandustegevust piiranguvööndites ei toeta ka Rail Baltic projekti KMH (Rail Baltic Estonia kiri Kohila Vallavalitsusele 18.01.2022 nr KV2022-008).</p> <p>Piiranguvööndites rakenduvate kitsenduste rakendamiseks tuleb välja töötada seadusandlik alus ja seal lubatud tegevuste osas saab kooskõlastaja olla riigiasutus.</p> <p>Üldplaneeringu lahenduses, sh seletuskirjas pkt 3.2.3 on muudetud rohesilla käsitlust:</p> <p>Üldplaneeringuga ei kavandata Kohila rohesilda ning ei määrata selle toimimiseks piiranguvööndit. Üldplaneering kajastab Kohila rohesilla asukohta üldplaneeringu joonisel strateegilise vajadusena, mis tuleneb Rail Baltic projektist. Rohesilla toimimise täpsem lahendus ja selle kavandamise otstarbekus ei ole üldplaneeringu koostamise staadiumis veel teada</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>KSH aruande peatükis 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele on märgitud (tsiteerin): „Ülevaate Kohila vallas asuvatest maardlatest ja mäeeraldistest (seisuga 17.09.2021) annab Tabel 11“. Märgime, et tabelis 11 on toodud ainult need maardlad, millel on kehtiv maavara kaevandamise keskkonnaluba, kuid lisaks loetletud maardlatele asuvad Kohila vallas veel ka Nabala lubjakivimaardla (registrikaart nr 189), Miiliste kruusamaardla (registrikaart nr 6013) ja Mahtra turbamaardla (registrikaart nr 304). Tabeli 11 seisu kuupäevaks on märgitud 17.09.2021, kuid viidatud on, et andmed pärinevad Maa-ameti maardlate kaardirakendusest seisuga 10.08.2020. Palume tabelit 11 täpsustada ja viidata ühele andmete seisu kuupäevale</p>	<p>KSH aruannet on korrigeeritud.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.8.3. Avalikud juurdepääsud on avalike juurdepääsude tagamise tingimuste seas märgitud (tsiteerin): „Karjääride rekonstrueerimisel uute tehisveekogude tekkimisel eelistada veekogude määramist avalikult kasutatavaks, et kohalikel elanikel oleks takistusteta võimalik neid puhkeotstarbel kasutada.“ KSH aruande eelnõu peatükis 9.7. Meetmed pinnaveekogude ja maaparandussüsteemide kaitseks on kirjeldatud (tsiteerin): „Karjääri rekonstrueerimisel uue tehisveekogu tekkimisel tuleb võimalusel eelistada selle määramist avalikult kasutatavaks, et kohalikel elanikel oleks takistusteta võimalik seda puhkeotstarbel kasutada“. Selgitame, et MaaPS mõistes on õigem kasutada „karjääride rekonstrueerimine“ asemel mõistet „kaevandatud maa korrastamine“. Palume mõistet täpsustada.</p>	<p>ÜP seletuskirja ptk 3.2.8.3 ja KSH aruannet on korrigeeritud.</p>
			<p>KSH aruande eelnõu peatükis 7.14.2.1. Saasteainete heited ja lõhnaained on märgitud (tsiteerin): „Uusi mäetööstuse maa-alasid ei määrata“. Selgitame, et mäetööstusmaa määramine on vajalik maavara kaevandamise alustamiseks. Palume KSH aruande eelnõud täpsustada nii, et uute mäetööstuse maa-alade määramine oleks võimalik aladel, kuhu on antud maavara kaevandamise keskkonnaluba, kuna vastasel juhul on planeering vastuolus MaaPS §-ga 14.</p>	<p>Selgitame, et tsiteeritud lause iseloomustab ÜP-ga kavandatavat. Mäetööstusmaade planeerimine on ÜP, mitte selle KSH ülesanne. Sellele, et kaevandamine tuleb tagada kõikidel kaevandamisloaga hõlmatud mäeeraldistel, on KSH aruandes tähelepanu juhitud (mõju maavaradele ja maardlatele ptk 7.8). See on saanud kirja ka meetmena KSH aruande ptk-i</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				9.8. Vajadus KSH aruande muutmiseks puudub.
			KSH aruande eelnõu peatükis 9.8. Meetmed maardlate ja maavarade kaitseks on kirjeldatud (tsiteerin): „Kaevandamise plaanimisel tuleb hinnata juurdepääsuteede kandevõime vastavust kavandavale liikluskoormusele ja vajadusel plaanida meetmed avalikult kasutatavate teede kandevõime tõstmiseks“ ning „Kaevandamisel tuleb arvestada kaevandatud maavarade transpordiga kaasnevate negatiivsete mõjude ja vastavate leevendusmeetmetega (nt mustkatte rajamine)“. Selgitame, et Keskkonnaamet ei käsitle kaevandamislubade andmise ja muutmise menetluses väljaspool mäeeraldist ja mäeeraldise teenindusmaad asuvate teede kandevõimet, liikluskoormust, avalikel teedel transpordiga kaasnevaid keskkonnahäiringuid. Transpordiga kaasneva avalike teede kandevõime tõstmise ning keskkonnahäiringute vähendamise meetmeid ei lisata maavara kaevandamise keskkonnaloale kõrvaltingimustesse. Teede valdajad (riik, KOV) peavad arvestama teede remondil karjäärdest materjali veol kaasneva liikluskoormusega ning vajadusel sõlmima kaevandajaga eraldi kokkulepped teede kasutamise kohta. Seejuures tuleb kõiki raskevedudega seotud liiklejaid käsitleda võrdselt. Palume KSH aruande eelnõud lähtuvalt eeltoodust täpsustada.	Märkusega ei arvestata. Kaevandamisega kaasnevad mõjud ei pruugi piirduda vaid mäeeraldise ja selle teenindusmaaga, vaid võivad ulatuda ka väljapoole ning vajadusel tuleb ka neid käsitleda. Üheks selliseks võimalikuks mõjuks on maavara transpordiga (rasketransport) kaasnev mõju juurdepääsuteedele ja seeläbi nende ääres elavatele inimestele, mistõttu on ka asjakohane sellele tähelepanu juhtida. Kuna kaevandamislubade menetlemine toimub õigusaktidest tulenevas korras, siis milliseid mõjusid millisel juhul tuleb käsitleda, on juhtumipõhine kaalutlemine, kus otsuse teeb otsustaja (KeA). Samuti on KeA otsustada, millised tingimused keskkonnaloale kantakse.
			KSH aruande eelnõu peatükis 9.12.2. Välisõhu kvaliteet on nõuetekohase mürataseme tagamise all märgitud (tsiteerin): „Tootmistegevuse kavandamisel tuleb tähelepanu puhveralade loomisele: piisava suurusega maa-ala müraallika ja müratundliku otstarbega kinnistu vahel, kus müra saab sumbuda (soovitavalt olemasoleva või perspektiivse kõrghaljastusega), teiste hoonete paiknemine müraallikate ja müratundlike hoonete või maa-alade vahel. Täpsed parameetrid tuleb määrata konkreetse tegevuse kavandamisel“. Palume selgemini väljendada, et puhveralade loomine on kohustuslik kaalutusotsuse tulemusena ja kohalik	Nagu on toodud ka tsiteeritud lauses, siis määratakse puhverala täpsed parameetrid konkreetse tegevuse kavandamisel. Tegemist on ühe võimaliku meetmega ning seda saab rakendada seal, kus võimalik ja asjakohane. Täpsustame meetme sõnastust KSH aruandes, et see paremini välja tuleks.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			omavalitsus saab teha sellekohaseid ettepanekuid Keskkonnaametile. Selgitame, et lausaline puhverala jätmise kohustus tootmistegevuse puhul, mille hulka võib kuuluda ka maavarade kaevandamine, halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus MaaPS §-ga 14, kuna puhveraladele jäävat maavara osa ei ole võimalik kaevandada. Maavara säästva kasutamise põhimõttest loobumine puhverala kasuks peab toimuma loa andja kaalutusotsuse tulemusena.	
		Eelnõu avalik väljapanek, 03.05.2021 nr 6 3/21/5839-2	Joonisele Väärtused ja piirangud ning veebikaardile olid märgitud maardlate, kehtivate ja taotletavate mäeeraldiste ning nende teenindusmaade piirid seisuga 2020. a. Palume kasutatud andmete seisu märkides lisada ka kuupäev, kuna Maa-ameti andmetel on taotletava mäeeraldisena kujutatud alal Keskkonnaameti 12.10.2020 korraldusega nr DM-109185-15 antud Urge kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaluba. Keskkonnaametis on menetluses käesoleval hetkel vaid Sutlema II lubjakivikarjääri kaevandamise loa pikendamise taotlus.	Arvestame ettepanekuga. Jooniste kihte on uuendatud.
			KSH aruande peatükis 7.8. <i>Mõju maavaradele ja maardlatele on märgitud</i> , et Kohila valda jääb 10.08.2020 seisuga osaliselt või täielikult neli kruusa-, kaks lubjakivi- ja kaks turbamaardlat ning seejuures on viidatud Maa-ameti maardlate kaardirakendusele seisuga 10.08.2020. Täpsustame, et vastava seisuga on kruusa maardlaid Kohila vallas 5. Lisaks on samas peatükis toodud (tsiteerin): „Ülevaate maardlate ja mäeeraldiste paiknemisest Kohila valla territooriumil annavad Joonis 2 ja Tabel 11. Detailsed andmed on esitatud ÜP lisas „Ülevaade Kohila vallast“.“ Lisas 2 „Ülevaade Kohila vallast“ on loetletud Kohila valla territooriumile jäävad maardlad ja mäeeraldiste seisuga 02.12.2019, mis on käesolevaks hetkeks muutunud. Palume lõplikus planeeringulahenduses uuendada maardlate ja mäeeraldiste andmeid ning kasutada andmete puhul läbivalt sama kuupäeva seisu. Ajakohaste andmete saamiseks on võimalus kasutada WFS-teenust.	Arvestame ettepanekuga, kuid märgime, et üldplaneeringu koostamise ajal ajakohastame andmeid üksnes eelnõu koostamisel, planeeringu vastuvõtmisel ning kehtestamisel, mistõttu ei saa eeldada, et üldplaneeringu koostamisel on igal ajahetkel kasutusel kõige ajakohasemad andmed. Arvestades üldplaneeringu protsessi pikkust, ei ole see mõeldav.
			Veebikaardil ning joonisel Maakasutus ei ole kõikide kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldiste ja nende teenindusmaade ulatuses märgitud mäetööstusmaad. Lisaks ei arvesta märgitud mäetööstusmaad kehtivate mäeeraldiste ja nende	Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringuga ei toetata kaevandustegevust aladel, mida üldplaneeringu joonisele ei ole

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>teenindusmaade piiridega. Seletuskirja peatükis 2.5.16. Mäetööstuse maa ala on mäetööstuse maa ala kehtivate tingimuste all märgitud (tsiteerin): „Maavara kaevandamine ja töötlemine on võimalik üldplaneeringuga kavandatud mäetööstuse maa ala juhtotstarbega aladel“. KSH aruande peatükis Kokkuvõtte on KSH tulemuste ja järelduste loetelus maardlate osas märgitud (tsiteerin): „ÜP kohaselt on maavara kaevandamine ja töötlemine võimalik üksnes ÜP ga kavandatud mäetööstuse maa ala juhtotstarbega aladel. Arvestada tuleb, et kaevandamine tuleb tagada ka teistel kaevandamisloaga hõlmatud mäeeraldistel kaevandamisloa kehtivuse lõpuni.“ Sarnase mõtte leiab ka KSH aruande peatükist 7.8. Mõju maavaradele ja maardlatele. Palume sarnaselt KSH aruandes märgitule seletuskirjas täpsustada, et maavara kaevandamine on võimalik kõikjal, kuhu on väljastatud maavara kaevandamiseks keskkonnaluba, kuna praegune seletuskirjas olev sõnastus on piirava tähendusega ja halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS § ga 14. Palume veebikaardil ning joonisel Maakasutus märkida kõigile kehtiva loaga mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele mäetööstusmaa juhtotstarve (vajadusel lisada turbatööstusmaa juhtotstarve). Olukorras, kus üldplaneeringu alal on kehtiv kaevandamisloa, kuid mäetööstusmaa juhtotstarve puudub või ei ole joonistel kujutatud, ei ole planeering kooskõlas PlanS § 75 lõike 1 punktiga 15. Üldplaneeringu eeldataval kehtimisajal üldplaneeringus tegelikkust kajastava ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, palume kõigile kehtiva loaga mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele anda planeeringus mäetööstusmaa juhtotstarve.</p>	<p>märgitud. Arvestades üldplaneeringu pikka kehtivusaega, ei ole kõigi olemasolevate tegevuste kuvamine üldplaneeringu kaartidel otstarbekas, kuna KOV ei soovi toetada neid tegevusi 10-15 aasta perspektiivis.</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 2. Maakasutus- ja ehitustingimused on kirjeldatud (tsiteerin): „Maakasutuse puhul on üldplaneeringu lisana esitatud juhtotstarvete ja sihtotstarvete seoste tabel, mis ilmestab juhtotstarvete sisu – millised katastriüksuse sihtotstarbed on lubatud üldplaneeringus toodud juhtotstarvete puhul.“ Sarnast mõtet on korratud ka peatükis 2.5. Maakasutus. Lisas 1 on mäetööstusmaa-alale kavandatavate sihtotstarvete järgi lubatud tootmismaa,</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Lisas 1 toodud tabelit on täiendatud tingimusega, et viidatud sihtotstarvete kavandamine mäetööstuse maa-alale on võimalik üksnes peale maavara ammendumist.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>veekogude maa, transpordimaa, jäätmeoidla maa, mäetööstusmaa, turbatööstusmaa, maatulundusmaa. Mäetööstusmaa juhtotstarve on seotud kehtiva maavara kaevandamise loaga, mistõttu nendel aladel toimub maavara kaevandamine. Tööde ohutuse, maavara kaevandamisväärsuse säilimise ja maavarale juurdepääsu tagamiseks samaaegselt teisi tegevusi kaevandamisega samale alale ei ole võimalik lubada. Maakasutuse muutust ja sihtotstarbe muutmist saab kavandada alles kaevandamise lõpu perioodil seoses korrastamisega. Kui korrastamisega veel alustatud ei ole, kuna toimub veel aktiivne maavara väljamine, siis teiste lisas 1 märgitud sihtotstarvete mäetööstusmaale määramine takistab kaevandamist. Palume lisas 1 eemaldada tootmismaa, transpordimaa, jäätmeoidla maa sihtotstarbed mäetööstusmaa alal lubatud sihtotstarvete loetelust või alternatiivselt palume üldplaneeringusse lisada, et tootmismaa, transpordimaa, jäätmeoidla maa sihtotstarbe määramine mäetööstusmaa-alale on võimalik vaid peale maavara ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastus või luba. Käesoleva üldplaneeringuga sellist luba ei ole antud.</p>	
			<p>Veebikaardi ja joonise Väärtused ja piirangud kohaselt kattuvad maardlad väärtusliku maastiku alaga. Seletuskirja peatükis 2.3. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud on ühe juhuna, mil väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega ala on detailplaneeringu koostamine nõutav, märgitud (tsiteerin): „Väärtuslike maastike (vt jaotis 3.2.4) ning võimalike konfliktalade (uute hoonestusalade, maakasutuse muutmise kavade, tuulegeneraatorite, mobiilsidemastide, vesiehitiste ja teiste maastikul domineerima jäävate objektide jne) arendamise suunamiseks.“ Selgitame, et katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenev mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve. Detailplaneeringu koostamist ei nõua sellises olukorras ükski õigusakt. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist palume üldplaneeringu seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei laiene aladele, kuhu on antud maavara kaevandamiseks luba.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Detailplaneeringu koostamine on nõutav üksnes uute kavandatavate tegevuste puhul ning see ei laiene olemasolevatele tegevustele.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Veebikaardi ning joonise Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad väärtusliku maastiku alale. Seletuskirja peatükis 3.2.4. Väärtuslikud maastikud on üldtingimustena väärtuslike maastike säilitamiseks ja väärtuste suurendamiseks toodud (tsiteerin): „Väärtuslike militaarrajatisi (Pahkla raketibaas), nende varemeid ning vanu paekarjääre tuleb võimalusel säilitada ja korrastada vaatamisväärsustena. Maastikupilti kahjustavate endisaegsete põllumajandus- ja tootmishoonete kasutuselevõtuks on soovitatav leida alternatiivseid võimalusi“ ja „Ehitiste rajamisel jms maastikupilti mõjutavate tegevuste kavandamisel arvestada olemasolevate väärtuste säilitamisega aladel, kus traditsiooniline asustusstruktuur või maastikumuster on säilinud ja/või tajutav. Traditsiooniline maastikumuster koosneb erinevatest osadest: hoonete ja asustuse paiknemine; kõlvikute jaotus, paiknemine ja suurus; külade struktuur; hoonete arhitektuur; teedevõrgustik ja maastikulised väikevormid“ ning „Väärtuslikel maastikel asuvad põllumajandusmaad ja kultuurrohumad tuleb hoida kasutuses“ ja „Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikumponentidele ja kavandada negatiivseid mõjusid leevendavad meetmed. Väärtusliku maastiku väärtuste säilimise vajadusega arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel.“</p> <p>Selgitame, et kaevandamisloa väljastamisel mäeeraldise teenindusmaa ulatuses antud piirkonna reljeef ja maastikumuster muutub. Tagamaks juurdepääsu maavarale palume seletuskirja lisada, et mäeeraldise teenindusmaa ulatuses on reljeefi ja maastikumustri muutmine, põllumajandusmaa ja kultuurrohumaa likvideerimine lubatud. Palume seletuskirjas täpsustada, et maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Lisaks selgitame, et vanu paekarjääre on võimalik säilitada ja korrastada vaatamisväärsustena vaid juhul, kui vastaval alal on maavara ammendunud ning ala on vastavalt korrastamisprojektile korrastatud.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Selgitame, et traditsioonilise maastikumustri säilitamiseks väärtuslikel maastikel on oluline säilitada maastikumustrid, reljeefsus jmt. Üldplaneeringu tingimus ei välista, et väärtuslikule maastikul ei ole kaevandamine võimalik, kuid ei eelista antud alasid. Juhul kui väärtuslikule maastikule on kaevandamistegevuse kavandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikumponentidele ja kavandada negatiivseid mõjusid leevendavad meetmed.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Veebikaardil ja joonistel Maakasutus ning Väärtused ja piirangud on rohevõrgustiku ettepaneku alad märgitud ka maardlatega kattuvatele aladele. Seletuskirja peatükis 3.2.3. Rohevõrgustik on üldtingimustena, mis rohevõrgustiku alal kehtivad, toodud (tsiteerin): „Kõik tegevused tuleb kavandada selliselt, et rohevõrgustik jääb toimima. Vajalik on säilitada ja parandada võrgustiku terviklikkust, sidusust ja vältida looduslike alade killustamist“ ja „Rohevõrgustikul paikneva maakasutuse otstarvet ja üldplaneeringu kohast juhtotstarvet ei muudeta. Juhul kui on vajadus otstarvet muuta, peab kavandatav tegevus sobituma rohevõrgustikku ning selle toimimist mitte kahjustama“ ning „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole lubatud. Raadamise vajaduse kaalumisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohevõrgustiku sidususe säilimine“ ja „Maavarade kaevandamine rohevõrgustiku alal on keelatud“ ja „Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad, kuna metsaalad on olulise tähtsusega ökoloogilistes protsessides ja inimese kultuurilises taustas ning elulaadis“. Samas peatükis on rohevõrgustiku tugialal kehtiva tingimusena märgitud (tsiteerin): „Tugialadel maakasutuse muutmisel tuleb kaasata vastava ala ekspert, et hinnata selle mõju keskkonnale ja rohelise võrgustiku toimimisele (uuring, eksperthinnang või -arvamus)“ ning „Metsamaa sihtotstarbe muutmine on keelatud“ ning „Olemasolevate karjääride kasutamine jätkub kavandatud ulatuses nende ammendumiseni. Kaevandamistegevuse lõpetamise järel tuleb alad korrastada ja kujundada rohealadeks“ ja „Looduslike ja/või pool-looduslike alade osatähtsus ei tohi langeda alla 90%“.</p> <p>Selgitame, et kaevandamise alustamiseks on vaja mets raadata, maakasutuse sihtotstarve muuta mäetööstusmaaks ning sellistel puhkudel igakordselt ilma vajaduse kaalumiseta eksperdi kaasamine või eksperthinnangu koostamine takistab juurdepääsu maavarale.</p> <p>Kaevandamisloa andmine ja muutmine on avalik menetlus, mille ajal loa andja kaalub vajadust keskkonnamõju hindamiseks ja vajadusel algatatakse taotluse menetluse ajal keskkonnamõju hindamine. Maa amet ei nõustu</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Selgitame, et omavalitsuse soov on tagada ka MaaPS kohasel maavarade kaevandamise lubamisel arvestamine omavalitsuse ruumi vajaduste ning kvaliteedi tagamisega. Omavalitsuse hinnangul on selliste tingimuste sõnastamiseks vajalik koht üldplaneering ning eksperthinnangu koostamine ei halvenda kuidagi juurdepääsu maavarade kaevandamisele, kuid võib selle nii mõnelgi juhul muuta omavalitsusele ja selle elanikele vastuvõetavamaks tegevuseks.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>rohevõrgustiku alal maavara kaevandamise või metsamaa sihtotstarbe muutmise keelamisega ega igakordse eksperthinnangu koostamise nõudega, kuna see halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise ning maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on vastuolus MaaPS</p> <p>§ ga 14. Lisaks märgime, et kaevandatud alade korrastamine toimub vastavalt korrastamistingimustele koostatud korrastamisprojektile, korrastamise suund määratakse keskkonnaloas. Võimalikud on ka muud kaevandatud maa edasise kasutamise otstarbed peale rohealade. Kohalik omavalitsus saab anda arvamuse kaevandatud ala korrastamise suuna suhtes kaevandamisloa andmisele arvamuse esitamise osana. Ka korrastamistingimuste kohta küsib loa andja kohaliku omavalitsuse arvamust. Palume seletuskirja vastavalt eelpool toodud selgitustele täpsustada ning osatähtsuse osas lisada suhtelise tähtsuse süsteem või tervik, mille suhtes ei tohi looduslike ja/või pool-looduslike alade osatähtsus langeda alla 90%.</p>	
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.5. Väärtuslikud põllumajandusmaad on väärtuslikul põllumajandusmaal kehtiva tingimusena märgitud (tsiteerin): „Väärtuslikku põllumajandusmaad kasutatakse üksnes põllumajanduslikuks tegevuseks. Muu maakasutuse osas tuleb eelistada tegevusi, mis ei põhjusta väärtuslike põllumajandusmaade olulist vähenemist, massiivide killustamist ega kahjusta nende sihtotstarbelist kasutamist tulevikus“ (sarnane mõte ka KSH aruande peatükis 9.8. Meetmed väärtusliku põllumajandusmaa kaitseks) ja „Maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale“ ning „Põldude läheduses olev looduslik taimkate, samuti üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad tuleb säilitada. Sellised loodusliku taimestikuga kaetud alad võimaldavad suurendada põllumajanduspiirkondade bioloogilist mitmekesisust. Nende alade metsastamine vms maastiku avatust kaotav tegevus peab olema põhjendatud ja läbi kaalutud“. Sarnaseid mõtteid leiab ka KSH aruande peatükist 7.9. Mõju väärtuslikule</p>	<p>Ettepanekuga on arvestatud osaliselt. Seletuskirja on täpsustatud, et väärtuslikku põllumajandusmaad tuleb kasutada <i>üldjuhul</i> põllumajanduslikuks tegevuseks. Lisaks on toodud välja muu otstarbe kasutamise erisused, mis ennekõike peavad lähtuma eesmärgist, et säilima peab väärtusliku põllumajandusmaa kasutatus ja terviklikkus. Üldplaneering on toonud välja võimaluse kavandada muud otstarvet väärtuslike põllumajandusmaade servealadele, mille põllumaana kasutamine ei ole kas otstarbekas (ebakorrapärased äärealad) ja see ei vähenda põllumaa väärtust ja tootlikkust.</p> <p>Väärtuslike põllumajandusmaade kavandamine ja kaitse on</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>põllumajandusmaale , kus on lisatud, et muude tegevuste kavandamine väärtuslikule põllumajandusmaale ei ole välistatud, kuid see peab olema põhjendatud ja hoolikalt läbi kaalutud, vajadusel tuleb hinnata kaasnevaid mõjusid. KSH aruande peatükis 9.8. Meetmed väärtusliku põllumajandusmaa kaitseks on märgitud (tsiteerin): „Soovitav on säilitada põldude läheduses olev looduslik taimkate, üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad. Maastiku avatust kaotav tegevus või väärtusliku põllumajandusmaa metsastamine peab olema põhjendatud ja läbi kaalutud“. Jooniste järgi väärtuslikud põllumajandusmaad maardlatel ei asu, kuid tulevikku silmas pidades tuleks siiski neil aladel võimaliku kaevandamistegevusega arvestada, seega palume seletuskirjas ja KSH aruandes kasutatud väljendite „kasutatakse üksnes põllumajanduslikuks tegevuseks“, „tuleb säilitada“, „vältida“ asemel kasutada soovituslikke väljendeid „kasutatakse eelistatult põllumajanduslikuks tegevuseks“, „võimalusel säilitada“ ja „võimalusel vältida“.</p>	<p>omavalitsusele maakonnaplaneeringuga sätestatud kohustus, millega mitteametamisel tuleb omavalitsusel põhjendada maakonnaplaneeringu muutmise vajadust. Juhul, kui Maa-amet oma kirjas toodud eesmärgi kaevandustegevuse osas täita soovib, tuleb Maa-ametil selleks küsida nõusolek Maaeluministriumilt ning Rahandusministriumilt kui maavalitsuse õigusjärglaselt.</p> <p>Kohaliku omavalitsuse ülesanne üldplaneeringu koostamisel ei ole konfliktsete riiklike huvide tasakaalustamine vaid kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu kavandamine, arvestades kohalike huve ja vajadusi. Üldplaneeringus toodud tingimus ei välista, et väärtuslikel põllumajandusmaadel ei ole kaevandamine lubatud. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale;</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.6. Maavarad on märgitud (tsiteerin): „Üldplaneeringu väärtuste ja piirangute kaardil on esitatud maardlate ja mäeeraldiste paiknemine, kus on võimalik geoloogiliste uuringute läbiviimine arvestades üldplaneeringus toodud tingimusi.“. Selgitame, et geoloogiliste uuringute läbiviimine on võimalik ka väljaspool üldplaneeringu väärtuste ja piirangute kaardil märgitud maardlate ja mäeeraldiste alasid. MaaPS sätestab, et geoloogiline uuring on lubatud geoloogilise uuringu loa alusel, välja arvatud kaevandamisloa alusel mäeeraldise piires tehtav geoloogiline uuring ja selline geoloogiline uuring, kus välitoid ei ole kavandatud või need piirduvad looduslike või tehispaljandite kirjeldamisega ning kivimi uurimiseks paljandist või puursüdamikust võetud kivimi</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Viidatud tingimuse sõnastamine on omavalitsuse soov kohalikest huvidest ja vajadustest lähtuvalt ning see ei halvenda kuidagi juurdepääsu maavarade kaevandamisele ning ei vähenda MaaPS kehtivust, kuid võib maavarade kaevandamise lubamise nii mõnelgi juhul muuta omavalitsusele ja selle elanikele vastuvõetavamaks tegevuseks.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>tükkide või maapinnalt kivististe kogumisega. Tagamaks juurdepääsu maavarale ja hoidumaks vastuolust MaaPS-ga palume seletuskirjas mitte piirata geoloogiliste uuringute tegemist maardlate ja mäeeraldiste aladega.</p>	
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.6. <i>Maavarad</i> on maavaradega arvestamise tingimusena toodud (tsiteerin): „Maavarade kaevandamise planeerimisel tuleb avaldada minimaalselt mõju maastiku ilmele, mullastikule ning puhkeotstarbelisele, metsanduslikule ja põllumajanduslikule kasutusele. Rohevõrgustiku alal tuleb tagada võrgustiku toimimine” ja „Eelistada tuleb maavara kaevandamist eemal asustatud aladest. Tiheasustatud aladel ja nende lähiümbruses peab säilima kvaliteetne elukeskkond” ja „Uusi kaevandusi ei rajata elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna vahetusse lähedusse” ning „Turba kaevandamiseks tuleb eelistada juba kuivendamise rikutud alasid”. Selgitame, et kaevandamisloa andmisel mäeeraldise teenindusmaa ulatuses maastiku ilme muutub, mets ja muld eemaldatakse. Asustatud aladest, elamu-, puhke- ja ühiskondlikust objektist ning potentsiaalsest turismipiirkonnast eemal on võimalik kaevandada vaid juhul, kui maavara seal asub. Lisaks on ebaselge, kui kaugel on „eemal” või „vahetu lähedus”. Turba kaevandamiseks on lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes keskkonnaministri määrusega kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal. Tagamaks juurdepääsu maavarale palume üldplaneeringu seletuskirja lähtuvalt eeltoodud selgitustest täpsustada ning eemaldada seadusest mittetulenevad piirangud maavara kaevandamisele.</p>	<p>Ettepanekuga on arvestatud osaliselt. Viidatud tingimuse sõnastamine on omavalitsuse soov kohalikest huvidest ja vajadustest lähtuvalt ning see ei halvenda kuidagi juurdepääsu maavarade kaevandamisele ning ei vähenda MaaPS kehtivust, kuid võib maavarade kaevandamise lubamise nii mõnelgi juhul muuta omavalitsusele ja selle elanikele vastuvõetavamaks tegevuseks. Oluline on, et kaevandamisloa taotlemisel tuleb arendajal tõestada, et see on võimalik, ning otsustajal veenduda, et nõuetest kinnipidamine (müra, vibratsioon, saasteainete normid) on tagatud.</p> <p>Seletuskirja on täiendatud sõnastusega, et vahetus läheduse täpne kauguse kriteerium määratakse igakordselt eraldi asukoha põhised, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti;</p>
			<p>Seletuskirja peatükis 3.2.6. <i>Maavarad</i> on maavaradega arvestamise tingimusena toodud „Kaevandamise plaanimisel tuleb hinnata juurdepääsuteede kandevõime vastavust kavandavale liikluskooormusele ja vajadusel plaanida meetmed avalikult kasutatavate teede kandevõime tõstmiseks” ja „Kasutusele võetud maardlates tuleb varud maksimaalselt ammendada ning alad majandustegevuse lõppemisel korrastada, et võimaldada maade edasist kasutamist. Karjääri ammendumisel tuleb koostada rekultiveerimisprojekt ning see kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnametiga ning</p>	<p>Arvestame ettepanekutega ning täiendame seletuskirja osas, mis puudutab puhkeotstarbeliste veekogude rajamist maavarade ammendamisel ja juurdepääsuteede kandevõime vastavuse hindamise vajadust kavandatavale liikluskooormusele.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>projekt ette nähtud aja jooksul ka ellu viia" ja „Karjääride rekultiveerimisel uute tehiseveekogude tekkimisel määrata veekogud avalikult kasutatavaks, et kohalikel elanikel oleks takistusteta võimalik neid puhkeotstarbel kasutada". Viimase mõtte leiab ka seletuskirja peatükist 3.2.7.3. <i>Avalikud juurdepääsud</i> ja KSH aruande peatükist 9.6. <i>Meetmed pinnaveekogude ja maaparandussüsteemide kaitseks</i>. KSH aruande peatükis 9.7. <i>Meetmed maardlate ja maavarade kaitseks</i> on märgitud (tsiteerin): „Kaevandamisel tuleb arvestada kaevandatud maavarade transpordiga kaasnevate negatiivsete mõjude ja vastavate leevendusmeetmetega (nt mustkatte rajamine)" ning „Karjääri ammendumisel tuleb koostada korrastamisprojekt ning see kooskõlastada kohaliku omavalitsuse ja Keskkonnametiga ning projekt ette nähtud aja jooksul ellu viia".</p> <p>Palume seletuskirja sõnastust täpsustada järgmiselt (tsiteerin): „Kaevandamise plaanimisel tuleb vajadusel hinnata juurdepääsuteede kandevõime vastavust kavandavale liikluskoormusele ja vajadusel plaanida meetmed avalikult kasutatavate teede kandevõime tõstmiseks". Selgitame, et tingimusi kaevandamiseks saab keskkonnaloaga määrata vaid teenindusmaale jäävale alale.</p> <p>Lisaks palume seletuskirjas ja KSH aruandes täpsustada, et kaevandatud alade korrastamise suund määratakse keskkonnaloas. Kohalik omavalitsus saab anda arvamuse kaevandatud ala korrastamise suuna suhtes kaevandamisloa andmisele arvamuse esitamise osana. Korrastamine toimub vastavalt korrastamistingimustele koostatud korrastamisprojektile, ka korrastamistingimuste kohta küsib loa andja kohaliku omavalitsuse arvamust. Nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet. Korrastamisprojekti kooskõlastamist kohaliku omavalitsusega ei toimu.</p> <p>Lisaks selgitame, et kaevandamistööd ei pruugi alati lõppeda selliselt, et maavara on ammendatud. Samuti eeldab veekogu avalikuks kasutamiseks määramine ning selle puhkeotstarbel kasutamine kokkulepet maaomanikuga. Palume seletuskirjas täpsustada, et võimalusel tuleb eelistada ammendatud maardlate aladele puhkeotstarbelise veekogu rajamist.</p>	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Seletuskirja peatükis 4.2.7.1 <i>Tuuleenergia</i> on tuuliku rajamise ühe tingimusena märgitud (tsiteerin): „Tuulikute rajamine on lubatud väljapool tiheasustusalasid“. Palume seletuskirjas täpsustada, et tuulikute rajamine maardlatega kattuvatele aladele on võimalik vaid peale maavaravaru ammendumist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba.	Arvestame ettepanekuga ja seletuskirja on täiendatud.
	Maa-ameti täiendav seisukoht 15.06.2021 nr 6-3/21/5839-6 Kohila Vallavalitsuse vastuskirjale 01.06.2021 nr 7-1/40	15.06.2021 nr 6-3/21/5839-6	Selgitame, et vastavalt PlanS § 75 lõike 1 punktile 15 on üldplaneeringu ülesandeks maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine. Selgusetuks jääb, mille alusel on valitud üldplaneeringus kuvatavad mäetööstusmaad ja mis põhjusel osad kehtivate kaevandamisõigustega mäeeraldised ja nende teenindusmaad ei kuulu mäetööstusmaade hulka. Selgitame, et juhul, kui on lähtunud ajaliselt kaevandamisloa kehtivuse tähtajast, siis ei ole see tegelikkusega kooskõlas, kuna olukorras, kus maavara ei ole mäeeraldise piires ammendunud, on loa kehtivuse tähtaja saabumisel võimalik kaevandamisloa pikendamine või samale asukohale uue kaevandamisloa andmine. Palume jätkuvalt arvestada Maa-ameti kirjas 03.05.2021 nr 6-3/21/5839-2 toodud seisukohaga ning määrata planeeringu joonistel kõikide kehtiva loaga mäeeraldiste ja nende teenindusmaade ulatuses mäetööstusmaad. Üldplaneeringus tuleb arvestada, et kaevandamine tuleb tagada kõigil kaevandamisõigust omava loaga mäeeraldistel kaevandamisloa kehtivuse lõpuni, seega palume seletuskirjas täpsustada, et maavara kaevandamine on võimalik kõikjal, kuhu on väljastatud maavara kaevandamiseks keskkonnaluba. Avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu seletuskirjas olev sõnastus on piirava tähendusega ja halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14.	Jääme oma varasema seisukoha juurde, et üldplaneeringuga ei toetata kaevandustegevust aladel, mida üldplaneeringu joonisele ei ole märgitud. Üldplaneering väljendab kohaliku omavalitsuse arengusoovi, mis ei välista tulevikus kaevandustegevust ka teistel aladel, aga annab selge seisukoha, millistel aladel omavalitsus toetab oma territooriumil kaevandustegevust, määratledes need alad vastavalt mäetööstusmaa juhtfunktsiooniga.
			Selgitame, et pole tähtsust kas tegu on uue kavandatava tegevusega või olemasoleva tegevusega. Katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse vastavalt maakatastriseaduse § 182 lõikele 4 kaevandamisloast tulenev mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve. Detailplaneeringu koostamist ei nõua sellises olukorras ükski õigusakt. Kaevandamisloa taotluse menetlus ja loa andmise üle otsustamine on avalik	Üldplaneeringu tingimus ei kohusta välja antud kaevandusloa puhul detailplaneeringute koostamist, kuid ei saa seda ka välistada, kui KOV näeb selleks vajadust. Detailplaneeringu ja kaevandusloa taotluse menetlus ei ole võrdsustatavad. Detailplaneeringu koostamine võimaldab hinnata

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>menetlus, kuhu on kaasatud kohalik omavalitsus ja piirinaabrid. Detailplaneeringu algatamine kohustuslikus korras, ilma igakordse konkreetseid asjaolusid arvestava kaalutluseta, on olemuselt kaevandamisloa andmist dubleeriv menetlus. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist palume üldplaneeringu seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei laiene aladele, kuhu on antud maavara kaevandamiseks luba. Avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu seletuskirja sõnastus halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus MaaPS §-ga 14.</p>	<p>kaevandustegevuse laiemat mõju kaevandustegevusest mõjutatud alale ja seada vajadusel avalikkust huvist lähtuvalt võimalikke leevendusmeetmeid. Ei nõustu seisukohaga, et detailplaneeringu koostamine halvendab juurdepääsu maavarale. Tegemist on avatud menetlusega, mis võimaldab leida sobivama lahenduse maavarade kaevandustegevuse läbiviimiseks, arvestades sealjuures ka kohaliku keskkonna eripäradega ja võimalike negatiivsete mõjudega.</p>
			<p>Möistame, et traditsioonilise maastikumustri säilitamiseks väärtuslikel maastikel on 4 oluline säilitada maastikumustriid, reljeefsus jmt ning seepärast palusimegi oma kirjas 03.05.2021 nr 6-3/21/5839-2 seletuskirja täpsustada, et maardlate kasutuselevõtul võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Üleüldine maardlate kasutuselevõtu keeld väärtuslikel maastikel ilma, et oleks tehtud kaalutletud otsus halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume seletuskirja sõnastust täpsustada.</p>	<p>Jääme eelpood toodud seisukoha juurde.</p>
			<p>Selgitame, et keskkonnamõju andmine ja muutmine on avalik menetlus, mille ajal loa andja kaalub vajadust keskkonnamõju hindamiseks ja vajadusel algatatakse taotluse menetluse ajal keskkonnamõju hindamine. Üleüldine kohustus üldplaneeringu tingimustest tuleneva eksperthinnangu koostamiseks võib näiteks väiksemate karjääride korral olla põhjendamatult suur kulu võrreldes karjääri avamiseks vajalike kogukulude summaga, mistõttu üldplaneeringu igakordse kaalutluseta tingimuse tõttu konkreetsetes asukohas põhjendamata kulude tekkimisega juurdepääs maavarale halveneb. Kaevandamise alustamiseks on vaja mets raadata, maakasutuse sihtotstarve muuta mäetööstusmaaks ning sellistel puhkudel igakordselt ilma tegeliku vajaduse kaalumisetä eksperdi kaasamine või eksperthinnangu koostamine takistab juurdepääsu maavarale, seega avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu seletuskirja</p>	<p>Jääme eelneva seisukoha juurde, et võimalik eksperthinnangu koostamine ei halvenda juurdepääsu maavarale, vaid aitab paremini hinnata võimalikke kaevandustegevusega kaasnevaid mõjusid ja leevendavaid meetmeid.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			sõnastus on vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume seletuskirja sõnastust täpsustada.	
			Selgitame, et Maa-ameti kirjas 03.05.2021 nr 6-3/21/5839-2 ongi palutud kasutada sõnastust, mis arvestab nii väärtusliku põllumajandusmaade kaitsmisega kui ka võimalusega neil aladel kaevandamistegevust alustada, kui kaalutusotsuse tulemusena leitakse, et see on mõistlik. Seejuures on keskkonnaloas võimalik määrata leevendavaid meetmeid, sh nt arvestada väärtusliku põllumajandusmaaga karjäärile korrastamissuuna määramisel. Üleüldised tingimused, mis ei tulene seadusest, kuid üldplaneeringuga maavarade kaevandamisele seatakse ja mis lõppkokkuvõttes keelavad maavarade kaevandamist ilma, et oleks tehtud kaalutletud otsus, halvendavad maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume seletuskirja ja KSH aruande sõnastust täpsustada	Jääme eelneva seisukoha juurde. Üldplaneeringu tingimus ei välista kaevandustegevuse kavandamist väärtuslikul põllumajandusmaal, kuid see peab olema eelnevalt põhjendatud ja hoolikalt läbi kaalutud, vajadusel tuleb hinnata kaasnevaid mõjusid.
			Selgitame, et üldplaneering peab vastama õigusaktidele, kuid avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu sõnastus on vastuolus MaaPS-ga, kuna geoloogiliste uuringute läbiviimine on MaaPS alusel võimalik kõikidel aladel, kuhu selleks on Keskkonnaameti poolt antud vastav luba. Palume üldplaneeringu sõnastust viia kooskõlla MaaPS-ga	Jääme eelneva seisukoha juurde. Üldplaneering väljendab kohaliku omavalitsuse huve. Üldplaneering ei muuda kehtivat seadusandlust, mistõttu üldplaneering ei saa välistada, et geoloogiliste uuringute läbiviimine on MaaPS alusel võimalik kõikidel aladel .
			Selgitame, et avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu seletuskirja sõnastus on ebaselge. Palume täpsustada, kui kaugel on „eemal“ või „vahetu lähedus“, kuna näiteks sõna „eemal“ võib tõlgendada justkui piirang kehtib kogu valla territooriumile või isegi kaugemale. Maa-ameti hinnangul viitab avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu seletuskirja sõnastus üleüldisele maavarade kaevandamise keelule, mis halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume üldplaneeringu sõnastust täpsustada vastavalt Maa-ameti kirjas 03.05.2021 nr 6-3/21/5839-2 esitatud märkustele.	Seletuskirja on täiendatud sõnastusega, et vahetus läheduse täpne kauguse kriteerium määratakse igakordselt eraldi asukoha põhiselt, arvestades sealjuures asustustihedust, maakasutuse tundlikkust ja kohalike elanike seisukohti;
			Palume üldplaneeringus selgemini sõnastada ka kaevandamisega seotud juurdepääsuteedele seatavad nõuded, arvestades seejuures, et tingimusi kaevandamiseks saab keskkonnaloaga määrata vaid teenindusmaale jäävale alale. Juurdepääsuteedele mustkatte rajamist saab nõuda vaid	Seletuskirja on täiendatud juurdepääsuteede osas ja lisatud, et negatiivsete häiringute leevendamiseks eelistada võimalusel mustkattet kruusakattele.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			teenindusmaa piires või kokkuleppel tee omanikuga. Üleüldise (kõik teed, teadmata ulatuses) mustkatte rajamise nõudmine kaevandamisel halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14. Palume täpsustada üldplaneeringut ka ülejäänud Maa-ameti kirja 03.05.2021 nr 6-3/21/5839-2 punktis 11 toodud märkuste alusel	
K O O S K Õ L A S T A M I N E	Muinsuskaitseamet	Põhilahendus - 12.04.2022 nr 1.1-7/2757-1	Kooskõlastab ettepanekutega (korduv kooskõlastus): Lisada üldplaneeringu kaardirakendusele kultuurimälestise tähis	Ettepanekuga ei arvestata. Kultuurimälestise tähis ei ole joonisel loetav – tähis on liiga suur ja tingmärgid sulanduvad omavahel kokku. Joonise loetavuse tagamiseks ettepanekuga ei arvestata.
			Lisada üldplaneeringu joonisel 2_Kohila_YP_VP olev kultuurimälestiste skeem väärtuste ja piirangute kaardile	Ettepanekuga ei arvestata. Kultuurimälestiste info kuvamisel <i>Väärtuste ja piirangute</i> üldjoonisel tekib liiga palju kattuvusi teiste tingmärkidega. Joonise loetavuse tagamiseks ettepanekuga ei arvestata.
		Põhilahendus - 21.11.2021 nr 1.1-7/2757-10 –	Kooskõlastab tingimustega: Soovitame täiendada riikliku kultuuripärandi käsitlust. Soovitame lisada: Kultuurimälestised näitavad piirkonna ja kultuurimaastiku ajaloolist mitmekesisust, seetõttu tuleb edasises tegevuses (detailplaneeringu koostamisel, projekteerimistingimuste andmisel) lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada avaliku huviga. Kinnismälestise kaitseks on kehtestatud kaitsevöönd, mille mõte on tagada mälestiste säilimine ajalooliselt väljakujunenud maastikustruktuuris ja mälestist väärivas keskkonnas. Kui kinnismälestisele või kaitsevööndisse soovitakse ehitada või rajada teid, liine, trasse vm, tuleb kavandatav tegevus kooskõlastada Muinsuskaitseametiga. Kultuurimälestisena kaitse all olevad hooned hoida võimalusel kasutuses või kasutusest väljas olevatele leida (uus) sobiv kasutusotstarve. Hooned säilitada ja võimalusel taastada. Tagada ümbruse heakord ja vaadeldavus;	Arvestame ettepanekuga osaliselt. Seletuskirja ptk 3.1 on täiendatud.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Soovitame mitte kaitse all olevat arheoloogiapärändit eristada eraldi kultuuriväärtuste alaliigina, kuid vajadusel võib alljärgneva info välja tuua ka üldtingimustes kultuuri- ja ehituspärändile (lk 32):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kohila vallas on praegu riikliku kaitse all 90 arheoloogiamälestist. Lisaks nendele on kultuurimälestiste registris arvele võetud 6 muistist. Arheoloogiapäränd on kaitse all umbes 2 (3) 1998. aasta avastuste seisuga. Pärast seda on üle Eesti leitud rohkem kui 1500 objekti, millele igal aastal lisandub infot 50–100 avastatud muistise kohta. Kahjuks pole viimase 20 aasta avastatud muististest suuremat osa jõutud kaitse alla võtta. Arheoloogiapärändi kaitse seisukohast on seetõttu määravaks see, kuidas riik ja kohalik omavalitsus käsitlevad planeeringutes mitte riikliku kaitse all olevat arheoloogiapärändit. - Tuginedes nii varasemalt teada olevale infole kaitse all mitte olevatest objektidest ning asjaolule, et arheoloogide, hobiotsijate ja koduloohuviliste inimeste tegevus toob igal aastal juurde uut infot arheoloogiliste paikade kohta, mida ei jõuta kaitse alla võtta, tuleb riigil ja kohalikul omavalitsusel arheoloogiapärändi hävimise vältimiseks tagada meetmed selle kaitseks. - Muinsuskaitseamet on prognoosiva meetodina välja selgitanud võimalikud arheoloogiatundlikud alad, analüüsi abil on võimalik vähendada arheoloogiapärändi hävimise riski kohtades, kus kavandatakse ehitustegevust. Prognoosi tegemine on aeganõudev ning ei pruugi üldplaneeringusse jõuda enne selle kehtestamist. Seetõttu tuleb ennetavalt üldplaneeringusse kanda järgmised tingimused: - KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus; - Prognoositud arheoloogiatundlikel aladel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise 	<p>Arvestame ettepanekuga arheoloogiatundlike alade osas. Arheoloogiatundlikud alad on kantud joonisele <i>Väärtused ja piirangud</i>. Seletuskirja ptk 3.1 on täiendatud tingimustega arheoloogiatundlike aladega arvestamisel.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta, kui:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ algatatakse detailplaneeringut; ❖ kaevanduse või ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on enam kui 500 m². <p>- Lisaks tuleb nii üldplaneeringus esitatud arheoloogiatundlikel aladel kui ka mujal arheoloogiapärandi avastamisel tagada arheoloogiapärandi kaitseks muinsuskaitseaduses ette nähtud tegevused (vt § 31). Üldplaneeringu kaardil on esitatud arheoloogiatundlikud alad 2021. aasta seisuga, kuhu planeeringu või ehitise kavandamisel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta.</p> <p>- Kuna nimetatud info on ajas täienev, siis edaspidi on kavas arheoloogiatundlike alade asjakohast infot kajastada loodavas Muinsuskaitseameti veebirakenduses;</p>	
			<p>Muinsuskaitseamet edastab ülevaate Kohila valla arheoloogiatundlikest aladest koos nende asukohta kajastavate kaardikihtidega. Soovitame lisada ülevaate arheoloogiatundlikest aladest ja nende asukohtadest üldplaneeringu seletuskirja.</p>	
			<p>KSH: Soovitame lisada kultuuripärandi käsitlev juurde arheoloogiapärandit käsitlev ülevaade: - Olulise osa kultuuripärandist moodustab arheoloogiapärand, mida ei ole veel avastatud. Hetkel on KMH eelnõus seda käsitletud koos kaitse all olevate arheoloogiamälestistega ning toodud välja, et juba teada olevate arheoloogiamälestiste läheduses on tõenäosus seni teadmata arheoloogiapärandi leidumiseks suur, mistõttu tuleb pinnase- ja kaevetööde ajal olla tähelepanelik. - Kohila vallas on praegu riikliku kaitse all 90 arheoloogiamälestist. Lisaks nendele on kultuurimälestiste registris arvele võetud 6 muistist. Nende objektide ümbruses on arheoloogiapärandi leidumise tõenäosus suur. Arvestada</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt. KSH aruandesse kultuuriväärtuste peatüki 7.10 alla on moodustatud eraldi peatükk 7.10.2. <i>Avastamata arheoloogiapärand ja prognoositud arheoloogiatundlikud alad.</i> Arheoloogiapärandit käsitlev ülevaade oli KSH aruandes kultuurimälestiste peatükis juba varasemalt olemas, see on nüüd tõstetud peatükki 7.10.2.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>tuleb aga ka sellega, et arheoloogiapäränd on Eestis kaitse all umbes 1998. aasta avastuste seisuga, kuid pärast seda on üle Eesti leitud rohkem kui 1500 objekti, millele igal aastal lisandub infot 50–100 avastatud muistise kohta. Kahjuks pole viimase 20 aasta avastatud muististest suuremat osa jõutud kaitse alla võtta. Arheoloogiapärändi kaitse seisukohast on seetõttu määravaks see, kuidas riik ja kohalik omavalitsus käsitlevad planeeringutes mitte riikliku kaitse all olevat arheoloogiapärändit;</p>	
			<p>1. Soovitame täpsustada ptk 2.5.12 kalmistu maa-ala tingimused ja määrata kalmistu ümber kavandatava puhvervööndi ulatuseks 50 m;</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 2.5.12 on täiendatud puhvervööndi ulatusega.</p>
			<p>2. Soovitame käsitleda kultuuriväärtusliku üksikobjektina Kohila kalmistut;</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Kohila kalmistu määramine kultuuriväärtuslikuks üksikobjektiks ja sellega maakasutuslike piirangute kehtestamine ei ole piisavalt põhjendatud.</p>
			<p>3. Soovitame lisada väärtuste ja piirangute joonisele märkuse: kultuurimälestiste ümber paikneb nende välispiirist kuni 50 m ulatuses kaitsevöönd, kus tööde kavandamisel ja teostamisel tuleb arvestada muinsuskaitseadusest tulenevate nõuetega;</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Tegemist on muinsuskaitseadusest tuleneva nõudega ning tingimustega, mille kopeerimine üldplaneeringus ei ole otseselt vajalik.</p>
			<p>4. Soovitame korrigeerida miljööväärtuslike alade markeeringut ning lisada väärtuste kaardile nende numeratsioon;</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				Joonisele Väärtused ja piirangud on kantud miljööväärtuslike alade numeratsioon.
			5. Soovitame lisada ptk 3.1.2 tingimuste hulka: XX sajandi arhitektuuri nimekirja kuuluvate objektide lammutamise soovi korral teha koostööd.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.1.2 täiendati.
		Eelnõu avalik väljapanek, 10.05.2021 kirjad nr 1.1-7/2757-5 ja 1.1-7/2757-6	<p>Täiendada riikliku kultuuripärandi käsitlust. Soovitame lisada: <i>Kultuurimälestised näitavad piirkonna ja kultuurmaastiku ajaloolist mitmekesisust, seetõttu tuleb edasises tegevuses (detailplaneeringu koostamisel, projekteerimistingimuste andmisel) lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada avaliku huviga.</i></p> <p><i>Kinnismälestise kaitseks on kehtestatud kaitsevöönd, mille mõtte on tagada mälestiste säilimine ajalooliselt väljakujunenud maastikustruktuuris ja mälestist väärivas keskkonnas. Kui kinnismälestisele või kaitsevööndisse soovitakse ehitada või rajada teid, liine, trasse vm, tuleb kavandatav tegevus kooskõlastada Muinsuskaitseametiga.</i></p> <p><i>Mälestistena registris olevad hooned hoida võimalusel kasutuses või kasutusest väljas olevatele leida (uus) sobiv kasutusotstarve. Hoonete algne välisilme säilitada/taastada. Tagada ümbruse heakord ja vaadeldavus.</i></p>	Ettepanekuga ei arvestata. Tegemist on muinsuskaitsealadest tuleneva nõudega ning tingimustega, mille kopeerimine üldplaneeringus ei ole otseselt vajalik.
			<p>Muinsuskaitseamet on prognoosiva meetodina alustanud võimalike arheoloogiatundlike alade analüüsimist, välja selgitamist ning kaardile kandmist, mille abil on võimalik vähendada arheoloogiapärandi hävimise riski ehitustegevust kavandatavates kohtades. Prognoosi tegemine on aeganõudev ning ei pruugi üldplaneeringusse jõuda enne selle kehtestamist. Seetõttu tuleb ennetavalt üldplaneeringusse kanda järgmised tingimused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKS § 31 lg 3); <ul style="list-style-type: none"> ○ Prognoositud arheoloogiatundlikel aladel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise 	Selgitame, et käesoleval ajal ei ole võimalik üldplaneeringusse kanda tingimusi alade kohta, mille asukoht on määratlemata. See ei taga maaomanikele vajalikku õiguskindlust. Saame üldplaneeringu koostamise käigus edaspidi võimalike arheoloogiatundlike alade analüüsimist täpsustada, kui vastav informatsioon omavalitsuseni jõuab.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>vajaduse kohta, kui:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Algatatakse detailplaneeringut; ○ Kaevanduse või ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on enam kui 500 m². <p>Lisaks tuleb nii üldplaneeringus esitatud arheoloogiatundlikel aladel kui ka mujal arheoloogiapärandi avastamisel tagada arheoloogiapärandi kaitseks muinsuskaitseaduses ette nähtud tegevused (vt § 31). Üldplaneeringu kaardil on esitatud arheoloogiatundlikud alad 2021. aasta seisuga, kuhu planeeringu või ehitise kavandamisel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta.</p> <p>Kuna nimetatud info on ajas täienev, siis edaspidi on kavas arheoloogiatundlike alade asjakohast infot kajastada loodavas Muinsuskaitseameti veebirakenduses.</p>	
			<p>Soovitame üldplaneeringu pärandikäsitlusel võtta eeskujuks Kohila valla keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõust tulenev sisu.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneering lähtub KSH aruandest sellele vajalikus mahus.</p>
			<p>Märkida kaartidele riiklikud kultuurimälestised.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Koostame üldplaneeringu lisana ülevaatliku skeemkaardi kultuuripärandi paiknemisest, et ilmestada objekte, millega on üldplaneeringu koostamisel arvestatud ning tuua välja kultuuripärandi rikkad piirkonnad, millele pöörata lisatähelepanu üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
			<p>Soovitame täpsustada ptk 2.5.12 kalmistu maa-ala tingimused ja määrata kalmistu ümber kavandatava puhervööndi ulatuseks 50 m.</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus sisuliselt arvestatud. Üldplaneeringus on sätestatud puhervööndi säilitamise vajadus ilma täpse ulatuseta, et selle mahutamine kalmistu maa-alale oleks võimalik ning puhervööndi tagamine ei tuleks naaberkiinnistute arvelt.</p>
			<p>Soovitame käsitleda kultuuriväärtusliku üksikobjektina Kohila kalmistut.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Kohila kalmistu käsitlemine</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				kultuuriväärtusliku üksikobjektina ei ole ameti poolt selgelt põhjendatud.
			Soovitame lisada ptk 4.1.5 parklad tingimuse, et parklad tuleb liigendada haljastusega, eesmärgiga tagada parklate parem integreerimine ümbritsevasse miljöösse.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja on täiendatud esitatud sõnastuses.
			<p>Lisada KSHs kultuuripärandi käsitluse juurde arheoloogiapärandit käsitlev ülevaade: 1.1 Olulise osa kultuuripärandist moodustab arheoloogiapärand, mida ei ole veel avastatud. Hetkel on KMH eelnõus seda käsitletud koos kaitse all olevate arheoloogiamälestistega ning toodud välja, et juba teada olevate arheoloogiamälestiste läheduses on tõenäosus seni teadmata arheoloogiapärandi leidumiseks suur, mistõttu tuleb olla erilisel tähelepanelik, kui midagi pinnase- ja kaevetööde käigus leitakse.</p> <p>Kohila vallas on praegu riikliku kaitse all 90 arheoloogiamälestist. Lisaks nendele on kultuurimälestiste registris arvele võetud 6 muistist. Nende objektide ümbruses on arheoloogiapärandi leidumise tõenäosus suur. Arvestada tuleb aga ka sellega, et arheoloogiapärand on Eestis kaitse all umbes 1998. aasta avastuste seisuga, kuid pärast seda on üle Eesti leitud rohkem kui 1500 objekti, millele igal aastal lisandub infot 50– 100 avastatud muistise kohta. Kahjuks pole viimase 20 aasta avastatud muististest suuremat osa jõutud kaitse alla võtta. Arheoloogiapärandi kaitse seisukohast on seetõttu määravaks see, kuidas riik ja kohalik omavalitsus käsitlevad planeeringutes mitte riikliku kaitse all olevat arheoloogiapärandit.</p>	<p>Selgitame, et käesoleval ajal ei ole võimalik üldplaneeringusse kanda tingimusi alade kohta, mille ulatus on määratlemata. See ei taga maaomanikele vajalikku õiguskindlust.</p> <p>Saame üldplaneeringu koostamise käigus edaspidi võimaliku arheoloogiapärandiga arvestada, kui vastav informatsioon omavalitsusse jõuab.</p> <p>KSH aruande peatükki 7.10.1 on täiendatud prognoositud arheoloogiatundlike alade käsitlusega, tuginedes Muinsuskaitseameti kirjades esitatud informatsioonile. Kui pärast arheoloogiatundlike alade kohta teabe jõudmist kohaliku omavalitsuseni sätestatakse koostöös Muinsuskaitseametiga ÜP-s tingimused arheoloogiatundlikel aladel tegevuste kavandamise kohta, siis ei ole nendest tingimustest kinnipidamise korral olulise negatiivse mõju avaldumine tõenäoline.</p>
K O O S K Ö L	Politsei – ja Piirivalveamet	Põhilahendus - 22.11.2021	Kooskõlastab	
	Põllumajandus- ja Toiduamet	Põhilahendus - 01.11.2021 nr 6.2-1/10090-1	Kooskõlastab	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
ASTAMINE	Päästeamet	Põhilahendus - 22.12.2021 nr 7.2-3.4/2884-7	Kooskõlastab	
		Eelnõu avalik väljapanek, 03.05.2021 nr 7.2-3.4/2884-2	<p>Kuna valla territooriumil asub ohtlik ettevõtte, tuleb maakasutuse planeerimisel ja ehitise projekteerimisel lähtuda kemikaaliseaduse § 32 nõuetest ning aluseks võtta meetodika „Kemikaaliseaduse kohase planeeringute ja ehitusprojektide kooskõlastamise otsuse tegemine“. Meetodika on leitav Päästeameti kodulehelt: https://www.rescue.ee/et/juhendid.</p> <p>Üldplaneeringust ja muudest planeeringu juurde käivatest materjalidest peab selguma:</p> <ol style="list-style-type: none"> olemasolevad riskiallikad (kätised ja nende ohualad, üleujutusohhtlikud alad, ohtlikud teelõigud ning raudteed ja muud sõlmed, kiirgusohhtlikud objektid ja ohustatud alad) ja nende mõju hinnang olemasolevale ning sellega arvestamise põhjendus; planeeritavad riskiallikad ja nende mõju hinnang planeeritavale ning kaitsemeetmed, mida rakendatakse. <p>Lisaks on võimalik üldplaneeringus paika panna täiendavad objektid, mille puhul on vajalik koostada detailplaneering:</p> <ol style="list-style-type: none"> suurõnnetuse ohuga või ohtlikkus ettevõttes muudatuste tegemine, mis ei nõua detailplaneeringut; suurõnnetuse ohuga või ohtlikku ettevõtte või nende ohualasse planeerimine, kui tegemist ei ole tiheasutusaladega. 	<p>Üldplaneeringus on juba ettepanekutega arvestatud.</p> <p>Esiteks on maakasutuse kavandamisel arvestatud Kohila vallas paikneva ohtliku ettevõtte ja selle ohutsooniga.</p> <p>Teiseks on üldplaneeringus sätestatud detailplaneeringu koostamise juht; mida tuleb kindlasti arvestada ka suurõnnetuse ohuga või ohtlike ettevõtete kavandamisel. Nimelt sätestab üldplaneeringu ptk 2.4. järgmise tingimuse: Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik ehitiste kavandamisel, millel on oluline ruumiline mõju, st ehitise rajamisega tingitult muutuvad ehitise kavandatavas asukohas või selle lähiumbruses eelkõige transpordivood, külastajate hulk, visuaalne mõju, müra, tooraine või tööjõu vajadus või kavandatakse olulist muudatust piirkonnas väljakujunenud ehitusmahtudes, - laadis ja kasutusotstarbes.</p>
KOOSKÕL	Terviseamet	Põhilahendus - 29.10.2021 nr 9.3-1/21/5933-4 -	Kooskõlastab ja juhib tähelepanu järgnevale: <ol style="list-style-type: none"> Uute müra- ja vibratsioonitundlike hoonete rajamisel maanteede ja raudteede lähedusse tuleb enne planeeringu elluviimist välja selgitada alani jõudvad müra- ja vibratsioonitasemed. Oluline on jälgida, et müratasemed vastaksid keskkonnaministri 16.12.2016. a määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra 	Üldplaneeringule asjakohaste ettepanekutega on üldplaneeringus juba arvestatud.

N r	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
A S T A M I N E			<p>normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamisemeetodid" (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 kehtestatud normtasemetele ja vibratsioonitasemed sotsiaalministri 17.05.2002. a määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid" § 3 kehtestatud normtasemetele.</p> <p>2. Siseruumide müratasemed peavad vastama sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid" kehtestatud normtasemetele.</p> <p>3. Vältida kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid, raudtee jne) uute müratundlike hoonete planeerimist. Tähelepanu</p> <p>4. tuleb pöörata ka võimalikele perspektiivsetele teedele ja nende kaitsevöönditele.</p> <p>5. Supluskohad peavad vastama sotsiaalministri 03.10.2019 määruse nr 63 „Nõuded suplusveele ja supelrannale" nõuetele.</p>	
		<p>Eelnõu avalik väljapanek, 12.05.2021 kiri nr 9.3 1/21/5933-2</p>	<p>Uute müra- ja vibratsioonitundlike hoonete rajamisel maanteede ja raudteede lähedusse tuleb enne planeeringu elluviimist välja selgitada alani jõudvad müra- ja vibratsioonitasemed. Oluline on jälgida, et müratasemed vastaksid keskkonnaministri 16.12.2016. a määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamisemeetodid" (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 kehtestatud normtasemetele ja vibratsioonitasemed sotsiaalministri 17.05.2002. a määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid" § 3 kehtestatud normtasemetele.</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus juba arvestatud.</p> <p>Üldplaneeringus on muuhulgas sätestatud järgmised tingimused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edasiste tegevuste kavandamisel tuleb juhinduda mürauuringus teostatud müramodelleerimise tulemustest ning soovitavalt võimalusel vältida müratundlike alade ja hoonete (eeskätt II mürakategooriasse kuuluvate) kavandamist tsooni, kus mürauuringu tulemuste kohaselt esineb ülenormatiivset mürataset. Alternatiivina tuleb kavandamisel hinnata liikluspõhise müra tasemeid ning

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				<p>analüüsida erinevaid müra vähendamise võimalusi;</p> <ul style="list-style-type: none"> Müratundlike alade ja hoonetega planeeringute algatamisel või projekteerimistingimuste väljastamisel tuleb hinnata liikluse müra tasemeid juhul, kui neid kavandatakse Tallinn-Rapla-Türi maanteele ja Vaida-Urge ning Kehtna-Kohila kõrvalmaanteedele lähemale kui 100 m tiheasutuses ja 200 m hajaasutuses, olemasolevale Tallinn-Rapla-Viljandi raudteele lähemale kui 50 m ning Rail Balticu raudteetrassile lähemale kui 100 m. Sealjuures tuleb lähtuda Kohila valla üldplaneeringu ja Rail Balticu raudteetrassi keskkonnamõjude hindamise käigus koostatud mürahinnangute tulemustest; Ehitiste kavandamisel Tallinn-Rapla-Viljandi raudteele lähemale kui 40 m ning Rail Balticu trassile lähemale kui 100 m¹ tuleb hinnata pinnase kaudu leviva vibratsiooni esinemist ning vajadusel kavandada vibratsiooni mõju leevendavad meetmed.
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja alapeatükis 5.3. Müra ja õhusaaste on kirjutatud: „Uute (detail)planeeringute (kui planeering näeb ette müratundlike elu-, või bürooruume, haridusasutusi) koostamisel või projekteerimistingimuste väljastamisel tuleb eelkõige lähtuda heade tingimuste tagamisest hoonete siseruumides päevasel (äriruumide realsel tööajal) ja öisel ajavahemikul (puhkehetkel eluruumides) ning tagada nõuetele vastavad tingimused aktiivselt kasutatavatel aladel: mänguväljakud, puhkealad, aktiivsed puhkuse ja vabaaja veetmise rajatised, vaiksed sisehoovid, haridusasutuste</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus juba arvestatud. Üldplaneeringu seletuskirjas toodud maakasutuse juhtotstarvetele vastavad mürakategooriad on määratud vastavalt KeM määrusele nr 71. Nendega tuleb samuti alati arvestada.</p>

¹ Rail Balticu projekteerimisel on teostamisel vibratsioonihinnang, mille tulemustest lähtuvalt võib mõjuala ulatus täpsustuda

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p><i>territooriumid jne. Vastavad alad tuleb paigutada kinnistu vaikesmatesse osadesse, vajadusel rajada mürakaitseekraanid jms.</i>" Amet märgib, et eelnevalt väljatoodu võib tekitada mitmetimõistmist. Amet juhib tähelepanu, et ehitustegevuse planeerimisel tuleb lisaks EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded“ standardile arvestada eelkõige KeM määruse nr 71 nõuetega. Välisõhus leviva müra normtasemetele vastavust ei ole võimalik tagada hoonete välispiirde heliisolatsiooniga.</p>	
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja alapeatükis 2.5. <i>Maakasutus</i> on kirjutatud: „<i>Tootmistegevuse kavandaja peab vajadusel rakendama meetmeid inimese kaitseks välisõhus leviva müra eest. Esmajärjekorras tuleb rakendada meetmeid, mis vähendavad müra levikut välisõhku (ehituslikud, tehnoloogilised), seadmete ja müra tekitavate tegevuste paigutus, seejärel müratõkke (mürakaitseekraan müra põhjustava objekti juures, müratõkkesein) ning siis kaitsehaljastus. Kaitsehaljastus peab efekti omamiseks olema vähemalt 20-30 m laiune, soovitatavalt veelgi enam.</i>“ Amet on seisukohal, et müraallika ja müratundliku objekti vahele võimalikult suure puhvertsooni jätmine on peamiseks mürahäiringute ennetamise meetmeks. Lisaks tootmisest põhjustatud negatiivsete mõjude leevendamisele tagab see ka elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed. Kaitsehaljastuse mürahäiringuid leevendavat toimet ei ole võimalik täpselt hinnata ning sellest tulenevalt märgib amet, et esmajoones on oluline tootmistegevuste ning muude müraallikate (mürarikkad seadmed, laadimisalad jne) paigutamine müratundlikest aladest võimalikult kaugemale. Tootmistegevusest tulenevad müratasemed peavad lähedalasuvatel müratundlikel aladel vastama KeM määruse nr 71 lisas 1 kehtestatud normtasemetele.</p>	<p>Ettepanekuga on juba arvestatud üldplaneeringu koostamisel. Olemasolevate tootmisalade vahetusse lähedusse ei ole uusi elamualasid kavandatud.</p> <p>Üldplaneeringu koostamise aluseks olevas mürauringus on ennekõike peetud vajalikuks tootmisalade sisemist korraldust. Puhveralad, mis on sobivad ka visuaalse barjääri tekitamiseks tootmisalade ning tundlike alade vahel, on võimalik kavandada või säilitada, kui need puhveralad asuvad tootmisterritooriumil. Naaberkinnistul asuvalt omanikult ei ole otstarbekas nõuda puhverala säilitamist tootmise tarbeks, kui tootmise naaberkinnisasja omanik ei ole tegeliku häiringu põhjustaja.</p>
			<p>Siseruumide müratasemed peavad vastama sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemetele.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja alapeatükis 3.2. <i>Looduslikud väärtused</i> on kirjutatud: „Maardla kasutuselevõtul või maardlas uue karjääri rajamisel tuleb enne maavara kaevandamise lubamist selgitada välja keskkonnamõju võimalik ulatus (vastavalt vajadusele keskkonnamõju hindamise läbiviimine, müra, tolmu ja vibratsiooni mõõtmine või modelleerimine, hüdrogeoloogilised uuringud jne) ning rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks.“ Ja lisaks: „Tähelepanu tuleb pöörata kaevandamisega seotud transpordi ning masinate ja seadmete tööga kaasnevatele keskkonnahäiringutele (õhusaaste, müra) ning tagada, et tegevusega ei põhjustataks negatiivseid häiringuid tundlikele aladele.“ Amet nõustub eeltooduga ja märgib, et eelkõige tuleb vältida uute müratundlike hoonete planeerimist kaevanduste mõjupiirkonda. Maavarade kaevandamismahu laiendamisel/suurendamisel tuleb vastavalt kavandatavale tegevusele hinnata mürataset lähedusse jäävatel müratundlikel aladel. Nimetatud uuring tuleks hinnangu andmiseks esitada ka ametile.</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisel on seisukohaga arvestatud ning omavalitsus soovib igakülgset maardla kasutusevõtul või uue karjääri avamisel viia läbi mõjuhinnangud ümbritsevatele aladele. MaaPS toodud tingimusi ja menetlusi omavalitsus üldplaneeringuga muuta ei saa.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja alapeatükis 2.5. <i>Maakasutus</i> on kirjutatud: „Keskkonnahäiringuid nagu müra, vibratsioon vms tekitavate eriotstarbeliste spordirajatiste (nt motoringrada, krossirada, lasketiir vms) kavandamiseks tiheasustusosalal või sellega külgneval alal tuleb koostada müra-, vibratsiooni- või visuaalse mõju analüüs ning näha ette leevendavad meetmed.“ Eeltoodust jääb mulje, et eriotstarbeliste spordirajatiste tegevuse mõju hindamine on oluline vaid tiheasustusosalal. Amet juhib tähelepanu, et ka hajaasustusosaladel paiknevatel müratundlikel aladel peavad olema vähemalt sama head elukeskkonna tingimused nagu tiheasustusosaladel paiknevatel müratundlikel aladel. Amet soovib võimalike mürakaebuste sagenemise ennetamiseks vältida eriotstarbeliste spordirajatiste kavandamist müratundlike hoonete lähedusse.</p>	<p>Selgitame, et hajaasustuses võib ilmned ka eriotstarbeliste ehitiste kavandamine piirkonda, kus naabruses müratundlikke objekte ei ole. Sellisel juhul alati vastava hinnangu nõudmine ei ole otstarbekas ning võib arendajale olla ebamõistlikult koormav. See aga ei tähenda, et hajaasustuses ei ole võimalik antud uuringuid tellida ning heaks elukeskkonnaks vajalikke tingimusi luua.</p>
			<p>Ehitusseadustiku §71 lõige1 alusel on avalikult kasutatava tee kaitsevöönd teed ümbritsev maa-ala, mis tagab tee kaitse, teehoiu korraldamise, liiklusohutuse ning vähendab teelt</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus juba arvestatud. Maakasutuse juhtotstarve ei anna automaatselt alust</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimesele ohtlikke mõjusid. Rahvatervise seadus § 4 punkt 9 sätestab, et eluaseme- ja puhketingimused peavad soodustama tervise säilimist. Tulenevalt eeltoodust tuleb vältida uute elamualade planeerimist teede kaitsevööndisse. Tähelepanu tuleb pöörata ka raudtee kaitsevööndile ning võimalikele perspektiivsetele teedele ja nende kaitsevöönditele.</p>	<p>hoonestusalade kavandamiseks tee kaitsevööndisse.</p>
			<p>Üldplaneeringu tehnilise taristu kaardi järgi läbib mitmel pool vallas kõrgepingeliinide kaitsevöönd olemasolevaid elamualasid. Ennetamaks elektriõhuliinidest tulenevaid võimalikke ohte, tuleb vältida uute elamualade planeerimist kõrgepingeliinide kaitsevööndisse. Samuti ei ole soovitatav elamualade planeerimist muudesse kaitsevöönditesse (gaasitrassi kaitsevöönd, veehaarde sanitaarkaitsevöönd jt).</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus juba arvestatud. Maakasutuse juhtotstarve ei anna automaatselt alust hoonestusalade kavandamiseks kõrgepingeliini kaitsevööndisse. Edaspidise ehitustegevuse kavandamisel tuleb kõikide piirangutega arvestada.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirjas on ühiskondliku hoone maa-ala liigitatud IV mürakategooriaga alaks. Seletuskirja järgi on ühiskondliku hoone maa-alale lubatud planeerida hoolekandeametuse hooneid, ühiselamuid, haridus- ja teadushooneid, haiglaid ja muid ravihooneid, spordiehitisi, kultus- ja tavandihoneid, kohaliku omavalitsuse või riigiasutuse büroo- ja administratiivhooneid. Amet juhib tähelepanu, et haridus- ja tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeametuse ning elamu maa-ala liigitatakse AÕKS § 57 sätestatule II mürakategooriaga alaks. Tulenevalt sellest soovitab amet hoolekandeametuse hoonetega, ühiselamutega, haridus- ja teadushoonetega, haiglatega ja muude ravihoonetega alad määratleda II mürakategooriaga aladeks.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu seletuskirja on täiendatud.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja alapeatükis 5.3. <i>Müra ja õhusaaste</i> on eksitud III ja IV kategooria müra normtasemetega. KeM määruse nr 71 lisas 1 toodud normtasemetega järgi on III ja IV kategooria liikluse müra sihtväärtused päeval 60 dB ja öösel 50 dB ning tööstusmüra sihtväärtused päeval 55 dB ja öösel 45 dB.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga ja seletuskirja on korrigeeritud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 2. <i>Maakasutus-ja ehitustingimused</i> on kirjutatud: „Normaalse radoonisisaldusega (30-50 kBq/m³) aladel, mis asuvad kõrge radooniriskiga ala naabruses (Rabivere ja Mälivere külades) tuleb teha detailsemad radooniriski uuringud enne elamu, olme- ja teise samaotstarbelise hoone projekteerimist ning vajadusel rakendada radoonikaitse meetmeid. Samuti on nendel aladel soovitatav kontrollida radoonitaset olemasolevas hoones ja vajadusel rakendada asjakohaseid radoonikaitse meetmeid.” Amet juhib tähelepanu, et radoonikaitse nõudeid rakendatakse kõikidele hoonetele. Tähelepanu tuleb pöörata asjaolule, et radoonisisaldus ei ole pinnases ühtlaselt jaotunud ning normaalse radoonitasemega piirkonnas võib esineda kõrge radoonitasemega alasid. Seetõttu tuleb enne hoone ehitamist planeeritaval maa-alal teostada radoonitasemete mõõtmised ning vajadusel rakendada standardis EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes” toodud radoonikaitse meetmeid.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Ettepanekuga arvestamine tähendaks radoonimõõtmiste läbiviimist kogu valla territooriumil, mis oleks ebaproportsionaalne nõue. Jääme selle juurde, et mõõtmised tuleb teostada kõrge ja sellega vahetult piirneva normaalse radoonisisaldusega aladel ning hoonetes, kus inimesed viibivad pikaajaliselt.</p>
			<p>Üldplaneeringu KSH aruande eelnõu alapeatükis 7.6. <i>Mõju põhjaveele</i> on kirjutatud: „Salvkaevude rajamise, ümberehitamise ja lammutamise kord ning nõuded salvkaevu konstruktsiooni kohta on sätestatud keskkonnaministri määrusega. Salvkaevu konstruktsioon peab tagama põhjavee kaitstuse reostuse eest ja välistama saastunud vee sissevoolu salvkaevuga avatavasse põhjaveekihti.” Amet on seisukohal, et tulenevalt salvkaevude reostustundlikkusest ei ole uute salvkaevude rajamine joogiveeallikana soovitatav.</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus juba arvestatud.</p>
			<p>Tegevuste kavandamisel tuleb jälgida, et need ei mõjutaks põhjavee kaudu elanikeni jõudva joogivee kvaliteeti.</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus arvestatud.</p>
			<p>Supluskohtade kasutusele võtmisel tuleb arvestada sotsiaalministri 03.10.2019 määruse nr 63 „Nõuded suplusveele ja supelrannale” nõudeid.</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus arvestatud.</p>
			<p>Täiendava tänavavalgustuse rajamisel arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.</p>	<p>Ettepanekuga on üldplaneeringus juba arvestatud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
K O O S K Ö L A S T A M I N E	Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Amet	Põhilahendus - 12.04.2022 nr 16-6/18-1185-016	Kooskõlastab märkustega (korduv kooskõlastus): Lisaks Urge ja Loone ökoduktidele ulatub ka osaliselt Kohila valda Mälivere külla Rõa kaksikökodukt, mis on kavandatud üle 1435 kui ka 1520 raudtee. Teeme ettepaneku üldplaneeringu seletuskirja peatükis 3.2.3. "Üldtingimused rohevõrgustiku alal" (lk 46) selles osas täiendada.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.3 on täiendatud. Planeeringu joonistel oli kaksikökodukt varasemalt juba kajastatud.
			Üldplaneeringu ja KSH dokumentides on välja toodud, et ökoduktide toimimiseks on vajalik määrata piiranguvöönd 500 m ja on kirjeldatud piiranguvööndi kitsendused. Juhime tähelepanu, et vastavalt menetluses olevale Rail Balticu raudteetrassi lõigu "Harju ja Rapla maakonna piir-Hagudi" ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande eelnõule võib keelatud tegevustele kohapõhiselt rakendada erandeid tingimusel, et on koostatud analüüs, mis näitab veenvalt, et kavandatav tegvus ei mõjuta negatiivselt loomaläbipääsu toimimist ning rohevõrgustiku sidusus on jätkuvalt tagatud. Erandid tuleb kooskõlastada ulukiläbipääsu omanikuga jt asjasse puutuvate asutustega.	Ettepanekuga ei arvestata. Puudub seaduslik regulatsioon, mille alusel määrata erisusi piiranguvööndi tingimuste ja ulatuse osas. Üldplaneeringu täpsusastmes on piiranguvööndi ulatus üldplaneeringus määratud 500 m ning seatud kitsendused ühtemoodi kogu piiranguvööndi ulatuses.
		Põhilahendus - 03.12.2021 nr 16-6/18-1185-014	Kooskõlastab tingimustega: Võimalusel tuleb vältida raudteeni ulatavate tupiktänavate projekteerimist, sest see loob soodsa võimaluse ebaseaduslike raudteeületuskohtade tekkeks. Ebaseadusliku (illegaalse) ületuskoha all mõistetakse nn isetekkelist raudteeületuskohta, millel puudub hooldaja ja mis ei ole ette nähtud raudtee ületamiseks. Isetekkelised raudteeületuskohad kujutavad endast ohtu selle ületajale ega vasta ületuskoha nõuetele	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 4.1.1 on täiendatud soovitusliku tingimusega.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Haljastuse osas (sh pargid, puhkealad) mitte planeerida kõrghaljastust (puid sh viljapuid) rööbasteele lähemale kui 10 m äärmisest rööpast, põhjusteks on nii tuleohutuse kui ka nähtavuse tagamise vajadus raudteel.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 4.1.2 on täiendatud.
			Rail Baltic ökoduktide ja rohesilla sihipäraseks toimimiseks vajalikud keskkonnameetmed selguvad Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise aruandes. Enne keskkonnamõju hindamise nõuetele vastavaks tunnistamise otsust ei ole võimalik täpselt määratleda ökoduktide ja rohesilla keskkonnameetmeid, mis seaks soovitusi jahipidamise, lageraie, metsa raadamise, maavarade kaevandamise ning teede, hoonete, aedade, piirete jms objektide rajamise piiramise osas.	Üldplaneeringu koostamisel on tehtud koostööd ja tingimused välja töötatud koostöös Rail Baltic projekti KMH ekspertidega, sh loomastiku ekspertidega. Ökodukte ja rohesilda puuduvad tingimused on toodud seletuskirja ptk 3.2.3.
			TTJA juhib tähelepanu, et piiranguvööndi määramine 500 meetrit ökodukti/rohesilla keskpunktist ei ole seadusega reguleeritud. Palume piirangute osas koostööd teha Keskkonnaametiga.	Arvestame ettepanekuga. Piiranguvööndite määramisel ja sellega kaasnevat kitsenduste välja töötamine on toimunud koostöös Rail Balticu projekti KMH ekspertidega ja erinevate puudutatud riigiametitega, sh Keskkonnaametiga.
	Transpordiamet	Põhilahendus - 06.04.2022 nr 7.2-1/22/5766-2	Kooskõlastab märkustega (korduv kooskõlastus): Võttes aluseks planeerimiseaduse ning Transpordiameti põhimääruse, kooskõlastame Kohila valla üldplaneeringu märkustega. Palume enne üldplaneeringu vastuvõtmist täiendada planeeringu seletuskirja ja joonist nr 2 „Väärtused ja piirangud“ järgnevalt. 1) Joonisele nr 2 on kantud ala leppemärgiga „kõrguspiirang“, leppemärgi selgitus tulbas „Planeeringuga kehtestatav“. Tegemist on olemasoleva piiranguga, selgitus peaks olema tulbas „Alusinfo“. Selgitamaks millest piirang tuleneb palume leppemärgi juurde või märkusena joonisele lisada, et tegemist on Rapla Kuusiku lennuvälja tõusu- ja lähenemissektoriga.	Arvestame ettepanekuga. Planeeringu joonist on korrigeeritud.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>2) Üldplaneeringule ja KSH-le laekunud ettepanekute ja kooskõlastuste koondtabelis on viide, et seletuskirja ptk 4.2.7.1 olemasolevat tingimust on korrigeeritud järgmiselt: „Tuuliku kaugus hoonetest ja taristu suurtest elementidest (kõrgepingeliinid, riigimaanteed sh planeeritavad riigiteede trassikoridorid, raudtee, sidemastid) peab olema vähemalt võrdne tuuliku kogukõrgusega (mast+laba pikkus)“, kuid seletuskirja täiendatud ei ole. Palume muudatus sisse viia.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja 4.2.7.1 on täiendatud planeeritavate riigiteede osas. Muus osas oli antud tingimus seletuskirjas juba kajastatud.</p>
		<p>Põhilahendus - 15.11.2021 nr 7.1-2/21/8090-6 -</p>	<p>Ei kooskõlastanud:</p> <p>Lähtudes PlanS § 75 lg 1 p 1 tuleb üldplaneeringus lahendada transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sealhulgas kohalike teede, raudteede, sadamate ning väikesadamate üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Kirja p. 1.2 kohaselt tuli üldplaneeringusse integreerida Rapla maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik ning p. 1.4. kohaselt analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede üldised asukohad. Maakasutuse ja tehnilise taristu joonistel on erinevused planeeritavate ja projekteeritavate sõiduteede osas Urge, Loone ja Mälivere külas. Maakasutuse seisukohalt on kavandatud teedevõrgustik olulise tähtsusega, kuid paljud taristu joonisel olevad projekteeritavad sõiduteed ei ole kantud maakasutuse joonisele. Lisaks on mõned maakasutuse joonisel olevad planeeritavad sõiduteed näidatud taristu joonisel alusinfona „projekteeritav sõidutee“. Allolevatel joonistel on väljavõtted maakasutuse ja tehnilise taristu joonistest Urge külas. Palume üldplaneeringu joonised ühtlustada ja korrigeerida, sh planeeritavate teede alla jääva maa juhtotstarvete osas.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p><i>Maakasutuse ja Taristu</i> joonistel on ühtlustatud kuvatav info planeeritavate ja projekteeritavate sõiduteede osas.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				
			<p>Kohila valla territooriumile ulatub Rapla lennuvälja tõususektori piirangupind, planeeringu dokumentides pole see kajastatud. PlanS § 75 lg 1 punkti 1 alusel on vajalik lisada piirangupinnad planeeringusse lähtudes Lisas 1 oleva shp-faali andmetest.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Lennuvälja tõususektor on kantud planeeringu joonisele <i>Väärtused ja piirangud</i>.</p>
			<p>Seletuskirja osas 4.2.7.1 Tuuleenergia on lause „Väiketuulik käesoleva üldplaneeringu mõistes on kuni 30 meetrise kogukõrgusega (maapinnast laba tipuni) üksiktuulik arvatuna absoluutkõrgusest.“ Arvestades, et Kohila vallas jääb suhteline kõrgus vahemikku 50-65 m, peaks lauses tõenäoliselt olema „suhteline kõrgus“.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Seletuskirja ptk 4.2.7.1 on korrigeeritud, et väiketuuliku kõrgust arvestatakse arvatuna piirkonna looduslikust olemasoleva maapinna absoluutkõrgusest. Tuuliku enda kõrgus ei ole lubatud üle 30 m aga asukoha valikul tuleb arvestada lisaks maapinna kõrgusega.</p>
			<p>Nõustume eelnõus tehtud ettepanekuga, et kuni 30 m kogukõrgusega tuulikute puhul peab nende kaugus taristu suurtest elementidest (kõrgepingeliinid, riigimaanteed,</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			raudtee, sidemastid) olema vähemalt võrdne tuuliku kogukõrgusega (mast+laba pikkus). Palume siiski täiendada seletuskirja osa „Tingimused tuulikute rajamiseks“ järgneva lausega: „Planeeritud riigitee(de) trassikoridori ei ole lubatud ehitiste ehitamine, mis võivad takistada tee(de) rajamist tulevikus“.	Seletuskirja ptk 4.2.7.1 olemasolevat tingimust on korrigeeritud järgmiselt: „Tuuliku kaugus hoonetest ja taristu suurtest elementidest (kõrgepingeliinid, riigimaanteed sh planeeritavad riigiteede trassikoridori, raudtee, sidemastid) peab olema vähemalt võrdne tuuliku kogukõrgusega (mast+laba pikkus).
			Planeeringujoonistel näidata Rail Balticu risted (nt Künka tee viadukt, Sihi tee raudteesild, jne).	Arvestame ettepanekuga. Planeeringus joonist on täiendatud puudevate Rail Balticu ristetega.
		Eelnõu avalik väljapanek, 26.04.2021 kiri nr 7.1-2/21/8090-2	Riigitee 15 Tallinn-Rapla-Türi Luige-Rapla lõigu eelprojektist on üldplaneeringu joonis(te)le kandmata Urge ökodukti asukoht. Lisada see üldplaneeringu joonistele, vajadusel täpsustada KSH eelhinnangut.	Arvestame ettepanekuga. Planeeringu joonisele on kantud üldplaneeringu täpsusastmes teekoridor, risted ja ökoduktid
			Koostöös Kohila naabervalla, Kose Vallavalitsusega on Transpordiamet täpsustanud ökoduktide piiranguvööndi maakasutustingimusi. Sidususe tagamiseks palume samu põhimõtteid järgida ka Kohila valla üldplaneeringus. Palume seletuskirja ptk 3.2.3 Rohevõrgustik ning planeeringu jooniseid täiendada järgnevate märkuste alusel. - Ökoduktide (sh loomade samatasandiliste teeületuskohtade, mis võidakse perspektiivis ümber ehitada ökoduktideks) toimivuse tagamiseks moodustatakse ökoduktidele ja piiranguvööndid, mis on kantud maakasutusplaanile. Piiranguvööndina käsitletakse, arvestades maa kõlvikulist jaotust ja asustuse olemasolu ökoduktidel 500 meetrist ala ökodukti keskpunktist. Ökodukti piiranguvööndis ei ole üldplaneeringu kehtestamise ajal seni hoonestamata katastriüksustel uute ehitiste (v.a õhuliinid, maakaabelliinid,	Arvestame ettepanekuga ulatuses, mis on omavalitsuse pädevuses. Selgitame välja ökoduktide täpsed asukohad ning sätestame ökoduktidele ja rohesillale piiranguvööndid, kuid metsaomanikele piirangutega kaasneva saamata jäänud tulu hüvitamine ei ole omavalitsuse pädevuses, kuna vastava piirangu seadmine ei ole otseselt omavalitsuse huvides. Seetõttu sätestame vastava tingimuse seletuskirjas, kui Transpordiamet kaasnevad kulud hüvitab.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>maa-alused trassid) püstitamine lubatud. Lubatud on ehitiste püstitamine olemasolevate hoonestusaladega seotult nii, et olemasolevad ja kavandatavad ehitised moodustavad kompaktsed terviku. Ehitised, sh piirdeaiad, ei tohi takistada loomade liikumist ökoduktile. Piiranguvööndites tuleb säilitada puistu jätkuv sidusus ökodukti rajatise ja ümbritsevate kasvava metsaga alade vahel. Ehitised, sh piirdeaiad, ei tohi takistada loomade liikumist ökoduktile;</p>	<p>Seletuskirja ptk 3.2.3 on täiendatud piiranguvööndi ulatusega 500 m ja tingimustega.</p>
			<p>- Ökoduktide toimivuse ja rohevõrgustiku sidususe tagamiseks tuleb ökodukti piiranguvööndis maaomanikel metsa majandades ja/või metsamajandamiskava koostades arvestada, et ökodukti suudmeala piirkonna metsad toimivad ökoduktile juurdepääsuks. Sellest tulenevalt tuleb metsa majandada viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistu sidususe ja toetab loomade ökodukti suudmeni jõudmist. Raiete planeerimisel on soovitatav koostööd alustada ökodukti omanikuga juba enne metsateatise esitamist Keskkonnaametile, et koostöös planeerida raie teostamine mahus ja viisil, mis tagab rohevõrgustiku metsalise sidususe ja loomade läbipääsu ökoduktile. Metsateatis ökodukti piiranguvööndis tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga.</p> <p>- Maavarade kaevandamist ökoduktide piiranguvööndis vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga.</p>	
			<p>Lisada seletuskirja ptk 6 Üldplaneeringu elluviimine järgnevad laused: "Ökoduktide piiranguvööndide ruumiandmestik edastatakse Keskkonnaametile ja ökodukti omanikule. Raie kavandamisel saadab Keskkonnaamet metsateatise kooskõlastamiseks ökodukti omanikule. Maavara geoloogilise uuringuluba ja kaevandamisloa menetluses saadab Keskkonnaamet loa kooskõlastamiseks ökodukti omanikule." Märkida, et punktide 2.2, 2.3 ja 3 koostöö käsitlemine üldplaneeringus sõltub oluliselt sellest, millised lahendused leitakse ministriumite tasemel rohevõrgustiku regulatsioonile ja vastutuse jaotamisele.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>
			<p>Lisada joonisele „Tehniline taristu“ riigiteede numbrid.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>
			<p>Asendada seletuskirja osas 2.2. lõik „Teede ja raudteede lähedusse kõrgete rajatiste kavandamisel (nt tuulik, sidemast), tuleb rajatis tee/raudtee muldkeha servast</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Selgitame, et viidatud tingimus ei too kaasa Transpordiameti poolt nimetatud</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>paigutada vähemalt rajatise kogukõrguse kaugusele. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus" tekstiga „Teede ja raudteede lähedusse kõrgete rajatiste kavandamisel (nt sidemast), tuleb rajatis tee/raudtee muldkeha servast paigutada vähemalt rajatise kogukõrguse kaugusele. Elekrituulikute ja tuuleparkide kavandamisel arvestada, et elekrituulik ei tohi avalikult kasutatavate teede (sõltumata nende funktsioonist, liigist, klassist ja lubatud sõidukiirusest) muldele paikneda lähemal kui $1,5 \times (H+D)$ (sealjuures H=tuuliku masti kõrgus ja D=rootori e. tiiviku diameeter). Kavandatud uute riigiteede puhul tuleb vähimat kaugust arvestada planeeringuga määratud trassikoridori servast. Väikese kasutusega (alla 100 auto/ööpäevas) avalikult kasutatavate teede puhul võib põhjendatud juhtudel riskianalüüsile tuginedes ja teeomaniku nõusolekul lubada planeeringus elekrituulikuid teele lähemale, kuid mitte lähemale kui tuuliku kogukõrgus ($H+0,5D$)". Eelpoolnimetatud sõnastus võimaldab tuulikute rajamisel rohkem paindlikkust ja arvestab ka perspektiivsete riigiteede trassikoridoridega. Lisada tuulikute kõrgusi puudutav osa ka seletuskirja osasse 4.2.7.1. Tuuleenergia, vajadusel korrigeerida ka seletuskirja osa 2.5.14. viimast lauset (teid puudutav osa).</p>	<p>paindlikkust, kuna esiteks vähendab ala, kuhu tuulikute kavandamine on võimalik (koefitsient 1,5 tuuliku kogukõrgusest) ning palub arvestada ka suure nihutamisruumiga trassikoridoridega (nt Kohila alevi ümbersõidukoridor), mis ei oma pärast koridori elluviimist ja tee või raudtee rajamist enam sama ruumimõju, mis trassikoridorina.</p> <p>Märgime täiendavalt, et üldplaneeringuga ei ole ette nähtud suurte, so kõrgemate kui 30 meetriste tuulikute kavandamine. Lisaks on üldplaneeringuga seatud tingimus ptk 4.1.1, millega üldplaneeringuga kavandatavates trassikoridorides ei ole lubatud ehitiste ehitamine, mis võivad takistada sõidutee rajamist tulevikus.</p>
			<p>Lisada seletuskirja osa 2.2. loetelu viimasesse lõiku järgmine lause: „Juurdepääsude kavandamisel riigiteedelt tuleb arvestada, et ristumiskohtade vahekaugus on normidega piiratud. Seetõttu võib olla vajalik kavandada juurdepääsuks maanteega paralleelselt kulgev kogujatee”.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>
			<p>Lähtudes ehitusseadustikust on tänav linnas, alevis või alevikus paiknev tee. Tänav kaitsevööndi laius on äärmise sõiduraja välimisest servast kuni 10 meetrit. Seetõttu palume sõnastada seletuskirja osa 4.1.1. Sõiduteed (Tingimused sõiduteede rajamiseks ja rekonstrueerimiseks) loetelus olev osa järgnevalt: „Teekaitsevööndid tulenevad seadusest. Juhul, kui maantee läbib tiheasustusala, siis loetakse linna, alevi või aleviku piires tee kaitsevööndi laiuseks 10 m. Kohalike teede kaitsevööndi laius on 10 m”.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>
			<p>Täiendada seletuskirja osas 4.2.1. Elektrivarustus lauset „Eelistatult paigaldatakse elektriliinid avaliku kasutusega</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt. Üldplaneeringut on korrigeeritud</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>maadele." järgnevalt: „Kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks, tuleb tehnovõrkude kavandamist riigitee alusele maale vältida.“</p>	<p>järgmises sõnastuses „Mõistliku maakasutuse põhimõtet järgides, millega välditakse erinevate funktsioonide killustatust, ja eelistatakse kompaktselt maakasutust, on elektriliinid üldjuhul mõistlik kavandada katastriüksuste piiridele, teede ja tänavate alale. Riigitee maale elektriliinide kavandamine on võimalik vaid koostöös Transpordiametiga tee toimise vajadustest üle jääva vaba teemaa olemasolul“.</p>
			<p>Täiendada seletuskirja osa 4.2.3. Sademeveekanalisisatsioon (Tingimused sademevee ärajuhtimisele) järgnevalt: „Riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks ei tohi arendusalade sademevett juhtida riigitee muldesse ja veeviimaritesse“.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt. Üldplaneeringu tingimus on sõnastatud ümber selliselt, et riigitee kraavidesse ei ole üldjuhul sadevee juhtimine lubatud. Sademevee juhtimise võimalikkust riigitee kraavidesse selgitatakse igakordselt eraldi välja koostöös Transpordiametiga.</p>
			<p>Transpordiamet ei nõustu seletuskirja osas 4.2.5 oleva lausega „Üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu liinirajatis tuleb paigutada mõne muu taristu (sõidutee, raudtee) koridori“. Kuna riigitee alune maa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks, tuleb tehnovõrkude kavandamist riigitee alusele maale vältida. Riigitee maa-alale ja teekaitsevööndisse võib tehnovõrke paigaldada ainult vaba ruumi olemasolul ja tee omaniku (Transpordiameti) nõusolekul. Küsitavusi tekitab ka „koridori“ mõiste – kas on mõeldud kaitsevööndit, kavandatud trassikoridori?</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt. Üldplaneeringut on muudetud järgmises sõnastuses „Mõistliku maakasutuse põhimõtet järgides, millega välditakse erinevate funktsioonide killustatust, ja eelistatakse kompaktselt maakasutust, on sidevõrgu liinirajatis üldjuhul mõistlik kavandada katastriüksuste piiridele, teede ja tänavate alale. Riigitee maale elektriliinide kavandamine on võimalik vaid koostöös Transpordiametiga tee toimise vajadustest üle jääva vaba teemaa olemasolul“.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omaavalitsuse seisukoht
			<p>Palume korrigeerida riigitee kaitsevööndi ulatust Sutlema külas, riigitee 11240 Tõdva-Hageri km 12,64-12,77. Riigitee kaitsevööndi vähendamine selles asukohas ei ole põhjendatud (väljaspool kompaktse hoonestusega ala, riigiteel kiiruspiirang 90 km/h).</p> 	<p>Arvestame ettepanekuga. Märkime, et vastav vähendamise ettepanek on üldplaneeringus tehtud, kuna ala on arvatud perspektiivse tiheasustusala koosseisu.</p>
			<p>Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu osas 7.8. tuuakse välja kaevandamistegevuse kasvu seoses Rail Balticu rajamisega, aga hindamata on piirkonnad ja maardlad, kus see kasv tulla võiks. Täiendada KSH aruannet.</p>	<p>Kohila valla üldplaneeringuga ei toetata täiendavate maardlate kasutuselevõttu. Rail Balticu rajamisega seotud mõjusid, sh ehitusmaavarade kasutamist hinnatakse raudteetrassi projekteerimisel.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			Juhime Teie tähelepanu sellele, et alates 01.01.2021 on Maanteeameti asemel Transpordiamet. Palume üldplaneeringut vastavalt korrigeerida.	Teadmiseks võetud. Seletuskirja ja KSH sõnastust on korrigeeritud.
Kohalikud omavalitsused				
KOOSKÖLASTAMINE	Kose Vallavalitsus	Põhilahendus - 08.12.2021 nr 7-1.2/2087-1	Kooskõlastab	
	Rapla Vallavalitsus	Põhilahendus - 13.12.2021 nr 6-5/1490-8	Kooskõlastab	
	Saku Vallavalitsus	Põhilahendus - 27.01.2022 nr 3	Kooskõlastab tingimustega: Saku vallas Roobuka külas on Kohila valla üldplaneeringu maakasutusplaani Saku valda näidatud planeeritav rohevõrgustiku haljaskoridor. Kohila üldplaneeringus on kirjas, et tiheasustusaladel on lisaks rohevõrgustiku elementidele määratletud ka rohevõrgustiku looduslikud haljasalad (RV haljasalad), haljaskoridorid (RV haljaskoridorid) ja parkmetsad ning puhkealad, mis ei moodusta eraldi rohevõrgustiku ala, kuid mis rohe- ja puhkealadena tõstavad linnalises keskkonnas piirkonna mainet, loovad meeldiva elukeskkonna ja säilitavad puhkeväärtusega sidusad liikumisteed läbi looduslike alade. Saku Vallavolikogu ei ole vastu ja toetab igati, et Kohila	Arvestame ettepanekuga. Rohekoridor <i>Maakasutuse ja Väärtused ja piirangud</i> joonisel on eemaldatud Saku valla territooriumilt

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			vald planeerib oma territooriumile lisaks rohevõrgustikule haljaskoridorid, kuid nende kavandamine Saku valla territooriumile ei ole aktsepteeritav ning ei ole kooskõlas Saku valla koostatava üldplaneeringuga,	
			Kohila valla üldplaneeringu maakasutusplaani on nähtav Saku valda ulatuv Keila jõe ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek. See tekitab segadust ja ei ole arusaadav. Palume seda mitte Saku valla territooriumi osas näidata	Arvestame ettepanekuga. Ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek <i>Maakasutuse ja Väärtused ja piirangud</i> joonisel on eemaldatud Saku territooriumilt.
			Roheline võrgustik on planeerimisalane mõiste, mis funktsionaalselt täiendab kaitsealade võrgustikku, ühendades need looduslike aladega ühtseks terviklikuks süsteemiks. Rohelise võrgustiku toimimiseks on oluline tagada roheline võrgustiku sidusus. Palume üle vaadata rohevõrgustiku sidusus, Saku valla ja Kohila valla piiril on mõnes kohas sidususe osas erinevused.	Hindasime rohevõrgustiku sidusust Saku ja Kohila vahel ja meie hinnangul on sidusus läbi rohekoridoride tagatud. Tähelepanu, et koridoride laiused mõnel juhul valla piiril varieeruvad kahe omavalitsuse osas, aga sidusus on sellegipoolest tagatud. Rohekoridori tupikuid ei täheldanud.
			Kohila valla üldplaneeringu seletuskirja punktis 4.1.3. on kirjas, et üldplaneeringuga kavandatud jalg- ja jalgrattatee on Kurtna ja Vilivere ühendamine piki Vilivere ja/või Kurtna teed Kohila aleviga. Saku valla piires nimetatakse antud teed Kurtna-Vilivere teeks ja Kohila valla piires on tegemist Kurtna teega (lõigud L1, L2, L3.L4, L5, L6, L7). Vilivere tee ei ole Maameti kaardilt leitav. Palume antud punkti seletuskirjas täpsustada. Saku vald lisab koostatavasse üldplaneeringusse perspektiivse kergliiklustee Kohila valla Vilivere asumis ja perspektiivse Rail Baltica Kurtna jaama vahele. Saku vald ei võta seejuures rahalisi kohustusi kergliiklustee väljaehitamisel, kuna piirkonnas meie valla elanikud puuduvad.	Arvestame ettepanekuga osaliselt. Seletuskirja ptk 4.1.3 on korrigeeritud Kurtna tee osas. Kohila vald peab oluliseks Vilivere asumis ühendamist RB Kurtna jaamaga, aga ei saa nõustuda Saku valla sõnastusega, mille järgi Saku vald ei võta seejuures rahalisi kohustusi kergliiklustee väljaehitamisel. Üldplaneeringuga ei määrata lahenduse elluviimiseks vajalikke finantseerimise kohustusi.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
	Saue Vallavalitsus	Põhilahendus - 23.12.2021 nr 2021 nr 5-1/12/2021-2	Kooskõlastab	
Isikud ja asutused				
	Elering AS	Eelnõu avalik väljapanek, 27.04.2021 e-kiri	Palume uuendada üldplaneeringu kaarti – kaardilt on puudu gaasi andmed. Gaasivõrgu osas uusi arendusi olemasolevast Kohila gaasijaotusjaamast lähiaastatel kavandatud ei ole.	Üldplaneeringu kaardiandmeid on täiendatud.
			Piirkonnas kavandavad elektrivõrgu arengud: <ul style="list-style-type: none"> - Seoses merevõrgu arendamisega kaasnevad oluliselt suuremad võimsusvood lääne piirkonnas, seetõttu on vajalik läbilaskevõime suurendamiseks rekonstrueerida Kohila valla territooriumi läbivatest liinidest 330 kV Paide-Kiisa L357 õhuliin olemasolevas koridoris. Ehitusperiood on planeeritud aastatele 2026-2027 (võib muutuda). - Lääne-Eesti ja saarte elektrivõrgu tugevdamise raames on plaanis Kohila valla territooriumil tõsta gabariite 60 kraadile Kiisa-Kohila L185 ja Kohila-Rapla L186 110 kV õhuliinidel nende läbilaskevõime suurendamiseks. 	Teadmiseks võetud. Üldplaneeringu lahendus ei vaja lähtuvalt märkusest täpsustamist.
			KSH aruande peatükist 7.15.5 Elektrivõrk tuleks kustutada vananenud joonis nr 6 (Eesti-Läti kolmas ühendus on juba valmis).	Ettepanekuga on arvestatud. KSH aruannet on korrigeeritud.
	Rail Baltic OÜ	Põhilahendus - 4.04.2022 nr KV2022-087	Palume üldplaneeringu joonistel ja seletuskirjas kajastada riigihalduse ministri 14.02.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/43 kehtestatud Rapla maakonnaplaneeringuga (eriplaneering) „Rail Baltic raudtee trassi koridori määramine“ sätestatud Rail Baltica trassikoridor. Kehtestatud eriplaneeringu koridoris kehitvad planeeringus toodud piirangud (sh maakasutustingimused) kuni raudtee valmimiseni.	Ettepanekuga ei arvestata.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Palume üldplaneeringu joonistel kajastada loomade läbipääs Loone külas Sihi jalakäijate tee ristumisel Rail Baltica trassiga. Antud asukohas on kavandatud kombineeritud lahendus jalakäijate ja loomade läbipääsuks. Samuti palume planeeringu dokumentides täpsustada, et Sihi tee ristumine Rail Baltica raudteega on kavandatud ainult kergliikluse tarbeks.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 on täiendatud. Joonisel on riste kajastatud.</p>
			<p>Kohila valla ja Rapla valla piiril paikneb Rõa ökodukt, mida palume käsitleda ka Kohila valla üldplaneeringus</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 on täiendatud.</p>
			<p>Üdplaneeringu seletuskirjas on toodud, et ökoduktide piiranguvööndid kattuvad roheline võrgustikuga, kus asustus puudub. Hetkel joonisel näidatud piiranguvööndid kattuvad ka elamualadega (nt Loone ökodukt). Palume punkti täpsustada, kas piiranguvöönd määratakse alale, kus asustust ei ole või mida selle all on mõeldud?</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Urge ja Loone ökodukti piiranguvööndid kattuvad olemasolevad elamumalad rohevõrgustikuga, mistõttu üldplaneeringust on eemaldatud väide, nagu piiranguvööndid kattuvad rohevõrgustikuga, kus asustus puudub.</p>
			<p>Üldplaneeringu seletuskirja peatükis „4.1.2. Raudtee“ on toodud, et kõrghaljastust (puid sh viljapuid) mitte kavandada rööbasteele lähemale kui 10 m äärmisest rööpast, et tagada raudteel tuleohutus ja piisav nähtavus. Juhime tähelepanu, et pärast Rail Baltica raudtee valmimist hakkab kehtima raudtee kaitsevöönd, mille laius ja piirangud on sätestatud ehitusseadustiku §-s 73.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p> <p>Antud tingimuse lisamise ettepaneku üldplaneeringusse tegi üldplaneeringu koosõlastamise käigus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (kiri 03.12.2021 nr 16-6/18-1185-014). Üldplaneering seadusi ei refereeri ning need kehtivad üldplaneeringu üleselt.</p>
			<p>Palume üldplaneeringu dokumentides läbivalt parandada mõiste „RB ristmik“, õige on kasutada mõisteid „riste“ või „ristumine“.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Üldplaneeringu jooniseid on korrigeeritud.</p>
			<p>Juhime tähelepanu, et Rail Baltica raudtee keskkonnamõju hindamise raames ei täpsustata ökoduktide piiranguvööndite piire.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p> <p>Üldplaneeringuga ei täpsustata piiranguvööndi ulatust. Üldplaneering</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				ei viita ka antud toimingu osas Rail Baltica raudtee KMH-le.
			Rohevõrgustiku analüüs ei käsitle ökoduktide piiranguvõõndeid ega kirjeldust, kuidas tagada rohevõrgustiku toimimine ökoduktide suudmealas. Kohila rohesild on strateegiline rajatis ning sellest tulenevalt palume näidata pespektiivse alana ka skeemil. Peatükis "3.5 RV konfliktkohad" on kirjeldatud, et käimasoleva Tallinn-Rapla mnt rekonstrueerimise projekteerimisel on kavas tagada ulukite läbipääs kahe valla piiresse jääva ökodukti abil. Palume täpsusta, millist ökodukti on täpsemalt silmas peetud.	Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringu rohevõrgustiku analüüs on koostatud üldplaneeringu alusanalüüsina enne lahenduse väljatöötamist. Rohevõrgustiku analüüsi koostamise ajal ei olnud selgunud Rail Baltica trassi ökoduktide ja rohesilla piiranguvõõndi ulatused ja kitsendused, mistõttu nendega analüüsis ei saanud arvestata. Analüüsi täiendamine tagantjärele ei ole enam otstarbekas.
			Üldplaneeringu seletuskirja peatükis „6. Üldplaneeringu elluviimine“ on toodud, et ökoduktide ja rohesilla piiranguvõõndite ruumiandmestik tuleb esitada Keskkonnaametile, Maa-ametile ja ökodukti omanikule. Palume lisada selgitus juurde, et kes esitab ja millisel ajal sellised andmed edastatakse. Samuti lisada andmesaajate hulka Transpordiamet.	Arvestame ettepanekuga. Ökoduktide ja rohesilla ruumiandmestiku esitab nimetatud ametiasustustele kohalik omavalitsus pärast üldplaneeringu kehtestamist. Seletuskirja ptk 6 on täiendatud.
		Põhilahendus - 19.11.2021 nr KV2021-244	Palume üldplaneeringu seletuskirja punktis 4.1.2. Raudtee parandada Rail Baltica raudtee trassikoridori mõiste ja ulatus. Lähtuda tuleb riigihalduse ministri 14.02.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/43 kehtestatud Rapla maakonnaplaneeringus „Rail Baltic raudtee trassi koridori määramine“ sätestatust. Rapla maakonnaplaneeringu kohaselt on trassi koridor raudtee rajamiseks vajaminev maa ja raudtee kaitsevöönd koos trassi „nihutamisruumiga“. Trassi koridori laiuseks on määratud 350 m.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 4.1.2 on täpsustatud Rail Baltic raudtee trassikoridori mõistet .
			Lisada üldplaneeringu seletuskirja, et vastavalt Rapla maakonnaplaneeringule tuleb raudtee ehitamiseks ning raudtee ehitamisest tingitud teedevõrgu ümberehitamiseks hoida raudtee trassi koridor ehitistest vabana. Rail Baltic raudtee trassi koridori alal võib jätkuda olemasolevate katastriüksuste ja kinnistute maakatastri sihtotstarbekohane	Arvestame ettepanekuga osaliselt. Seletuskirja ptk 4.1.2 olemasolevat tingimust on täpsustatud järgmiselt: „Ehitustegevuse kavandamisel raudtee trassikoridoris tuleb tagada võimalus

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			maakasutus ning arvestada tuleb raudtee rajamisega kuni raudtee ehitustegevuse alguseni.	raudtee ja raudtee ehitamisest tingitud teedevõrgu ümberehitamiseks; Teised esitatud ettepanekud kajastuvad juba varasemalt seletuskirja tingimustes.
			Rail Baltica kohalike peatuste täpsed lahendused selguvad detailplaneeringute menetlustes.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 4.1.2 on täiendatud tingimusega.
			Rail Baltica raudtee ehitusperioodil kasutatavate teede kasutamiseks koostatakse vastav analüüs	Ettepanekuga ei arvestata. Jääb ebaselgeks, kes antud uuringut rahastab.
			Pärast Rail Baltica raudtee valmimist hakkab kehtima ehitusseadustikus sätestatud raudtee kaitsevöönd.	Ettepanekuga ei arvestata. Seadusest tulenevate nõuete kopeerimine üldplaneeringus ei ole otseselt vajalik.
			Planeerimisel arvestada, et müratundlike objektide kavandamisel Rail Baltica raudtee lähipiirkonnas peab arendaja tagama ja finantseerima normidele vastavate leevendavate meetmete kasutusele võtmise.	Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringu seletuskirjas on juba olemas tingimus (sh ptk 2 ja 5.3), mis sätestab uute müratundlike hoonete rajamisel raudteele lähemale kui 100 m mürahindamise läbiviimise ja täiendavate meetmete rakendamise vajaduse väljaselgitamise kohustuse. Üldplaneering ei määra finantseerimise kohustusi.

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Et tagada ökoduktide toimivus, teeme ettepaneku muuta planeeringus ökoduktide suudemalade piiranguvööndite piiranguid. Meie ettepanek regulatsioonideks on järgmine:</p> <p>a. Keelatud on jahipidamine. Jahipidamine on lubatud erandkorras kohaliku omavalitsuse nõusolekul. Omavalitsus võib loa anda põhjendatud juhul nagu nuhtlusisendi kättimiseks, võõrliikide arvukuse reguleerimiseks juhtudel, kui kaitsetsoonist väljaspool pole võimalik või on raskendatud taotletava tegevuse läbiviimine.</p> <p>b. Keelatud on lageraie ja metsa raadamine. Lageraie on lubatud kohaliku omavalitsuse nõusolekul ning seatud tingimustel juhtudel, kui metsa uuendamisel ei taga teised uuendusraieviisid piiranguvööndi metsa säilimist ja arengut ökodukti kasutatavatele liikidele sobivas seisundis. Näiteks võib kohalik omavalitsus lubada erandkorras kitsa langiga lageraiet kuusikutes või lepikutes, ehk puistutes, mille uuendamiseks sobib lageraie paremini. Raie lubamisel tuleb arvestada, et metsana säiliks kõrgepuistu koridorid.</p> <p>c. Keelatud on teede, hoonete, aedade, piirete jms objektide rajamine, mis võivad takistada loomade ligipääsu ökoduktile.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Ökodukte ja rohesilda puudutavad tingimused on toodud seletuskirja ptk 3.2.3.</p> <p>Selgitame, et kohalikul omavalitsuses ei ole seadusest tulenevat pädevust jahi- ja raielubasid väljastada. Antud lubasid saab väljastada Keskkonnaamet.</p>
			<p>Ökodukti suudmealade piiranguvööndite lisatingimuste seadmisel tuleb jälgida selle lisatingimuse otstarbekust iga ökodukti puhul. Planeeringu kooskõlastamisele saadetud versioonis on piirangud seatud 500 m raadiusega alale sõltumata ökodukti selle iseärasusest. Teeme ettepaneku määrata piiranguvööndid vaid aladele, kus realselt tegevus võib mõjutada ökodukti toimivust ning kus täiendavad tingimused tagavad ökodukti toimivuse. Selliselt moodustub ökodukti suudmealale vajadusel asümmeetrilise kujuga polügon mitte ring, mis seab tingimused rohevõrgustiku olulistele aladele</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse osaliselt.</p> <p>Nõustume seisukohaga, et piiranguvööndi määramisel tuleb arvestada suudmeala iseärasustega. Seletuskirja ptk 3.2.3 on tingimusega täiendatud.</p> <p>Piiranguvööndi ulatus täpsustatakse RB KMH käigus.</p>
			<p>Kohila rohesilla toimivuse tagamiseks teeme ettepaneku laiendada rohevõrgustiku ala tugialade ja rohekoridoride loomisega lähtuvalt Rewild eksperthinnangust (Lisa 1). Rohevõrgustiku laiendamisel palume arvestada algatatud või kehtestatud detailplaneeringutega.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p>
			<p>Loone ökodukti rohekoridori alale on märgitud TARISTU joonisel (väljavõtte lisatud) tee, mille rajamine lõikab läbi</p>	<p>Selgitame, et RB põhiprojekti KMH aruande koostamisel on ökoduktide</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ökodukti 500m piiranguvööndi. Palume tee planeerimisel kaasata loomastikueksperti, et tagada ökodukti parim toimivus.</p> 	<p>piiranguvööndi määratlemisel arvestatud olemasolevate ehitistega (hooned, rajatised (sh teed), õuealad jms) ning jõutud järeldusele, et need ei halvenda/takista oluliselt loomade liikumist ökodukti piiranguvööndis, kuivõrd tegemist on pinnasekattega hooldusteedega.</p>
	<p>Kohila Maja OÜ</p>	<p>Eelnõu avalik väljapanek, 15.04.2021 e-kiri</p>	<p>Seletuskirjas on toodud tingimus, et väljaspool ÜVK ala tuleb rakendada lokaalseid reovee ja heitvee käitlemise lahendusi. Reovesi tuleb juhtida kinnistesse ja vettpidavatesse kogumismahutitesse või rakendada muid reovee kohtkäitluslahendusi, kui looduslikud tingimused seda võimaldavad. Teeme ettepaneku sõnastada tingimus järgmiselt: väljaspool ÜVK ala tuleb rakendada lokaalseid reovee ja heitvee käitlemise lahendusi kui olemasoleva ÜVK-ga liitumine on majanduslikult põhjendamatu.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>
			<p>Üldplaneeringus on sõnastatud tingimus, et tuletõrje veevõtukohtade kaugused ehitistest tiheasustusaladel: ühisveevärgil paiknevad tuletõrjehüdrandid maksimaalselt 200 m kaugusel ja veevõtukohad eraldi rajatisena maksimaalselt 400 m kaugusel. Palume kontrollida, kas viidatud sõnastus on kooskõlas siseministri määrusega „Veevõtukohta rajamise, katsetamise, kasutamise, korrashoiu, tähistamise ja teabevahetuse nõuded, tingimused ning kord“.</p>	<p>Tingimused on vastavuses viidatud määrusega.</p>
	<p>RMK</p>	<p>Põhilahendus - 13.04.2022 nr 3-1.1/1521</p>	<p>Täiendavad seisukohad: RMK varasem ettepanek oli – Palume täpsustada, milliseid maaüksusi ja taimkatet peavad ÜP koostajad silmas terminitega „põldude läheduses“ ning „looduslik taimkate“. Praegune käsitlus võimaldab tulevikus pidada lootusetuid diskussioone selle üle, kas mingi looduslik taimkate asub põllu lähedal või mitte ning milline see taimkate peab olema ja</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.6 on antud tingimust täpsustatud järgmiselt: „Põllumajanduslike tööde käigus tuleb haritaval maal säilitada looduslik taimkate nagu kivihunnikud, üksikud</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>millisel maaüksusel asuma peab. Omavalitsuse uus redaktsioon on - „Põldudega piirnevaid loodusliku taimkattega alasid, samuti hekke, ning üksikud puud ja puude grupid, kivihunnikud ja muud looduslikud üksikobjektid põldudel, tuleb säilitada“.</p> <p>RMK – me ei näe, et sõnastuses oleks toimunud sisulist muutust. Jutt on ju maaharimisega kaasnevatest negatiivsetest keskkonnamõjudest. Miks nende heastamiskohustus seatakse põldudega piirnevatele aladele, kus sellist negatiivst mõju ei teki (seal hulgas naaberkinnistutele)? Jätakuvalt on täpsustamata, mis on looduslik taimkate ja kellel lasub maaharimise keskkonnamõjude kompenseerimise kohustus.</p> <p>RMK uus ettepanek on see nõue sõnastada järgmiselt – „põllumajanduslike tööde käigus tuleb haritava maal säilitada looduslik taimkate“</p>	<p>puud ja puude grupid, hekid, kraavid põlluserval ja muud looduslikud üksikobjektid“</p>
			<p>RMK varasem ettepanek raadamise osas oli sõnastatud: „Metsamaa raadamine roheline võrgustiku aladel ei ole lubatud (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel).“ Omavalitsus väidab, et arvestab ettepanekuga. Uus redaktsioon on - „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole lubatud, va kui metsa raadamine on vajalik rohevõrgustiku kaitseesmärkide elluviimiseks“.</p> <p>RMK selgitus – Sellise sõnastuse eesmärk jääb meile jätkuvalt arusaamatuks. Rohevõrgustiku kaitseesmärkidel puudub majanduslik sisu, mille tõttu nendest tulenevalt raadamist algatada vaja ei ole. Raadamine algatatakse üldjuhul alati majanduslikel kaalutlustel. RMK ettepaneku oli, et rohevõrgustik pole sihtkaitsevöönd ja selle mõte ei seisne ainuüksi looduse ja toreda maastiku hoidmises vaid on märksa igakülgsem ja sisaldab ka traditsioonilise maamajanduse võimaldamist ja säästlikku ressursside kasutamise nõuet ning on abiks rohepöördel. See kõik eeldab raadatud alade olemasolu, nende jätkuvat kasutamist ning ka maakasutuse ajakohastamiseks vajalikke muutusi.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Nõustume, et tingimuse uus omavalitsuse redaktsioon on ebakorrektnen ning toetame RMK varasemat ettepanekut: „Metsamaa raadamine roheline võrgustiku aladel ei ole lubatud (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel).“</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 on korrigeeritud.</p>
		<p>Põhilahendus 16.11.2021 nr 3-1.1/1521-3</p>	<p>RMK on varasemalt esitanud ettepanekud ÜP seletuskirja väärtuslike põllumaade (VP) peatüki kohta: „palume kõik RMK haldusala maal väärtuslikuks põllumaaks määratud rohu- ja</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>haritava maa kõlvikud sealt välja arvata. Ajutiselt on põllumajanduslikul rendil on vaid kaks kõlvikut – id: 124398 ja 130809. Kõigi alade puhul on väärtusliku põllumaa sisu arusaamatu - kitsad ribad, servad ja väikesed kõlvikud, mis on metsastumas, juba metsastatud, olemasolev metsamaa või elupaigad, mis on õige pikas perspektiivis kliimaeesmärkide täitmiseks metsastada või jätta looduslikuke arengule. Metsastamine ei vähenda väärtusliku põllumaa väärtust. Põllumaa kõlvik on võimalik alati taastada.“. Omavalitsus RMK ettepanekuid ei arveastanud.</p>	
			<p>RMK palus väärtuslike põllumaade hulgast välja arvata järgmised maaüksused. Kuna meie hinnangul need maatükid väärtuslikuks põllumaaks ei kvalifitseeru, peame vajalikuks nende seisundit täpsustada:</p> <p>ID 123988 – ala on metsastatud;</p> <p>ID 124186 - ala on täielikult või osaliselt metsastunud, lisaks võib väidetava VP kattuvus RMK maaga olla kaardinihe. RMK kaardid selliseid põllumaa ülekatteid ei näita;</p> <p>ID 124370 – ala on osaliselt metsastunud. Meie hinnangul pole 0,37 ha suuruse segakoosluse (rohuma ja metsamaa) liitmine haritava maa massiivi külge õigustatud;</p> <p>ID 124398 – ala on osaliselt metsastunud, osaliselt pinnastee. Haritava maa pindala on meie hinnangul alla ühe hektari;</p> <p>ID 124609 – tegemist on metsamaaga, väidetava VP kattuvus RMK maaga võib olla kaardinihe, RMK kaardid põllumaade ülekattet ei näita;</p> <p>ID 124615 – ala on osaliselt metsastunud, alla 0,05 ha suuruse hõredama metsaserva liitmine VP massiivi külge ei ole meie hinnangul õigustatud;</p> <p>ID 124627 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus. RMK-le kuuluva alla 0,05 ha suuruse lagedama metsaserva liitmine väidetava VP massiivi külge pole meie hinnangul õigustatud;</p> <p>ID 124630 – alal on tehnovõrgu trassikoridor ja keskealine mets; ID 124796 – ala on osaliselt metsastunud, osaliselt rajatis (RMK mahasõit), osaliselt alla 1 ha suurune rohuma lahustükk;</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Väärtused ja piirangud ning <i>Maakasutuse</i> joonist on korrigeeritud ja nimetatud kinnistud välja arvatud väärtusliku põllumajandusmaa koosseisust.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ID 130803 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus, võimalikud rohumaa-alad on meie hinnangul alla 1 ha suurused lahustükid, osaliselt on need kaardinihked;</p> <p>ID 130809 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus, osaliselt metsastatud, osaliselt rajatised (RMK Krimmisoo tee ja laoplat), osaliselt kaardinihked;</p> <p>ID 130816 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus;</p> <p>ID 130819 – ala on osaliselt uuenenud segakooslus, rohumaa lahustükk on meie hinnangul alla ühe hektari;</p> <p>ID 130863 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus;</p> <p>ID 137207 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus, looduskaitseala, elupaiga inventuur on tegemata, võimalik on maaharimise keeld;</p> <p>ID 137286 – ala on osaliselt metsastunud segakooslus, looduskaitseala, elupaiga inventuur on tegemata, võimalik on maaharimise keeld;</p> <p>ID 137461 – ala on metsastumas segakooslus, looduskaitseala, elupaiga inventuur on tegemata, võimalik on maaharimise keeld.</p> <p>Meil on heameel tõdeda, et väärtuslike põllumaade peatükki on siiski mõnevõrra ajakohastatud ja kohandatud.</p> <p>Absoluutne metsastumiskeeld ja avatuse nõue on ümber sõnastatud, millest tulenevalt jääb kandma põhjendatuse ja kaalutletuse tingimus. Nõustume uue käsitlesega. Pikaajaliste maakasutustingimuste kavandamisel on selline suunamuutus igati tervitatav. RMK põhiülesanne on riigile kuuluvatel majandatavatel maal metsa kasvatamine ja säästlik majandamine. Väljaspool looduskaitsealaid eeldab säästlikkus ka ratsionaalset ressursside (seal hulgas maa) kasutust.</p>	
			<p>Kuna ümbersõnastatud väärtuslike põllumaade peatüki rõhuasetused on muutunud, teeme seletuskirja täpsustamiseks täiendavad ettepanekud. ÜP – „Väärtuslike põllumajandusmaadel kasvavatele puudele ei rakendata raievanuse piirangut“. Juhime tähelepanu sellele, et üldplaneeringuga ei saa muuta kehtivate seaduste regulatsioone. Kui maal kasvab Metsaseaduses kirjeldatud tunnustele vastav mets, kehtivad seal kõik Metsaseaduses</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.6 on korrigeeritud ja antud tingimus välja võetud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			kirjeldatud regulatsioonid ning metsaomanik on kohustatud neid järgima. Seetõttu palume nimetatud lause ÜP seletuskirjast eemaldada. Mõistame, et ÜP eesmärk on võimaldada metsastunud põllumaa igaaegset taastamist, kuid kuna puittaimestiku likvideerimise puhul väärtusliku põllumaa taastamiseks on tegemist raadamisega, pole ainuüksi raievanuse piirangu rakendamata jätmisest abi.	
			RMK ettepanek - „Maastiku avatust kaotava tegevuse kavandamisel tuleks eelistada massiivi ebakorrapäraseid servaalasid, mille põllumajanduslik kasutamine on niikuinii raskendatud“ Selgitus – mitte ainult hoonete ja rajatiste kavandamisel, vaid ka metsastamisel on vähemalt esialgu mõistlik realiseerida toidu tootmiseks mittesobivad põllumassiivide serva-alad. Leiame, et antud juhul on ka päikeseparkide keeld ebamõistlik.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.6 tingimust on korrigeeritud järgmiselt: Maastiku avatust kaotava tegevuse kavandamisel sh hoonete ja rajatiste kavandamisel tuleks eelistada massiivi ebakorrapäraseid servaalasid, mille põllumajanduslik kasutamine on niikuinii raskendatud”. Selgitame et seletuskirja sõnastus ei väljenda lauskeeldu päikesepargi kavandamisele väärtuslikule põllumajandusmaale, vaid rõhutakse, et üldjuhul ei ole see lubatud.
			ÜP – „Põldude läheduses olev looduslik taimkate, samuti üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad tuleb säilitada. Sellised loodusliku taimestikuga kaetud alad võimaldavad suurendada põllumajanduspiirkondade bioloogilist mitmekesisust”. RMK ettepanek – Palume täpsustada, milliseid maaüksusi ja taimkatet peavad ÜP koostajad silmas terminitega „põldude läheduses” ning „looduslik taimkate”. Praegune käsitus võimaldab 3 tulevikus pidada lootusetuid diskussioone selle üle, kas mingi looduslik taimkate asub põllu lähedal või mitte ning milline see taimkate peab olema ja millisel maaüksusel asuma peab.	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.6 tingimust on korrigeeritud järgmiselt: „Põldudega piirnevaid loodusliku taimkattega alasid, samuti hekke, ning üksikud puud ja puude grupid, kivi-hunnikud ja muud looduslikud üksikobjektid põldudel, tuleb säilitada”.
			RMK tegi ettepaneku jätta välja üldine metsamaa sihtotstarbe muutmise ja raadamise keeld: „Teeme ettepaneku välja võtta raadamise keeld. Raadamine on vajalik metsamajandusliku taristu ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks, mis on vajalik	Arvestame ettepanekuga. Seletuskirja ptk 3.2.3 tingimust on korrigeeritud järgmiselt: „Metsamaa

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kpv	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>sellesama rohevõrgustiku eesmärkide elluviimiseks. Raadamine võib osutada vajalikuks ka omavalitsusele või riiklike taristuobjektide rajamiseks"</p> <p>Omavalitsus ettepanekuga ei arvestanud: „Üldplaneeringu alusel koostatud rohevõrgustiku analüüsi tulemusel on seatud rohevõrgustikus tingimus, et raadamine ehk metsamaa kasutusotstarbe muutmine ei ole lubatud. Rohevõrgustiku säilimine peab igasuguse tegevuse kavandamisel rohevõrgustikku, oleme tagatud“. Selgitame veelkord. Üleüldine raadamise keelt tekitab meie hinnangul olukorra kus õiguslikult pole võimalik hooldada ja rekonstrueerida isegi mitte olemasolevat taristut, näiteks metsamajanduslikku- , energia- ja transpordi taristut, kuna sinna kasvanud puittaimestiku likvideerimine pole kehtestatud ÜP alusel võimalik.</p>	<p>raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole lubatud, va kui metsa raadamine on vajalik rohevõrgustiku kaitseesmärkide elluviimiseks. Muul eesmärgil raadamise vajaduse kaalumisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohevõrgustiku sidususe säilimine”;</p>
			<p>RMK ettepanek - sõnastada see punkt alljärgnevalt: „Metsamaa raadamine roheline võrgustiku aladel ei ole lubatud (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel).“</p>	<p>Ettepanekuga on arvestatud osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.3 on täiendatud olemaoslevate tehnovõrkude ja taristuobjektide hooldamise osas.</p>
			<p>RMK tegi ettepaneku, et üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas märkida, et RMK poolt majandatavate metsade, seal hulgas teavituskohustusega metsade (KAH alade) osas, rohevõrgustiku alade osas ja väärtuslikel maastikel on lubatud kõik raieliigid. Omavalitsus ettepanekuga ei arvestanud. „Nimetatud aladel on lubatud raieliigid, mis ei kahjusta alal kehtivaid väärtusi ning ei lähe vastuollu üldplaneeringus sätestatud eesmärkide ja tingimustega“.</p> <p>Sõnastame RMK ettepaneku ringi: „RMK majandatavates metsades on lubatud kõik metsaseaduses loetletud raieliigid mis ei kahjusta alal registreeritud väärtusi ning ei lähe vastuollu üldplaneeringus sätestatud maakasutuse eesmärkidega“</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Üldplaneering ei saa teha ühele metsaomanikule erisusi raieliikide osas. Raieliik lähtub maakasutuse ja maastiku väärtusest ja kaitse-eesmärgist.</p>
			<p>RMK tegi ettepaneku lisada ÜP-sse KAH alasid puudutavad sätted ja nimetasime need ka ära. Omavalitsuse otsus oli, „teeme ettepanekutega arvestamise kaalumisel täiendavat koostööd RMKga ning KAH alade moodustamise otsustamisel täiendame ka vajalike tingimustega seletuskirja“. Paraku</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk on korrigeeritud ja lisatud tingimus: „Lageraielangile jäetud sälikpuud peavad tagama metsa</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>tõdeme, et omavalitsuse sõnastus on RMK ettepanekute mõtet muutnud ja need ei ole meie ettepanekutega enam kooskõlas. Peame vajalikuks ära märkida ka seda, et RMK-ga ei ole neid muudatusi arutatud. ÜP- „Lageraielangile jäetakse säilikpuud kasvama gruppina“ RMK pole sellist ettepanekut esitanud. Miks sellist regulatsiooni seada? Miks keelata säilikpuude jätmine üksikult või kombineeritult? Mitu puud on grupp? Selline kitsendav tingimus on otstarbetu igas mõttes ja võib paljudel juhtudel välistada ka tehtud asjakohaste ettepanekutega arvestamise.</p> <p>RMK ettepanek – „Lageraielangile säilikpuude valimisel arvestatakse võimalusel ka kogukonna esindajate ja piirinaabrite ettepanekuid“ või „raietööde tulemusel jäetakse raiealale kasvama kogukonnaga kokku lepitud elujõulisi säilikpuid määral ja viisil, mis tagab uute puude välja kasvatamise raiealal“</p>	<p>uuendamise, mitmekesisuse säilitamise ning leevendama lageraie tõttu tekkiva negatiivset keskkonnamõju. Säilikpuude valikul arvestada ala loodusväärtuste ning kogukonna arvamusega ja võimalusel jätta säilikpuud kasvama gruppina vana metsa serva või langi lääneküljele.“</p>
			<p>ÜP-„Lageraie järgselt uuendatakse raiesmik raele järgneval uuendamisperioodil“ RMK pole sellist ettepanekut esitanud. Alati on üldiseks põhimõtteks, et üks vegetatsiooniperiood peab jääma raie ja istutamise vahele, sest raele järgneval vegetatsiooniperioodil on kahjurputukate arvukus langil kõrge. Järgneval uuendamisperioodil uuendamine eeldab metsataimede töötlemist tõrjevahendiga, seda RMK sageli ka kasutab, kuid miks on vaja tõrjevahendi kasutamise vajadus sisse kirjutada üldplaneeringusse? Samuti pole põhjust üldplaneeringuga välistada loodusliku uuendamise võtteid.</p> <p>RMK ettepanek - „Lageraie järgselt uuendatakse raiesmik kahe aasta jooksul pärast raiet“</p>	<p>Arvestame ettepanekuga.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.4 tingimust on korrigeeritud järgmiselt: „Lageraie järgselt uuendatakse raiesmik kahe aasta jooksul pärast raiet“</p>
			<p>ÜP-„ Raietööde planeerimisel tuleb kaaluda ning võimalusel arvestada ümberkaudsete maaomanike ettepanekuid. Ettepanekutega mitte arvestamisel tuleb sellest teavitada ning otsust põhjendada“. Keda peetakse silmas ümberkaudsete maaomanikena? RMK põhjendab oma otsuseid kõigile soovijatele kuid meie teavituskampaania on suunatud raiealadest otseselt puudutatud kogukonnaliikmetele – eelkõige raielankide koduomanikest piirinaabritele, kelle puhul arvestame võimalusel ka konkreetseid ettepanekuid. Kogukond (nende hulgas ümbruskaudsed maaomanikud) saab arvamust avaldada õiguspärase esinduste abil ja soovi korral</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt.</p> <p>Seletuskirja ptk 3.2.4 on korrigeeritud järgmiselt: „Raietööde planeerimisel teavitatakse raietöödest otsese teavitusega kohalikku omavalitsust ning raielankide piirinaabreid. Teavitused raie teostamise kohta edastatakse ka avalikke infokanaleid pidi, mille kaudu peaks teavitus jõudma ka teiste kogukonnaliikmeteni. Esitatud</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>ka iseseisvalt. Kaasamine KAH aladel metsatööde planeerimisse toimub RMK kaasamise juhendi alusel:</p> <p>RMK ettepanek- „Raietööde planeerimisel tehakse koostööd omavalitsusega, kaalutakse ja võimalusel arvestatakse ka teisi (eelkõige raielangipiirinaabrite) ettepanekuid</p>	<p>ettepanekuid tuleb kaaluda ning võimaluse arvestada. Ettepaneku arvestamata jätmisel tuleb otsust põhjendada ning ettepaneku esitajat otsusest teavitada”.</p>
		<p>Eelnõu avalik väljapanek</p>	<p>Riigimaast loobumise üle otsustamise pädevust RMK-l ei ole. RMK ei anna üldplaneeringu kooskõlastamisega nõusolekut riigimaa juhtotstarbe muutmiseks, uute taristuobjektide rajamiseks ega maa üleandmiseks või võõrandamiseks vaid eelhinnangu RMK võimalikust seisukohast. Vastavalt kokkulepitud korrale, annab keskkonnaministrile seisukoha riigimaa juhtotstarbe muutmiseks ja maa võõrandamiseks RMK juhatus.</p> <p>RMK KAH aladel eeldab juhtotstarbe muutmine ka kogukonna ettepanekute ja seisukohtade eelnevat väljaselgitamist ja kaalutlemist, kuna peab üldjuhul raadamiseks tehtava lageraiega.</p> <p>Juhime tähelepanu, et keskkonna- ja looduskaitse seisukohalt uute tiheasustusalade, tööstusparkide ja taristuobjektide rajamiseks on õigem eelistada mittemetsamaad väljaspool kaitstavaid loodusobjekte.</p> <p>RMK maale tuleb kõigil juhtudel tagada juurdepääs – koos uue juhtotstarbe või taristuobjektiga tuleb projekteerida ja välja ehitada nõuetekohased läbipääsud rasketehnikale ja maha sõidud metsamaterjalide ladustamiseks vajalikus pikkuses.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
			<p>Id: 20023 (31701:002:0423) Vetuka - ei nõustu riigi metsamaa muutmise tootmiskaas.</p> <p>Id: 106480 (31701:002:0424) Vilivere ja Id: 72511 (31701:001:0482) Aespa – RMK-l puudub pädevus nõustumiseks metsamaa muutmise elamumaaks, tiheasustusalaks ja sellest tulenevalt maa võõrandamiseks. Antud juhul, riigimetsa majandamist juhtotstarbe muutmise oluliselt ei segaks. Ühtlasi anname teada, et tegemist on RMK KAH alaga.</p> <p>Id: 106242 (31701:001:0584) Vilivere – RMK-l puudub pädevus nõustumiseks metsamaa muutmise elamumaaks,</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringuga ei ole kavandatud automaatselt maakasutuse muudatust, vaid antud perspektiivid alade kasutamiseks. Maa kasutamine olemasoleval funktsioonil võib jätkuda.</p> <p>Üldplaneeringut on korrigeeritud ja Vetuka maaüksusele ei kavandata tootmiskaas sihtotstarvet.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>tiheasustusalaks ja sellest tulenevalt maa võõrandamiseks. Antud juhul, riigimetsa majandamist juhtotstarbe muutmine oluliselt ei segaks. Ühtlasi anname teada, et tegemist on RMK KAH alaga. Lisaks on tegemist on kaitstava loodusobjektiga Kurtna-Vilivere hoiualaga.</p>	<p>Vardi metskond 129 (Vilivere) maaüksusele on kavanadatud vaid põhjaosas elamumaa funktsioon.</p> <p>Vardi metskond 119 (Aespa) maaüksuse osale tiheasustusala sees ei ole kavandatud elamumaa sihtotstarvet (säilitatakse loodusliku pargi-alana)</p> <p>Vardi metskond 2017 (Vilivere) maaüksusele ei ole kavandatud elamumaa sihtotstarvet.</p>
			<p>RMK on kõigile küsitud maaeraldistele ja projektahendustele kooskõlastused andnud.</p> <p>Võimalike täiendavate RB trassi mõjudest tingitud mistahes täiendavate maakasutuspiirangutega me ei nõustu.</p>	<p>Üldplaneeringuga ei kavandata täiendavaid maakasutuspiiranguid RB trassist tulenevalt. Üldplaneering arvestab RB maakonnaplaneeringu ning projekti koostamisel ilmnevate mõjudega.</p>
			<p>Kernu - Kohila ümbersõit Id: 74086 (31701:001:0488) Vetuka – ei nõustu, lõhub metsaala terviklikkust, segab riigimetsa majandamist. Id: 66857 altrnatiivid 1 ja 3 (31701:001:0499) Masti – ei nõustu, lõhub metsamaa terviklikkuse, segab oluliselt riigimetsa majandamist, trassikoridoris ja selle lähedal asuvad kaitsealuste liikide elupaigad. Id: 20023 (31701:002:0423) Vetuka - ei nõustu, lõhub metsaala terviklikust, segab oluliselt riigimetsa majandamist.</p>	<p>Kohila ümbersõidu vajadus Kohila alevist põhjaosas on üldplaneeringus kajastatud strateegilise vajadusena. Üldplaneering toob välja vajaduse lahendada raskeveokite ümbersuunamine lisaks Kohila alevile ka Hageri alevikust. Üldplaneering ei tee ettepanekut võimaliku trassikoridori täpsele asukohale. Ümbersõidu tee täpsem lahendus tuleb kavandada läbi detailsema planeeringu ja mõjude hindamise, sh hinnata selle majanduslikku otstarbekust.</p>
			<p>Perspektiivsed jalg – ja rattateed Id: 85575 (31701:002:1843) Prillimäe, Id: 103147 (31701:001:1552) Prillimäe,</p>	<p>Üldplaneeringuga ei kavandata jalg- ja jalgrattateede täpset asukohta vaid näidatakse teede vajadus. Projektlahenduse väljatöötamise käigus tuleb teha teiste hulgas ka</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Id: 74086, 20023 (31701:002:0488 ja 31701:002:0423) Vetuka ja Id: 60787 (71801:001:1676) Viimsi metskond 281 – RMK-l puudub pädevus nõustumiseks metsamaa muutmiseks transpordimaaks ja sellest tulenevalt maa võõrandamiseks. Antud juhul võivad jalg- ja rattateed oluliselt segada riigimetsa majandamist. Katastriüksus 31701:002:1843 on RMK KAH ala.</p> <p>Id: 103147, 106480 (31701:002:0424) Urge – ei nõustu, kergtee trassikoridor on keset riigimetsa, lõhub metsaala terviklikkuse, häirib elusloodust ja segab oluliselt riigimetsa majandamist</p>	<p>koostööd RMKga, et leida jalg- ja jalgrattateede lahendus, mis oleks kompromiss avalike ja RMK huvide vahel.</p>
			<p>Perspektiivsed sõiduteed</p> <p>Id: 72511 (31701:001:0482) Aespa - RMK-l puudub pädevus nõustumiseks metsamaa muutmiseks transpordimaaks ja sellest tulenevalt maa võõrandamiseks. Antud juhul, võib kavandatav sõidutee parandada juurdepääsu riigimetsa majandamiseks. Tegemist on RMK KAH alaga.</p>	<p>Üldplaneeringuga ei kavandata sõiduteede täpset asukohta vaid näidatakse teede vajadus. Projektlahenduse väljatöötamise käigus tuleb teha teiste hulgas ka koostööd RMKga, et leida jalg- ja jalgrattateede lahendus, mis oleks kompromiss avalike ja RMK huvide vahel.</p>
			<p>Perspektiivsed matkateed</p> <p>31701:001:2500 Saunaküla LKA – võimalik on nõusolek, kuid ilma sihtotstarbe muutmise ja maa võõrandamiseta.</p>	<p>Üldplaneeringuga ei kavandata matkateede täpset asukohta vaid näidatakse teede vajadus. Projektlahenduse väljatöötamise käigus tuleb teha teiste hulgas ka koostööd RMKga, et leida jalg- ja jalgrattateede lahendus, mis oleks kompromiss avalike ja RMK huvide vahel.</p>
			<p>Väärtuslikud põllumaad</p> <p>Teeme ettepanekud kõik RMK haldusala maal väärtuslikuks põllumaaks määratud rohu – ja haritava maa kõlvikud sealt välja arvata. Ajutiselt on põllumajanduslikul rendil on vaid kaks kõlvikut – id: 124398 ja 130809. Kõigi alade puhul on väärtusliku põllumaa sisu arusaamatu - kitsad ribad, servad ja väikesed kõlvikud, mis on metsastumas, - metsastatud, - metsamaa või elupaigad, mis ei saa omada kõrget põllumajanduslikku väärtust ja on õige pikas perspektiivis kliimaeesmärkide täitmiseks metsastada või jätta looduslikuke</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Väärtuslike põllumajandusmaade kavandamine ja kaitse on omavalitsusele maakonnaplaneeringuga sätestatud kohustus, millega mitteametustamisel tuleb omavalitsusel põhjendada maakonnaplaneeringu muutmise vajadust. Ettepanek on otseselt vastuolus Maaeluministeriumi kui</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>arengule. Metsastamine ei vähenda kuidagi maa väärtust vaid suurendab seda. Põllumaa kõlvik on võimalik alati taastada ja sinna sirgunud puittaimestiku müük katab uudismaa kulud. Üldplaneering peaks ka kliimaeesmärkide saavutamist toetama</p>	<p>valdkonda kureeriva ministeeriumi ettepanekuga, kellele oleme teinud ettepaneku erinevate ametiasutuste koostöös väärtuslikke põllumajandusmaid puudutavate konfliktide lahendamiseks.</p>
			<p>Väärtuslikud maastikud Id: 105204 (31701:001:2471 ja 31701:001:0487 Sutlema – ei nõustu, väärtusliku maastiku sisu nii suure metsaalal on arusaamatu, tegemist tavalise majandatava metsaga.</p>	<p>Tegemist on maakondliku tähtsusega ning maakonnaplaneeringuga kehtestatud väärtusliku maastikuga, kus on peamine kaitstav väärtus ajalooline asustus ja sellega seonduvad elemendid, sh metsaalad asustusüksuste ümber.</p>
			<p>Väärtusliku maastiku reservalad Id: 19358 (31701:001:1136) Vaino – nõus, muinsuskaitsealune maa-ala. Ülejäänud reservaaladega ei nõustu, väärtusliku maastiku sisu on arusaamatu, tegemist on tavaliste riigimetsa aladega.</p>	<p>Üldplaneeringuga ei kavandata väärtusliku maastiku reservalasid, vaid tegemist on informatiivse kihiga, mis tuleneb maakonnaplaneeringust.</p>
			<p>Maakasutus ja metsa majandamine Üldise põhimõttena peaks metsa majandamine tuginema kõikjal majandatavas metsas metsaseadusele ja kaitsealade piiranguvõõndites lisaks ka looduskaitseadusele ja kaitseala kaitse eeskirjale. Üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas palume märkida, et RMK poolt majandatavate metsade, seal hulgas teavituskohustusega metsade (KAH alade) osas, rohevõrgustiku alade osas ja väärtuslikel maastikel on lubatud kõik raieliigid. KAH aladel koostab RMK metsa majandamiseks ja uuendamiseks metsamajanduskavad kümneks aastaks ja teeb seda koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemit, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemit ja koosseisu pikemas perspektiivis.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Nimetatud aladel on lubatud raieliigid, mis ei kahjusta alal kehtivaid väärtusi ning ei lähe vastuollu üldplaneeringus sätestatud eesmärkide ja tingimustega.</p>
			<p>Rohevõrgustik Teeme ettepaneku välja võtta raadamise keeld. Raadamine on vajalik metsamajandusliku taristu ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks, mis on vajalik sellesama rohevõrgustiku</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata. Üldplaneeringu alusel koostatud rohevõrgustiku analüüsi tulemusel on seatud rohevõrgustikus tingimus, et raadamine ehk metsamaa</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			eesmärkide elluviimiseks. Raadamine võib osutada vajalikuks ka omavalitsusele või riiklike taristuobjektide rajamiseks.	kasutusotstarbe muutmine ei ole lubatud. Rohevõrgustiku säilimine peab igasuguse tegevuse kavandamisel rohevõrgustikku, oleme tagatud.
			<p>Väärtuslik põllumaa</p> <p>Teeme ettepaneku välja võtta avatuse nõue ja metsastamise keeld. Metsastamine aitab taastada põllumajandusega kurnatud mullastikul ja avatud maastikku on võimalik alati kiiresti taastada. Metsastamine on parim võimalik mistahes maatüki säästlikuks hoidmiseks ja toetab kliimaeesmärkide saavutamist.</p>	<p>Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Väärtuslike põllumajandusmaade kavandamine ja kaitse on omavalitsusele maakonnaplaneeringuga sätestatud kohustus, millega mitteamistamisel tuleb omavalitsusel põhjendada maakonnaplaneeringu muutmise vajadust. Juhul, kui RMK oma kirjas toodud eesmärki täita soovib, tuleb RMK-l selleks küsida nõusolek Maaeluministeeriumilt ning Rahandusministeeriumilt.</p> <p>Kohaliku omavalitsuse ülesanne üldplaneeringu koostamisel ei ole konfliktsete riiklike huvide tasakaalustamine vaid kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu kavandamine, arvestades kohalikke huve ja vajadusi</p>
			<p>Loodusliku haljasmaa ja parkmetsa maa-alad</p> <p>Teeme ettepaneku asendada tekst „Tagada kõrghaljastuse või metsa säilimine. Raiete kavandamisel lähtuda ala väärtusest“, tekstiga „metsa majandatakse või haljastus- ja heakorra töid tehakse lähtuvalt kogukonna soovide, eksperthinnangutest ja vastavuses õigusaktidega“, või üldse välja võtta. Juhime tähelepanu, et vastuoluline tundub loodusliku haljasmaa ja parkmetsa alale kavandada tiheasustusalasid, kus kõrghaljastust või metsa üldjuhul väga palju alles ei jää.</p>	<p>Loodusliku haljasmaa ja parkmetsa maa-alale ei ole tiheasustus lubatud. Alad paiknevad küll tiheasustusalas sees, kuid ongi tiheasustusalal vajalikud tiheda asustuse ja hoonestuse tingimuses haljasalade säilitamiseks või kavandamiseks.</p>
			<p>Kaitstavad loodusobjektid</p> <p>Lausetel „Kohaliku tähtsusega kaitsealustel aladel on keelatud raie“ ja „Raie teostamise vajaduse ilmnemisel kooskõlastada raie liik ja ulatus kohaliku omavalitsusega“ puuduvad</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt. Sõnastame üldplaneeringu tingimused selliselt, et need ei oleks raiete osas vastuolulised.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>põhjendused ja seos konkreetse kohaga – lisaks on need laused omavahel vastuolus.</p> <p>Oleme seisukohal, et üldplaneering ei peaks ette seadma hüpoteetilistele kohalikele kaitsealadele meelevaldseid piiranguid, vaid omavalitsuse tehtud kaitsealadel tuleb samamoodi, nagu riiklikel kaitsealadel, viia läbi kaitseala loomise menetlus mille käigus koostatakse kaitse-eeskirjad, kus on vajaduspõhiselt sätestatud osapooltega kokku lepitud piirangud ja kaitsekorralduskava, kus on kirjeldatud vajalikud tööd ja eelarve.</p>	
			<p>Matkarajad</p> <p>Palume täpsustada, mida tähendab „Raiete kavandamisel matkaradade lähimbruses tuleb tagada matkaradade terviklikkus ja kasutatavus“ ja miks seda ainult raiete kavandamisel teha tuleb. Teeme ettepaneku üles lugeda kõik inimeste tegevusvaldkonnad, muuhulgas ka kõikvõimalikud raadamispõhjused ja looduskaitsetööd.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringus on samas peatükis sätestatud ka tingimus, et teiste tegevuste kavandamisel, sh ristuvate teede ja tehnovõrkude kavandamisel, arvestada matkaraja terviklikkuse ja kasutatavuse säilimisega. Seega on teie ettepanekuga üldplaneeringus juba arvestatud.</p>
			<p>KAH alad, teavituskohustusega metsad</p> <p>Selgitame, et KAH (kõrgendatud avaliku huviga) ala on RMK sisemises kõnepruugis kasutatav mõiste, mida on hakatud kasutama ka laiemalt. Õigusaktides kasutatakse terminit teavituskohustusega mets.</p> <p>Üldplaneeringuga on KAH aladeks määratud järgmised metsaalad. Lisasime neile RMK ettepanekud ja seisukohad:</p> <p>31701:001:2471 Kohila Sutlema – teeme ettepaneku KAH ala moodustamiseks RMK pakutud ulatuses (lisatud asendiplaan);</p> <p>31701:004:2093 Kohila Kõnnu järv – teeme ettepaneku moodustada KAH ala ainult kvartali PR008 (Kõnnu järve ümbrus), ülejäänud alal meie hinnangul kõrgendatud avalik huvi puudub;</p> <p>31701:004:2094 Kohila raudtee ja RB trass – teeme ettepaneku KAH ala mitte moodustada, kuna meie hinnangul seal kõrgendatud avalik huvi puudub;</p> <p>31701:004:2082 Kohila alev –</p>	<p>Arvestame ettepanekutega järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandu mets kui Kohila aleviku elanike jaoks oluline puhkeotstarbeliselt aktiivses kasutuses mets jääb KAH alana paika. • Sutlema KAH alal arvestame RMK pakutud piiridega. • Kõnnu järve ümbruse KAH ala arvestame RMK pakutud piiridega.

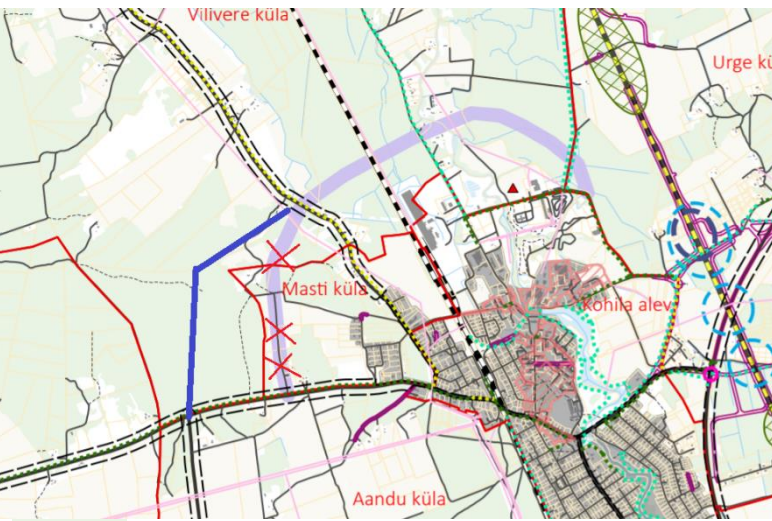
Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>meie hinnangul seal KAH otstarve puudub, sest hoonestust eraldab raudtee koridor, kuid nõustume KAH alaga kuni liinialuse maa lõpuni. Sealt edasi on tegemist looduskaitsealaga.</p>	
			<p>Teeme ettepaneku lisada üldplaneeringusse järgmised KAH alad lisatud selgitustes või kaartidel näidatud piirides.</p> <p>Kohila Vetuka Kohila Prillimäe Kohila Angerja Kohila Aespa Kohila Kurtna Kohila Sutlema</p> <p>Seletuskirjas puuduvad sätted KAH alasid puuduvad sätted.</p> <p>Teeme ettepaneku, et üldplaneering peaks võimaldama teavituskohustusega metsade majandamisel KAH aladel tavapäraselt metsa majandamist - kõiki raieliike, kuid konkreetsemad kokkulepped tehakse KAH alale koostatava metsamajanduskavaga.</p> <p>Metsa majandamisel ja ja uuendamisel lähtutakse metsaseadusest ja alljärgnevatest põhimõtetest:</p> <p>uuendus ja harvendusraied kavandatakse 10 aastaste või omavalitsusega kokku lepitud perioodide kaupa;</p> <p>teostatavatele töödele seatakse tingimused koostöös omavalitsusega ja nendest (raietest ja tingimustest) teavitatakse ka raielankide piirinaabreid ja vajadusel ka kogukonda laiemalt vastavalt RMK sisekorrale;</p> <p>tööde teostamisel arvestatakse kokkulepitud ajalisi piiranguid;</p> <p>raietööd planeeritakse selliselt, et need häiriks inimesi võimalikult vähe;</p> <p>raielangid püütakse sobitada maastikku võimalikult vähe silmariivaval moel;</p> <p>vastavalt piirinaabri soovile, kuid arvestades metsamajanduslikku otstarbekust jäetakse kasvama</p>	<p>Jooniseid on täiendatud.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>täiendavalt säilikipuid, puudegrupe ja isegi langiosi, kuid hoonetele ja rajatistele mitte lähemale kui puu kõrgus; üldkasutatavatele metsateedele ja radadele üldjuhul raidmeid ei jäeta (va. tee ületamiseks traktoriga) ja tekkinud roopad tasandatakse kohe kui ilm võimaldab; sanitaarraiet ning noortes ja keskealistes metsades hooldusraiet tehakse lähtuvalt puistu seisundist ja metsakasvatustlikust otstarbekusest, eraldi teavitust ei korraldata; eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste – tõttu vajalikuks osutuvatest uuendusraietest teavitab RMK eraldi ning need võivad tingida täiendavate raiekohtade kavandamist; uus mets pannakse lankidel kasvama hiljemalt kahe aasta jooksul pärast raiet, arvestatav metsanoorendik on raialal hiljemalt 10 aasta pärast.</p>	
	Alvar Tähe	Põhilahendus - 30.11.2021	<p>LK. 14-20 on selgitatud mitmeti ehitustingimustest hajaasustusel - üldised tingimused, tingimused hajaasustusel, tingimused Vilivere arengualal ning eraldi maaüksuste raames. Veidi arusaamatu, millal millise punkti tingimustest peab lähtuma.</p>	<p>Allika-Mardi kinnistu puhul tuleb arendustegevuse korral lähtuda seletuskirja punktis 2.2.1. toodud tingimustest. Muuhulgas lisame, et Allika-Mardi kinnistule määratud 30 % kaubandus-, teenindus- ja büroohonete maa on arendustegevuse korral lubatud suurim. Eelnev ei tähenda, et elamumaa ja ärimaa osakaal ei võiks detailplaneeringu koostamise käigus lähtuvalt piirkonna arengust täpsustuda ja muutuda</p>
			<p>Lk 18 on räägitud nõudest, kus hajaasustuse õuealade vahe vähemalt 100 m. Kas see laieneb ka Allika-Mardi kinnistule?</p>	
			<p>Lk 19 on kirjas, Esmajärjekorras kuuluvad arendamiseks olemasoleva tiheasustuse alal arendatavad alad ja selle vahetus naabruses olevad elamu-, ühiskondliku- ja ärimaa alad (kinnistud Saialille, Kännu, Metsamaa III) ning Vilivere tee äärsed alad (kinnistud Allika-Mardi, Sillasoosauna,</p>	<p>Eelneva põhjuseks on eelkõige kinnistuomanike soov (sh Teie pöördumine ja huvi arendustegevuse vastu) ning asjaolu, et üldjuhul on kõige suurem surve arendustegevusel</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Karulaane, Karumäe, osaliselt Abrami). Nimetatud aladele on planeeritud ka valla poolt soovitud üldkasutatavad hooned (lasteaed-algkool, külakeskus-raamatukogu ja teised elanike teenindamiseks vajalikud teenused). Kommunikatsioonidega ühinemine on otstarbekam olemasolevaid tehnovõrke pikendades. Teises järjekorras kuuluvad arendamisele olemasoleva metsa sees olevad alad (kinnistud Mustika I, Mustika II, Metsamaa I, Metsamaa II, Mustikametsa, Valgemäe, Männimäe). Sooviksin aru saada, kuidas on selline järjekord paika pandud ning kuidas on kõnealuste kinnistu omanikega antud teemat arutletud? Kuhu täpsemalt on planeeritud lasteaed, raamatukogu jm ning kes saab olema nende arendaja? Varasemalt on räägitud, et kommunikatsioonid tuleb lahendada lokaalse lahendusena, kuid nüüd loen, et otstarbekam on pikendada olemasolevaid tehnovõrke!? Ei saa nõustuda otstarbekuse osas olemasolevate trasside pikendamiseks Allika-Mardi kinnistule. Seega, peaks olema üldplaneeringus välja toodud, kus on otstarbekam ja kus mitte. Nt Allika-Mardi tuleks lahendada lokaalselt.</p>	<p>olnud just infrastruktuuridega varustatud alade äärealad.</p> <p>Kohila vallavalitsusele jääb arusaamatuks, mis antud lõigus Teile täpselt küsimusi tekitab või ei sobi?</p> <p>Kõnealused ühiskondlike hoonete maa-alad on nähtavad nii planeeringu maakasutuskaardilt kui koostatava ÜP maakasutuskaardilt või kaardirakenduselt. Juhime tähelepanu, et 02.06.1993. a vastu võetud (viimati muudetud 18.10.2021) Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 (1) järgi on kohaliku omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu. Ruumilise planeerimise kaudu luuakse eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestava, demokraatliku, pikaajalise, tasakaalustatud ruumilise arengu, maakasutuse, kvaliteetse elu- ning ehitatud keskkonna kujunemiseks, soodustades keskkonnahoidlikku ning majanduslikult, kultuuriliselt ja sotsiaalselt jätkusuutlikku arengut. Ruumilise planeerimise põhiülesanne on maa-ala ruumilise arengu põhimõtetes ja tingimustes kokkuleppimine.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Lisaks peaks olema praeguse koostatava üldplaneeringu lahenduse osas joonis ja seletuskiri vastavuses. Allika-Mardi kinnistu osas on suurim erinevus, et seletuskirja järgi on välja toodud, et ärimaa osa peab olema 30% kogu kinnistu suurusest. Joonisel võiks hinnata selle suuruse 60%. Selles osas võib tekkida arusaamatust detailplaneeringu koostamisel. Nõustun juhtfunktsiooni andmisega Allika-Mardi kinnistust kuni 10% ärimaa.</p>	<p>Tõepoolest on tekkinud olukord, kus täna ÜP materjalidesse lisatud planeeringu põhijoonis oli meile teadaolevalt viimane maakasutusplaani versioon. Samas tõdeme täna, et ka meie arhviis on maakasutusplaan kuupäevaga „Aprill 2014“ (vt Lisa 1). Vaatame eelneva üle ja oleme valmis joonist ÜP's muutma. Kuid soovime Teie tähelepanu juhtida ka asjaolule, et ÜP's määratav maakasutuse juhtotstarve on territooriumi kasutamise valdav otstarve, mis annab piirkonnale edaspidise maakasutuse põhisuuna. Seega annab ÜP maakasutuse osas üldised suunad, mida arenguvajaduste selgumisel tuleb täpsustada läbi detailplaneeringute ja projekteerimistingimuste. Maakasutuse juhtotstarvete piirid ÜP joonisel on tinglikud ja nende ulatust tuleb täpsustada ÜP elluviimisel lähtuvalt piirkonna arengust, sh detailplaneeringute või projekteerimistingimuste kaudu</p>
		<p>Eelnõu avalikustamine, 12.05.2021 e-kiri</p>	<p>Kuna Allika-Mardi maaüksus Vilivere külas kuulub ka koostatava üldplaneeringu alasse, siis antud kinnistu omanikuna märgin, et algatamise algusest (aastast 2018) ei ole minu, kui omanikuga mitte kordagi arutatud selle kinnistu sihtotstarbe muutmist. Seega ei ole kaasatud mind mingil moel antud üldplaneeringu koostamisse. Samas on just sellel kinnistul väga oluline osa sihtotstarbest muudetud ärimaa funktsiooniks, millega ma nõustuda ei saa.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringu koostamine on protsess, mille käigus kaasatakse avalikkust mitmel korral. Eelnõu avalikustamine ongi esimene kord, kui küsitakse avalikkuse arvamust ning tehakse pärast selle saamist vajalikud ja võimalikud täpsustused üldplaneeringu lahenduses. Otsust üldplaneeringu kehtestamiseks käesoleval ajal ei tehta, selleks on vaja läbi viia veel pikk protsess.</p>
			<p>Uue üldplaneeringu kohaselt on ettenähtud elamukruntidele hajaasustuses miinimum suurus 1 hektar, mis aga ei ole Vilivere küla ja ka antud kinnistu suhtes mõistlik, kui soovime</p>	<p>Vilivere osaüldplaneeringuga kavandatud maakasutus- ja ehitustingimused kantakse muutmata</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Kohila Valla elanikkonda suurendada. Ühtlasi taotlen Allika-Mardi maaüksuse detailplaneeringu koostamiseks ehitustingimuste muutmist katastriüksuste moodustamisel elamukrundi miinimum suuruseks 1200 m².</p> <p>Kuna Allika-Mardi kinnistu on logistiliselt väga hea asukohaga, siis on oluline luua suuremale elanikkonnale elamispindasid, mitte suuri ja nõrivateid kinnistuid, mille hooldamine on omamoodi koormaks. Antud alale on soov planeerida nõrivate elurajoon, mida toetab nii ärimaa, kuhu saab luua elanikele teeninduspindasid, kui ka sotsiaalmaa, kuhu on loodud pidevalt arenev külaplats. Kinnistu piiril on Jaagumardi bussipeatus, lisaks on planeeritud ka lähiaastatel Kiisa-Kohila teele kergliiklus, mis ühendab Kohila Tallinnaga. Seega on antud ala väga perspektiivikas ja atraktiivne uute elukohtade loomiseks.</p>	<p>kujul sisse koostatavasse Kohila üldplaneeringusse, sh kavandatud juhtotstarbed, kõrvalisotstarbed ja minimaalsed krundisuurused. Samuti toetab üldplaneering Allika-Mardi maaüksuse külaplatsina kasutamist.</p>
			<p>Soovin olla kaasatud üldplaneeringu koostamisse lõpliku lahenduseni just osas, mis puudutab Allika-Mardi maaüksust ning sellega piirnevat ala.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga ning kaasame teid ka edaspidi üldplaneeringu koostamise protsessi.</p>
	<p>Heiki Hepner</p>	<p>Eelnõu avalikustamine, 07.05.2021 e-kiri</p>	<p>Palun muuta avalikustatud üldplaneeringu joonist "Kaart 3 tehniline taristu" nihutades Kernu-Kohila maantee trassikoridori lääne poole vastavalt juurde lisatud joonisele.</p>	<p>Kohila ümbersõidu vajadus Kohila aleviku põhjaosast on üldplaneeringus kajastatud strateegilise vajadusena (ei ole kantud joonisele). Üldplaneering ei tee ettepanekut võimaliku trassikoridori täpsele asukohale. Üldplaneeringuga rõhutatakse vajadust suunata raskeveokid mööda Kohila alevikust ja lisaks maakonnaplaneeringu ettepanekule, ka Hageri alevikust, et vältida liikluskoormuse suunamist ühest ausulast teise. Üldplaneering teeb ettepaneku kaaluda trassikoridori kavandamist Kohila alevikust põhjapoolt. Ümbersõidu võimaluse täpsem lahendus tuleb määrata läbi detailsema planeeringu ja mõjude hindamise, sh hinnata trassikoridori majanduslikku otstarbekust.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			 <p>uus trassikoridor</p> <p>esialgne trassikoridor</p> <p>Põhjendused trassikoridori nihutamiseks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uus trassikoridor (joonisel sinisega) paikneb Aandu tee ristis, mis võimaldab kujundada loogilise alevist ümbersõidu ristmiku (võimaldab otse lõuna-põhja suunalist liiklemist). 2. Uus trassikoridor paikneb suures osas RMK poolt riigimetsa ehitatud rasketehnikat kandval kruusateel. 3. Uus trassikoridor vähendab liikluskoormust Kernu-Kohila mnt-l, kuna võimaldab liikuda põhja-lõuna suunalisel ümbersõidul (Aandu tee-uus trassikoridor) nii, et vahepeal ei kasutata Kernu-Kohila mnt. 4. Uus trassikoridor paikneb valdavas osas avalikul maal (riigimaal), seevastu esialgne kavandatud trassikoridor asub peaaegu 100% eramaal. 	

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>5. Uus trassikoridor ei lähe läbi elamute grupi eest, seevastu esialgne kavandatud trassikoridor läheb elamute grupi eest läbi.</p> <p>6. Uus trassikoridor ei lõhu välja kujunenud maakasutus, seevastu esialgne kavandatud trassikoridor lõhub.</p> <p>7. Esialgne trassikoridor on kavandatud läbima 400 taksoniga dendroparki-arboretumit, uus trassikoridor seda ei tee.</p> <p>8. Uuel trassikoridoril on liiklusohutus oluliselt suurem (ei lähe elamute elamute grupi eest läbi ja Kernu-Kohila mnt ületatakse risti).</p> <p>9. Uue trassikoridori maantee ehitamine on odavam (vähem maade võõrandamist ja võimalus kasutada RMK olemasolevat kapitaalselt ehitatud uut teed).</p>	
			<p>Palun lisada seletuskirja punktile 3.2.5 Väärtuslik põllumajandusmaa järgmised täiendused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maaomanikule on lubatud ehitada uus elamu ja selle teenindamiseks vajaliku hoone või rajatis. 2. Väärtuslikule põllumajandusmaale on lubatud ehitada maatulundusmaa sihtotstarbeliseks kasutamiseks või põllumajandusloomade pidamiseks hoone või rajatis. 3. Väärtuslikule põllumajandusmaale on lubatud ehitada rajatis hoonestatud või hoonestamata maa-ala piiritlemiseks. 4. Väärtuslikul põllumajandusmaal on lubatud kasvada puittaimi kõrgusega vähemalt 1,3 meetrit ja puuvõrade liitusega vähemalt 30%, kui nimetatud maa on poolloodusliku koosluse esinemisala, marja- või viljapuuaed, jõulupuude, ehisokste, paljundusmaterjali vms kasvatamiseks rajatud istandik, dendropark või aiandialune maa. <p>Põhjendused ettepaneku sisse viimiseks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omand on põhiseaduse §32 kohaselt kaitstav põhiõigus ja meie ühiskonnakorralduse üks aluseid. Põhiseaduse ja Riigikohtu praktika kohaselt peab iga põhiõiguse piirang olema proportsionaalne, st 	<p>Väärtusliku põllumajandusmaa tingimusi on täpsustatud muu sihtotstarbe lubamise osas väärtusliku põllumajandusmaa äärealadele, kui sellega ei halvendata väärtusliku põllumajandusmaa terviklikkust ja kasutatavust. Tingimuse eesmärk on võimaldada muu otstarbe (sh üksikus hoone ja või rajatise) kavandamist põllumassiivide ebakorrapärastele servaaladele, mis põllumassiivi kasutamiseks ei ole sobivad ja samal ajal ei tükelda põllumassiivi terviklikkust.</p> <p>Üldplaneeringus on toodud tingimus, mis lubab väärtuslikule põllumajandusmaale ehitada maatulundusmaa sihtotstarbeliseks kasutamiseks või põllumajandusloomade pidamiseks hoone või rajatise.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>omandikitsendused peavad olema vajalikud ja kohased.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Vähendada bürokraatiat, sh väärtuslikule põllumaale ehitades kodu või tootmishooneid või neid laiendades ei pea vajama selleks riigi (Põllumajandusameti) eriluba, ei peaks hakkama koostama detailplaneeringut ning vallavalitsus ei peaks kulutama selleks täiendavaid inim- ja finantsressursse. 3. Suurendada õigusselgust, st vähendada hilisemaid erinevaid tõlgendusi ja vaidlusi. 4. Tagada rahvaarvu püsimine ja ettevõtluse kasv maal. 	
	<p>Kohila Mõisakool (Katrín Raie)</p>	<p>Eelnõu avalikustamine, 12.05.2021 e-kiri</p>	<p>MTÜ Miikaeli Ühendus kui Kohila Mõisakooli pidaja ja kooli kogukond teevad ettepaneku käsitleda Kohila mõisasüdame ala (va. lasteaed Sipsiku, raamatukogu ja raamatukogu kõrval olev parkla) üldplaneeringus segafunktsioonina alana, sest see võimaldab piirkonnas paindlikke arenguvõimalusi, annab koolile võimaluse kaasata tegevusse ettevõtlust, näiteks läbi viia kontserte, koolitusi, laagreid ning võimaldab alternatiivseid lahendusi põhikooli õppehoone rajamiseks.</p> 	<p>Üldplaneering ei välista ka ühiskondliku hoone maa-ala juhtotstarbe puhul äritegevuse jmt elluviimist, kuni see ei kahjusta ühiskondliku funktsiooni täitmist. Selgitame, et ühiskondliku hoone maa-ala funktsiooni andmine antud alale on omavalitsuse hinnangul põhjendatud sellega, et ala peab jääma avalikkusele suunatud kasutusega, kuna on alevi ruumis oluline objekt. Vt täpsemalt üldplaneeringu Lisa 1 – juhtotstarvete ja sihtotstarvete tabel.</p>
	<p>Kertu Kruus</p>	<p>Eelnõu avalikustamine, 21.04.2021 e-kiri</p>	<p>Vilivere külaplatsi ei saa muuta elamumaaks. See peab olema sotsiaalmaa.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga. Märkime täiendavalt, et üldplaneeringu kehtestamisega ei muutu automaatselt maakasutus, kuid annab selleks kasutuseks perspektiivi. Sealhulgas peab märkima, et elamumaa</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				juhtotstarbega aladel on lubatud kõrvalkasutusena ka muuhulgas üldkasutatav maa. Selguse huvides määrame siia siiski külaplatsile sobiva juhtotstarbe.
	Kristiina Vanem	Eelnõu avalikustamine, 12.04.2021	<p>Plaanin jagada mulle kuuluva 2 ha suuruse kinnistu aadressiga Kati Pukamäe küla Kohila vald detailplaneeringuga neljaks kinnistuks. Seoses sellega palun vastav muudatus sisse viia ka uude menetletavasse üldplaneeringusse.</p> <p>Soovin algetada detailplaneeringu kinnistu jagamiseks neljaks isesesisvaks kinnistuks ja määrata nende sihtotstarbeks elamumaad.</p>	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu edasise koostamise käigus. Selgitame käesoleval ajal, et antud alale ei ole üldplaneeringu eelnõuga ette nähtud tiheasustusele omaseid tingimusi, et vältida tiheasustuse laialivalgumist ning säilitada asulate kompaktsus. Elamuehitus on siia võimalik, arvestades üldplaneeringus hajaasustusele seatavaid tingimusi. Koostamisel oleva üldplaneeringu üheks asustuse arengu aluspõhimõtteks, millele peab vastama ka üldplaneeringu lahendus, on asustusüksuste „tihendamine“. Antud põhimõte on üldplaneeringu lähteseisukohtade etapis kokku lepitud.
	Kuldar Heinmäe	Eelnõu avalikustamine, 14.04.2021	Kui kaugele on jõudnud valla üldplaneering ja millal võiks Pähklimeetsa 2 kinnistu muutuda väikeelamumaaks.	Üldplaneering on eelnõu koostamise faasis. Pähklimeetsa 2 katastriüksuse Pähklimeetsa tänava poolne osa on üldplaneeringu eelnõu kohaselt perspektiivne elamu maa-ala.
	Raivo Naris		<p>Mastimaa maaüksus on antud riigi poolt Kohila vallale Masti küla elurajooni puhke- ja virgestusalaks koos terviseraja ja loodusspordi alaga. Kohila Hageri kergliiklustee on pannud inimesed aktiivselt liikuma selles piirkonnas kogu Kohilast. Seega on see virgestus ja puhkeala vajalik mitte ainult Mastik küla elanikele vaid kogu Kohilale.</p> <p>Valla üldplaneeringust välja jätta Mastimaa osaline arvamine elamumaa hulka. Peab jääma 100% üldkasutatavaks maaks, nagu ta on ettenähtud. Vastasel juhul on see riigi ja inimeste ootuste petmine.</p>	Lähtudes üldplaneeringu põhieesmärgist, kus peamisteks märksõnadeks ruumilise arengu suunamisel on „tihendamine“ ja „kompaktsus“ ning arvestades asjaolu, et Mastimaa kinnistu piirneb perspektiivse arendusalaga, piirkond on infrastruktuuriga varustatud alal, ei pea vajalikuks maakasutuskartidel Mastimaa kinnistu osale ribana määratud elamu maa-ala juhtotstarbe

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
			<p>Sellist unikaalset tervikut teist Kohilal polegi, mida saab ``oma käe järgi`` kujundama hakata nii, et püsielanikel oleks ka puhver üldises kasutuses oleva ala vahel.</p>	<p>muutmist, sh tiheasutusala piiride korrigeerimist. Juhime ka tähelepanu, et Masti külas on avalikult kasutatav roheala/ parkmets kavandatud ka Mastimetsa kinnistule.</p>
			<p>Perspektiivne Kohila-Kernu ümbersõidu koridor on täiesti arusaamatu nii oma vajaduse kui plaanitava asukoha poolest. Plaanitav trass tuuakse aastaid tagasi rajatud kodudele aia taha! Kui palju raisatakse sellise teguviisiga maad. Täna pole see kuidagi kooskõlas keskkonda säästva eluviisiga.</p> <p>Raskeveokite liiklustihedus pole nii kõrgel tasemel, et oleks vaja uusi trasse rajada. See olukord on lahendatav olemasoleva teedevõrgu parendamisega. Trassivalik sellisel kujul tuleks üldplaneeringust välja jätta.</p>	<p>Kohila ümbersõidu vajadus Kohila aleviku põhjaosast on üldplaneeringus kajastatud strateegilise vajadusena. Ümbersõidu koridori võimalikku asukohta joonisel ei ole määratud. Üldplaneeringuga rõhutatakse vajadust suunata raskeveokid mööda Kohila alevikust ja lisaks alevikust ja lisaks maakonnaplaneeringu ettepanekule, ka Hageri alevikust, et vältida liikluskoormuse suunamist ühest ausulast teise. Üldplaneering ei tee ettepanekut võimaliku trassikoridori täpsele asukohale. Ümbersõidu võimaluste täpsem lahendus tuleb määrata läbi detailsema planeeringu ja mõjude hindamise, sh hinnata trassikoridori majanduslikku otstarbekust.</p>
	<p>Posti tänava garaažide omanikud (Vilge Heinmäe)</p>	<p>Eelnõu avalikustamine, 11.05.2021</p>	<p>Palun määrata Posti tn kortermajade taga olevate kuuride/garaažide ala elamu maa-ala juhtotstarbega alaks, et piirkonna elanikele jääks kindlus, et antud kuurid/garaažid säiliks ja antud ala saaks kasutada ka tulevikus kortermaja teenindavate abihoonetena. Soovime ka tähelepanu juhtida, et garaažide kasutajad soovivad need otsustuskorras vallalt endale osta.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga osaliselt ning kavandame antud alale aianduse maa-ala juhtotstarbe, mis võimaldab alal tegeleda aiandussaaduste kasvatamisega ning kavandada ka väikeehitisi funktsiooni toetamiseks. Märgime aga, et üldplaneeringu ülesanne ei ole lahendada omandiküsimusi, üldplaneeringu lahendus on omandiülene.</p>
	<p>Pihali ja Hageri küla elanikud (Õnnela Saar)</p>	<p>Eelnõu avalikustamine, 12.05.2021</p>	<p>Planeeritavatel kaevandusaladel peab olema metsavöönd (metsaga kaetud puhvertsoon) 500m, mis toimiks müratõkkena.</p>	<p>Selgitame, et üldplaneeringuga on kavandatud mitmed uuringud, mõjuhindamised ja eksperthinnangud, mis annavad täpse vastuse sellele, kui suur puhervöönd on vaja säilitada.</p>

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omavalitsuse seisukoht
				Selgitame ka, et kaevandamise lubamist reguleerib maapõuseadus, milles toodud tingimustest üldplaneeringuga mööda vaadata ei saa, seal toodud tingimusi karmistada ei ole võimalik.
			Hageri-Kernu tee ääres ridaküla planeering alles jätta, vastavalt praegu kehtivale üldplaneeringule. Täiendavalt lisada ridaküla planeering ka teisele poole Hageri-Kernu maanteed kuni Hageri küla piirini. Samuti lisada ridaküla planeering ka Hageri-Rabibvere suunal Hageri alevikust Põikmaa külani. Ajalooliselt on Hageri ümbrust ridaküla piirkonnana arendatud.	Ridaküla motiivi järgimine on üldplaneeringuga endiselt toetatud. Muuhulgas on hajaasustuse ehitustingimusena sõnastatud tingimus, et maakorralduslike tegevuste ning ehitusõiguse kavandamisel võtta arvesse väljakujunenud külatüübile (ridaküla) omast iseloomu ning struktuuri s.o hoonestust, põllumassiivide, metsamaakõlviku, juurdepääsutee jm maaelu iseloomulike objektide paiknemist.
			Sorteeritud jäätmeäitluspunkt Hagerisse. Üheks võimalikuks kohaks Hageri alevi bussipeatuse tagune ala.	Ettepanekuga arvestatakse valla jäätmevaldkonna arendamisel.
			Hageri alevikku Vanaturu kinnistule määrata sihtotstarbeline rekreatsiooni ala sportimisvõimaluste ja vaba aja veetmise võimaluste suurendamiseks.	Vanaturu katastriüksus on üldplaneeringuga kavandatud segafunktsiooniga maa-alana, kus on muuhulgas lubatud ka puhkeotstarbelisi tegevusi toetavad tegevused.
			Hageri aleviku Hageri-Tõdva-Kohila-Kernu ristmikul asub ajalooline suur külakaev, millel muinsusväärtus, palun märkida see kaardile üksikobjektina ja arvestada planeeringutes võimalikule eksponeerimisele vaatamisväärsusena.	Ettepanekuga on arvestatud. Ajalooline külakaev Hageri alevikus on kantud planeeringu joonisele kui väärtuslik kohalik objekt.
			Hageri poe juures tuleb üle vaadata parkimisala, et suurtel autodel oleks reaalselt võimalik ka kusagil peatuda. Praegu jäävad nad maantee serva, sest märk keelab neil parklasse ja bussitaskusse keerata, kus neil oleks oluliselt ohutum seista.	Ettepanekuga ei arvestata üldplaneeringus, kuna tegu on liikluskorraldusliku küsimusega.
			Ridakülas üksikelamu miinimum krundi suuruseks määrata 10000 m ² .	Ettepanekuga on üldplaneeringus arvestatud. Ehitustingimustena on hajaasustuses, sh ridaküla motiivi

Nr	Osapool	ÜP etapp, kirja nr ja kp	Kirja sisu (lühendatult)	Omaavalitsuse seisukoht
				<p>järgivas piirkonnas sätestatud järgmised ehitustingimused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaalseks ehitusõigust taotlevaks maaüksuseks on hajaasustuses üldjuhul 1 ha . • Õuealade kaugus hajaasustuses peab olema minimaalselt 100 m. Kui õuealade kauguse miinimumnõue ei ole täidetav, peab ehitusõigust taotlev katastriüksus olema suurem kui 1 ha.